

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2023

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2023

СОФИЯ, 2023

Decorative wavy lines at the bottom of the page, consisting of several overlapping black curves that sweep across the width of the page.

Уважаеми потребители,
Представяме Ви поредното издание на „Статистически справочник 2023“. Публикацията представя статистически данни за периода 2018 - 2022 година.

Справочникът съдържа информация относно редица сфери от нашия живот, предоставена по достъпен начин посредством кратки анализи, таблици и графики, обособени в тематични раздели. Данните могат да послужат на всички групи потребители.

Разработването и съставянето на Статистически справочник 2023 са плод на ползотворното сътрудничество на експертите и сътрудниците на Националния статистически институт и нашите партньори от Българската народна банка, органите на статистиката, Евростат, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и други международни организации. Предоставените тук данни са ценен източник на информация при планиране и вземане на решения на икономическо, обществено и държавно ниво.

Принципите на професионална независимост, безпристрасност и обективност, надеждност и достоверност, спазване на статистическата тайна са залегнали в работата на Националния статистически институт, чийто плод е предоставената точна, ясна и достъпна статистическа информация. В работата си се стремим да отговаряме адекватно на новите тенденции, на все по-бързо развиващите се технологии, да бъдем иновативни, отворени към сътрудничество, устойчиви в своето развитие и проактивни в действията си.

Изказвам благодарности към респондентите и потребителите за тяхната ангажираност и съпричастност към статистическата дейност. Изразявам своята признателност към колегите, експертите, авторите за високия професионализъм и усърдната работа при подготовката на „Статистически справочник 2023“.

Доц. д-р Атанас Атанасов

Председател на Националния статистически институт

СЪДЪРЖАНИЕ

Стр.

Предговор	3
Съкращения и знаци	8
Общ преглед	
I. Географска характеристика и климат	
Територия и климат	12
Реки, езера и планини	14
II. Население	
Население и демографски процеси	18
Възрастово-полова структура на населението	20
Раждаемост	22
Смъртност	24
Брачност и бракоразводност	26
Население по области	28
Раждаемост и смъртност по области	30
Миграция на населението	32
III. Пазар на труда	
Работна сила	36
Работна сила по области	38
Заетост	40
Заетост по области	44
Наети лица	46
Безработица	48
Безработица	50
Безработица по области	52
Средна годишна заплата	54
IV. Образование	
Видове образователни институции	58
Записани учащи	60
Преподаватели по степени на преподаване	62
Детски градини	64
Общообразователни училища	66
Професионално обучение - I степен	68
Професионално обучение - II степен	70
Професионално обучение - III степен	72
Професионално обучение - IV степен	74
Висше образование	76
Училища, преподаватели и ученици по области	78
Степен на обхват на образователната система и разходи за образование	80
V. Култура и изкуство	
Издателска дейност	84
Сценични изкуства и кина	86
Музеи и читалища	88
Библиотеки	90
Радиопрограмна и телевизионна дейност	92

Стр.**VI. Здравеопазване**

Лечебни и здравни заведения и медицински персонал	96
Медицински персонал по области	99
Заболявания от злокачествени новообразувания и активна туберкулоза	101

VII. Доходи, разходи и потребление на домакинствата

Общ доход на домакинствата	104
Общ разход на домакинствата	106
Потребление на основни хранителни продукти	108
Покупателна способност на домакинствата	110
Индикатори за бедност	112

VIII. Престъпност и правосъдие

Престъпления, завършили с осъждане	116
Осъдени лица	118

IX. Национални сметки

Брутен вътрешен продукт	122
Брутна добавена стойност	124
Компенсация на наетите и брутен опериращ излишък/ брутен смесен доход	126
Инвестиции и потребление	128
Производителност на труда	130

X. Финанси

Парични агрегати	134
Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор	136
Лихвени проценти	138
Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“ ...	140

XI. Цени

Индекс на потребителските цени - годишна инфлация	144
Индекс на потребителските цени - средногодишна инфлация	146
Хармонизиран индекс на потребителските цени	148
Индекс на цените на производител	150
Индекси на цените на производител в селското стопанство	152
Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство	154
Индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство	156
Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство	157

XII. Износ и внос на стоки

Външнотърговски стокообмен	160
Износ по основни търговски партньори	162
Внос по основни търговски партньори	164
Износ и внос на някои стоки	166

XIII. Платежен баланс

Платежен баланс	170
Преки чуждестранни инвестиции	172

XIV. Дълготрайни материални активи

Разходи за придобиване на ДМА	176
Придобити дълготрайни материални активи	178

XV. Търговия; Хотелиерство и ресторантьорство

Обекти за продажби на дребно	182
Оборот в търговията, хотелиерството и ресторантьорството	184

XVI. Промисленост

Продукция на промишлените предприятия	188
Структура на продукцията на промишлените предприятия	190
Индекси на промишленото производство, календарно изгладени	192
Промислени продукти в натурално изражение	194

XVII. Строителство и жилищен фонд

Продукция на строителните предприятия	198
Жилищен фонд	200
Разрешителни за строеж и жилища в експлоатация	202

XVIII. Енергетика

Общ енергиен баланс	206
Електрическа и топлинна енергия	212

XIX. Транспорт

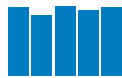
Транспорт - основни данни за развитието на транспорта	216
Превозени товари и пътници и извършена работа от транспорта	218

XX. Туризм

Места за настаняване	222
Реализирани нощувки	224
Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужди граждани в България	226

XXI. Горско стопанство

Обща горска площ	230
Стопанисване на горите	232
Добита дървесина	234
Дивеч	236

Стр.**XXII. Селско стопанство**

Използвана земеделска площ и обработваема земя	240
Производство от земеделски култури	242
Селскостопански животни и птици	244
Икономически сметки за селското стопанство	246

XXIII. Околна среда

Емисии на вредни вещества	250
Води	252
Отпадъци	254
Разходи за опазване и възстановяване на околната среда	260
Дълготрайни материални активи с екологично предназначение	263
Екологични стоки и услуги	265
Пуснати на пазара опаковки	268
Подземни запаси	270
Регистрирани шумови нива	272
Защитени територии и обекти	274

XXIV. НИРД и иновационна дейност

Научноизследователска и развойна дейност	278
Иновационна дейност	280

Международен преглед

Територия и население по континенти	285
Пазар на труда	292
Образование	294
Култура	295
Здравеопазване	296
Цени	297
Селско стопанство	299
Околна среда	300
Международни сравнения	302

За потребителите: Данните за 2022 г. са предварителни.

СЪКРАЩЕНИЯ И ЗНАЦИ

АЕЦ	=	атомна електроцентрала
БВП	=	брутен вътрешен продукт
БНБ	=	Българска народна банка
БДС	=	брутна добавена стойност
бр.	=	брой
BGN	=	нови български левове
вкл.	=	включително
в т.ч.	=	в това число
г.	=	година
ГВтч	=	гигаватчас
Гкал	=	гигакалория
гр.	=	град
ДВ	=	„Държавен вестник“
ДДС	=	данък добавена стойност
дка	=	декар
ДЛП	=	дългосрочен лихвен процент
ДМА	=	дълготрайни материални активи
ДПФ	=	Държавен поземлен фонд
ДЦК	=	държавни ценни книжа
Евростат	=	Статистическа служба на Европейския съюз
ЕК	=	Европейска комисия
ЕП	=	Европейски парламент
ЕСС	=	Европейска система за сметки
ЕС	=	Европейски съюз
ЕАСТ	=	Европейска асоциация за свободна търговия
жп	=	железопътен
ЗСПД	=	Закон за семейни помощи за деца
ЗЗД	=	Закон за закрила на детето
ЗСП	=	Закон за социално подпомагане
ЗИХУ	=	Закон за интеграция на хората с увреждания
ИАОС	=	Изпълнителна агенция по околна среда
ИЗП	=	използвана земеделска площ
ИКТ	=	информационно-комуникационни технологии
ИПЦ	=	индекс на потребителските цени

кВт	=	киловат
кВтч	=	киловатчас
кг	=	килограм
кг/чов./г.	=	килограм на човек за година
КИД	=	Класификация на икономическите дейности
ккал	=	килокалория
км	=	километър
км ²	=	квадратен километър
кс	=	конска сила
КСО	=	Кодекс за социално осигуряване
КСС	=	Класификация на сградите и строителните съоръжения
СОICOP	=	Единна международна класификация на потребителските разходи
л	=	литър
лв.	=	лев
л/ден.	=	литър на денонощие
м	=	метър
м ²	=	квадратен метър
м ³	=	кубически метър
МВР	=	Министерство на вътрешните работи
МВФ	=	Международен валутен фонд
Мзм	=	Министерство на земеделието
млн.	=	милион
мм	=	милиметър
МОСВ	=	Министерство на околната среда и водите
МПС	=	моторно превозно средство
МС	=	Министерски съвет
МСКО	=	Международна стандартна класификация на образованието
НСИ	=	Национален статистически институт
н.д.	=	некласифицирани другаде
НКИД	=	Национална класификация на икономическите дейности
НИРД	=	научноизследователска и развойна дейност
н.п.д.	=	непригодени за продажба на дребно
НТООД	=	нетърговски организации, обслужващи домакинствата

NUTS	=	Класификация на териториалните единици за статистически цели
ОИСР	=	Организация за икономическо сътрудничество и развитие
ООН	=	Организация на обединените нации
пкм	=	пътниккилометър
ППС	=	паритет на покупателната способност
ППЗСПЗЗ	=	Правилник за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи
ПРОДПРОМ	=	Национална класификация на промишлената продукция
ПФИ	=	парично-финансови институции
СОФ	=	социалноосигурителни фондове
СПС	=	стандарт на покупателната способност
СПСОВ	=	селищна пречиствателна станция за отпадъчни води
СЦИЕ	=	страни от Централна и Източна Европа
SITC	=	Стандартна международна търговска класификация
т	=	тон
т/г.	=	тон/годишно
ткм	=	тонкилометър
т н.е.	=	тонове нефтен еквивалент
ФПП	=	фонд на паричния пазар
ФПУ	=	финансовопосреднически услуги
FOB	=	франко борда (free, on board)
ха	=	хектар
хил.	=	хиляди
ХИПЦ	=	хармонизиран индекс на потребителските цени
CIF	=	стойност, застраховка, навло (cost, insurance, freight)
ЦК	=	ценни книжа
чф.	=	чифт
щ.д.	=	щатски долар
.	=	липсват данни
-	=	няма случай
0	=	величина, по-малка от половината на употребената единица мярка
%	=	процент
х	=	поради естеството на данните не може да има случай
*	=	предварителни данни
#	=	прекъснат ред
..	=	конфиденциални данни
( )	=	поради малкия обем на извадката данните в таблиците, оградени в скоби, не са достатъчно точни

ОБЩ ПРЕГЛЕД

I. ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА И КЛИМАТ

Територия и климат

Република България е разположена в Югоизточна Европа в източната част на Балканския полуостров и е с територия 110 371.9 кв. км (без акваторията на р. Дунав и Черно море).

Климатът на страната е преходен между умереноконтинентален и субтропичен в неговия средиземноморски вариант (в южните части на страната). Наблюдават се четири сезона.

Горите (широколистни и иглолистни) заемат 34% от територията на страната. Разнообразната природа е естествена среда на ценни животински видове.

Фиг. 1. Територия на България¹

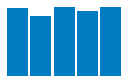

¹ Източник: Министерство на земеделието - „Баланс на земеделските земи към 31.12.2011 година“.

1. Граници на България¹

Граници		(Километри)			
		Общо	Сухоземна	Речна	Морска
Общо		2245	1181	686	378
Северна	- с Румъния	609	139	470	-
Източна	- с Черно море	378	-	-	378
Южна	- с Турция	259	133	126	-
	- с Гърция	493	429	64	-
Западна	- със Сърбия	341	315	26	-
	- с Република Северна Македония	165	165	-	-

¹ Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

2. Метеорологични данни за 2022 г.¹

Метеорологични станции	Средно-годишно атмосферно налягане	Температура на въздуха				
		средна годишна	абсолютна максимална годишна		абсолютна минимална годишна	
	hPa	°C	дата		°C	дата
Видин	1013.2	12.8	39.4	24.07	-9.8	20.01
Плевен	997.5	13.5	39.3	24.07	-9.4	25.01
Велико Търново	993.5	13.3	39.0	24.07	-13.2	25.01
Добрич	992.5	12.3	35.6	9.08	-9.6	13.01
Варна	1012.2	13.9	35.8	15.09	-6.6	13.01
Бургас	1013.8	14.1	35.5	16.09	-5.2	26.01
Хасково	989.4	14.2	39.2	24.07	-10.1	13.01
Казанлък	970.2	12.1	37.7	24.07	-13.2	25.01
Пазарджик	992.2	13.3	38.9	23.07	-8.9	25.01
София - НИМХ	948.4	11.5	35.2	23.07	-15.9	25.01
Кюстендил	955.8	12.0	37.5	23.07	-15.4	25.01
Черни връх	771.9	1.3	19.6	23.07	-21.3	24.01
Сандански	992.3	15.2	39.6	27.07	-9	25.01

2. Метеорологични данни за 2022 г.¹

(Продължение и край)

Метеорологични станции	Средна годишна относителна влажност на въздуха	Максимален годишен 24-часов валеж		Годишна сума на валежите	Средна годишна облачност
	%	мм	дата	мм	(0 - 10)
Видин	70	39	21.11	456	4.9
Плевен	68	35	1.09	386	4.9
Велико Търново	67	27	12.06	413	5.5
Добрич	71	71	3.09	489	5.2
Варна	72	24	11.04	349	5.0
Бургас	73	30	12.06	398	5.2
Хасково	65	39	28.02	447	5.3
Казанлък	68	35	24.08	353	4.9
Пазарджик	67	44	3.09	461	4.8
София - НИМХ	70	47	9.06	610	5.0
Кюстендил	68	28	21.08	477	5.0
Черни връх	82	29	29.06	606	6.1
Сандански	63	44	21.11	331	4.6

¹Източник: Национален институт по метеорология и хидрология.

Реки, езера и планини

Реките в страната са сравнително къси и немного пълноводни. Най-дългата река в България е Искър с дължина 368 км, а най-пълноводната - Марица. Главни реки в страната са Дунав (470 км; гранична с Румъния), Искър, Вит, Осъм, Янтра (притоци на Дунав), Камчия, Марица, Места и Струма.

60% от територията на България е с планински и хълмист релеф. Планините са изключително разнообразни и са част от Алпо-Хималайската верига, която обхваща планински системи на два континента - Европа и Азия. Те са достъпни през четирите годишни сезона и предоставят неограничени възможности за отдих, спорт и туризъм. Най-високата планина в България и на Балканския полуостров е Рила с връх Мусала - 2 925 м.

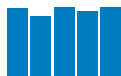
3. По-големи реки¹ и естествени езера² на територията на България

Реки	Дължина - км	Езера	Повърхност - км ²
Искър	352.3	Бургаско	27.6
Тунджа	328.4	Варненско	17.4
Марица	309.0	Атанасовско	16.9
Осъм	204.6	Мандренско	10.0
Струма	275.1	Поморийско ³	5.0
Янтра	222.0	Белославско	3.9
Камчия	190.7		
Арда	229.1		

¹ Източник: Национален институт по метеорология и хидрология.

² Източник: Агнция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

³ Без солниците.

4. Планини в България, най-високите им върхове и тяхната надморска височина¹

Планини	Върхове	Височина - м
Рила	Мусала	2925
Пирин	Вихрен	2914
Стара планина	Ботев	2376
Витоша	Черни връх	2290
Осоговска планина	Руен	2251
Славянка	Гоцев връх	2212
Родопи	Голям Перелик	2191
Беласица	Радомир	2029
Влахина	Огреяк	1924
Малешевска планина	Ильов връх	1803
Кървав камък	Било	1737
Милевска планина	Милевец	1733
Руй	Руй	1706
Огражден	Билска чука	1643
Средна гора	Богдан	1604
Лисец	Връшник	1500
Чудинска планина	Арамлия	1496
Конявска планина	Виден	1487
Ерулска планина	Големи връх	1481
Верила	Голям Дебелец	1415
Любаш	Любаш	1398
Стража	Стража	1389
Плана	Манастирище	1338
Еловишка планина	Плоча	1329
Земенска планина	Тичак	1295
Видлич	Вучибаба	1294
Люлин	Дупевица	1256
Ездимирска планина	Големи връх	1219
Стъргач	Асенов връх	1218
Лозенска планина	Попов дел	1190
Пенкьовска планина	Конски връх	1187
Завалска планина	Китка	1181
Голо бърдо	Ветрушка	1158
Рудини	Бандерата	1155
Черна гора	Тумба	1129
Сакар	Вишеград	856
Странджа	Градище	710

¹ Източник: Агнция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

II. НАСЕЛЕНИЕ

Население и демографски процеси

Обект на изследване в демографската статистика са съвкупностите на населението и на демографските събития.

Съвкупностите на населението и техните структури се изчисляват към 31.12. въз основа на броя и структурите на населението от предходната година и настъпилите демографски събития (живородени, умрели, заселени и изселени) през годината.

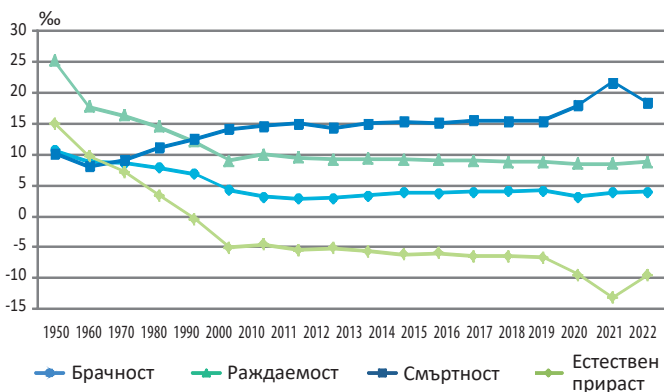
Съвкупностите на демографските събития включват събитията раждания, умирация, сключени бракове, бракоразводи и миграция. Те се регистрират в момента на тяхното настъпване през отчетната година.

Източник на данните за естественото и механичното движение на населението е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението.

Налице е прекъсване на динамичния ред за всички коефициенти през 2022 г., изчислени със средногодишния брой на населението, поради наличие на нова оценка на населението на база данните от Преброяване 2021.

През 2022 г. коефициентът на естественият прираст за страната е минус 9.6 на хиляда при -13.2 на 1 000 души за предходната година.

Фиг. 1. Коефициенти на естествено движение на населението (На 1 000 души)

1. Основни демографски показатели

	2019	2020	2021	2022
Население към 31.12. - хил.	6951.5	6916.5	6838.9	6447.7
Гъстота на населението на 1 км ²	62.6	62.3	61.6	58.1
Полово съотношение (брой жени на 1 000 мъже)	1063	1065	1065	1080
Коефициент на възрастова зависимост	56.4	56.7	56.7	60.4
Темп на демографско остаряване	100.5	99.6	98.7	99.4
Относителен дял на градското от общото население - %	73.7	72.9	73.1	73.6
Раждаемост (на 1 000 души)	8.8	8.5	8.5	8.8
Смъртност (на 1 000 души)	15.5	18.0	21.7	18.4
Естествен прираст (на 1 000 души)	-6.7	-9.5	-13.2	-9.6
Брачност (на 1 000 души)	4.2	3.2	3.9	4.0
Детска смъртност (на 1 000 живородени)	5.6	5.1	5.6	4.8
Нетен коефициент на възпроизводство	0.76	0.75	0.75	0.86
Тотален коефициент на плодовитост	1.58	1.56	1.58	1.78

2. Население според преброяванията¹

Години на преброяванията	Общо	Мъже	Жени	Относителен дял на градското от общото население на страната - %
	хиляди			
1887	3154	1605	1549	18.8
1892	3311	1691	1620	19.7
1900	3744	1910	1834	19.8
1905	4036	2057	1979	19.6
1910	4338	2207	2131	19.1
1920	4847	2421	2426	19.9
1926	5479	2743	2736	20.6
1934	6078	3054	3024	21.4
1946	7029	3517	3512	24.7
1956	7614	3799	3815	33.6
1965	8228	4114	4114	46.5
1975	8728	4358	4370	58.0
1985	8949	4433	4516	64.8
1992	8487	4171	4316	67.2
2001	7929	3863	4066	69.0
2011	7365	3587	3778	72.5
2021	6520	3136	3384	73.4

¹ До 1956 г. вкл. броят на населението е установен на базата на наличното население, а от 1965 г. - на базата на постоянното население.

Възрастово-полова структура на населението

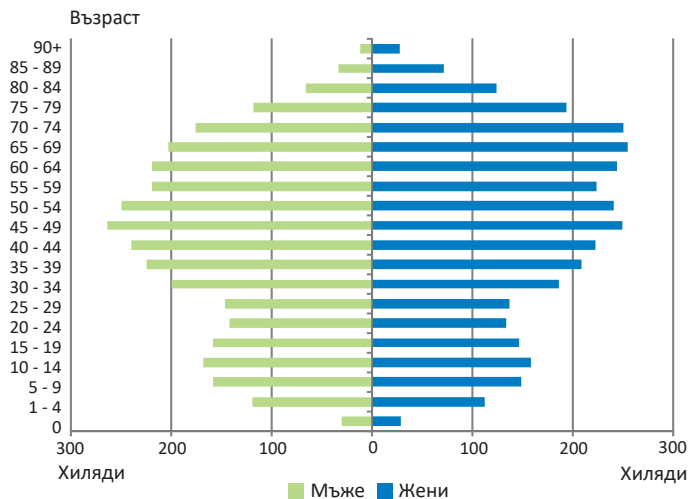
Възрастовата структура на населението е представена чрез разпределението на населението по възрастови групи. Възрастта на населението се изчислява към 31.12. на съответната година в навършени години.

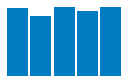
В края на 2022 г. лицата на 65 и повече навършени години са 1 515 383, или 23.5% от населението на страната. В сравнение с 2021 г. делът на населението в тази възрастова група нараства с 0.1 процентни пункта.

Към 31.12.2022 г. децата до 15 години в страната са 913 419, или 14.2% от общия брой на населението, като спрямо 2021 г. този дял остава непроменен.

Застаряването на населението през годините доведе до повишаване на неговата средна възраст, която от 40.4 години през 2001 г. нараства до 45.2 години в края на 2022 година.

Фиг. 2. Възрастова структура на населението към 31.12.2022 г. по пол

3. Население към 31.12.2022 г. по възраст и пол

Възраст (в навършени години)	Общо	Мъже	Жени	Относителен дял на градското от общото население на страната - %
	брой			
Общо	6447710	3099503	3348207	73.6
0 - 4	286060	146788	139272	75.0
5 - 9	304395	156208	148187	75.2
10 - 14	322964	165924	157040	74.7
15 - 19	301621	155885	145736	73.9
20 - 24	272140	139483	132657	75.9
25 - 29	280313	144284	136029	75.9
30 - 34	382108	196834	185274	77.3
35 - 39	429760	221886	207874	78.2
40 - 44	458811	237094	221717	77.7
45 - 49	508887	259762	249125	77.2
50 - 54	486516	245946	240570	74.2
55 - 59	439672	216155	223517	72.0
60 - 64	459080	215903	243177	71.2
65 - 69	454324	200541	253783	70.1
70 - 74	423021	173091	249930	68.9
75 - 79	309750	116283	193467	66.9
80 и повече	328288	107436	220852	66.3

4. Структура на населението под, във и над трудоспособна възраст към 31.12.¹

(Проценти)

	2019	2020	2021	2022
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	15.3	15.4	15.5	15.2
В трудоспособна възраст	59.8	59.8	60.1	58.5
Над трудоспособна възраст	24.9	24.8	24.4	26.3
В градовете	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	15.7	15.9	16.0	15.4
В трудоспособна възраст	61.3	61.2	61.4	60.1
Над трудоспособна възраст	23.0	22.9	22.6	24.5
В селата	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	14.4	14.0	14.1	14.4
В трудоспособна възраст	55.4	56.1	56.5	54.4
Над трудоспособна възраст	30.2	29.9	29.4	31.2

¹ Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст се определят съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 г.).

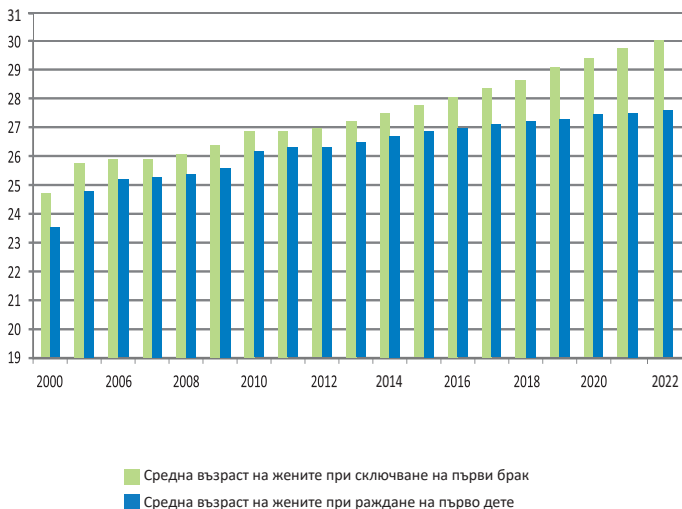
Раждаемост

В съвкупността на ражданията се включват ражданията на живородени и мъртвородени деца, а не случаите на раждания, при които могат да бъдат родени едно, две или повече деца.

Броят на ражданията в страната през 2022 г. е 56 917, като от тях 56 596 (99.4%) са живородени. Коефициентът на раждаемост (брой живородени деца на 1 000 души от средногодишното население) е 8.8‰.

Освен коефициента на раждаемост друг основен показател, характеризиращ раждаемостта, е тоталният коефициент на плодовитост, показващ средния брой деца, които една жена би родила през целия си фертилен период. Този показател през 2022 г. нараства с 0.20 спрямо 2021 г. - 1.78.

Фиг. 3. Средна възраст на жените при сключване на първи брак и раждане на първо дете

5. Живородени по възраст и местоживеене на майката

(Брой)

Местоживеене Възраст (в навършени години)	2018	2019	2020	2021	2022
Общо	62197	61538	59086	58678	56596
Под 15	252	253	215	257	248
15 - 19	5939	5992	5755	5604	5521
20 - 24	10625	10247	9983	9984	9813
25 - 29	18644	17964	16486	15744	14637
30 - 34	16770	16889	16495	16780	15717
35 - 39	7825	7928	7857	8043	8265
40 - 44	1917	2024	1987	1959	1987
45 - 49	192	213	272	267	345
50 и повече	30	26	35	37	60
Непоказано	3	2	1	3	3
В градовете					
Общо	46877	45991	43829	43692	41986
Под 15	172	167	144	163	164
15 - 19	3323	3334	3246	3103	3077
20 - 24	6675	6369	6103	6098	6011
25 - 29	14136	13451	12283	11705	10886
30 - 34	14005	14003	13451	13825	12822
35 - 39	6684	6686	6654	6843	6975
40 - 44	1677	1764	1671	1679	1686
45 - 49	176	192	246	240	310
50 и повече	27	23	30	35	52
Непоказано	2	2	1	1	3
В селата					
Общо	15320	15547	15257	14986	14610
Под 15	80	86	71	94	84
15 - 19	2616	2658	2509	2501	2444
20 - 24	3950	3878	3880	3886	3802
25 - 29	4508	4513	4203	4039	3751
30 - 34	2765	2886	3044	2955	2895
35 - 39	1141	1242	1203	1200	1290
40 - 44	240	260	316	280	301
45 - 49	16	21	26	27	35
50 и повече	3	3	5	2	8
Непоказано	1	-	-	2	-

Смъртност

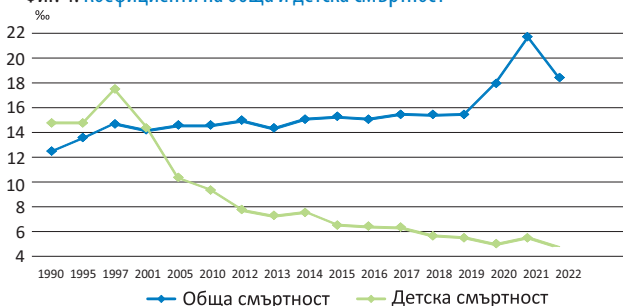
В съвкупността на умираанията се включват регистрираните през отчетната година умрели лица.

Смъртността в страната се задържа на твърде високо ниво. Коефициентът на смъртност (брой умрели лица на 1 000 души от средногодишното население) през 2022 г. е 18.4‰.

Коефициентът за детска смъртност (брой умрели деца на възраст до 1 година на 1 000 живородени деца) през 2022 г. е 4.8‰ при 5.6‰ за 2021 година. Достигнатото равнище на детска смъртност през последните няколко години е най-ниското в демографското развитие на страната, но продължава да е по-високо от това в европейските държави.

Показателят за средната продължителност на живота показва средната продължителност на предстоящия живот на новородените при хипотеза за неизменност в интензивността на наблюдаваната през дадена година повъзрастова смъртност. За периода 2020 - 2022 г. тя е 68.3 години при мъжете и 75.8 години при жените.

Фиг. 4. Коефициенти на обща и детска смъртност

Фиг. 5. Средна продължителност на живота

6. Умирания по възраст и местоживеене

(Брой)

Местоживеене Възраст (в навършени години)	2018	2019	2020	2021	2022
Общо	108526	108083	124735	148995	118814
Под 1	358	342	301	326	274
1 - 4	93	76	64	72	71
5 - 9	61	50	36	61	40
10 - 14	70	66	66	63	64
15 - 19	145	156	124	145	126
20 - 24	176	189	194	243	174
25 - 29	304	282	242	346	236
30 - 34	488	439	468	594	409
35 - 39	757	788	821	963	780
40 - 44	1331	1301	1519	1710	1328
45 - 49	2203	2255	2554	3029	2270
50 - 54	3285	3174	3819	4709	3646
55 - 59	5474	5155	6153	7013	5192
60 - 64	8001	7922	9226	10945	8239
65 - 69	11132	11125	12852	15576	11800
70 - 74	13510	13822	17515	21825	16377
75 - 79	15069	14998	18001	22935	18090
80 - 84	18976	18150	20011	23514	18995
85 и повече	27093	27793	30769	34926	30703
В градовете					
Общо	68011	68551	79952	96424	76261
Под 1	234	218	196	195	166
1 - 4	54	57	43	48	49
5 - 9	42	34	26	38	27
10 - 14	34	50	40	46	46
15 - 19	99	103	84	92	91
20 - 24	112	124	126	159	117
25 - 29	228	177	159	227	162
30 - 34	345	313	341	419	278
35 - 39	550	574	605	689	572
40 - 44	963	949	1067	1234	913
45 - 49	1475	1570	1786	2124	1584
50 - 54	2212	2117	2589	3185	2442
55 - 59	3598	3489	4099	4680	3378
60 - 64	5301	5280	6185	7360	5367
65 - 69	7288	7371	8544	10421	7784
70 - 74	8518	8852	11320	14258	10678
75 - 79	9085	9126	11138	14408	11409
80 - 84	11202	10774	12303	14478	11599
85 и повече	16671	17373	19301	22363	19599
В селата					
Общо	40515	39532	44783	52571	42553
Под 1	124	124	105	131	108
1 - 4	39	19	21	24	22
5 - 9	19	16	10	23	13
10 - 14	36	16	26	17	18
15 - 19	46	53	40	53	35
20 - 24	64	65	68	84	57
25 - 29	76	105	83	119	74
30 - 34	143	126	127	175	131
35 - 39	207	214	216	274	208
40 - 44	368	352	452	476	415
45 - 49	728	685	768	905	686
50 - 54	1073	1057	1230	1524	1204
55 - 59	1876	1666	2054	2333	1814
60 - 64	2700	2642	3041	3585	2872
65 - 69	3844	3754	4308	5155	4016
70 - 74	4992	4970	6195	7567	5699
75 - 79	5984	5872	6863	8527	6681
80 - 84	7774	7376	7708	9036	7396
85 и повече	10422	10420	11468	12563	11104

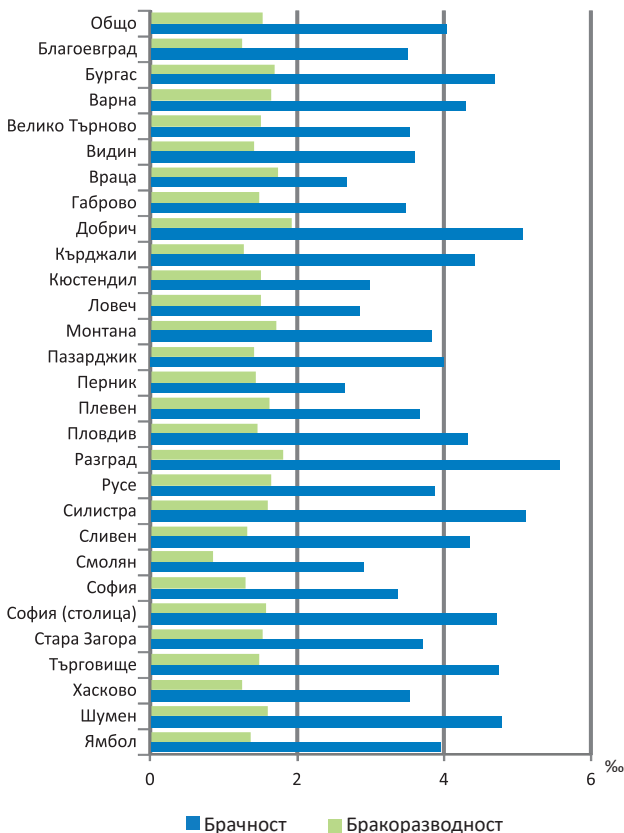
Брачност и бракоразводност

Сключените бракове и бракоразводите в териториален разрез се отнасят към населеното място, където е настоящият адрес на мъжа, или ако адресът на съпруга е извън страната - към населеното място, където е настоящият адрес на жената.

През 2022 г. са регистрирани 26 013 юридически брака - с 607 по малко спрямо предходната година, а коефициентът на брачност (брой сключени бракове на 1 000 души от средногодишното население) е 4.0‰ при 3.9‰ през 2021 г.

Броят на регистрираните бракоразводи също бележи намаление спрямо 2021 г. - през 2022 г. са разтрогнати 9 525 брака, или с 496 по-малко от регистрираните през 2021 година.

Фиг. 6. Брачност и бракоразводност по области през 2022г.

7. Сключени бракове и бракоразводи през 2022 г. по статистически зони, статистически райони и по области

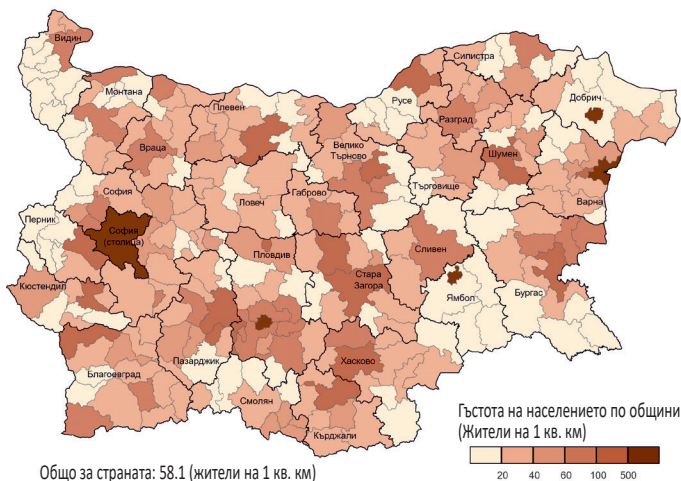
Статистически зони Статистически райони Области	Сключени бракове	Брако- разводи	Сключени бракове	Брако- разводи
	брой		на 1 000 души	
Общо	26013	9525	4.0	1.5
<i>Северна и Югоизточна България</i>				
Северозападен	2198	1067	3.2	1.6
Видин	258	100	3.5	1.4
Враца	390	253	2.6	1.7
Ловеч	318	168	2.8	1.5
Монтана	438	196	3.7	1.7
Плевен	794	350	3.6	1.6
Северен централен	2790	1071	4.0	1.6
Велико Търново	707	302	3.4	1.5
Габрово	329	138	3.4	1.4
Разград	553	179	5.4	1.8
Русе	721	303	3.8	1.6
Силистра	480	149	5.0	1.5
Североизточен	3683	1340	4.5	1.6
Варна	1806	692	4.2	1.6
Добрич	731	276	4.9	1.9
Търговище	447	140	4.6	1.4
Шумен	699	232	4.7	1.5
Югоизточен	3951	1417	4.2	1.5
Бургас	1734	620	4.6	1.6
Сливен	724	219	4.2	1.3
Стара Загора	1064	436	3.6	1.5
Ямбол	429	142	4.0	1.3
<i>Югозападна и Южна централна България</i>				
Югозападен	8236	2916	4.1	1.4
Благоевград	985	353	3.4	1.2
Кюстендил	320	160	2.9	1.5
Перник	291	157	2.6	1.4
София	753	287	3.3	1.3
София (столица)	5887	1959	4.6	1.5
Южен централен	5155	1714	4.0	1.3
Кърджали	609	174	4.3	1.2
Пазарджик	907	313	4.0	1.4
Пловдив	2655	898	4.2	1.4
Смолян	267	78	2.8	0.8
Хасково	717	251	3.4	1.2

Население по области

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12.2022 година.

Най-малка по население е област Видин, в която живеят 72 754 души, или 1.1% от населението на страната, а най-голяма е област София (столица) - 1 280 334 души (19.9%). Четири са областите с население над 300 хил. души, като в първите три от тях - София (столица), Пловдив и Варна, живее повече от една трета от населението на страната (36.3%).

Фиг. 7. Гъстота на населението на 1 км² през 2022 г.

8. Население към 31.12.2022 г. по пол, местоживеене, статистически зони, статистически райони и по области

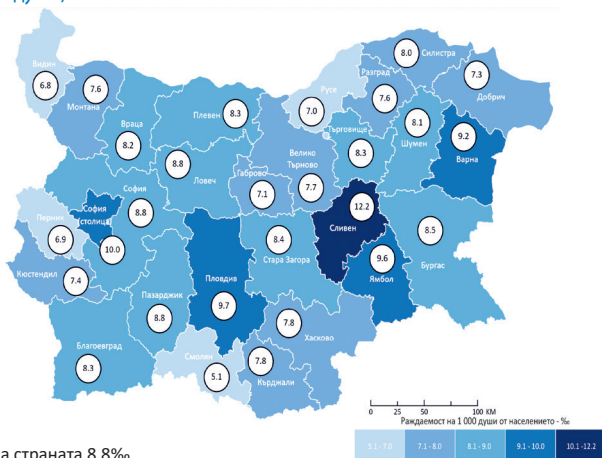
(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Общо			В т.ч. в градовете		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Общо за страната	6447710	3099503	3348207	4746710	2259911	2486799
<i>Северна и Югоизточна България</i>						
Северозападен	671502	324311	347191	428900	205096	223804
Видин	72754	34935	37819	46363	22074	24289
Враца	148874	72166	76708	89109	42698	46411
Ловеч	113356	54868	58488	70158	33707	36451
Монтана	116172	56283	59889	74578	35797	38781
Плевен	220346	106059	114287	148692	70820	77872
Северен централен	686334	328284	358050	457649	216349	241300
Велико Търново	204033	97528	106505	142502	67460	75042
Габрово	95957	45500	50457	76407	35949	40458
Разград	101107	48508	52599	48334	22685	25649
Русе	189623	90591	99032	147603	70093	77510
Силистра	95614	46157	49457	42803	20162	22641
Североизточен	823884	396781	427103	614850	293137	321713
Варна	430847	207158	223689	362876	173392	189484
Добрич	147208	70448	76760	104331	49321	55010
Търговище	96201	46661	49540	54062	25717	28345
Шумен	149628	72514	77114	93581	44707	48874
Югоизточен	948410	456674	491736	684049	325866	358183
Бургас	378596	181979	196617	289254	137444	151810
Сливен	170583	82278	88305	111518	53001	58517
Стара Загора	291852	140327	151525	207954	99317	108637
Ямбол	107379	52090	55289	75323	36104	39219
<i>Югозападна и Южна централна България</i>						
Югозападен	2016554	967549	1049005	1689530	805617	883913
Благоевград	288161	139761	148400	172440	82274	90166
Кюстендил	108703	52220	56483	74592	35511	39081
Перник	111746	53436	58310	87601	41512	46089
София	227610	111132	116478	137205	66255	70950
София (столица)	1280334	611000	669334	1217692	580065	637627
Южен централен	1301026	625904	675122	871732	413846	457886
Кърджали	142508	69961	72547	59637	28461	31176
Пазарджик	226209	109829	116380	138966	66520	72446
Пловдив	631516	301274	330242	469806	221914	247892
Смолян	93354	44674	48680	53564	25511	28053
Хасково	207439	100166	107273	149759	71440	78319

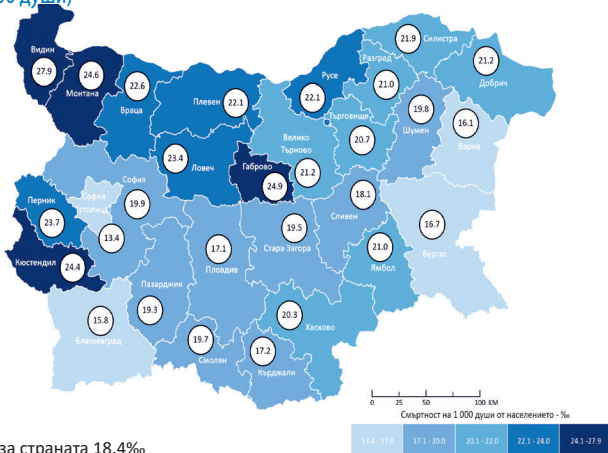
Раждаемост и смъртност по области

В териториален аспект най-висока е раждаемостта в областите Сливен и София (столица). С най-ниска раждаемост през 2022 г. са областите Смолян, Видин и Перник. Сред всички административни области в страната с най-висока смъртност през 2022 г. се отличават областите Видин, Габрово и Монтана, като най-нисък е този показател в област София (столица).

Фиг. 8. Раждаемост по области през 2022 г.
(На 1 000 души)

Фиг. 9. Смъртност по области през 2022 г.
(На 1 000 души)

9. Живородени, умрели и естествен прираст на населението през 2022 г. по статистически зони, статистически райони и по области

Статистически зони Статистически райони Области	Живо- родени	Умрели	Естествен прираст	Раждае- мост	Смърт- ност	Естествен прираст
	брой			на 1 000 души от населението		
Общо	56596	118814	-62218	8.8	18.4	-9.6
<i>Северна и Югоизточна България</i>						
Северозападен	5464	15880	-10416	8.1	23.5	-15.4
Видин	500	2050	-1550	6.8	27.9	-21.1
Враца	1235	3386	-2151	8.2	22.6	-14.4
Ловеч	1001	2668	-1667	8.8	23.4	-14.6
Монтана	890	2876	-1986	7.6	24.6	-17.0
Плевен	1838	4900	-3062	8.3	22.1	-13.8
Северен централен	5146	15226	-10080	7.5	22.0	-14.5
Велико Търново	1574	4352	-2778	7.7	21.2	-13.5
Габрово	685	2411	-1726	7.1	24.9	-17.8
Разград	772	2138	-1366	7.6	21.0	-13.4
Русе	1343	4214	-2871	7.0	22.1	-15.1
Силистра	772	2111	-1339	8.0	21.9	-13.9
Североизточен	7078	15048	-7970	8.6	18.2	-9.6
Варна	3980	6954	-2974	9.2	16.1	-6.9
Добрич	1082	3135	-2053	7.3	21.2	-13.9
Търговище	801	1995	-1194	8.3	20.7	-12.4
Шумен	1215	2964	-1749	8.1	19.8	-11.7
Югоизточен	8794	17425	-8631	9.2	18.3	-9.1
Бургас	3221	6341	-3120	8.5	16.7	-8.2
Сливен	2091	3098	-1007	12.2	18.1	-5.9
Стара Загора	2448	5716	-3268	8.4	19.5	-11.1
Ямбол	1034	2270	-1236	9.6	21.0	-11.4
<i>Югозападна и Южна централна България</i>						
Югозападен	18796	31541	-12745	9.3	15.6	-6.3
Благоевград	2409	4559	-2150	8.3	15.8	-7.5
Кюстендил	813	2671	-1858	7.4	24.4	-17.0
Перник	778	2662	-1884	6.9	23.7	-16.8
София	2018	4545	-2527	8.8	19.9	-11.1
София (столица)	12778	17104	-4326	10.0	13.4	-3.4
Южен централен	11318	23694	-12376	8.7	18.2	-9.5
Кърджали	1098	2437	-1339	7.8	17.2	-9.4
Пазарджик	2004	4380	-2376	8.8	19.3	-10.5
Пловдив	6107	10783	-4676	9.7	17.1	-7.4
Смолян	482	1857	-1375	5.1	19.7	-14.6
Хасково	1627	4237	-2610	7.8	20.3	-12.5

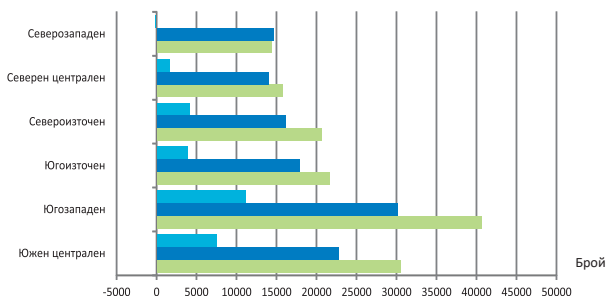

Миграция на населението

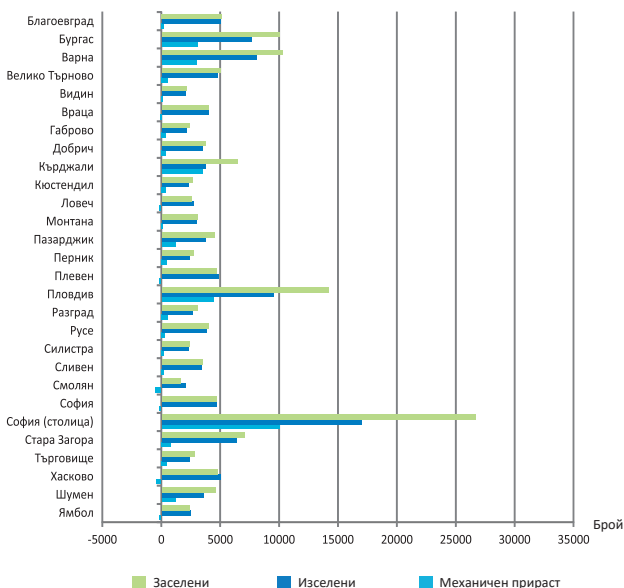
Миграцията на населението включва всички лица, декларирали промяна на настоящ адрес в рамките на страната, от страната в чужбина или от чужбина в страната.

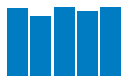
През 2022 г. двадесет и две области имат положителен механичен прираст. Най-голям механичен прираст има в областите Кърджали (21.5‰), София (столица) (7.9‰), Бургас (7.1‰) и Пловдив (7.0‰). С най-голямо намаление на населението в резултат на отрицателния механичен прираст са областите Смолян (- 4.5‰), Хасково (-1.5‰) и Ловеч (-1.1‰).

Фиг. 10. Механично движение на населението през 2022 г. по статистически райони

Фиг. 11. Механично движение на населението през 2022 г. по области

10. Механично движение на населението през 2022 г. по статистически зони, статистически райони и по области¹

(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Заселени	Изселени	Механичен прираст
Общо за страната	143539	116095	27444
<i>Северна и Югоизточна България</i>			
Северозападен	14452	14570	-118
Видин	1807	1740	67
Враца	3526	3531	-5
Ловеч	2231	2354	-123
Монтана	2689	2644	45
Плевен	4199	4301	-102
Северен централен	15594	14152	1442
Велико Търново	5126	4710	416
Габрово	2095	1820	275
Разград	2726	2282	444
Русе	3565	3385	180
Силистра	2082	1955	127
Североизточен	20292	16078	4214
Варна	10377	7759	2618
Добрич	3336	3078	258
Търговище	2473	2097	376
Шумен	4106	3144	962
Югоизточен	21640	18240	3400
Бургас	10070	7377	2693
Сливен	3089	2994	95
Стара Загора	6384	5733	651
Ямбол	2097	2136	-39
<i>Югозападна и Южна централна България</i>			
Югозападен	41001	30202	10799
Благоевград	5172	5077	95
Кюстендил	2270	2012	258
Перник	2385	2038	347
София	4565	4588	-23
София (столица)	26609	16487	10122
Южен централен	30560	22853	7707
Кърджали	6353	3300	3053
Пазарджик	4252	3292	960
Пловдив	14012	9580	4432
Смолян	1336	1759	-423
Хасково	4607	4922	-315

¹ Заселените и изселените лица в/от областите включват и движението към/от страната.

III. ПАЗАР НА ТРУДА

Публикуваните в раздела данни за работната сила, заетостта и безработицата за 2021 г. и след нея, източник на които е Наблюдението на работната сила, не са напълно съпоставими с данните за предходните години поради промени в методологията на изследването.

Повече информация може да се намери на интернет страницата на НСИ, раздел „Пазар на труда“, Наблюдение на работната сила, „Метаданни и методология“ <https://nsi.bg/bg/node/4002/>.

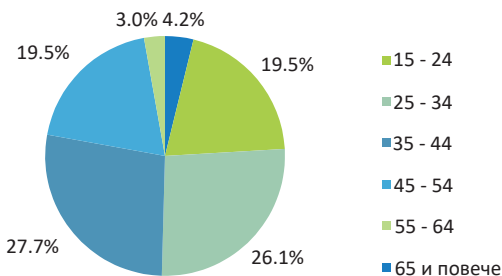
Работна сила

Работна сила (икономически активни лица) са лицата, които влагат или предлагат своя труд за производство на стоки и услуги. Работната сила включва заетите и безработните лица.

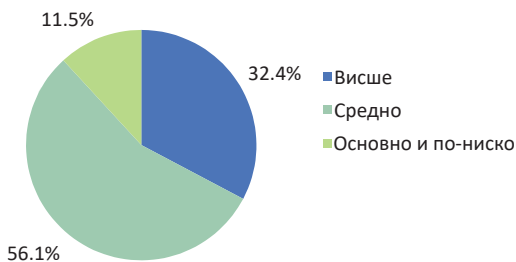
Коефициентът на икономическа активност представлява относителният дял на икономически активните лица от общото население (в съответната група).

Източник на данните е Наблюдението на работната сила.

Фиг. 1. Структура на работната сила по възраст през 2022 г.

Фиг. 2. Структура на работната сила по степени на образование през 2022 г.

1. Работна сила

(Хиляди)

	2018	2019	2020	2021 ¹	2022
Общо	3326.0	3375.9	3290.3	3247.5	3290.9
По местоживеене					
В градовете	2595.2	2623.5	2532.1	2503.4	2534.3
В селата	730.8	752.5	758.2	744.1	756.7
По пол					
Мъже	1787.0	1814.3	1772.4	1744.2	1756.6
Жени	1539.0	1561.6	1518.0	1503.3	1534.3
По възрастови групи					
15 - 64	3239.6	3276.4	3190.4	3155.3	3191.2
15 - 24	149.3	147.8	134.1	123.6	138.7
25 - 34	719.9	718.9	675.9	658.5	641.4
35 - 44	908.1	902.6	871.3	855.4	856.9
45 - 54	847.8	868.5	877.1	890.6	911.7
55 - 64	614.6	638.5	632.1	627.3	642.4
65 и повече	86.3	99.6	99.9	92.2	99.7
По степени на образование					
Висше	1020.9	1030.1	1053.4	1062.8	1067.1
Средно	1887.2	1895.4	1830.5	1800.1	1845.1
в т.ч. с придобита професионална квалификация	1103.2	1102.3	1063.3	1020.5	1034.8
Основно и по-ниско	417.9	450.4	406.5	384.6	378.8

2. Коефициенти на икономическа активност (15 - 64 навършени години)

(Проценти)

	2018	2019	2020	2021 ¹	2022
Общо	71.5	73.2	72.2	72.0	73.6
По местоживеене					
В градовете	73.8	75.5	74.4	74.5	76.0
В селата	64.3	66.4	65.9	64.6	66.4
По пол					
Мъже	75.9	77.6	76.8	76.2	77.3
Жени	67.0	68.7	67.6	67.7	69.7
По възрастови групи					
15 - 24	23.7	23.9	21.9	20.0	22.2
25 - 34	78.8	81.2	79.3	80.0	81.5
35 - 44	87.1	88.1	86.8	86.1	87.5
45 - 54	86.5	87.6	87.2	86.9	87.7
55 - 64	63.7	66.9	67.1	67.9	70.8

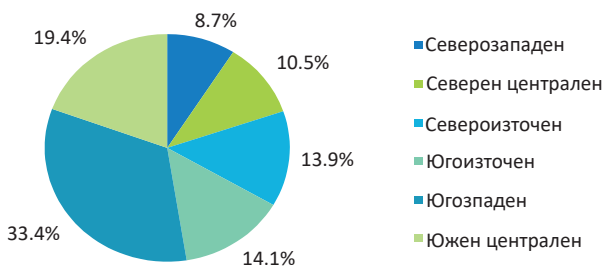
¹ Прекъсване на динамичния ред.

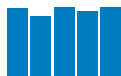

Работна сила по области

Работната сила (икономически активните лица) на възраст 15 - 64 навършени години и коефициентите на икономическа активност за същата възрастова група са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Фиг. 3. Структура на работната сила (15 - 64 навършени години) по статистически райони през 2022 г.

3. Работна сила на 15 - 64 навършени години и коефициенти на икономическа активност по статистически зони, статистически райони и по области през 2022 г.

Статистически зони Статистически райони Области	Работна сила - хил.	Коефициенти на икономическа активност - %
Общо	3191.2	73.6
<i>Северна и Югоизточна България</i>		
Северозападен	277.8	66.8
Видин	31.1	68.4
Враца	63.3	67.8
Ловеч	50.3	71.6
Монтана	44.9	61.8
Плевен	88.3	65.8
Северен централен	336.2	72.2
Велико Търново	103.6	73.6
Габрово	46.8	77.0
Разград	46.2	67.5
Русе	98.6	75.0
Силистра	41.0	64.0
Североизточен	443.9	75.6
Варна	238.5	78.0
Добрич	75.5	71.8
Търговище	47.4	69.5
Шумен	82.4	76.4
Югоизточен	451.1	71.9
Бургас	185.3	71.0
Сливен	71.9	65.9
Стара Загора	143.9	75.9
Ямбол	50.1	73.3
<i>Югозападна и Южна централна България</i>		
Югозападен	1064.6	78.3
Благоевград	142.7	74.0
Кюстендил	50.7	75.4
Перник	57.0	78.1
София	110.7	75.7
София (столица)	703.6	79.9
Южен централен	617.6	70.1
Кърджали	72.0	69.8
Пазарджик	113.8	72.7
Пловдив	293.4	69.1
Смолян	44.3	72.2
Хасково	94.1	69.2

Заетост

Заети лица - лицата на възраст 15 - 89 навършени години, които през наблюдавания период:

- извършват работа, дори за един час, за което получават работна заплата или друг доход;
- не работят, но имат работа, от която временно отсъстват поради:

- годишен отпуск, болест, отпуск за бременност, раждане и отглеждане на дете до навършване на 2-годишна възраст (включително отпуск на бащата при раждане на дете), гъвкав график на работното време;

- участие в обучение, свързано с работата;

- сезонност на работата, ако продължават редовно да извършват дейности, свързани с работата и извън активния сезон;

- друго отсъствие (включително неплатен отпуск за гледане на дете между 2- и 8-годишна възраст), ако очакваната му продължителност е 3 месеца или по-малко.

Лицата, произвеждащи селскостопански продукти, се считат за заети, ако основната част от продукцията е предназначена за продажба или за размяна.

Работодатели са лицата, които сами или в съдружие с други лица управляват собствени предприятия, фирми, стопанства или извършват самостоятелно друга дейност, като наемат на работа поне едно лице.

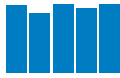
Самостоятелно заети са лицата, които сами или в съдружие с други лица извършват стопанска дейност, работят на свободна практика, работят под аренда или извършват самостоятелно друга дейност, като не наемат на работа други лица.

Наети са лицата, извършващи в общественения сектор или за частен работодател работа, за която получават възнаграждение в пари или в натура под формата на работна заплата, възнаграждение по граждански договор или друго възнаграждение.

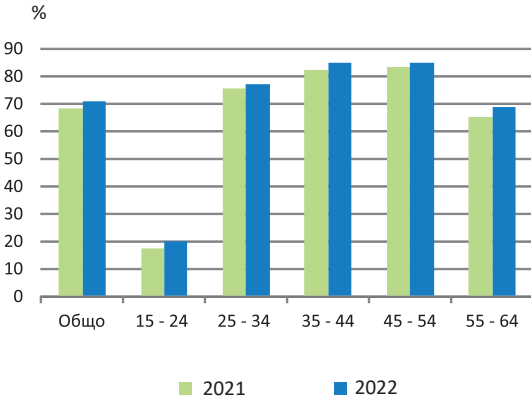
Неплатени семейни работници са лицата, които работят без формално заплащане в предприятие или стопанство на родствено лице.

Коефициентът на заетост представлява относителният дял на заетите лица от общото население (в съответната група).

Източник на данните е Наблюдението на работната сила.

Фиг. 4. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години) по възраст

4. Заети лица

(Хиляди)

	2018	2019	2020	2021 ¹	2022
Общо	3152.7	3233.1	3121.7	3076.5	3150.5
По местоживеене					
В градовете	2487.3	2539.2	2429.4	2397.5	2448.5
В селата	665.4	693.9	692.3	679.0	702.0
По пол					
Мъже	1685.3	1732.1	1676.1	1648.7	1678.4
Жени	1467.3	1501.1	1445.6	1427.8	1472.1
По възрастови групи					
15 - 64	3068.9	3136.3	3024.3	2986.7	3053.5
15 - 24	130.3	134.6	115.0	104.0	123.8
25 - 34	675.4	679.1	634.7	617.2	606.2
35 - 44	866.5	867.4	828.9	815.7	826.5
45 - 54	810.5	841.3	840.7	851.0	877.5
55 - 64	586.1	613.9	605.1	598.8	619.3
65 и повече	83.8	96.8	97.4	89.8	97.2
По степени на образование					
Висше	997.3	1010.5	1027.5	1041.9	1049.7
Средно	1802.2	1831.2	1744.3	1711.6	1770.9
в т.ч. с придобита професионална квалификация	1052.4	1063.4	1013.6	975.2	996.8
Основно и по-ниско	353.2	391.4	349.9	322.9	330.0
По статус в заетостта					
Работодатели	117.2	114.7	112.0	113.3	120.7
Самостоятелно заети, без наети лица	226.6	215.3	214.7	207.5	212.1
Наети в частния сектор	2113.5	2198.9	2090.8	2080.1	2170.2
Наети в общественя сектор	671.9	684.2	685.3	658.0	631.0
Неплатени семейни работници	23.5	20.0	18.9	17.5	16.5

¹ Прекъсване на динамичния ред.

5. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години)

(Проценти)

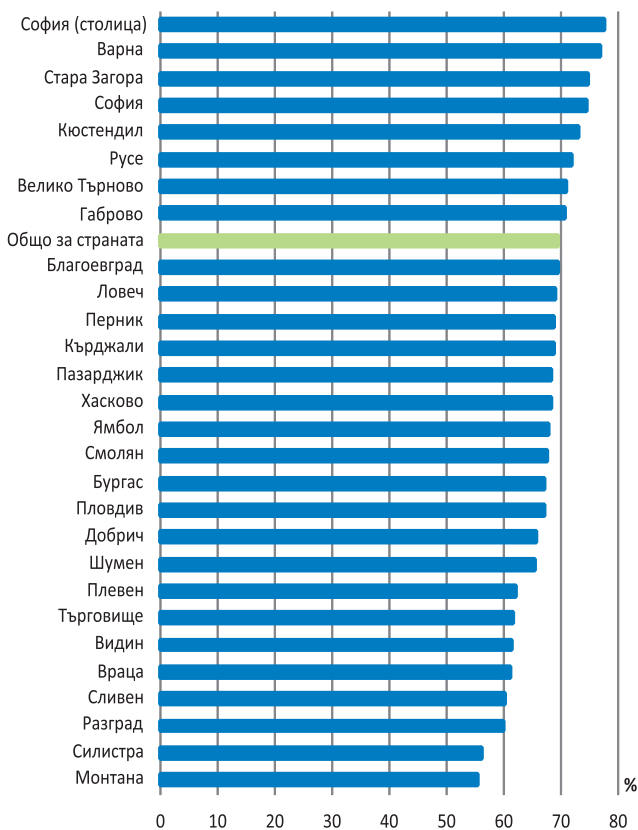
	2018	2019	2020	2021 ¹	2022
Общо	67.7	70.1	68.5	68.1	70.4
По местоживееие					
В градовете	70.7	73.0	71.3	71.3	73.4
В селата	58.5	61.2	60.1	58.8	61.6
По пол					
Мъже	71.5	74.1	72.5	72.0	73.8
Жени	63.9	66.0	64.3	64.2	66.8
По възрастови групи					
15 - 24	20.7	21.8	18.8	16.8	19.8
25 - 34	73.9	76.7	74.4	75.0	77.0
35 - 44	83.1	84.7	82.6	82.1	84.4
45 - 54	82.7	84.8	83.6	83.1	84.4
55 - 64	60.7	64.4	64.2	64.8	68.2

¹ Прекъсване на динамичния ред.

Заетост по области

Заетите лица на възраст 15 - 64 навършени години и коефициентите на заетост за същата възрастова група са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Фиг. 5. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години) по области през 2022 г.

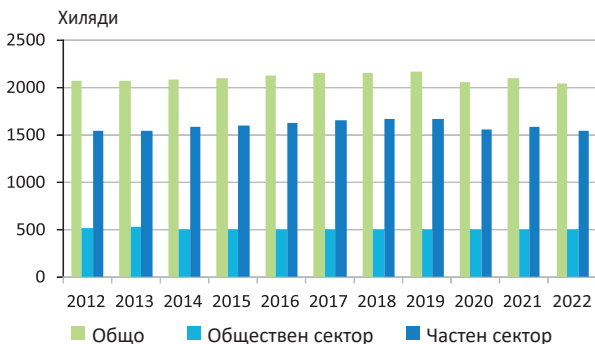
6. Заети лица на 15 - 64 навършени години и коефициенти на заетост по статистически зони, статистически райони и по области през 2022 г.

Статистически зони Статистически райони Области	Заети лица - хил.	Коефициенти на заетост - %
Общо	3053.3	70.4
<i>Северна и Югоизточна България</i>		
Северозападен	258.4	62.1
Видин	28.0	61.7
Враца	57.3	61.4
Ловеч	48.7	69.3
Монтана	40.4	55.6
Плевен	84.0	62.5
Северен централен	315.8	67.8
Велико Търново	100.3	71.2
Габрово	43.1	70.9
Разград	41.2	60.2
Русе	95.1	72.3
Силистра	36.1	56.3
Североизточен	418.8	71.3
Варна	236.3	77.2
Добрич	69.4	65.9
Търговище	42.2	61.9
Шумен	71.0	65.8
Югоизточен	430.6	68.6
Бургас	176.0	67.5
Сливен	66.0	60.5
Стара Загора	142.1	75.0
Ямбол	46.5	68.1
<i>Югозападна и Южна централна България</i>		
Югозападен	1 030.4	75.8
Благоевград	134.8	69.9
Кюстендил	49.4	73.5
Перник	50.6	69.2
София	109.6	74.9
София (столица)	686.1	77.9
Южен централен	599.3	68.0
Кърджали	71.3	69.1
Пазарджик	107.6	68.7
Пловдив	285.5	67.3
Смолян	41.7	68.0
Хасково	93.2	68.5

Наети лица

Наети са лицата, които са в трудово правоотношение с работодателя съгласно Кодекса на труда или в служебно правоотношение съгласно Закона за държавния служител и по силата на тези правоотношения получават възнаграждение в пари или в натура под формата на работна заплата за извършена в определен обем и качество работа. Средният годишен брой на наетите лица е средна аритметична от средния им списъчен брой през отделните месеци. Средният списъчен брой по месеци е средна аритметична от списъчния състав за всеки календарен ден.

Фиг. 6. Среден годишен брой на наетите лица по форми на собственост

7. Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности и форми на собственост

Икономически дейности	(Среден годишен брой)					
	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Общо	2248934	2195533	540890	537155	1708044	1658378
Селско, горско и рибно стопанство	65717	65650	11019	10818	54698	54832
Добивна промишленост	19156	18924	6985	6823	12171	12101
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	83225	80685	..	..	..	..
Производство на текстил, кожи и изделия от тях	77481	77388	227	232	77254	77156
Производство на дървен материал, хартия и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	28992	28237	122	132	28870	28105
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	2356	2354	-	-	2356	2354

7. Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности и форми на собственост

(Продължение и край)

(Среден годишен брой)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Производство на химични продукти	13887	13380	-	-	13887	13380
Производство на лекарствени вещества и продукти	7681	7924	..	..	..	..
Производство на изделия от каучук, пластмаси и минерални суровини	50464	49028	..	..	..	..
Производство на основни метали и метални изделия, без машини	62486	60938	..	..	..	..
Производство на компютърна техника, електронни и оптични продукти	9364	10451	..	..	..	..
Производство на електрически съоръжения	24102	29432	-	-	24102	29432
Производство на машини с общо и специално предназначение	32030	31984	-	-	32030	31984
Производство на превозни средства	32302	27542	-	-	32302	27542
Производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	43557	40804	971	905	42586	39899
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	29803	28873	14209	14032	15594	14841
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	36607	36081	22287	22104	14320	13977
Строителство	130348	116366	2491	2181	127857	114185
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	370358	367885	340	298	370018	367587
Транспорт, складиране и пощи	144623	137309	44095	42029	100528	95280
Хотелиерство и ресторантьорство	97960	89651	3896	3954	94064	85697
Издателска дейност, филмопроизводство, радио и телевизия	11344	10670	2808	2868	8536	7802
Далекосъобщения	19059	17776	..	..	..	..
Дейности в областта на информационните технологии и услуги	83710	86287	..	..	..	..
Финансови и застрахователни дейности	55303	53349	1538	1374	53765	51975
Операции с недвижими имоти	21717	20006	2449	2791	19268	17215
Юридически, счетоводни, консултантски и инженерни дейности	44786	42457	990	991	43796	41466
Научноизследователска и развойна дейност	12213	12595	8303	8146	3910	4449
Рекламна и ветеринарномедицинска дейност; други професионални дейности	25291	24259	98	94	25193	24165
Административни и спомагателни дейности	112894	111781	17123	18956	95771	92825
Държавно управление, държавно обществено осигуряване	113503	112509	113503	112509	x	x
Образование	164619	162242	154565	152522	10054	9720
Хуманно здравеопазване	109890	107609	71931	69865	37959	37744
Медико-социални грижи с настаняване и социална работа без настаняване	42619	45887	39611	42703	3008	3184
Култура, спорт и развлечения	33067	33665	14458	14102	18609	19563
Други дейности, н.д.	36420	33555	1232	1199	35188	32356

Безработица

Безработни са лицата на възраст 15 - 74 навършени години, които нямат работа през наблюдавания период, като едновременно с това търсят активно работа през период от четири седмици, включително наблюдаваната, и са на разположение да започнат работа до две седмици след края на наблюдавания период.

За безработни се считат и лицата, които не търсят активно, но са намерили работа, която очакват да започнат до три месеца след края на наблюдавания период.

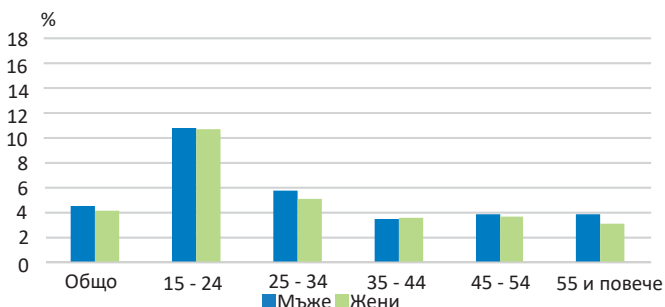
Продължителността на безработицата се определят от по-краткия от следните два периода:

- продължителност на търсене на работа;
- продължителност на времето, през което лицето е било без работа.

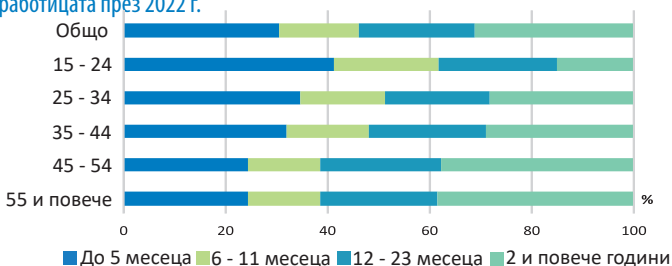
Източник на данните, с изключение на данните за регистрираните безработни, е Наблюдението на работната сила.

Източник на данните за регистрираните безработни в бюрата по труда е Агенцията по заетостта.

Фиг. 7. Коefициенти на безработица по пол и възраст през 2022 г.

Фиг. 8. Структура на безработните лица по възраст и продължителност на безработицата през 2022 г.

8. Безработни лица

	2018	2019	2020	2021 ¹	2022
	(Хиляди)				
Общо	173.3	142.8	168.6	171.1	140.4
По местоживеене					
В градовете	107.9	84.2	102.7	105.9	85.8
В селата	65.4	58.6	65.9	65.1	54.7
По пол					
Мъже	101.7	82.3	96.3	95.5	78.2
Жени	71.6	60.5	72.3	75.6	62.2
По възрастови групи					
15 - 64	170.8	140.1	166.1	168.6	137.9
15 - 24	18.9	13.1	19.1	19.6	14.9
25 - 34	44.5	39.8	41.2	41.2	35.2
35 - 44	41.6	35.3	42.4	39.8	30.4
45 - 54	37.3	27.2	36.4	39.6	34.3
55 и повече	31.1	27.3	29.6	30.9	25.7
По степени на образование					
Висше	23.6	19.6	25.9	20.9	17.4
Средно	85.0	64.2	86.2	88.5	74.2
в т.ч. с придобита професионална квалификация	50.8	39.0	49.6	45.3	38.0
Основно и по-ниско	64.7	58.9	56.5	61.7	48.8
По продължителност на безработицата					
До 5 месеца	46.1	43.0	63.9	53.4	42.5
6 - 11 месеца	25.7	18.9	28.8	33.0	22.3
12 - 23 месеца	36.9	26.1	27.1	37.9	31.9
2 и повече години	64.7	54.9	48.8	46.7	43.7
Регистрирани безработни в бюрата по труда към 31.12.	201.5	194.7	220.3	157.3	153.9

¹ Прекъсване на динамичния ред.

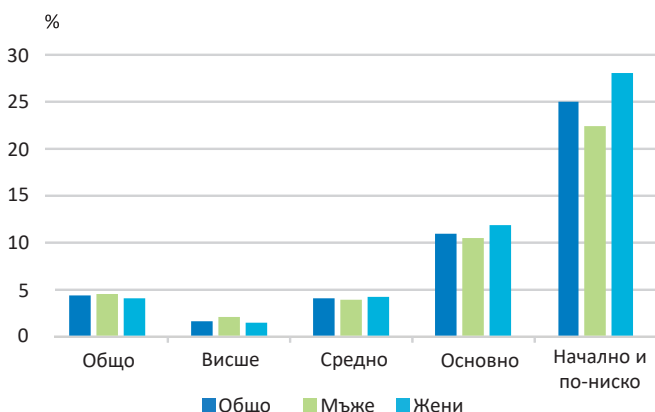
Безработица

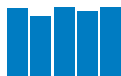
Коефициентът на безработица представлява относителният дял на безработните лица от икономически активното население (работната сила).

Коефициентът на продължителна безработица представлява относителният дял на продължително безработните лица (безработни от една и повече години) от икономически активното население.

Обезкуражени са лицата извън работната сила (икономически неактивните лица) на възраст 15 - 74 навършени години, които желаят да работят, но не търсят активно работа, защото не вярват, че ще намерят.

Фиг. 9. Коефициенти на безработица по пол и степен на образование през 2022 г.

9. Коефициенти на безработица

(Проценти)

	2018	2019	2020	2021 ¹	2022
Общо	5.2	4.2	5.1	5.3	4.3
По местоживеене					
В градовете	4.2	3.2	4.1	4.2	3.4
В селата	8.9	7.8	8.7	8.8	7.2
По пол					
Мъже	5.7	4.5	5.4	5.5	4.5
Жени	4.7	3.9	4.8	5.0	4.1
По възрастови групи					
15 - 64	5.3	4.3	5.2	5.3	4.3
15 - 24	12.7	8.9	14.2	15.8	10.7
25 - 34	6.2	5.5	6.1	6.3	5.5
35 - 44	4.6	3.9	4.9	4.6	3.6
45 - 54	4.4	3.1	4.1	4.4	3.8
55 и повече	4.4	3.7	4.0	4.3	3.5
Коефициент на продължителна безработица	3.1	2.4	2.3	2.6	2.3

10. Обезкуражени лица

(Хиляди)

	2018	2019	2020	2021 ¹	2022
Общо	85.4	63.8	63.9	59.7	53.5
По местоживеене					
В градовете	44.4	32.1	33.0	29.3	25.8
В селата	41.0	31.7	30.9	30.4	27.7
По пол					
Мъже	44.3	33.1	33.9	33.1	26.7
Жени	41.0	30.7	30.0	26.5	26.8
По възрастови групи					
15 - 64	81.4	61.7	61.7	57.2	51.7
15 - 24	12.7	10.9	9.9	9.7	7.9
25 - 34	16.3	11.4	13.7	13.5	11.6
35 - 44	19.3	13.8	12.0	12.8	11.0
45 - 54	14.8	11.7	13.6	11.4	12.1
55 и повече	22.3	16.0	14.7	12.2	10.8
По степени на образование					
Висше	(3.2)	(2.6)	(2.5)	(2.9)	(2.4)
Средно	27.6	17.7	18.8	18.1	18.6
в т.ч. с придобита професионална квалификация	14.8	9.0	9.6	9.0	8.3
Основно и по-ниско	54.6	43.6	42.7	38.7	32.5

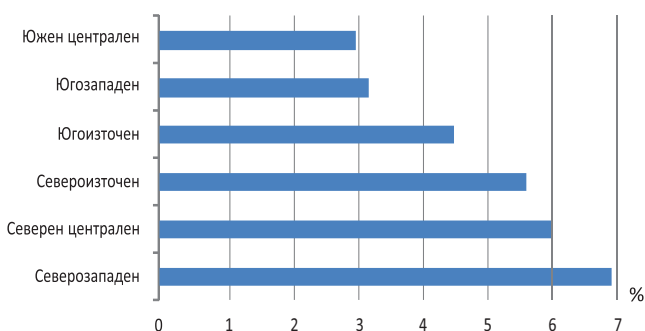
¹ Прекъсване на динамичния ред.

Безработица по области

Безработните лица и коефициентите на безработица са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Източник на данните за регистрираните безработни в бюрата по труда е Агенцията по заетостта.

Фиг. 10. Коефициенти на безработица по статистически райони през 2022 г.

11. Безработица по статистически зони, статистически райони и по области през 2022 г.

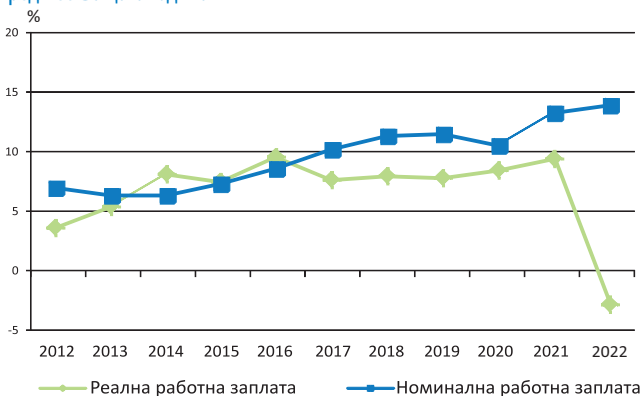
Статистически зони Статистически райони Области	Безработни лица - хил.	Коефициенти на безработица - %	Регистрирани безработни в бюрата по труда към 31.12. - хил.
Общо	140.4	4.3	153.9
<i>Северна и Югоизточна България</i>			
Северозападен	19.8	6.9	27.3
Видин	3.1	9.6	4.1
Враца	6.0	9.2	6.6
Ловеч	(1.6)	(3.1)	4.0
Монтана	4.8	10.2	5.8
Плевен	4.4	4.7	6.8
Северен централен	20.6	6.0	19.5
Велико Търново	3.3	3.1	4.9
Габрово	3.7	7.7	1.8
Разград	5.1	10.7	4.1
Русе	3.5	3.5	4.7
Силистра	5.0	11.9	4.0
Североизточен	25.6	5.6	20.8
Варна	(2.2)	(0.9)	7.2
Добрич	6.1	7.8	3.4
Търговище	5.6	11.2	3.9
Шумен	11.7	13.7	6.3
Югоизточен	20.9	4.5	20.7
Бургас	9.4	4.9	8.2
Сливен	6.1	8.1	5.0
Стара Загора	(1.8)	(1.2)	5.1
Ямбол	3.7	6.9	2.4
<i>Югозападна и Южна централна България</i>			
Югозападен	34.5	3.2	32.4
Благоевград	7.9	5.5	12.3
Кюстендил	(1.3)	(2.5)	3.2
Перник	6.7	11.2	2.0
София	(1.1)	(1.0)	4.6
София (столица)	17.5	2.4	10.3
Южен централен	19.0	3.0	33.3
Кърджали	(0.7)	(1.0)	4.7
Пазарджик	6.2	5.3	7.5
Пловдив	8.2	2.7	11.0
Смолян	3.0	6.3	4.4
Хасково	(0.8)	(0.9)	5.5

Средна годишна заплата

Брутната годишна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение е възнаграждението, заплащано на наетите лица обикновено на редовни интервали от време преди отчисляването на данъците (данък върху доходите на физическите лица) и на социалните осигуровки за сметка на наетите.

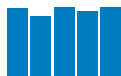
Средната брутна годишна заплата се изчислява, като начислените средства за работна заплата за отчетната година се разделят на средния списъчен брой на наетите по трудово и служебно правоотношение, без лицата в отпуск по майчинство.

Фиг. 11. Изменение в номиналната и реалната работна заплата при база предшестващата година

12. Средна годишна заплата по икономически дейности и форми на собственост (Левове)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Общо	18733	21128	19920	21815	18353	20903
Селско, горско и рибно стопанство	13133	15568	15640	21136	12622	15568
Добивна промишленост	25950	28778	26922	31330	25387	28778
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	15023	17286	..	..	15026	17286
Производство на текстил, кожи и изделия от тях	10622	11483	13159	13720	10615	11483
Производство на дървен материал, хартия и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	14029	15330	11288	14211	14040	15330
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	32267	33820	-	-	32267	33820

12. Средна годишна заплата по икономически дейности и форми на собственост

(Продължение и край)

(Левове)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Производство на химични продукти	20524	21479	-	-	20524	21479
Производство на лекарствени вещества и продукти	19135	20383	..	..	18576	19953
Производство на изделия от каучук, пластмаси и минерални суровини	15670	17458	..	..	15671	17458
Производство на основни метали и метални изделия, без машини	16973	19106	..	..	17305	19382
Производство на компютърна техника, електронни и оптични продукти	22787	24247	..	..	22802	24265
Производство на електрически съоръжения	18984	21428	-	-	18984	21428
Производство на машини с общо и специално предназначение	19272	21546	-	-	19272	21546
Производство на превозни средства	18253	19552	-	-	18253	19552
Производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	16677	20342	17858	19288	16650	20366
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	27784	31984	32073	38530	23873	25793
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	14594	15553	13192	14371	16780	17435
Строителство	14669	15562	15453	18293	14653	15509
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	15892	18430	19281	21097	15889	18428
Транспорт, складиране и пощи	14990	16905	18378	20580	13490	15267
Хотелиерство и ресторантьорство	10704	12767	13246	14924	10596	12665
Издателска дейност, филмопроизводство, радио и телевизия	24397	29449	21121	22287	25494	32124
Далекосъобщения	29130	34233	..	..	29133	34236
Дейности в областта на информационните технологии и услуги	51665	57875	38354	39251	51807	58080
Финансови и застрахователни дейности	28816	32407	43740	50509	28368	31911
Операции с недвижими имоти	17267	18314	13584	14504	17746	18940
Юридически, счетоводни, консултантски и инженерни дейности	23791	26758	19573	22338	23892	26869
Научноизследователска и развойна дейност	28431	33202	17174	19938	53516	58696
Рекламна и ветеринарномедицинска дейност; други професионални дейности	27981	30544	16606	18457	28027	30594
Административни и спомагателни дейности	15109	17604	9496	10670	16126	19044
Държавно управление, държавно обществено осигуряване	22255	24515	22255	24515	x	x
Образование	20190	22306	20290	22248	18599	23243
Хуманно здравеопазване	25375	25946	25494	25375	25146	27032
Медико-социални грижи с настаняване и социална работа без настаняване	11315	13599	11085	13572	14392	13957
Култура, спорт и развлечения	15139	18215	14334	16858	15778	19210
Други дейности, н.д.	12153	14286	12678	13562	12134	14313

IV. ОБРАЗОВАНИЕ

Видове образователни институции

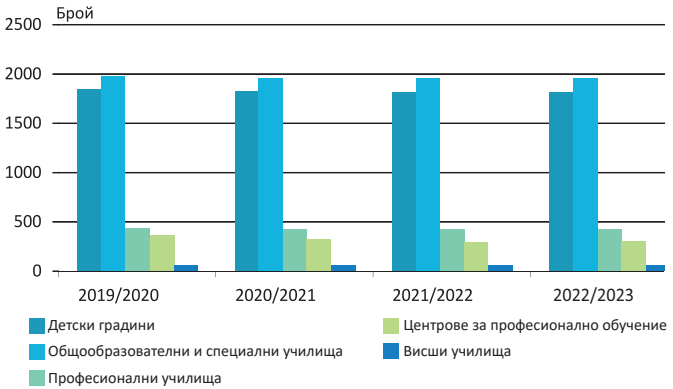
Образователни институции са тези, които директно провеждат обучение по образователни програми с учащи в организирани класове (групи) на място или чрез дистанционна форма на обучение. Образователните програми в тези институции обхващат всички степени на образование и/или придобиване на степен на професионална квалификация. Неформалното образование и самостоятелното обучение не попадат в обхвата на образователната система според използваните дефиниции на МСКО 2011. От учебната 2021/2022 година НСИ премина към ползването на административни данни за предучилищното и училищното образование от Националната електронна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО), поддържана от Министерството на образованието и науката (МОН). Поради промяна в източника на данни има прекъсване на динамичния ред.

Видове образователни институции:

- Детски градини;
- Училища¹ (I - XII клас) - начални (I - IV клас), основни (I - VII клас), обединени (I - X клас), гимназии (VIII - XII клас), средни (I - XII клас), професионални (по изкуствата, спортни, професионални гимназии, предоставящи обучение по програми за придобиване на степен професионална квалификация);
- Центрове за професионално обучение, обхващащи обучението на лица, навършили 16 години, в платени професионални програми, водещи до придобиване на степен на професионална квалификация според Закона за професионалното образование и обучение;
- Професионални колежи и професионални гимназии, провеждащи програми с прием след средно образование;
- Висши училища - колежи, университети и специализирани висши училища. Статистическото изследване на висшето образование обхваща всички акредитирани висши училища съгласно Закона за висшето образование и до учебната 2021/2022 година вкл. частните духовни висши училища, създадени по реда на Закона за вероизповеданията.

¹ Съгласно Закона за предучилищното и училищното образование (обн., ДВ, бр. 79 от 13 октомври 2015 година).

Фиг. 1. Учебни институции по вид

1. Учебни институции по вид и форма на собственост

	2019/2020		2020/2021		2021/2022		2022/2023	
	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни
Общо	4653	593	4566	556	4536	544	4533	549
Детски градини	1840	106	1823	110	1817	117	1817	119
Общообразователни и специални училища¹	1972	86	1956	97	1956	96	1950	99
Начални (I - IV кл.)	133	7	129	6	126	7	127	8
Основни (I - VII кл.)	1163	30	1151	38	1136	34	1128	35
Обединени (I - X кл.)	70	-	71	1	75	-	75	-
Гимназии (VIII - XII кл.)	114	21	114	23	116	20	116	19
Средни (I - XII кл.)	492	28	491	29	503	35	504	37
Професионални	427	31	418	23	417	27	419	28
Училища по изкуствата	21	-	21	-	21	-	21	-
Спортни училища	25	-	25	-	25	-	25	-
Професионални гимназии	358	10	353	6	350	8	351	9
Професионални колежи	23	21	19	17	21	19	22	19
Центрове за професионално обучение²	360	353	315	310	292	288	296	290
Висши училища³	54	17	54	16	54	16	51	13
Университети и специализирани висши училища	50	13	50	12	50	12	48	10
Колежи в структурата на университети и специализирани висши училища	17	-	17	-	17	-	17	-
Самостоятелни колежи	4	4	4	4	4	4	3	3

¹ Вкл. българските училища в чужбина, финансирани от държавата.

² Центрове, провеждащи обучение по програми за придобиване на степен на професионална квалификация.

³ След промяна в Закон за вероизповеданията от учебната 2022/2023 г. трите духовни висши училища не попадат в обхвата на изследването.

Записани учащи

Методологията на статистиката на образованието е изградена на основата на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО), ревизия 2011 г., и съпътстващите я методически ръководства:

- Предучилищно образование в детски градини и подготвителни групи в училищата (образователна степен МСКО - 0);

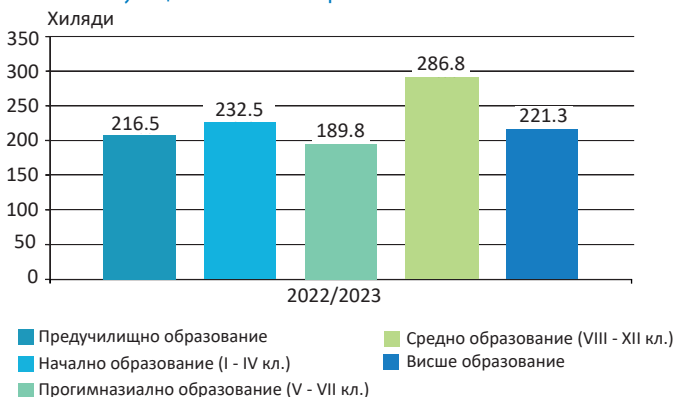
- Начален и прогимназиален етап на основното образование, средно образование във всички видове училища и професионално обучение след средно образование в професионални колежи (образователни степени МСКО - 1, 2, 3 и 4);

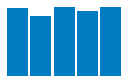
- Професионално обучение срещу заплащане за придобиване на степен на професионална квалификация в центрове за професионално обучение, професионални гимназии, професионални колежи и професионални училища (образователни степени МСКО - 2, 3 и 4);

- Висше образование за придобиване на образователно-квалификационни степени „професионален бакалавър“, „бакалавър“ и „магистър“ в колежи, университети и специализирани висши училища (образователни степени МСКО - 6 и 7);

- Висше образование за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в университети, специализирани висши училища и научни организации (образователна степен МСКО - 8).

Фиг. 2. Записани учащи по степени на образование

2. Записани учащи по степени на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО 2011)

(Брой)

	2019/2020		2020/2021		2021/2022 ¹		2022/2023	
	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни
Общо	1166128	56300	1156555	54287	1159605	53650	1155980	53801
Предучилищно образование (МСКО - 0)	217867	4982	215666	4874	214847	5569	216481	5977
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	248354	4650	237737	4877	233548	4880	232549	5141
Прогимназиално и средно образование (V - VII и VIII - XII клас, МСКО - 2, 3)	459246	6818	466015	7633	475148	8551	476738	9423
Професионално обучение за възрастни - I степен професионална квалификация (МСКО - 2)	6716	5587	3870	3297	3380	2907	3711	2671
Професионално обучение за възрастни - II степен професионална квалификация (МСКО - 3)	3459	2842	2690	2259	2429	2073	2092	1604
Професионално обучение за възрастни - III степен професионална квалификация (МСКО - 3)	3117	2333	3600	2951	2559	1918	2476	1652
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	658	479	530	398	586	380	603	456
Професионално обучение за възрастни - IV степен професионална квалификация (МСКО - 4)	103	85	86	86	127	127	-	-
Висше образование (МСКО - 6, 7, 8)	226608	28524	226361	27912	226981	27245	221330	26877
Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ (МСКО - 6)	8233	1597	7991	1564	7799	1430	6783	1188
Образователно-квалификационни степени „бакалавър“ (МСКО - 6)	139711	19609	139765	19339	139000	18596	135947	18558
Образователно-квалификационни степени „магистър“ (МСКО - 7)	72224	7054	72035	6748	73640	6940	72052	6842
Образователна и научна степен „доктор“ (МСКО - 8)	6440	264	6570	261	6542	279	6548	289

¹Прекъсване на динамичния ред за предучилищното и училищното образование поради промяна на източника на данни и датата на наблюдение.

Преподаватели по степени на преподаване

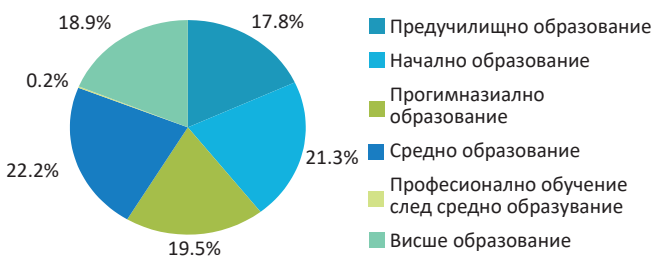
Учителите (преподавателите) са длъжностните лица, които непосредствено провеждат учебните занятия съгласно учебните планове, независимо дали са пълно или непълно заети.

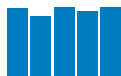
Управленският персонал включва длъжностни лица, изпълняващи управленски функции на равнище образователна институция - директори, заместник-директори с преподавателска заетост, ректори, декани и техни заместници, ръководители на катедри.

В броя на преподавателите са включени учители и управленски персонал с преподавателска дейност.

Учителите в основното и средното образование се групират по степени на преподаване и според вида на програмата (общообразователна или професионална). В случаите, при които един учител преподава в различни степени, той се отнася към съответната степен, в която има преобладаващ брой учебни часове.

Фиг. 3. Структура на преподавателите по степени на преподаване през учебната 2022/2023 г.

3. Преподаватели по степени на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО 2011)

(Брой)

	2019/2020	2020/2021	2021/2022 ¹	2022/2023
Общо	108584	110455	110259	110799
Предучилищно образование (МСКО - 0)	20050	20094	19975	19747
"Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)"	22527	23042	23499	23626
Прогимназиално и средно образование (V - VII и VIII - XII клас, МСКО - 2, 3)	44927	46432	45863	46319
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	186	171	227	225
"Висше образование (МСКО - 6, 7)"	20894	20716	20695	20882
Колежи (МСКО - 6)	676	677	672	622
Университети и специализирани висши училища (МСКО - 6, 7)	20218	20039	20023	20260

¹ Прекъсване на динамичния ред за предучилищното и училищното образование поради промяна на източника на данни и датата на наблюдение.

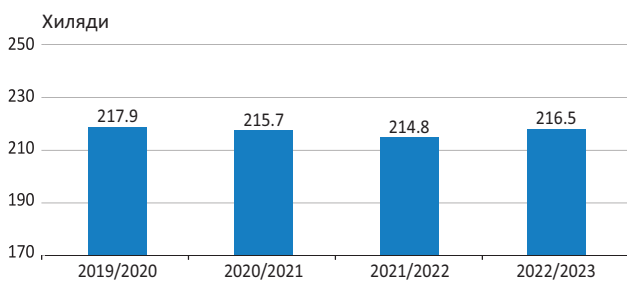

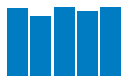
Детски градини

Детските градини и предучилищните групи в училищата, обхващат децата на възраст 3 - 6 години.

Средният брой деца на един учител за страната през учебната 2022/2023 година е 11, а средният брой деца в една група - 23.

Фиг. 4. Деца в детските градини

4. Детски градини

(Брой)

	2019/2020	2020/2021	2021/2022 ¹	2022/2023
Детски градини	1840	1823	1817	1817
Педагогически персонал	20050	20094	19975	19747
в т.ч. детски учители	18806	18786	18726	18830
Деца ²	217867	215666	214847	216481
в т.ч. момичета	105311	104026	104332	105234

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промяна на източника на данни.

² Включително децата в подготвителните групи в училищата.

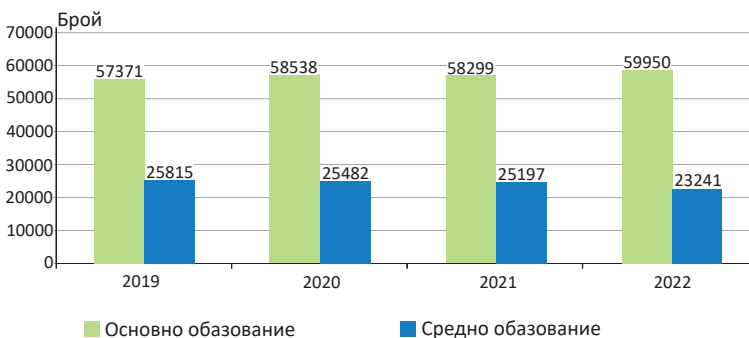

Общообразователни училища

Общообразователните училища са непрофилirани и профилирани (чуждоезикови, природо-математически, хуманитарни и други). Данните за броя на учениците са предоставени по групи класове.

За завършили степен на образование се считат тези ученици, които са получили документ за завършена степен от легитимна образователна институция, съдържащ изискуващите се според закона записвания и печати.

Фиг. 5. Завършили общообразователните училища

5. Ученици в общообразователните училища по групи класове

(Брой)

	2019/2020	2020/2021	2021/2022 ¹	2022/2023
Общо	572504	565023	556830	549926
I - IV кл.	248157	237556	233369	232549
V - VII кл.	191572	194412	194914	189580
VIII - XII кл.	132775	133055	128547	127797

6. Завършили общообразователните училища

(Брой)

	2019	2020	2021 ¹	2022
Основно образование	57371	58538	58299	59950
Средно образование	25815	25482	25197	23241

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промяна на източника на данни и датата на наблюдение.

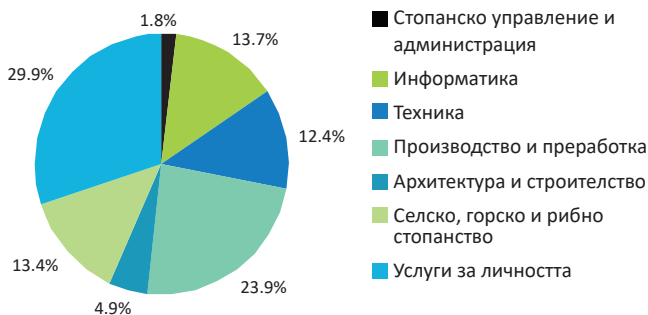
Професионално обучение - I степен

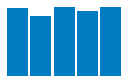
Обучението за придобиване на I степен професионална квалификация се осъществява в професионални паралелки.

В броя на завършилите са посочени успешно издържалите изпитите и получили свидетелство за придобитата I степен професионална квалификация.

Разпределението на учащите и на завършилите програми за придобиване на професионална квалификация за всички степени по тесни области е представено според Списъка на професиите за професионално образование и обучение, утвърден със заповед № РД 09-4493/18.11.2021 г. на министъра на образованието и науката.

Фиг. 6. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на I степен професионална квалификация през учебната 2022/2023 г.

7. Ученици в програми за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2019/2020	2020/2021	2021/2022 ¹	2022/2023
Общо	2812	2885	3946	4022
Стопанско управление и администрация	82	119	132	74
Информатика	213	259	550	551
Техника	543	411	615	500
Производство и преработка	888	801	928	960
Архитектура и строителство	87	116	170	196
Селско, горско и рибно стопанство	346	378	405	537
Услуги за личността	653	801	1146	1204

8. Завършили програми за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2019	2020	2021 ¹	2022
Общо	273	390	461	402
Стопанско управление и администрация	-	-	20	27
Информатика	-	22	44	36
Техника	40	70	49	79
Производство и преработка	109	144	120	105
Архитектура и строителство	19	10	26	14
Селско, горско и рибно стопанство	33	36	56	45
Услуги за личността	72	108	146	96

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промяна на източника на данни и датата на наблюдение.

Професионално обучение - II степен

Обучението за придобиване на II степен професионална квалификация се осъществява в професионалните гимназии и професионалните паралелки в общообразователните училища.

Завършилите средно образование и придобили II степен професионална квалификация в професионалните гимназии имат право да продължат образованието си във висшите училища или да започнат работа по придобитата професия (специалност).

Фиг. 7. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на II степен професионална квалификация през учебната 2022/2023 г.

9. Ученици в програми за придобиване на II степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2019/2020	2020/2021	2021/2022 ¹	2022/2023
Общо	24464	24871	27087	28757
Изкуства	216	241	235	241
Стопанско управление и администрация	1838	1838	2016	2257
Информатика	1213	1153	1868	2071
Техника	5341	5237	6343	6934
Производство и преработка	2608	2846	3248	3435
Архитектура и строителство	822	713	732	806
Селско, горско и рибно стопанство	4502	4049	3522	3155
Здравеопазване	235	337	702	847
Социални услуги	41	61	135	198
Услуги за личността	7280	7946	7771	8285
Транспорт	368	450	515	528

10. Завършили програми за придобиване на II степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2019	2020	2021 ¹	2022
Общо	2637	2325	2734	1209
Изкуства	7	20	12	17
Стопанско управление и администрация	206	267	254	126
Информатика	178	96	187	104
Техника	540	392	476	171
Производство и преработка	342	275	267	95
Архитектура и строителство	77	61	73	18
Селско, горско и рибно стопанство	406	373	390	149
Здравеопазване	11	17	28	41
Социални услуги	-	-	-	3
Услуги за личността	746	804	1016	470
Транспорт	124	20	31	15

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промяна на източника на данни и датата на наблюдение.

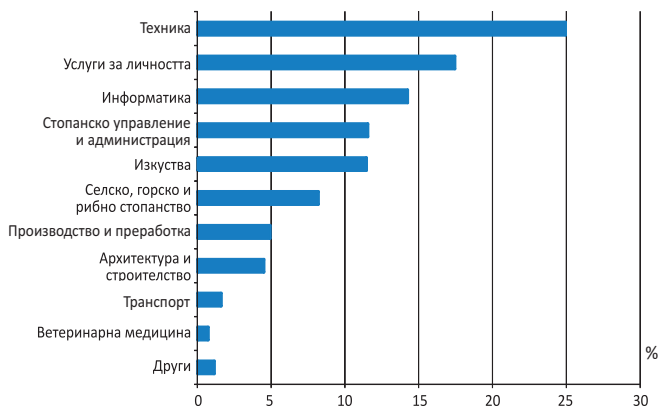

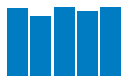
Професионално обучение - III степен

Професионалните гимназии, училищата по изкуствата, спортните училища и професионалните паралелки в общообразователните училища осъществяват професионално образование с придобиване на III степен професионална квалификация.

Завършилите средно образование и придобили III степен професионална квалификация в професионалните гимназии, училищата по изкуствата и спортните училища имат право да продължат образованието си във висшите училища или да започнат работа по придобитата професия (специалност).

Фиг. 8. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на III степен професионална квалификация през учебната 2022/2023 г.

11. Ученици в програми за придобиване на III степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2019/2020	2020/2021	2021/2022 ¹	2022/2023
Общо	107183	110370	120136	125893
Изкуства	8601	9912	12124	14186
Хуманитарни науки	379	106	141	116
Журналистика, масова комуникация и информация	62	63	60	64
Стопанско управление и администрация	15377	14773	14367	14241
Физически науки	8	9	9	9
Информатика	11306	13116	16052	18255
Техника	28762	29697	30549	31436
Производство и преработка	5846	5684	6250	6237
Архитектура и строителство	5126	5165	5470	5667
Селско, горско и рибно стопанство	8670	9123	9889	9992
Ветеринарна медицина	876	899	925	982
Здравеопазване	257	330	314	401
Социални услуги	318	452	456	513
Услуги за личността	19892	19041	21094	20902
Транспорт	1303	1558	1992	2466
Опазване на околната среда	280	258	261	286
Обществена сигурност и безопасност	120	184	183	140

12. Завършили програми за придобиване на III степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2019	2020	2021 ¹	2022
Общо	13176	12499	13466	16016
Изкуства	1005	885	1196	1443
Хуманитарни науки	45	-	-	8
Журналистика, масова комуникация и информация	13	12	13	8
Стопанско управление и администрация	2533	2468	2396	2722
Информатика	1236	1352	1465	2184
Техника	3201	3100	3250	3681
Производство и преработка	711	501	579	668
Архитектура и строителство	648	684	590	859
Селско, горско и рибно стопанство	907	839	1159	981
Ветеринарна медицина	165	155	106	101
Здравеопазване	25	33	32	57
Социални услуги	47	25	41	30
Услуги за личността	2477	2306	2503	3064
Транспорт	97	105	99	143
Опазване на околната среда	66	34	37	38
Обществена сигурност и безопасност	-	-	-	29

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промяна на източника на данни и датата на наблюдение.

Професионално обучение - IV степен

Професионалните колежи и професионалните гимназии осъществяват професионално обучение с придобиване на IV степен професионална квалификация с продължителност до две години. В тях се приемат лица със завършено средно образование.

Фиг. 9. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на IV степен професионална квалификация през учебната 2022/2023 г.

13. Ученици в програми след средно образование за придобиване на IV степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2019/2020	2020/2021	2021/2022 ¹	2022/2023
Общо	658	530	586	603
Изкуства	32	29	4	-
Стопанско управление и администрация	208	139	139	92
Техника	113	101	62	58
Здравеопазване	1	18	18	119
Услуги за личността	91	89	121	143
Обществена сигурност и безопасност	213	154	242	191

14. Завършили програми след средно образование за придобиване на IV степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2019	2020	2021 ¹	2022
Общо	544	581	338	464
Изкуства	5	8	-	1
Стопански науки и администрация	95	35	58	46
Техника	28	26	24	39
Здравеопазване	5	4	7	99
Услуги за личността	67	65	52	64
Обществена сигурност и безопасност	344	443	197	215

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промяна на източника на данни и датата на наблюдение.

Висше образование

За студент се счита всяко лице, включено в образователна програма на формалното висше образование според МСКО 2011 независимо от формата на обучение. Формалното образование включва учебните програми, провеждани в легитимните образователни институции, създадени по установения законов ред.

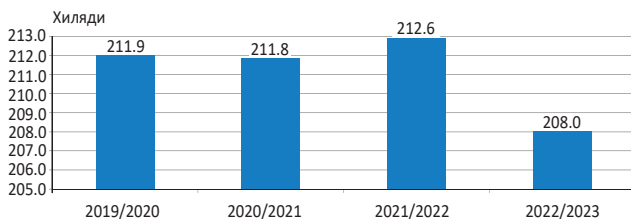
НСИ ежегодно установява броя на записаните студенти чрез броене на учащите, а не броя на записванията. В рамките на един университет например (институт или колеж) според действащата национална методология студентите се броят само веднъж в случаите на едновременно изучаване на две специалности. Двойно броене не се допуска освен при случаите на неправомерно едновременно следване в две висши училища.

На завършилите с минимален срок на обучение по учебен план четири години се присъжда образователно-квалификационна степен „бакалавър“. Образователно-квалификационна степен „магистър“ се присъжда на завършилите с минимален срок на обучение пет години или не по-малко от една година след степен „бакалавър“.

Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ е степен на професионалното висше образование. Тя се присъжда след завършено обучение в колеж с минимален срок на обучение три години.

Образователна и научна степен „доктор“ се присъжда от научно жури според изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България след минимум тригодишно обучение и успешна защита на дисертационен труд.

Фиг. 10. Студенти в университетите и специализираните висши училища

15. Студенти, обучаващи се във висшите училища

(Брой)

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Общо	220168	219791	220439	214782
В университети и специализирани висши училища	211935	211800	212640	207999
В колежи	8233	7991	7799	6783

16. Завършили висше образование¹

(Брой)

	2019	2020	2021	2022
Общо	50179	45258	46135	47675
Професионален бакалавър	1843	1712	1864	1795
Бакалавър	25807	23151	23269	23295
Магистър	22529	20395	21002	22585

¹ Без образователна и научна степен „доктор“.

17. Докторанти във висшите училища и научните организации

(Брой)

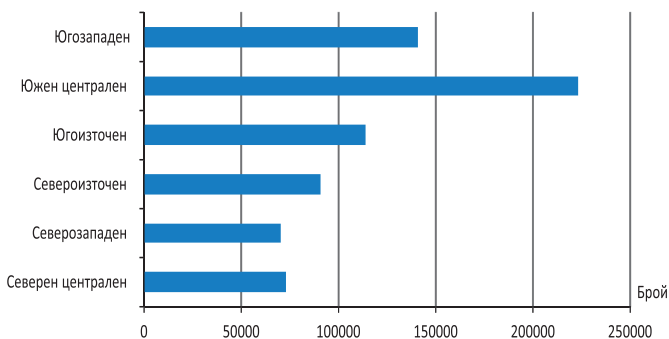
	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Обучаващи се	6440	6570	6542	6548
в т.ч. редовно обучение	3465	3607	3709	3629
Придобили образователна и научна степен „доктор“	1285	1097	1149	1101
в т.ч. редовно обучение	593	505	542	503

Училища, преподаватели и ученици по области

Административно-териториалните единици „области“ са представени съгласно Закона за административно-териториалното устройство на Република България, влязъл в сила от 5.02.1999 г. (28 области), а териториалните единици за статистически цели - статистически зони и статистически райони, съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България. Тази класификация кореспондира с Класификацията NUTS на Евростат и е утвърдена със заповед № РД 07-204/17.01.2013 г. на председателя на Националния статистически институт на основание на Регламент (ЕО) № 31/2011 на Комисията от 17 януари 2011 г. за изменение на приложенията към Регламент (ЕО) № 1059/2003, както и на основание на чл. 9, т. 9, чл. 7, ал. 1, т. 6 и 15 и чл. 10 от Закона за статистиката (обн., ДВ, бр. 13 от 8.02.2013 г., в сила от 12.02.2013 г.).

В териториален аспект най-голям е броят на учениците в Югозападния и Южния централен район, а най-малък - в Северозападния район.

Фиг. 11. Ученици през учебната 2022/2023 г. по статистически райони

 18. Училища, преподаватели и ученици през учебната 2022/2023 година по статистически зони, статистически райони и по области¹

(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Училища	Преподаватели	Ученици
Общо за страната	2347	69945	709287
<i>Северна и Югоизточна България</i>	1266	34730	346364
Северозападен	317	7625	72425
Видин	31	741	7097
Враца	70	1785	16931
Ловеч	55	1300	12470
Монтана	58	1250	12046
Плевен	103	2549	23881
Северен централен	276	7446	70093
Велико Търново	83	2267	20933
Габрово	30	928	9503
Разград	54	1208	11287
Русе	67	1977	18856
Силистра	42	1066	9514
Североизточен	305	9061	90578
Варна	124	4561	49898
Добрич	67	1632	14519
Търговище	50	1150	10120
Шумен	64	1718	16041
Югоизточен	368	10598	113268
Бургас	137	4272	46189
Сливен	68	1881	20818
Стара Загора	120	3273	33557
Ямбол	43	1172	12704
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	1081	35215	362923
Югозападен	572	21153	222745
Благоевград	118	3462	34443
Кюстендил	37	1062	10721
Перник	40	1114	11259
София	96	2386	23968
София (столица) ²	281	13129	142354
Южен централен	509	14062	140178
Кърджали	72	1544	13734
Пазарджик	110	2597	25361
Пловдив	192	6531	69648
Смолян	58	1183	8767
Хасково	77	2207	22668

¹ Без висшите училища и професионалните колежи.² Вкл. българските училища в чужбина, финансирани от държавата.

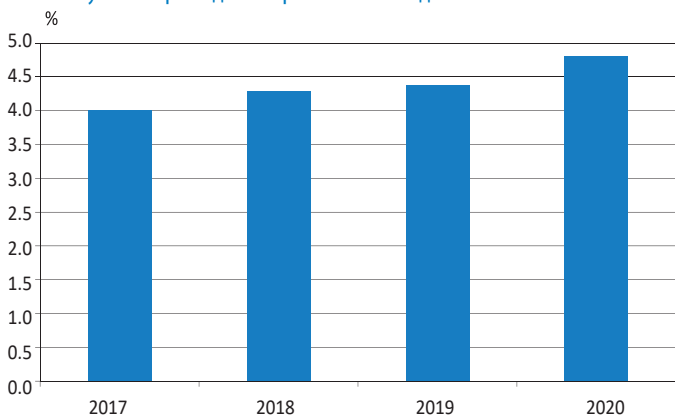

Степен на обхват на образователната система и разходи за образование

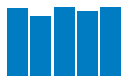
Показателят „групов нетен коефициент на записване“ цели да покаже степента на обхват на образователната система сред децата и младежите, принадлежащи към определена възрастова група, съответстваща на дадено образователно ниво.

Публичните разходи за образование са изчислени по единна методология, прилагана от ЮНЕСКО, ОИСР и Евростат.

Фиг. 12. Публични разходи за образование като дял от БВП¹

¹ Изчисленията са направени по методология на Евростат (UOE - финансови таблици).

19. Групови нетни коефициенти¹ на записване на населението по степени на образование според МСКО 2011

(Проценти)

	2019/2020	2020/2021	2021/2022 ²	2022/2023 ³
Предучилищно образование (МСКО - 0)	78.7	78.1	79.1	87.3
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	86.2	84.8	83.6	92.7
Прогимназиално и средно образование (V - VII и VIII - XII кл., МСКО - 2, 3)	82.3	84.4	84.6	91.0
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	0.08	0.04	0.02	0.04
Висше образование (МСКО - 6, 7)	42.1	42.3	41.9	46.0

¹ Груповите нетни коефициенти са изчислени в проценти като отношение на броя на учащите по степени във възрастовите групи 3 - 6, 7 - 10, 11 - 18, 19 - 20 и 19 - 23 години към броя на населението в същите възрастови групи.

² Прекъсване на динамичния ред за предучилищното и училищното образование поради промяна на източника на данни и датата на наблюдение.

³ Прекъсване на динамичния ред, поради наличието на нова оценка на населението на база данните от Преброяване 2021.

20. Рано напуснали образование и обучение по пол¹

(Проценти)

	2019	2020	2021	2022
Общо	13.9	12.8	12.2	10.5
Мъже	14.5	13.4	11.5	9.3
Жени	13.3	12.1	12.9	11.7

¹ Източник: НСИ, Наблюдение на работната сила - годишни данни.

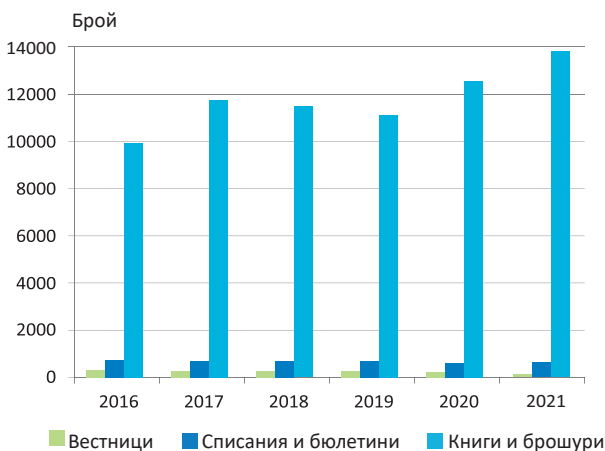
V. КУЛТУРА И ИЗКУСТВО

Издателска дейност

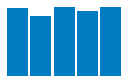
Националното писмено културно наследство придобива изражение в издадената в страната книжна продукция (книги, брошури, вестници, списания, бюлетини и периодични сборници). Статистическата отчетност за издадената продукция дава представа на широката общественост за броя на заглавията и тиража по различни класификационни групи.

Фиг. 1. Издадени заглавия

Фиг. 2. Тираж

1. Издателска дейност

	2017	2018	2019	2020	2021
	Книги и брошури				
Заглавия - бр.	10068	9842	9516	10769	11700
Тираж - млн. бр.	6.7	11.3	7.6	5.7	5.0
	Списания и бюлетини				
Заглавия - бр.	603	607	595	519	494
Годишен тираж - млн. бр.	17.0	14.8	9.0	8.4	7.1
	Вестници				
Заглавия - бр.	245	239	223	209	201
Годишен тираж - млн. бр.	196.3	216.0	169.3	123.3	119.6

2. Книги и брошури през 2021 г. по предназначение

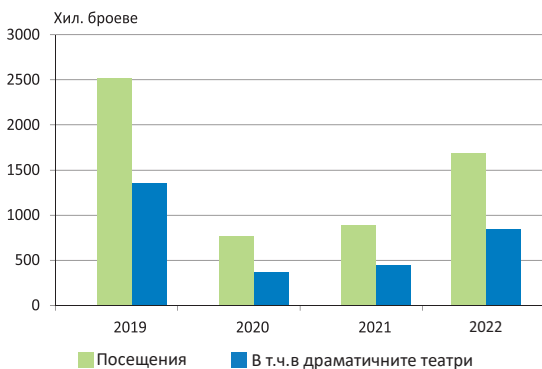
Предназначение	Общо		Книги		Брошури	
	заглавия - бр.	тираж - хил.	заглавия - бр.	тираж - хил.	заглавия - бр.	тираж - хил.
Общо	11700	4990	9922	4056	1778	934
Обществено-политическа	37	29	37	29	-	-
Научна литература	3398	574	3112	462	286	112
Популярна литература	1872	911	1658	834	214	77
Научно-популярна за възрастни	1872	911	1658	834	214	77
Професионална	159	51	130	41	29	10
Професионално-производствена	159	51	130	41	29	10
Учебна литература	1201	923	1017	812	184	111
Висши училища	645	108	569	100	76	8
Професионални гимназии и училища по изкуства	5	1	2	1	3	0
Общообразователни и специални училища	414	767	347	673	67	93
Учебно-методична	137	48	99	38	38	9
Художествена литература	3541	1429	3235	1378	306	51
Художествена литература за възрастни	3541	1429	3235	1378	306	51
Литература за деца и юноши	1217	961	513	401	704	561
Художествена литература за деца и юноши	751	525	379	255	372	269
Научно-популярна литература за деца и юноши	466	437	134	146	332	291
Официално-документална литература	101	46	70	40	31	6
Справочна литература	174	65	150	58	24	7

Сценични изкуства и кина

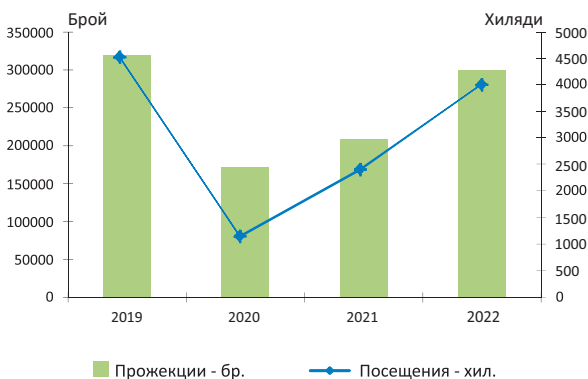
НСИ наблюдава дейността на театрите, оперите, оперетите и музикалните колективи (филхармонии, ансамбли за народни песни и танци и оркестри), местата, посетителите и изнесените представления.

През 2022 г. кината в страната са 85, а киноекраните - 227, като броят им се увеличава съответно с 9 и 6 спрямо 2021 година.

Фиг. 3. Посещения в театрите

Фиг. 4. Посещения и прожекции в кината

3. Театри

	2019	2020	2021	2022
Театри - бр.	74	71	71	72
Места - хил.	31.3	28.6	29.7	31.7
Представления - хил.	16.0	7.0	10.0	13.2
Посещения - млн.	2.5	0.8	0.9	1.7

4. Кина

	2019	2020	2021	2022
Кина - бр.	74	70	76	85
Прожекции - бр.	317418	162906	210536	301350
Посещения - хил.	4582	1316	2400	3816

5. Произведени филми

Видове филми	2019	2020	(Брой)	
			2021*	2022*
Произведени филми	104	95	74	98
в т.ч. телевизионни	34	41	31	58
Пълнометражни	37	28	20	24
Игрални (художествени)	22	22	12	18
Документални	15	6	8	5
Други	-	-	-	1
Късометражни и среднометражни	67	67	54	74
Игрални	21	14	13	15
Документални и образователни	33	42	30	48
Анимационни	10	11	11	11
Други (кинолетописи и други)	3	-	-	-

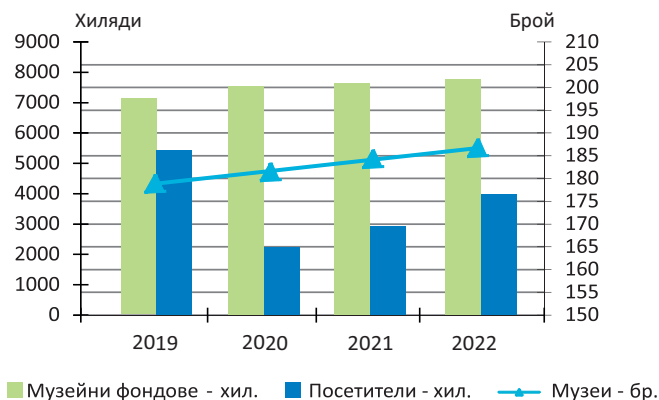

Музеи и читалища

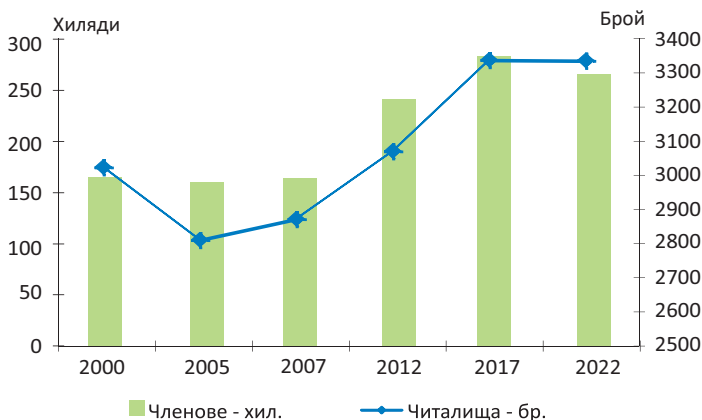
Музеят е културна и научна организация, която издирва, изучава, опазва и представя културни и природни ценности и образци с познавателна, образователна и естетическа цел. НСИ наблюдава всички открити за посещение музеи: исторически, природни, археологически, етнографски, изложбени галерии и други.

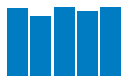
Народните читалища са „традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи“ (чл. 2, ал. 1 от Закона за народните читалища). НСИ провежда изследването за дейността на читалищата на всеки пет години.

Фиг. 5. Музеи

Фиг. 6. Читалища и членове в читалищата

6. Музеи

	2019	2020	2021	2022
Музеи - бр.	179	182	184	186
Музейни фондове (движими културни ценности) - хил. бр.	7529	7550	7624	7804
Електронни единици - хил. бр.	390	407	452	463
Посетители - хил. бр.	5355	2236	2915	4001
Посетители в деня за свободен вход - хил. бр.	1027	266	383	545
Персонал - бр.	3406	3365	3377	3392
в т.ч. специалисти с научна степен или академична длъжност и уредници	1056	1084	1057	1062

7. Приходи, разходи и персонал в музеите по статистически зони и статистически райони през 2022 г.

Статистически зони Статистически райони	Приходи - хил. лв.	Разходи - хил. лв.	Персонал - бр.	
			общо	в т.ч. щатен
Общо за страната	110418	102459	3392	2982
<i>Северна и Югоизточна България</i>	53043	45526	1882	1575
Северозападен	8316	7453	278	268
Северен централен	17432	15909	608	552
Североизточен	12678	9733	566	358
Югоизточен	14617	12431	430	397
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	57375	56933	1510	1407
Югозападен	42104	44159	1044	979
Южен централен	15271	12774	466	428

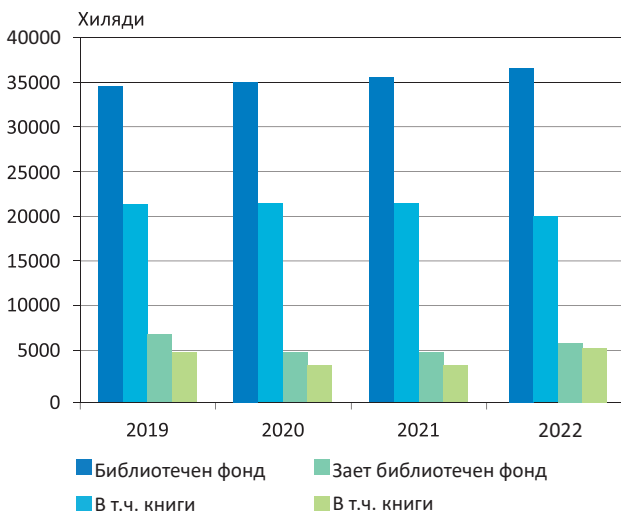
8. Читалища

	2007	2012	2017	2022
Читалища - бр.	2895	3075	3321	3319
В градовете	548	587	663	665
В селата	2347	2488	2658	2654
Членове - хил.	168	238	273	261
В градовете	67	96	111	106
В селата	101	142	162	155

Библиотеки

От 2002 г. НСИ наблюдава библиотеките с библиотечен фонд над 200 хил. броя. Това са най-големите библиотеки в страната: Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, регионалните библиотеки и някои по-големи читалищни, специални библиотеки и библиотеки към висши училища. В края на 2022 г. библиотеките са 49 на брой и имат 36 528 хил. библиотечен фонд. Читателите са 314 хиляди. В сравнение с предходната година през 2022 г. книгите в библиотеките се увеличават с 3.4%.

Фиг. 7. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 хил. броя

9. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя

	2019	2020	2021	2022
Библиотеки - бр.	47	47	47	49
Библиотечен фонд - хил.	34555	35312	35480	36528
в т.ч. книги	19028	19135	19179	19825
Зает библиотечен фонд - хил.	6542	4838	4807	5247
в т.ч. книги	4860	3567	3591	3934
Читатели - хил.	243	205	221	314

10. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя през 2022 г.

Библиотеки по вид	Библиотеки - бр.	Библиотечен фонд - хил.		Читатели - хил.	Зает библиотечен фонд - хил.	
		общо	в т.ч. книги		общо	в т.ч. книги
Общо за страната	49	36528	19825	314	5247	3934
Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“	1	8438	1929	24	796	382
Регионални библиотеки	26	12179	10109	144	3164	2845
Читалищни общински библиотеки	4	1022	955	9	178	142
Библиотеки към висши училища	13	7910	5060	131	1058	521
Специални библиотеки	5	6979	1773	6	51	44

11. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя по статистически зони и статистически райони през 2022 г.

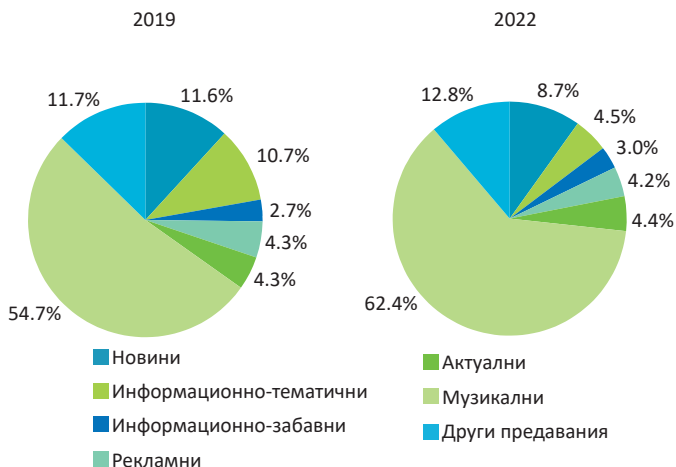
Статистически зони Статистически райони	Библиотеки - бр.	Библиотечен фонд - хил.	Читатели - хил.	Посещения - хил.	Зает библиотечен фонд - хил.
Общо за страната	49	36528	314	3778	5247
<i>Северна и Югоизточна България</i>	27	10333	190	1879	2442
Северозападен	5	1485	13	182	353
Северен централен	9	3411	110	760	817
Североизточен	6	2844	35	424	489
Югоизточен	7	2593	32	513	784
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	22	26195	124	1899	2805
Югозападен	15	22618	83	1590	2218
Южен централен	7	3577	41	309	587

Радиопрограмна и телевизионна дейност

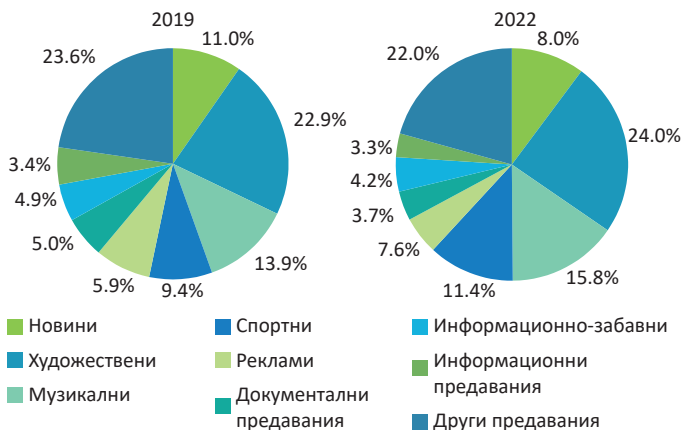
За периода 2019 - 2022 г. броят на радиостанциите в страната намалява с девет (82 през 2019 г. и съответно 73 през 2022 г.). През 2022 г. делът на излъчените реклами е 4.1% от всички предавания.

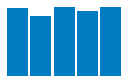
В сравнение с 2021 г. общата продължителност на телевизионните предавания през 2022 г. е намаляла с 10.1%. През 2022 г. делът на телевизионните реклами е 7.6% от всички предавания.

Фиг. 8. Структура на радиопредаванията

Фиг. 9. Структура на телевизионните предавания

12. Радио- и телевизионни станции

	2019	2020	2021	2022
Радиостанции - бр.	82	77	74	73
Програми - часове	721427	635102	634967	603201
Телевизионни станции - бр.	128	120	127	112
Програми - часове	855745	779830	856806	778163

13. Радиопрограми по вид

(Часове)

	2019	2020	2021	2022
Общо предавания	721427	635102	634967	603201
Новини, бюлетини, коментари, спортни новини, времето	83328	61824	63058	52567
Информационно-тематични	77052	30970	30665	26907
Актуални	31273	27544	30378	26764
Информационно-забавни	19714	19369	19865	17888
Изкуство и култура	13829	11774	11945	9264
Образователни	9242	7103	6807	8076
Научни	1519	1549	1656	1398
Религиозни	1369	1203	1352	1484
Драматични	495	532	329	398
Спортни	10378	8711	8368	8250
Забавни	14313	15798	16852	20440
Музикални	394317	398572	394265	376450
Сериозна музика (класическа)	24055	19346	23204	15034
Лека забавна музика	260905	272114	263054	247224
Други музикални програми	109357	107112	108007	114192
Детско-младежки	6345	6753	6949	12944
Регионални	14494	9566	8471	7583
Рекламни	31027	25564	26032	25074
Анонси (промоции)	4006	3761	3719	3516
Некласифицирани	8726	4509	4256	4198

14. Телевизионни програми по вид

	(Часове)			
	2019	2020	2021	2022
Общо предавания	855745	779830	856806	778163
Новини, бюлетини, коментари, спортни новини, времето	93933	71564	87178	62058
Информационни предавания	29269	23587	28041	25811
Преки включвания от Парламента	2366	1954	2983	2167
Информационно-забавни	41721	37278	41244	32755
Актуални предавания	33511	34622	36666	40784
Човешки истории	6588	6342	4971	4610
Изкуство, хуманитарни науки, естествени науки	17942	14139	15066	15322
Образователни предавания	10511	9785	8803	7762
Религиозни предавания	6439	5679	6170	6530
Спортни предавания	80540	80488	102731	88968
Художествени предавания	196106	197517	209265	186926
Игрални филми	96243	92444	95254	97572
Телевизионни или видеофилми	100732	105073	114011	89354
Забавни предавания	20208	22317	25065	21917
Музикални предавания	119010	108473	131434	122569
Детски предавания	13527	11732	6707	5216
Младежки предавания	13339	14340	5497	3895
Документални предавания	43132	35479	35147	28754
Регионални предавания	6549	6860	8467	7620
Реклами	50755	41036	45152	59446
Телевизионен пазар	12169	11881	17715	15859
Некласифицирани	58130	44757	38504	39194

VI. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Лечебни и здравни заведения и медицински персонал

Здравната мрежа включва заведенията за болнична и извънболнична помощ и други здравни заведения. Данните са по състояние в края на годината. Данните за легловия фонд включват броя на действително разкритите и временно закритите легла за срок по-малък от шест месеца, но не включват временно разкритите легла.

При анализиране на данните за здравната мрежа трябва да се има предвид, че броят на заведенията и легловият фонд се променят не само в резултат на разкриване и закриване на заведения, но и поради промени, свързани с преобразуване на заведенията от един вид в друг или обединяване на заведения.

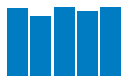
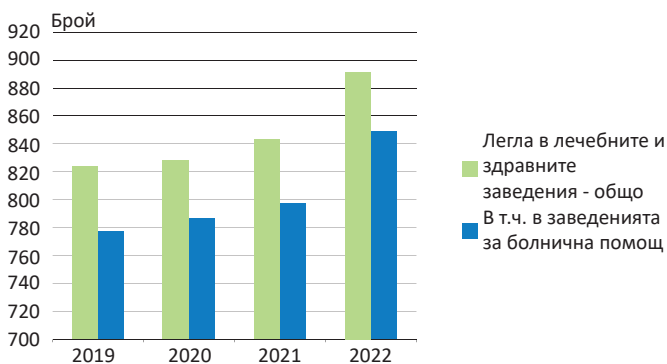
В края на 2022 г. здравната мрежа в страната разполага с 57 697 легла във всички видове заведения. Лечебни заведения за болнична помощ са болниците, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, центровете за психично здраве. Към 31.12.2022 г. лечебните заведения за болнична помощ са 341 с 54 707 легла.

Общата осигуреност на населението с легла в лечебните и здравните заведения през 2022 г. е 848 легла на 100 хил. души от населението. Осигуреността с легла за болнична помощ е 895 легла на 100 хил. души от населението.

В броя на медицинския персонал (физически лица на основен трудов договор) се включват практикуващите в лечебните и здравните заведения независимо от ведомствената подчиненост на заведенията. Не се включват данни за работещите извън страната медицински специалисти и за тези, които не работят в здравни заведения - напр. лекарите във фармацевтичната промишленост.

Практикуващите лекари към края на 2022 г. са 29 675, а лекарите по дентална медицина - 7 579. Показателите за страната за осигуреността на населението с лекари и с лекари по дентална медицина към 31.12.2022 г. са съответно 46.0 и 11.8 на 10 000 души.

Показателите за осигуреност на населението са изчислени с броя на населението в края на годината. Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на база на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година. Оценката за населението към 31.12.2022 г. отразява промените в броя и структурите на населението, регистрирани при Преброяване 2021. В тази връзка е налице прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти за 2022 година.

Фиг. 1. Легла на 100 000 души от населението¹

¹Налице е прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти за 2022 г., поради наличието на нова оценка на населението на база данните от Преброяване 2021.

1. Лечебни и здравни заведения към 31.12.

(Брой)

	2020		2021		2022	
	заведе- ния	легла	заведе- ния	легла	заведе- ния	легла
Лечебни заведения за болнична помощ	342	54216	341	54491	341	54707
Болници	320	51991	319	52246	319	52462
Многопрофилни болници	183	38256	182	38418	179	38144
Специализирани болници	137	13735	137	13828	140	14318
Центрове за кожно-венерически заболявания	3	30	3	30	3	30
Комплексни онкологични центрове	7	1185	7	1193	7	1193
Центрове за психично здраве	12	1010	12	1022	12	1022
Лечебни заведения за извънболнична помощ	2098	1296	2133	1285	2168	1213
Диагностично-консултативни центрове	110	309	111	291	112	253
Медицински центрове	752	912	766	929	789	892
Дентални центрове	54	8	56	6	65	4
Медико-дентални центрове	50	67	53	59	59	64
Самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории	1132	-	1147	-	1143	-
Други лечебни и здравни заведения	149	1935	151	1939	147	1777
в това число:						
Центрове за спешна медицинска помощ	27	-	27	-	27	-
Центрове за трансфузионна хематология	4	-	4	-	4	-
Хосписи	48	1220	47	1325	43	1229
Домове за медико-социални грижи за деца	12	713	4	450	4	450
Център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания	2	-	10	160	10	70

2. Медицински персонал в лечебните и здравните заведения към 31.12.²

(Брой)

	2019	2020	2021	2022
Лекари	29612	29717	29604	29675
На 10 000 души от населението ²	42.6	43.0	43.3	46.0
Лекари по дентална медицина	7376	7312	7499	7579
На 10 000 души от населението ²	10.6	10.6	11.0	11.8
Медицински специалисти по здравни грижи	46491	44676	44451	44586
На 10 000 души от населението ²	66.9	64.6	65.0	69.2
В т.ч. медицински сестри	30546	29160	28816	28870
На 10 000 души от населението ²	43.9	42.2	42.1	44.8

¹ По основно трудово правоотношение.

² Има прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти за 2022 година - вж. методологичните бележки.

Медицински персонал по области

При анализа на данните за здравната мрежа и медицинския персонал трябва да се имат предвид специфичните особености на дейностите по медицинското обслужване в териториален аспект. В зависимост от специализацията на медицинските дейности лечебните заведения обслужват населението на една или няколко общини, области или на цялата страна.

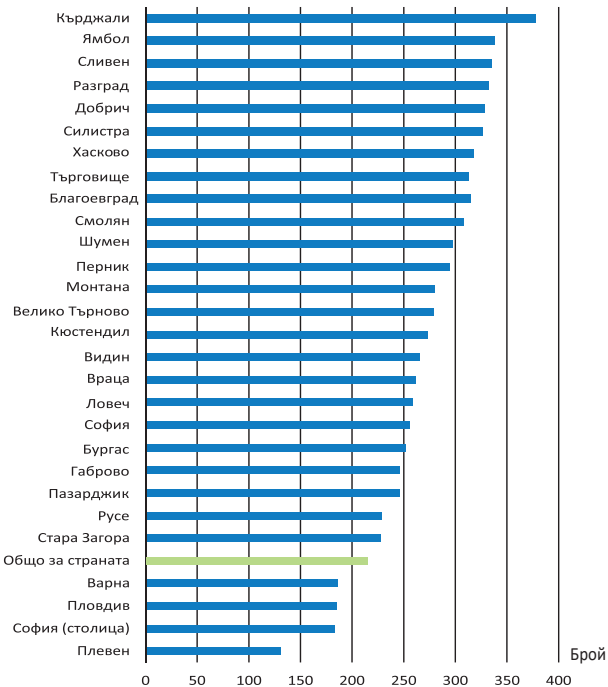
Показателите за населението на един лекар и на един лекар по дентална медицина са изчислени с броя на населението в края на годината. Налице е прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти за 2022 г. поради наличието на нова оценка на населението на база данните от Преброяване 2021.

Населението на един лекар общо за страната за 2022 г. е 217 души.

С показатели, по-благоприятни от този за страната, са областите Плевен, София (столица), Пловдив и Варна.

Най-голям е броят на подлежащото за обслужване от един лекар население в областите Кърджали (382 души) и Ямбол (336).

Фиг. 2. Население на един лекар към края на 2022 г. по области

3. Обслужване на населението от лекари и лекари по дентална медицина по статистически зони, статистически райони и по области¹

(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Население на един					
	лекар			лекар по дентална медицина		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Общо за страната²	233	231	217	946	912	849
<i>Северна и Югоизточна България</i>	263	259	240	1210	1169	1072
Северозападен	221	214	204	1351	1323	1291
Видин	286	281	266	944	927	921
Враца	264	263	260	1359	1372	1353
Ловеч	264	260	259	1303	1261	1246
Монтана	286	286	286	1567	1527	1452
Плевен	158	149	138	1487	1436	1377
Северен централен	301	298	273	1279	1237	1118
Велико Търново	313	304	285	1110	1070	972
Габрово	265	266	247	1138	1162	1066
Разград	338	363	333	1800	1796	1580
Русе	268	260	232	1230	1155	1031
Силистра	363	365	325	1670	1589	1449
Североизточен	251	251	228	1018	975	845
Варна	196	197	183	764	729	641
Добрич	374	374	327	1456	1455	1237
Търговище	350	347	317	1804	1716	1552
Шумен	337	337	297	1520	1461	1226
Югоизточен	289	282	263	1283	1241	1171
Бургас	300	288	252	1375	1318	1233
Сливен	344	354	333	1437	1396	1343
Стара Загора	236	232	230	1070	1055	983
Ямбол	366	349	336	1475	1361	1359
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	224	225	214	805	780	738
Югозападен	212	214	207	826	801	763
Благоевград	333	332	317	978	956	895
Кюстендил	284	273	273	1070	1060	997
Перник	320	318	296	866	825	765
София	270	267	257	1863	1756	1711
София (столица)	180	184	178	711	692	662
Южен централен	245	244	227	774	751	703
Кърджали	411	428	382	1237	1239	1040
Пазарджик	279	272	247	1127	1104	1010
Пловдив	193	191	181	580	563	537
Смолян	328	326	308	828	801	778
Хасково	333	340	321	1183	1130	1080

¹ Има прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти за 2022 година - вж. методологичните бележки.

² Показателите за страната са изчислени с общия брой на лекарите и на лекарите по дентална медицина, вкл. към други ведомства и практикуващи в индивидуални и групови практики по договор с НЗОК в повече от една област.

Заболявания от злокачествени новообразувания и активна туберкулоза¹

Данните за заболяванията от новообразувания и туберкулоза се събират въз основа на годишните статистически отчети, изготвени по известията за тези заболявания от специализираните лечебни заведения. Изчисляват се два показателя - за болестност и заболеваемост.

Коефициентът за болестност представлява отношение между общо регистрираните заболявания (вкл. и за предходни години) и средногодишното население за съответната година. Показателят за заболеваемост представлява отношение между новооткритите за годината заболявания и средногодишното население за същия период. Налице е прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти за 2022 г., поради наличието на нова оценка на населението на база данните от Преброяване 2021.

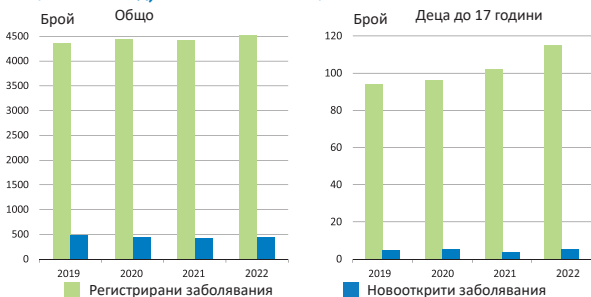
Броят на регистрираните заболявания от злокачествени новообразувания на 100 000 души от населението се увеличава от 4 291 през 2019 г. на 4 577 през 2022 година. Заболеваемостта е 406 на 100 000 души от населението.

При децата до 17 навършени години болестността от злокачествени новообразувания е 116 регистрирани заболявания на 100 000 деца. Заболеваемостта е 5 на 100 000 деца от съответната възрастова група.

През 2022 г. коефициентът на болестност от активна туберкулоза е 39 на 100 000 души от населението, а коефициентът на заболеваемост - 12 на 100 000.

При децата на възраст до 17 навършени години коефициентите на болестност и на заболеваемост са съответно 6 и 3 на 100 000 деца.

Фиг. 3. Регистрирани и новооткрити заболявания от злокачествени новообразувания (На 100 000 души от населението)¹

¹Налице е прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти за 2022 г., поради наличието на нова оценка на населението на база данните от Преброяване 2021.

4. Регистрирани заболявания¹

	2019	2020	2021	2022
	От злокачествени новообразувания			
	Брой			
Общо	299334	300580	299628	295880
в т.ч. новооткрити	30338	27687	26973	26235
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години				
Общо	1096	1115	1212	1201
в т.ч. новооткрити	60	62	52	57
	На 100 000 души от населението ²			
Общо	4291	4335	4356	4577
в т.ч. новооткрити	435	399	392	406
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години ³				
Общо	92	94	102	116
в т.ч. новооткрити	5	5	4	5
	От активна туберкулоза			
	Брой			
Общо	3610	3064	2548	2541
в т.ч. новооткрити ⁴	1289	901	678	772
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години				
Общо	204	164	87	62
в т.ч. новооткрити ⁴	68	26	29	36
	На 100 000 души от населението ²			
Общо	52	44	37	39
в т.ч. новооткрити ⁴	18	13	10	12
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години ³				
Общо	17	14	7	6
в т.ч. новооткрити ⁴	6	2	2	3

¹ Данни на Националния център по обществено здраве и анализи.

² Има прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти за 2022 година - вж. методологичните бележки.

³ Данните са изчислени с броя на населението в съответната възрастова група.

⁴ Вкл. рецидиви.

**VII. ДОХОДИ, РАЗХОДИ
И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА**

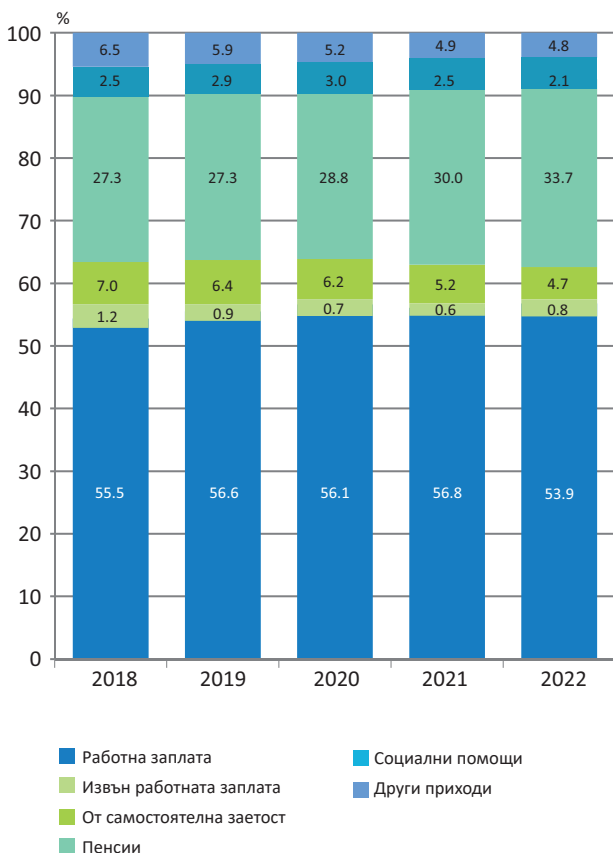
Доходи, разходи и потребление на домакинствата

Данните за общия доход, общия разход, потреблението на основни хранителни продукти и покупателната способност на домакинствата са резултат от провежданото от НСИ тримесечно репрезентативно наблюдение на домакинските бюджети върху случайна извадка от 3 060 домакинства в страната.

Общ доход на домакинствата

Общият доход включва всички парични и остойнотени натурални доходи независимо от източниците на постъпление.

Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинствата по източници на доход

Доходи, разходи и потребление на домакинствата

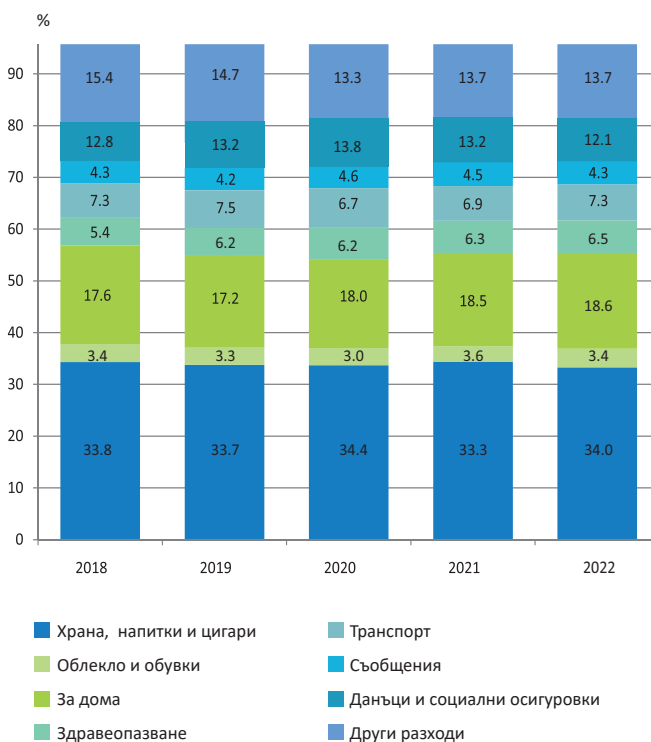
1. Общ доход на домакинствата по източници на доход на домакинствата

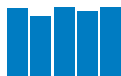
Източници на доходи	2018	2019	2020	2021	2022
	Средно на лице - левове				
Общ доход	6013	6592	7002	7705	9008
Брутен общ доход	5747	6325	6749	7434	8720
Работна заплата	3336	3731	3927	4379	4851
Извън работната заплата	70	56	46	49	71
От самостоятелна заетост	420	421	434	401	421
От собственост	30	43	43	33	52
Пенсии	1645	1801	2018	2311	3039
Обезщетения за безработни	20	18	32	31	30
Семейни добавки за деца	79	82	82	71	75
Други обезщетения и помощи	57	94	90	90	93
Регулярни трансфери от други домакинства	89	80	78	70	89
Приходи от продажби	23	27	20	15	30
Други приходи	244	239	233	255	257
Изтеглени спестявания	241	238	219	278	376
Заеми и кредити	109	83	66	53	56
	Структура - %				
Общ доход	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Брутен общ доход	95.6	96.0	96.4	96.5	96.8
Работна заплата	55.5	56.6	56.1	56.8	53.9
Извън работната заплата	1.2	0.9	0.7	0.6	0.8
От самостоятелна заетост	7.0	6.4	6.2	5.2	4.7
От собственост	0.5	0.7	0.6	0.4	0.6
Пенсии	27.3	27.3	28.8	30.0	33.7
Обезщетения за безработни	0.3	0.3	0.5	0.4	0.3
Семейни добавки за деца	1.3	1.2	1.2	0.9	0.8
Други обезщетения и помощи	0.9	1.4	1.3	1.2	1.0
Регулярни трансфери от други домакинства	1.5	1.2	1.1	0.9	1.0
Приходи от продажби	0.4	0.4	0.3	0.2	0.3
Други приходи	4.1	3.6	3.3	3.3	2.9

Общ разход на домакинствата

Общият разход включва всички парични разходи за хранителни и нехранителни стоки и услуги и остойностените натурални разходи, групирани в съответствие с приетата от Евростат Международна класификация на потребителските разходи (COICOP).

Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинствата

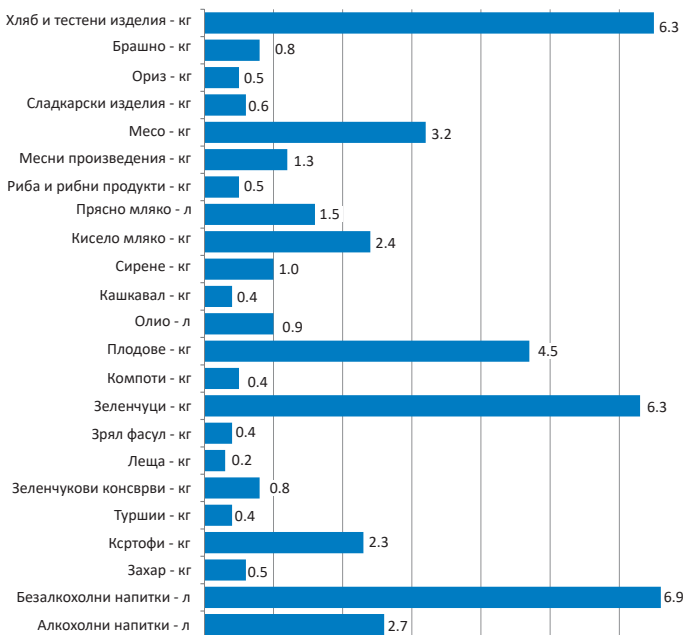
2. Общ разход на домакинствата по групи разходи

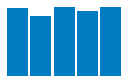
Групи разходи	2018	2019	2020	2021	2022
	Средно на лице - левове				
Общ разход	5772	6214	6220	7042	8389
Потребителски общ разход	4692	5066	5054	5788	6970
Храна и безалкохолни напитки	1714	1833	1872	2057	2529
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	236	261	265	289	327
Облекло и обувки	196	202	188	256	281
Жилища, вода, електроенергия и горива за битови нужди	787	836	861	974	1187
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	230	231	260	333	379
Здравеопазване	313	386	388	442	546
Транспорт	419	467	415	483	614
Съобщения	248	263	285	315	360
Свободно време, културен отдих и образование	279	322	250	312	380
Разнообразни стоки и услуги	270	264	270	326	366
Данъци	318	348	360	394	423
Социални осигуровки	420	472	500	532	597
Регулярни трансфери към други домакинства	58	64	56	63	68
Други разходи	284	263	251	264	330
Влог	305	383	510	533	651
Изплатен дълг и даден заем	134	137	135	141	141
	Структура - %				
Общ разход	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Потребителски общ разход	81.3	81.5	81.3	82.2	83.1
Храна и безалкохолни напитки	29.7	29.5	30.1	29.2	30.1
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.1	4.2	4.3	4.1	3.9
Облекло и обувки	3.4	3.3	3.0	3.6	3.4
Жилища, вода, електроенергия и горива за битови нужди	13.6	13.5	13.8	13.8	14.1
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	4.0	3.7	4.2	4.7	4.5
Здравеопазване	5.4	6.2	6.2	6.3	6.5
Транспорт	7.3	7.5	6.7	6.9	7.3
Съобщения	4.3	4.2	4.6	4.5	4.3
Свободно време, културен отдих и образование	4.8	5.2	4.0	4.4	4.5
Разнообразни стоки и услуги	4.7	4.2	4.3	4.6	4.4
Данъци	5.5	5.6	5.8	5.6	5.0
Социални осигуровки	7.3	7.6	8.0	7.6	7.1
Регулярни трансфери към други домакинства	1.0	1.0	0.9	0.9	0.8
Други разходи	4.9	4.2	4.0	3.7	3.9

Потребление на основни хранителни продукти

Потреблението на основни хранителни продукти включва количествата храни, консумирани в дома. Не е включена консумацията в заведения за обществено хранене.

Фиг. 3. Средномесечно потребление средно на лице по основни хранителни продукти и напитки от домакинствата през 2022 г.

3. Потребление на основни хранителни продукти и напитки от домакинствата

(Средно на лице)

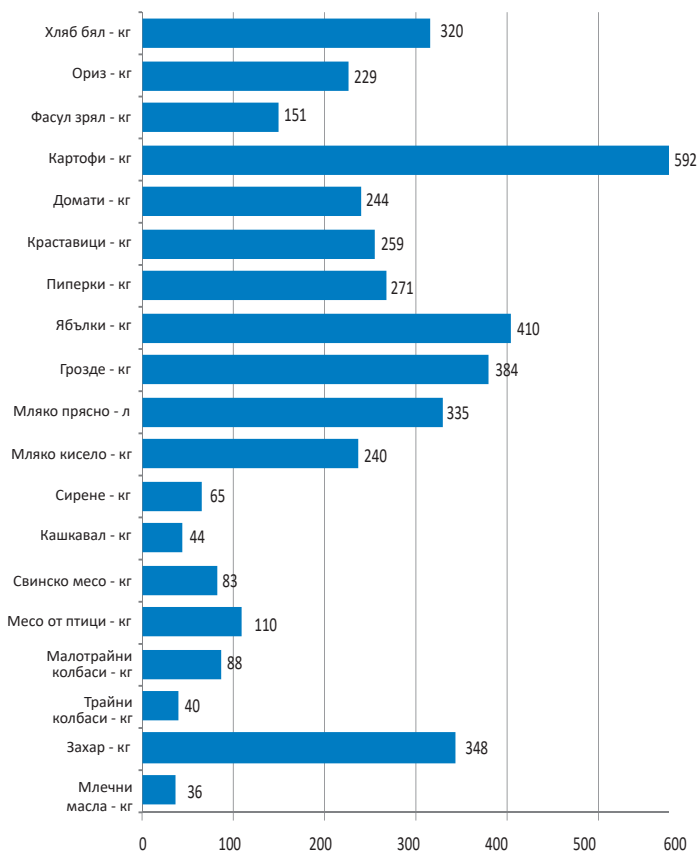
Продукти и напитки	2018	2019	2020	2021	2022
Хляб и тестени изделия - кг	85.3	82.4	80.4	78.2	75.6
Брашно - кг	8.6	8.4	9.3	9.4	9.0
Ориз - кг	5.8	5.7	6.0	6.1	5.7
Други зърнени продукти и храни - кг	0.6	0.6	0.6	0.8	0.7
Сладкарски изделия от брашно - кг	6.0	6.0	6.1	6.6	6.8
Месо - кг	34.3	35.7	36.1	38.4	37.8
Месни произведения - кг	13.6	13.6	13.4	14.6	15.4
Риба и рибни продукти - кг	5.2	5.3	5.6	6.2	6.1
Прясно мляко - л	16.8	16.9	18.0	19.2	18.5
Кисело мляко - кг	29.3	29.2	29.6	28.9	28.5
Сирене - кг	11.8	12.1	11.8	12.0	12.1
Кашкавал - кг	4.2	4.5	4.6	5.1	4.9
Яйца - бр.	146	152	157	160	160
Олио - л	12.0	12.0	12.0	12.0	11.2
Маргарин и други растителни мазнини - кг	0.9	0.9	0.8	0.8	0.7
Млечни масла - кг	1.0	1.1	1.3	1.4	1.4
Плодове (пресни и замразени) - кг	49.5	51.9	53.7	56.4	53.6
Компоти - кг	7.3	6.1	6.3	5.4	5.0
Зеленчуци (пресни и замразени) - кг	70.7	72.7	73.0	75.9	75.1
Зрял фасул - кг	4.0	4.1	4.3	4.4	4.2
Леща - кг	2.6	2.7	2.9	3.0	2.9
Зеленчукови консерви - кг	9.8	8.7	9.5	9.5	9.3
Зеленчукови нектари и сокове - л	0.6	0.6	0.7	0.6	0.5
Туршии - кг	5.8	5.4	5.7	4.5	4.3
Картофи - кг	26.6	26.7	27.2	28.1	27.5
Захар - кг	6.9	6.8	6.6	6.6	6.3
Захарни изделия - кг	1.7	1.7	2.0	2.1	2.0
Шоколадови изделия - кг	1.5	1.6	1.6	1.9	1.9
Сол - кг	1.8	1.8	1.7	1.8	1.7
Оцет - л	1.3	1.4	1.4	1.4	1.4
Безалкохолни напитки - л	66.5	70.4	72.1	78.7	82.5
Алкохолни напитки - л	31.0	32.6	31.7	31.7	32.0
Цигари - бр.	674	733	727	781	891

Покупателна способност на домакинствата

Покупателната способност е количеството стоки от един вид, което може да се купи с годишния паричен доход средно на лице от домакинство, ако той се използва само за покупката на тази стока.

Фиг. 4. Средномесечна покупателна способност на лице от домакинството през 2022 г.

4. Покупателна способност на домакинствата на лице

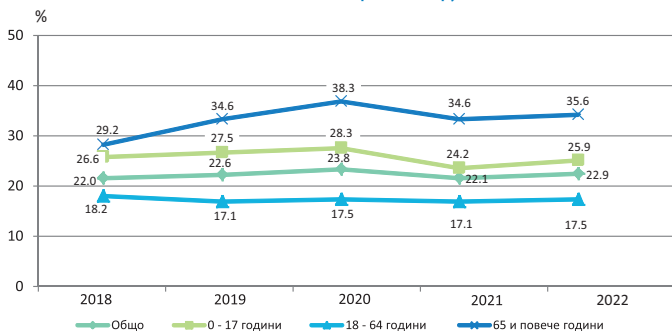
Стоки	2018	2019	2020	2021	2022
Хранителни стоки					
Хляб бял - кг	4155	4055	4213	4230	3841
Ориз - кг	2550	2743	2694	2706	2754
Фасул зрял - кг	1527	1666	1663	1728	1812
Картофи - кг	6675	5580	6620	7507	7102
Домати - кг	2856	2915	3022	3088	2925
Краставици - кг	2941	3080	3174	3231	3107
Пиперки - кг	3078	3383	3391	3329	3254
Ябълки - кг	3934	4566	4138	4558	4917
Грозде - кг	3645	4295	4399	4302	4613
Мляко прясно - л	3883	4106	4138	4223	4016
Мляко кисело - кг	2725	2851	2921	3026	2877
Сирене - кг	817	845	834	873	786
Кашкавал - кг	489	520	540	580	532
Свинско месо - кг	819	836	814	952	1001
Месо от птици - кг	1311	1426	1404	1431	1326
Малотрайни колбаси - кг	989	1027	983	1036	1052
Трайни колбаси - кг	425	438	430	462	485
Яйца - бр.	23764	27204	28963	31904	27118
Захар - кг	4753	5061	5001	5245	4182
Млечни масла - кг	346	389	460	477	437
Нехранителни стоки					
Мъжки обувки - чф.	119	132	134	172	183
Дамски обувки - чф.	144	152	155	203	203
Детски обувки - чф.	207	206	195	229	222
Мъжки костюми - бр.	33	46	51	35	60
Дамски костюми - бр.	72	86	78	80	91
Въглища - т	19	23	23	22	20
Телевизори - бр.	12	13	14	18	14

Индикатори за бедност

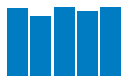
Изследването на доходите и условията на живот е основен източник на статистически данни за доходите и социалното включване и съпътстващите ги общи индикатори. За пресмятане на индикаторите за бедност и социално включване се използва общ разполагаем (нетен) доход на еквивалентна единица. Поради различния състав и брой лица в домакинствата се прилагат еквивалентни скали. Използва се модифицираната ОЕСД скала, според която първият възрастен на възраст 14 и повече години получава тегло 1.0, вторият възрастен на възраст 14 и повече години получава тегло 0.5 и всяко дете на възраст под 14 години получава тегло 0.3. Теглата се присъждат на всеки член на домакинството и се сумират, за да се получи еквивалентен размер на домакинството. Общият разполагаем (нетен) доход за всяко домакинство се разделя на неговия еквивалентен размер и се формира общ разполагаем (нетен) доход на еквивалентна единица. Данните за равнището на бедност показват относителния дял на бедните под линията на бедност, определена като 60% от медианния еквивалентен разполагаем доход.

Фиг. 5. Относителен дял на бедните по възрастови групи

Фиг. 6. Относителен дял на бедните по икономическа активност

5. Относителен дял на бедните по възрастови групи

Възрастови групи	2018	2019	2020	2021	2022
Общо	22.0	22.6	23.8	22.1	22.9
0 - 17	26.6	27.5	28.3	24.2	25.9
18 - 64	18.2	17.1	17.5	17.1	17.5
65 и повече	29.2	34.6	38.3	34.6	35.6

6. Относителен дял на бедните по типове домакинства

Тип домакинство	2018	2019	2020	2021	2022
Общо	22.0	22.6	23.8	22.1	22.9
Домакинства без деца	20.5	23.2	23.5	22.5	23.3
Едно лице в домакинство на възраст под 65 години	25.3	25.9	24.1	23.6	25.9
Едно лице в домакинство на възраст над 65 години	49.3	56.9	61.8	55.4	61.3
Едно лице в домакинството - жена	46.3	50.3	53.5	48.6	56.2
Едно лице в домакинството - мъж	30.0	35.8	36.8	34.7	34.3
Двама възрастни под 65 години	13.3	13.5	9.5	10.6	10.2
Двама възрастни, поне един от тях на 65 и повече години	16.8	21.4	23.6	21.3	16.4
Три или повече възрастни	9.5	9.8	8.4	8.0	8.5
Домакинства със зависими деца	23.4	22.1	24.2	21.8	22.6
Един родител със зависими деца	30.0	41.4	39.5	35.7	34.9
Двама възрастни с едно зависимо дете	12.0	10.7	11.9	13.2	12.2
Двама възрастни с две зависими деца	19.7	16.9	19.8	16.1	18.5
Двама възрастни с три или повече зависими деца	51.2	62.3	59.2	49.3	48.5
Три или повече възрастни със зависими деца	27.4	22.8	26.6	24.8	25.6

7. Относителен дял на бедните по икономическа активност

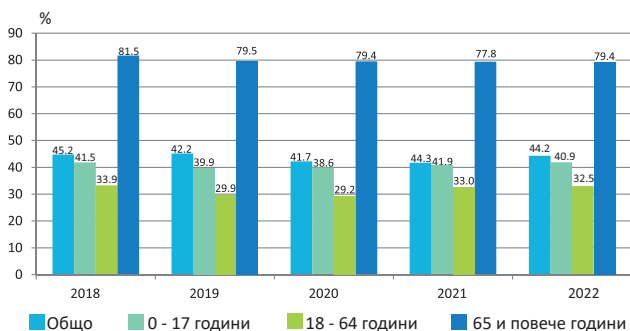
Икономическа активност	2018	2019	2020	2021	2022
Заети	9.9	8.9	9.6	10.0	9.7
Незаети	33.8	37.2	41.0	37.2	39.5
Безработни	56.1	58.9	61.1	50.2	56.9
Пенсионери	28.5	34.3	37.7	34.7	36.8
Други неактивни	29.7	29.8	35.5	33.7	33.6

8. Неравенство в разпределението на дохода

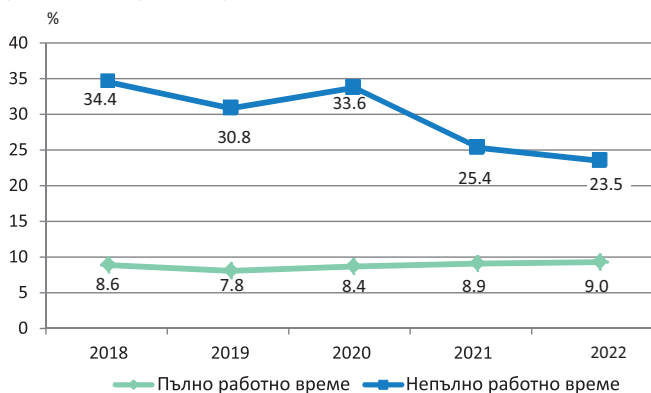
	2018	2019	2020	2021	2022
S80/S20 ¹	7.7	8.1	8.0	7.4	7.3
Коефициент на Джини	39.6	40.8	40.0	39.7	38.4

¹ Отношение между доходите на най-бедните и най-богатите 20% от домакинствата.

Фиг. 7. Относителен дял на бедните преди социалните трансфери по възраст

Фиг. 8. Относителен дял на работещи бедни (по заетост на пълно работно време/непълно работно време)

VIII. ПРЕСТЪПНОСТ И ПРАВОСЪДИЕ

Престъпления, завършили с осъждане

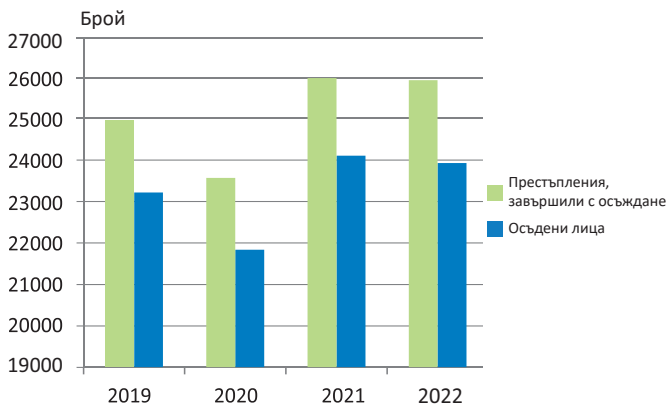
Статистическите данни за престъпленията, завършили с осъждане, и за осъдените лица са на основата на годишни данни и обхващат дейността на окръжните, районните и военните съдилища на територията на страната по наказателни дела от общ, частен и административен характер. От 2012 г. са включени данните и на Специализирания наказателен съд.

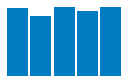
В броя на престъпленията, завършили с осъждане, за дадена отчетна година се включва информацията от наказателните дела с влязла в сила присъда през отчетната година. Престъпленията, завършили с осъждане, са тези, за които наказателните дела са завършили с условна или ефективна присъда, независимо от броя на извършителите. Престъпление, извършено от повече от едно лице (в съучастие), се отчита за завършило с осъждане, когато поне едно от обвиняемите лица е осъдено ефективно или условно. Когато едно престъпление е извършено от няколко лица, то се отчита само един път. Извършените престъпления в чужбина, подсъдни на съдилищата в Република България, се включват в общия брой на престъпленията.

Данните за престъпленията, завършили с осъждане, са получени от наблюдение на НСИ и информация от административен източник - Единна информационна система за противодействие на престъпността, поддържана от Администрацията на главния прокурор.

По предварителни данни през 2022 г. броят на престъпленията, завършили с осъждане, е 25 908.

Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица

1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица¹

(Брой)

Вид на престъплението	2019		2020		2021		2022	
	прес-тъпления	осъдени лица	прес-тъпления	осъдени лица	прес-тъпления	осъдени лица	прес-тъпления	осъдени лица
Общо	24962	23389	23640	21889	25988	24121	25908	23913
в това число:								
Престъпления против личността	1905	1511	1833	1460	1763	1517	1672	1363
от тях:								
Умишлени убийства (довършени и опити)	71	82	59	64	71	75	52	55
Причинени телесни повреди	777	706	732	667	767	722	716	652
Разврат	245	205	313	245	260	217	238	193
в т.ч. изнасилване (довършено и опит)	47	40	53	51	47	44	30	26
Престъпления против брака, семейството и младежта	653	642	633	595	617	580	595	564
Престъпления против собствеността	4926	5480	4704	5106	4744	5147	4563	4997
от тях:								
Кражби	3281	3831	3145	3571	3261	3704	3175	3649
Грабежи	484	571	500	589	444	511	406	477
Присвоявания	120	118	104	98	109	108	75	75
Престъпления против стопанството	1451	1474	1220	1230	1245	1248	1078	1061
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи	99	95	72	57	100	92	91	80
Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции	1417	1239	1241	1097	2153	1968	2709	2449
Документни престъпления	886	747	839	685	1018	798	1158	946
Престъпления против реда и общественото спокойствие	577	643	469	461	479	411	454	408
в т.ч. хулиганство	412	399	343	309	370	288	356	297
Общопасни престъпления	12826	11344	12452	11025	13654	12163	13370	11848
от тях:								
Престъпления по транспорта и съобщенията	9393	8472	8312	7438	9197	8323	9553	8621
Противозаконно отнемане на МПС	155	177	159	168	192	199	163	173
Престъпления, свързани с наркотици	2834	2343	2778	2327	3298	2753	2926	2405
Военни престъпления	2	2	4	2	3	3	5	4

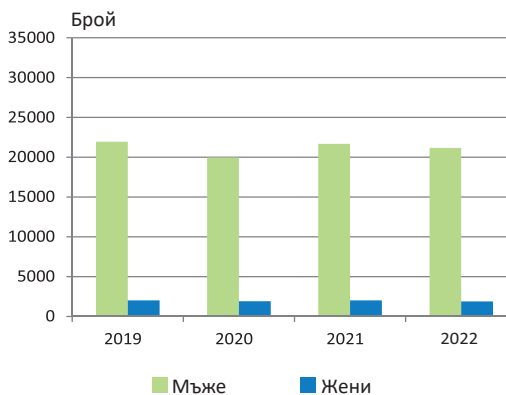
¹ Според влезлите в сила присъди.

Осъдени лица

Осъдените лица през дадена отчетна година включват тези, на които с влязла в сила присъда им е наложено ефективно или условно наказание през същата година. В случаите, когато в едно наказателно дело е осъдено лице за повече от едно престъпление, се отчита най-тежкото наложено наказание по съвкупност. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отчита към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление. Броят на осъдените лица не съвпада с физическия им брой, тъй като едно лице може да се яви в качеството на осъдено лице няколко пъти през календарната година в различни наказателни дела. Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението. Непълнолетни са лицата, навършили 14, но ненавършили 18 години. Наказателноотговорни са лицата, навършили 14 години.

По предварителни данни през 2022 г. броят на осъдените лица е 23 913.

Фиг. 2. Осъдени лица по пол

Фиг. 3. Разпределение на осъдените лица по възраст

2. Осъдени лица по пол¹

Пол	2019	2020	2021	2022
	Брой			
Общо	23389	21889	24121	23913
Мъже	21496	19884	22107	21851
Жени	1893	2005	2014	2062
	Структура - %			
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Мъже	91.9	90.8	91.7	91.4
Жени	8.1	9.2	8.3	8.6

3. Осъдени лица по възраст¹

Възраст	2019	2020	2021	2022
	Брой			
Общо	23389	21889	24121	23913
14 - 17	1023	874	963	907
18 - 24	4826	4296	5262	5123
25 - 29	3640	3150	3516	3462
30 - 39	6384	5834	6739	6667
40 - 49	4148	3879	4270	4287
50 и повече	3368	3136	3371	3467
Неразпределени	-	720	-	-
	Структура - %			
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
14 - 17	4.4	4.0	4.0	3.8
18 - 24	20.6	19.6	21.8	21.4
25 - 29	15.6	14.4	14.6	14.5
30 - 39	27.3	26.7	27.9	27.9
40 - 49	17.7	17.7	17.7	17.9
50 и повече	14.4	14.3	14.0	14.5
Неразпределени	-	3.3	-	-

¹ Според влезлите в сила присъди.

IX. НАЦИОНАЛНИ СМЕТКИ

Брутен вътрешен продукт

Националните сметки на България са разработени в съответствие с възприетите методологически принципи на „Европейската система за сметки, 2010“ (ЕСС 2010) - издание на Евростат и на „Системата на националните сметки 2008“ - съвместно издание на ООН, ОИСР, Евростат, МВФ и Световната банка. Основен макроикономически показател на Системата на националните сметки е брутният вътрешен продукт.

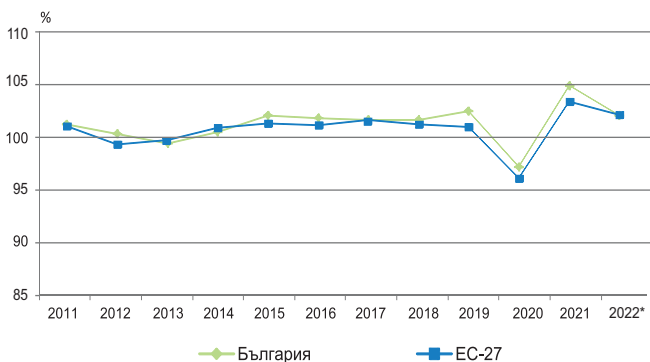
Оценките за БВП представят състоянието и тенденциите в развитието на икономиката и са индикатор за определяне на икономическата политика на макроравнище.

Брутният вътрешен продукт представлява балансирана оценка на данните, направена по следните три метода:

- производствен метод;
- метод на разходите за крайно използване (потребление);
- стойностен метод (метод на доходите).

Всеки от изброените методи се базира на различни икономически агрегати, които, взети заедно, представляват обобщение на логическите взаимовръзки в Системата на националните сметки. Основно изискване на системата е независимост на трите оценки, т.е. всеки компонент на БВП при различните подходи да бъде оценен самостоятелно и независимо.

Фиг. 1. Индекси на физическия обем на БВП - България и ЕС-27

1. Брутен вътрешен продукт на човек от населението

	2019	2020	2021	2022*
В левове	17259	17386	20212	24252
В евро	8824	8889	10334	12400
В щатски долари	9879	10135	12216	13026
Валутен курс - левове за 1 щ.д.	1.747	1.715	1.655	1.862

2. Брутен вътрешен продукт и брутна добавена стойност по икономически сектори и групировки по икономически дейности по цени на съответната година

(Млн. левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2019	2020	2021	2022*
Селско, горско и рибно стопанство	3902	4205	6071	7276
Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	21479	21184	24405	37820
Строителство	4629	5113	4573	5156
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	24482	22384	28345	31220
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	7867	8608	9211	10582
Финансови и застрахователни дейности	6023	6317	8252	8793
Операции с недвижими имоти	10746	10207	11068	11930
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	7334	7228	8061	9116
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	14995	17352	19598	21606
Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	2495	1980	2024	2114
Брутна добавена стойност по базисни цени	103953	104579	121607	145614
Корективи	16443	15974	17405	19770
Данъци върху продуктите	17002	16733	19356	21363
Субсидии върху продуктите	558	759	1951	1593
БВП по пазарни цени	120396	120553	139012	165384

Брутна добавена стойност

БВП по производствения метод се изчислява като сума от брутната добавена стойност по базисни цени общо за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху продуктите (данъци минус субсидии), данък добавена стойност и мита върху вноса. От своя страна, брутната добавена стойност представлява балансираща статия в сметка „Производство“ и характеризира резултата от производствения процес - брутна продукция, и изразходваните в този процес стоки и услуги - междинно потребление.

Брутната продукция (базисни цени) е стойността на произведените стоки и услуги в резултат на производствената дейност на единиците резиденти през съответния период.

Междинното потребление включва стойността на всички стоки и услуги, трансформирани или изцяло изразходвани в процеса на производство през съответния период, с изключение на потреблението на дълготрайните активи, отчетено като потребление на основен капитал (амортизация).

Фиг. 2. Структура на брутната добавена стойност по икономически сектори и групировки по икономически дейности през 2022 г.

3. Индекси на физическия обем на brutния вътрешен продукт по икономически сектори и групировки по икономически дейности и на brutната добавена стойност

(Предшестващата година = 100)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2019	2020	2021	2022*
Селско, горско и рибно стопанство	104.1	96.7	128.8	99.2
Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	99.3	90.5	105.4	114.4
Строителство	103.7	99.0	82.9	95.5
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	103.7	93.6	114.5	100.2
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	113.8	104.1	106.2	101.6
Финансови и застрахователни дейности	103.0	108.3	123.0	101.3
Операции с недвижими имоти	105.0	93.6	107.7	100.0
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	113.1	95.2	110.1	101.1
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	100.9	103.0	100.9	102.6
Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	102.7	75.8	99.6	101.2
Брутна добавена стойност по базисни цени	103.7	96.0	108.0	103.4
Корективи (данъци минус субсидии върху продуктите)	106.1	96.3	105.3	102.8
БВП по пазарни цени	104.0	96.0	107.6	103.4

Компенсация на наетите и брутен опериращ излишък/ брутен смесен доход

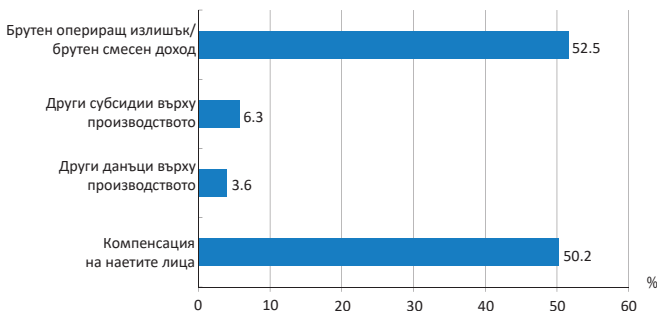
Методът на доходите се съставя паралелно с производствения метод за оценка на БВП и характеризира създаването на първичните доходи на участниците в производствения процес. БВП по метода на доходите се състои от компенсация на наетите лица, нето данъци върху производството и вноса, брутен опериращ излишък/брутен смесен доход и корективи.

Компенсацията на наетите лица се състои от всички начисления на работодателя в полза на наетите лица - работна заплата в стойност и в натура, всички доплащания съгласно националното законодателство и социалноосигурителни и здравни вноски за сметка на работодателя.

Нето други данъци (данъци минус субсидии) върху производството и вноса са включени като компонент на добавената стойност по отрасли и представляват свързани с производството като цяло некомпенсируеми плащания на работодателя към държавния бюджет, намалени със субсидиите върху производството, предоставени на стопанските единици.

Брутен опериращ излишък/брутен смесен доход е балансираща статия в стойностния метод. Тя е измерител на резултата от производствената дейност на стопанските единици и се изчислява като разлика между брутната добавена стойност, компенсацията на наетите лица и нето данъците върху производството и вноса.

Фиг. 3. Структура на компонентите на брутната добавена стойност по метода на доходите през 2022 г.

4. Брутен вътрешен продукт по компоненти на брутната добавена стойност по цени на съответната година

(Млн. левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2019	2020	2021	2022*
Компенсация на наетите лица	52371	54575	61328	73153
Нето данъци върху производството (данъци минус субсидии)	-2771	-3512	-4716	x
Операщ излишък и смесен доход, бруто	54353	53515	64995	76449
Потребление на основен капитал	16324	17036	17947	x
Операщ излишък и смесен доход, нето	38029	36479	47048	x
Брутна добавена стойност по базисни цени	103953	104579	121607	145614
Корективи	16443	15974	17405	19770
БВП по пазарни цени	120396	120553	139012	165384

Инвестиции и потребление

БВП по метода на разходите за крайно използване се изчислява като сума от индивидуалното потребление, колективното потребление, бруто образуването на основен капитал, изменението на запасите и външнотърговското салдо на стоки и услуги.

Индивидуалното потребление на домакинствата се състои от крайни потребителски разходи на домакинствата, крайни потребителски разходи на правителството за предоставени индивидуални услуги на домакинствата и крайни потребителски разходи на НТООД.

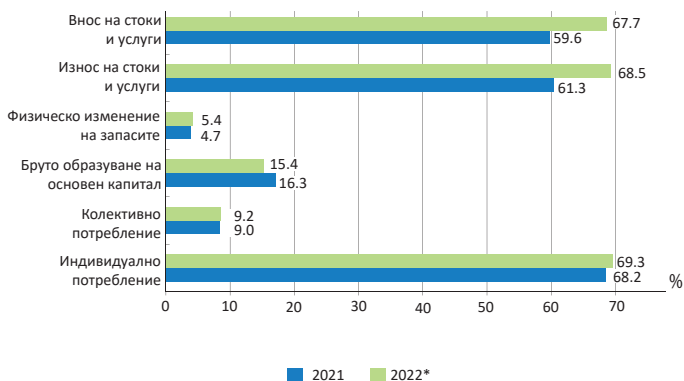
Колективното потребление се измерва с крайните разходи на правителството за колективни услуги, предоставени на обществото като цяло.

Бруто образуването на основен капитал включва разходите за придобиване на дълготрайни нефинансови активи, включително увеличението на незавършеното строителство, намалени с приходите от продажба на съществуващи дълготрайни материални активи.

Изменението на запасите включва изменение на запасите от суровини и материали, незавършено производство, готова продукция и стоки за препродажба в предприятията и изменение на запасите на домакинствата, резултат от некорпорираните им дейности.

Външнотърговското салдо (износ минус внос на стоки и услуги) като компонент на крайно използвания БВП представлява разликата между стойността на изнесените и внесените стоки и услуги. Износът и вносът на стоки се отчитат по цени FOB.

Фиг. 4. Структура на brutния вътрешен продукт по компоненти на крайното използване

5. Брутен вътрешен продукт по компоненти на крайното използване по текущи цени

(Млн. левове)

	2019	2020	2021	2022*
Брутен вътрешен продукт	120396	120553	139012	165384
Крайно потребление	91229	93675	107384	129756
Индивидуално потребление	81101	82045	94859	114547
Колективно потребление	10128	11631	12524	15209
Бруто капиталобразуване	25280	24515	29296	34299
Бруто образуване на основен капитал	22404	22981	22720	25412
Физическо изменение на запасите	2877	1534	6576	8888
Външнотърговско салдо (износ - внос)	3887	2363	2333	1329
Износ на стоки и услуги	76974	67656	85251	113360
Внос на стоки и услуги	73087	65293	82918	112031
Статистическа разлика	0	0	0	0

6. Индекси на физическия обем на брутния вътрешен продукт по компоненти на крайното използване

(Предшестващата година = 100)

	2019	2020	2021	2022*
Брутен вътрешен продукт	104.0	96.0	107.6	103.4
Крайно потребление	105.1	101.4	106.7	105.2
Индивидуално потребление	105.6	100.7	108.1	104.8
Колективно потребление	101.0	106.9	96.5	108.3
Бруто капиталобразуване	103.9	95.2	110.8	102.7
Бруто образуване на основен капитал	104.5	100.6	91.7	95.7
Физическо изменение на запасите	.	.	.	.
Външнотърговско салдо (износ - внос)	.	.	.	.
Износ на стоки и услуги	104.0	89.6	111.0	108.3
Внос на стоки и услуги	105.2	95.7	110.9	110.5
Статистическа разлика	.	.	.	.

Производителност на труда

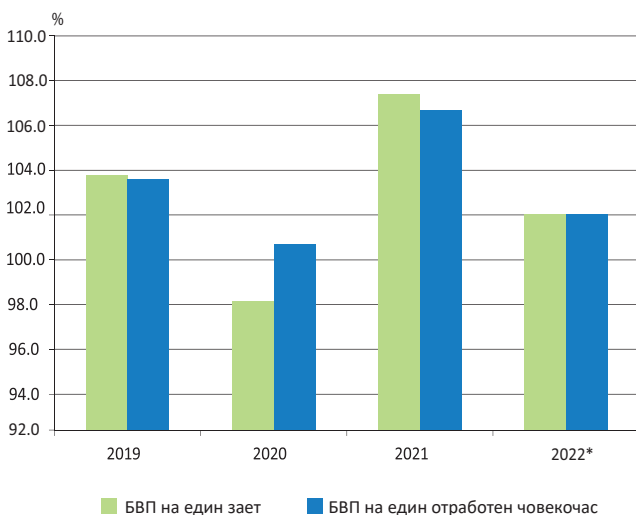
Производителността на труда е съставен икономически показател, който съпоставя постигнатия резултат (новосъздадения продукт) с вложения трудов фактор при осъществяването на определена икономическа активност на определена икономическа територия за определен период. Основните съставни елементи на производителността на труда са показателите, измерващи резултата от осъществяваната производствена активност (числител), и показателите за вложения труд в производствения процес (знаменател).

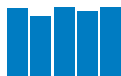
За целите на международните сравнения на производителността на труда на националните икономики е възприето използването на БВП.

БДС е показател, който е приложим за изчисляване на производителността на труда както на национално ниво, така и на ниво производствени дейности.

Фиг. 5. Индекси на физическия обем на БВП на един зает и един отработен човекочас

(Предшестващата година = 100)

7. Брутен вътрешен продукт на един зает и един отработен човекочас по цени на съответната година

(Левове)

	2019	2020	2021	2022*
БВП на един зает	34072	34925	40195	47224
БВП на един отработен човекочас	20.7	21.8	24.8	29.2

8. Брутна добавена стойност на един зает и един отработен човекочас по икономически сектори по цени на съответната година¹

(Левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	На един зает			На един отработен човекочас		
	2020	2021	2022*	2020	2021	2022*
Аграрен сектор	7060	10854	13323	4.8	7.4	9.2
Индустрия	30276	33079	49124	18.3	20.0	29.6
Услуги	33371	38734	41536	20.5	23.6	25.2
Общо за икономиката	28051	32793	39032	17.5	20.3	24.1

9. Индекси на физическия обем на брутната добавена стойност на един зает и един отработен човекочас¹

(Предшестващата година = 100)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	На един зает			На един отработен човекочас		
	2020	2021	2022*	2020	2021	2022*
Аграрен сектор	96.9	137.2	101.6	98.4	136.4	102.7
Индустрия	95.6	100.1	111.6	98.2	99.9	111.5
Услуги	100.2	108.0	98.0	102.8	106.8	98.0
Общо за икономиката	98.5	108.1	102.2	100.9	107.1	102.2

¹ За изчисленията на производителността на труда данните за брутната добавена стойност не включват условно начисления наем на лицата, живеещи в собствени жилища.

Х. ФИНАНСИ

Парични агрегати

Паричното предлагане включва пасиви с паричен характер на парично-финансовите институции (ПФИ) към резидентния сектор с изключение на тези към сектор „Централно държавно управление“ и към сектор ПФИ. За измерването му се използват паричните агрегати М1, М2 и М3.

Паричният агрегат М1 - „тесни пари“, включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън ПФИ и овърнайт депозити в левове и чуждестранна валута).

Показателят „пари извън парично-финансовите институции“ включва парите в обращение, намалени с парите в касите в левове на други парично-финансови институции.

Овърнайт депозитите съдържат депозити, които нямат определен срок и могат незабавно да се конвертират в пари в брой или да се преведат чрез банково нареждане или чек без ограничения или санкции. Тук се включват и депозитите до един ден и безсрочните депозити. Прехвърляемите спестовни депозити са част от безсрочните депозити.

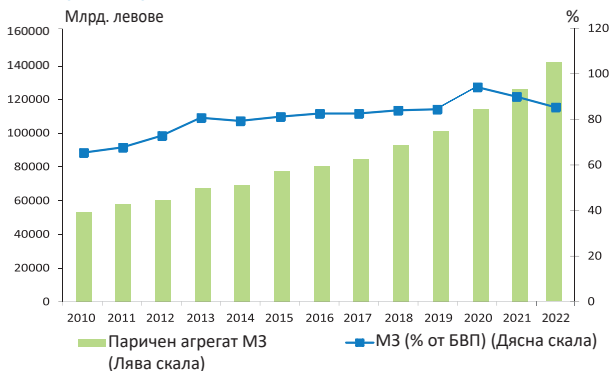
Паричният агрегат М2 включва паричния агрегат М1 и квазипарите.

Квазипарите се състоят от депозити с договорен матуритет до две години и депозити, договорени за ползване след предизвестие (вкл. непрехвърляемите спестовни депозити) до три месеца. Депозити с договорен матуритет са депозити, които не са незабавно на разположение, тъй като имат договорен срок преди тегленето им. В тази категория се включват и получените кредити. Депозитите, договорени за ползване след предизвестие включват непрехвърляемите спестовни депозити и други депозити, договорени за ползване след предизвестие.

Паричният агрегат М3 е известен като парично предлагане (широки пари) и включва паричния агрегат М2 и търгуемите инструменти.

Търгуемите инструменти обхващат репо-сделки, акции/ дялове на фондовете на паричния пазар и издадени дългови ценни книжа до две години.

Фиг. 1. Паричен агрегат М3

1. Парично предлагане към 31.12.^{1,2}

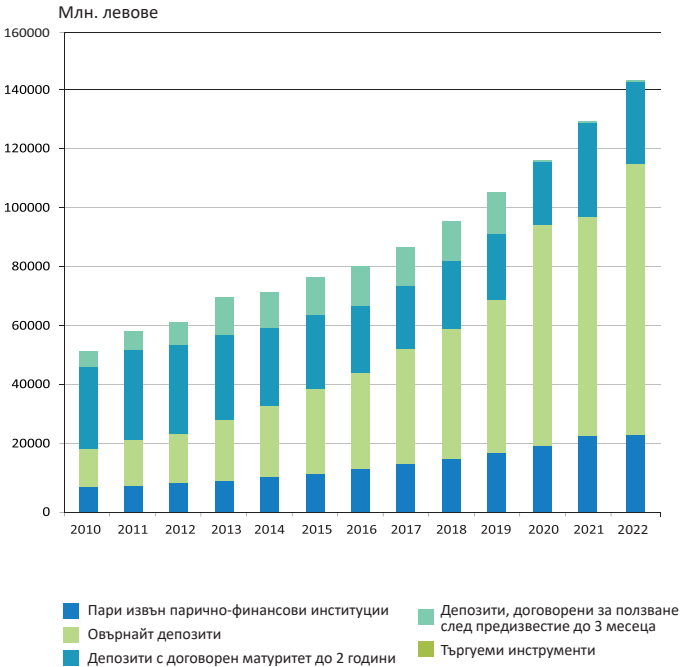
(Млн. левове)

	2019	2020	2021	2022
Широки пари МЗ	102469.3	113619.5	125776.2	142370.9
Пари М1	61867.3	83998.2	97827.8	115972.0
Пари извън парично-финансови институции	17192.6	19290.7	22377.6	24998.4
Овърнайт депозити	44674.7	64707.5	75450.2	90973.6
Пари М2 (М1 + квазипари)	102469.3	113619.5	125776.2	142370.9
Квазипари	40602.0	29621.3	27948.4	26398.9
Депозити с договорен матуритет до 2 години	28540.2	29048.0	27339.0	25772.1
Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	12061.8	573.3	609.5	626.8
Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/ дялове на ФПП + репо-сделки)	0.0	0.0	0.0	0.0

¹ Източник: БНБ.

² Дефиницията на паричните агрегати е в съответствие с изискванията на ЕЦБ.

Фиг. 2. Компоненти на паричния агрегат МЗ

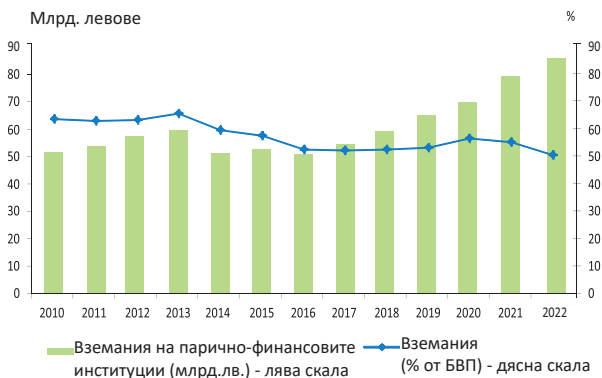

Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор

Вземанията на парично-финансовите институции от сектор „Държавно управление“ и от неправителствения сектор формират вътрешния кредит, който е част от нетните вътрешни активи, включени в паричния отчет. Той е част от месечната парична статистика, която се публикува от БНБ.

Вътрешният кредит обхваща кредита на консолидирания сектор „Държавно управление“ (нетни вземания от сектор „Централно държавно управление“ и брутни вземания от сектори „Местно държавно управление“ и „Социалноосигурителни фондове“) и кредита на неправителствения сектор (брутни вземания от нефинансови предприятия, финансови предприятия, домакинства и НТООД).

Фиг. 3. Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор

2. Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор към 31.12.¹

(Млн. левове)

	2019	2020	2021	2022
Вземания от сектор „Държавно управление“	576.3	2793.8	5183.9	1821.6
Централно държавно управление (нето)	175.0	2365.2	4800.1	1432.8
Вземания	10134.0	11710.3	14679.3	14689.0
ДЦК	9514.9	11099.3	14041.4	14071.4
Репо-сделки	0.0	0.0	0.0	0.0
Кредити	619.1	611.0	637.9	617.6
Минус: задължения (депозити и репо-сделки)	9959.0	9345.2	9879.3	13256.2
Местно държавно управление и социалноосигурителни фондове	401.3	428.6	383.8	388.8
Ценни книжа, различни от акции	90.6	83.3	68.4	59.6
Репо-сделки	0.0	0.0	0.0	0.0
Кредити	310.7	345.3	315.4	329.2
Вземания от неправителствения сектор	64589.0	67504.5	73475.0	82636.1
Нефинансови предприятия	35733.8	36572.9	38283.2	42176.0
Репо-сделки	302.4	368.0	355.9	404.0
Кредити	34616.3	35643.1	37280.0	41146.2
Ценни книжа, различни от акции	592.5	369.5	432.3	428.4
Акции и други капиталови инструменти	222.6	192.3	215.0	197.4
Финансови предприятия	4947.3	5438.8	6283.9	7333.0
Репо-сделки	138.9	47.2	40.0	51.9
Кредити	4172.9	4321.6	4968.7	5946.0
Ценни книжа, различни от акции	76.2	352.9	534.4	620.9
Акции и други капиталови инструменти	559.3	717.1	740.8	714.2
Домакинства и НТООД	23907.9	25492.8	28907.9	33127.1
Репо-сделки	1.1	1.1	0.3	0.3
Кредити	23906.8	25491.7	28907.6	33126.8

¹ Източник: БНБ.

Лихвени проценти

Лихвените проценти са по левови инструменти. Изчисляват се чрез претегляне със съответните обеми с изключение на основния лихвен процент и дългосрочния лихвен процент за оценка на степента на конвергенция (ДЛП), които се изчисляват като средноаритметични величини.

Постигнатата доходност на дългосрочните ДЦК е средно претеглена ефективна доходност до падеж от индивидуалните сделки с лихвоносни ДЦК на вторичния пазар през отчетния период. Използвана е ISMA формула и бройна конвенция АСТ/365. Ценните книжа са групирани според оригиналния си матуритет.

Дългосрочният лихвен процент за оценка на степента на конвергенция се определя на основата на доходността до падеж на вторичния пазар по дългосрочна ценна книга (бенчмарк), емитирана от Министерството на финансите и деноминирана в национална валута.

Ефективните годишни лихвени проценти са средно претеглени съответно с обемите по нов бизнес през отчетния период или със салдата към края на отчетния период. Това са лихвените проценти, прилагани от банките по отношение на кредитите и депозитите на резидентните сектори „Нефинансови предприятия“ и „Домакинства и НТООД“.

Годишният процент на разходите включва всички лихвени плащания по кредита, както и всички такси, комисиони и други разходи за сметка на клиента, извършването на които е условие за отпускането на кредита. Изчислява се само за кредити за потребление и жилищни кредити.

Фиг. 4. Динамика на лихвените проценти

3. Лихвени проценти^{1,2}

	(Проценти)			
	2019	2020	2021	2022
Основен лихвен процент	0.00	0.00	0.00	0.20
Междубанков паричен пазар	-0.49	-0.62	-0.62	0.74
Доходност на дългосрочни ДЦК	0.24	0.25	0.28	1.15
Дългосрочен лихвен процент за оценка на степента на конвергенция	0.43	0.25	0.19	1.53
Нов бизнес ³				
Депозити с договорен матуритет	0.12	0.06	0.00	0.07
Краткосрочни кредити, различни от овърдрафт	6.25	5.47	5.90	4.90
Дългосрочни кредити, различни от овърдрафт	4.82	4.22	4.19	4.19
Годишен процент на разходите	7.62	6.70	6.10	6.00
Салда ³				
Овърнайт депозити ⁴	0.00	0.01	0.00	0.01
Депозити с договорен матуритет	0.21	0.16	0.08	0.10
Овърдрафт ⁴	4.40	4.14	3.86	3.89
Краткосрочни кредити, различни от овърдрафт	5.93	6.07	6.08	5.87
Дългосрочни кредити, различни от овърдрафт	4.70	4.34	4.05	4.00

¹ Източник: БНБ.

² Лихвените проценти са по левови инструменти.

³ Ефективни годишни лихвени проценти, прилагани от банките, по отношение на кредити и депозити на сектори „Нефинансови предприятия“ и „Домакинства и нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)“.

⁴ Лихвените проценти по нов бизнес и по салда съвпадат.

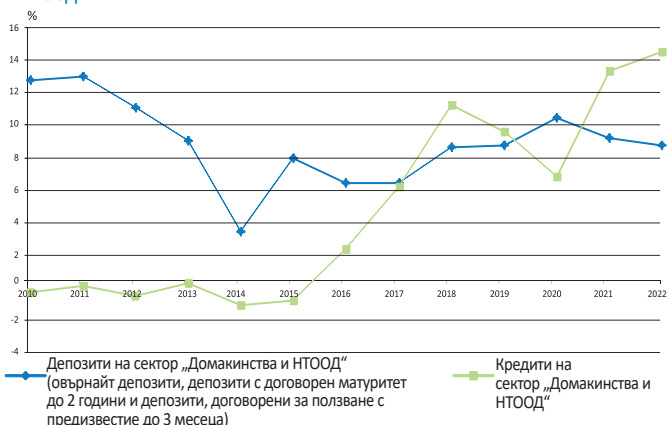
Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“

Депозитите са средствата, приети от ПФИ, които могат да бъдат платими на виждане, платими без срок на предизвестие, със срок на предизвестие или при други предварително договорени условия на плащане. Депозитите се приемат по договореност между страните, като се уговорят условията по воденето на депозитните сметки, размерът на лихвата, сроковете на изплащане и санкциите за страните при неизпълнение на договореностите. Те са задължение (пасив) на финансовите институции.

Депозитите с договорен матуритет не са незабавно на разположение, тъй като имат договорен срок преди тегленето им. Тези депозити не могат да се използват за извършване на плащания и не са конвертируеми в пари в брой, без какъвто и да е вид значимо ограничение или глоба. В тази категория се включват и получените кредити.

Депозитите, договорени за ползване след предизвестие, включват непрехвърляеми спестовни депозити и други депозити, договорени за ползване след предизвестие. Спестовните депозити са непрехвърляеми депозити без определен матуритет, които служат за съхранение на пари на домакинствата срещу издаване на лична спестовна книжка или аналогичен документ. Такива депозити са жилищните влогове, детските влогове и други. Другите депозити, договорени за ползване след предизвестие, са непрехвърляеми депозити без определен матуритет, които не могат да бъдат конвертирани в пари в брой без период на предизвестие. При тях конвертирането в пари в брой не е възможно или е възможно преди срока на предизвестиято, но с някаква санкция. Тук се отнасят и непрехвърляеми депозити, които са с фиксиран матуритет, но конвертирането им в пари в брой преди настъпването на матуритета им е възможно само срещу предизвестие.

Фиг. 5. Годишно изменение на депозитите и кредитите на сектор „Домакинства и НТООД“

Кредитите са финансови активи, възникнали с цел осигуряване на парични средства, стоки или услуги на кредитополучателя. Условиата по кредитите (фиксираны от кредитора или договорени) обикновено се оформят с непрехвърляем документ. Кредитът е безусловен дълг, който трябва да бъде изплатен при падежа му и да носи доход под формата на лихва. В сектор „Финансови предприятия“ са включени и предоставените от отчетните единици маржин депозити.

Овърдрафтът представлява дебитно салдо по разплащателна сметка. Погасяването се извършва автоматично при постъпване на суми по разплащателните сметки. Включват се кредити както с предварително договорени лихвени условия и размер, така и без уговорка.

Потребителски кредити - кредити, предоставени за покупка на стоки и услуги, които се употребяват лично от домакинствата.

Жилищни кредити - кредити, предоставени на домакинствата с цел инвестиране в жилища за собствено ползване или наем, вкл. за строителство и за подобрения на жилища.

Други кредити - всички останали видове кредити, предоставени на домакинствата, вкл. кредити за обучение и лечение. В показателя се включват всички кредити с търговска или производствена цел, както и кредитите за НТООД.

4. Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“ към 31.12.¹

(Млн. левове)

	2019	2020	2021	2022
Депозити на сектор „Домакинства и НТООД“	53825.7	59399.9	64804.2	70361.4
В левове	34691.4	37246.4	41918.7	46449.6
Депозити с договорен матуритет до 2 години	12663.9	12119.5	11121.8	10513.9
Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	8077.1	318.6	338.2	347.9
Овърнайт депозити	13950.4	24808.3	30458.7	35587.8
В чуждестранна валута ²	19134.3	22153.5	22885.5	23911.8
Кредити на сектор „Домакинства и НТООД“	23906.8	25491.7	28907.5	33126.9
В левове	21626.2	23572.7	27240.8	31691.8
Овърдрафт	1211.1	1108.7	1106.8	1160.1
Потребителски кредити	10828.3	11491.7	12996.1	14708.1
Жилищни кредити	9107.5	10596.0	12800.6	15445.5
Други кредити	479.3	376.3	337.3	378.1
В чуждестранна валута ³	2280.6	1919.0	1666.7	1435.1

¹ Източник: БНБ.

² Показателят включва данни за овърнайт депозити, депозити с договорен матуритет до 2 години и депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца.

³ Показателят включва овърдрафт, потребителски кредити, жилищни кредити и други кредити.

XI. ЦЕНИ

Индекс на потребителските цени - годишна инфлация

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$. От 1999 г. НСИ прилага усъвършенствана методика за конструиране и изчисляване на индекса на потребителските цени в съответствие с изискванията на Евростат и препоръките на МВФ. За осигуряване на съпоставими серии с индекси на потребителските цени е извършена ревизия на месечните индекси за периода януари 1995 - декември 2000 година.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на месечната инфлация.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на годишната инфлация.

Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерител на натрупаната инфлация от началото на годината. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Фиг. 1. Индекси на потребителските цени по месеци на 2022 г. (Годишна и месечна инфлация)

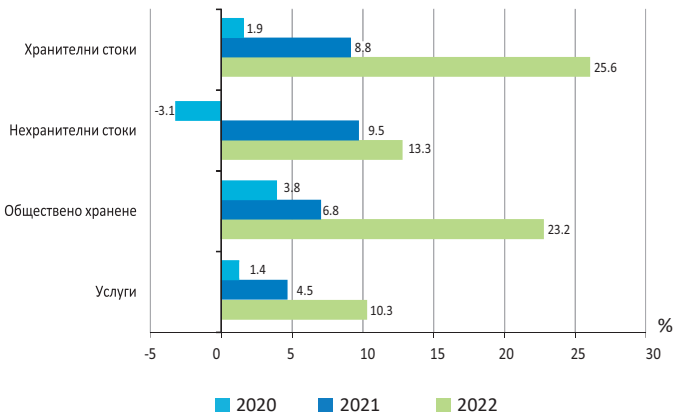

1. Годишни индекси на потребителските цени по основни групи стоки (Годишна инфлация - %)

(Декември спрямо декември на предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2019	2020	2021	2022
Общ ИПЦ	3.8	0.1	7.8	16.9
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	7.0	1.9	8.9	26.1
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	2.1	0.5	1.4	3.7
Облекло и обувки	0.8	-4.9	2.8	7.6
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	2.4	0.9	11.6	19.9
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	1.2	0.7	4.8	13.9
Здравеопазване	2.5	1.8	0.9	8.7
Транспорт	3.4	-9.4	22.2	8.1
Съобщения	-3.1	0.0	-5.3	5.9
Развлечения и култура	6.4	1.2	5.6	14.8
Образование	3.6	4.7	4.8	10.3
Ресторанти и хотели	5.6	3.1	6.7	21.0
Разнообразни стоки и услуги	0.9	1.3	3.3	11.0

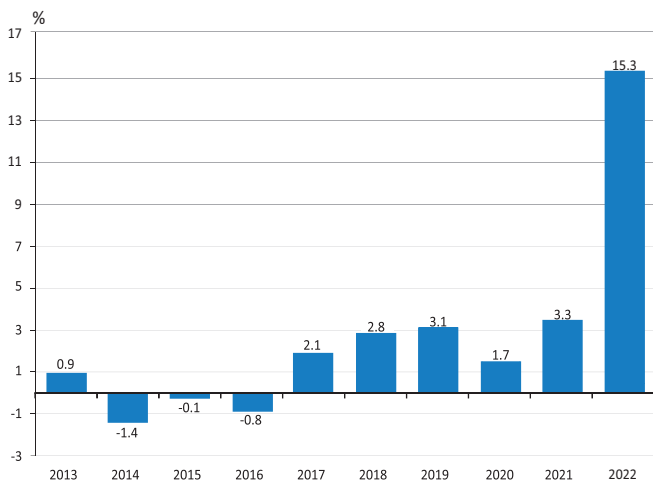
Фиг. 2. Индекси на потребителските цени по групи стоки
(Годишна инфлация)

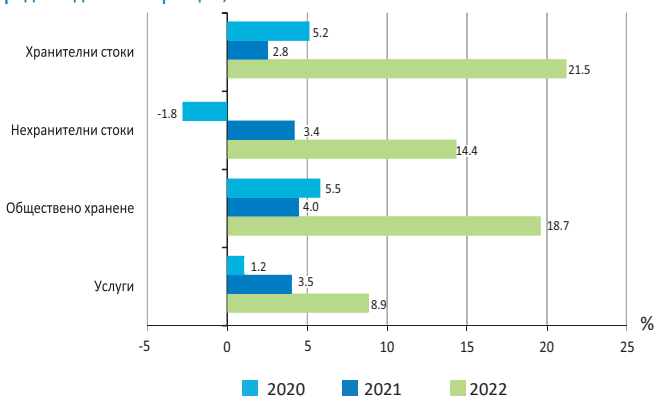
Индекс на потребителските цени - средногодишна инфлация

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на средногодишната инфлация.

Фиг. 3. Индекси на потребителските цени (Средногодишна инфлация)

Фиг. 4. Индекси на потребителските цени по групи стоки (Средногодишна инфлация)

2. Средногодишни индекси на потребителските цени

(1995 = 100)

	2019	2020	2021	2022
Общ ИПЦ	7030.35	7147.93	7383.61	8515.77

3. Средногодишни индекси на потребителските цени по основни групи стоки (Средногодишна инфлация - %)

(Предшестващата година = 100)

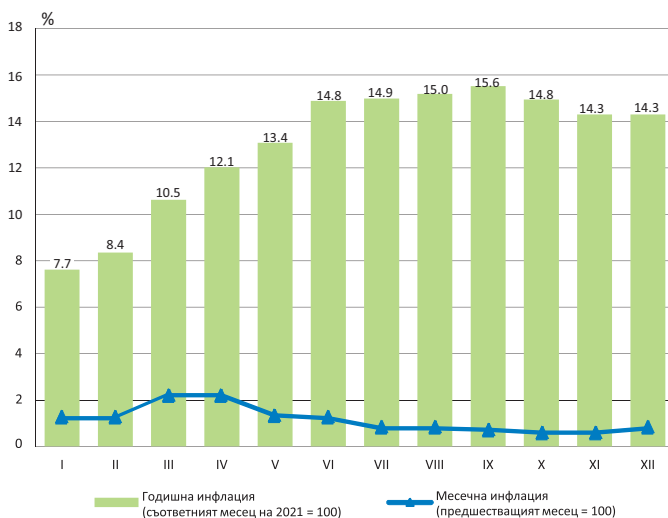
Потребителски групи	2019	2020	2021	2022
Общ ИПЦ	3.1	1.7	3.3	15.3
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	5.2	5.4	2.8	22.0
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	2.2	1.6	0.8	2.6
Облекло и обувки	-0.7	-1.7	-1.1	6.6
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	3.9	1.0	4.8	19.7
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	0.9	0.9	1.9	11.6
Здравеопазване	1.3	2.8	0.8	3.2
Транспорт	0.0	-7.3	10.4	22.7
Съобщения	-0.7	-1.4	-2.6	0.7
Развлечения и култура	4.5	0.6	5.8	10.9
Образование	2.8	3.8	4.8	7.0
Ресторанти и хотели	5.3	4.7	3.2	17.6
Разнообразни стоки и услуги	2.1	1.7	1.6	6.5

Хармонизиран индекс на потребителските цени

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 2$.

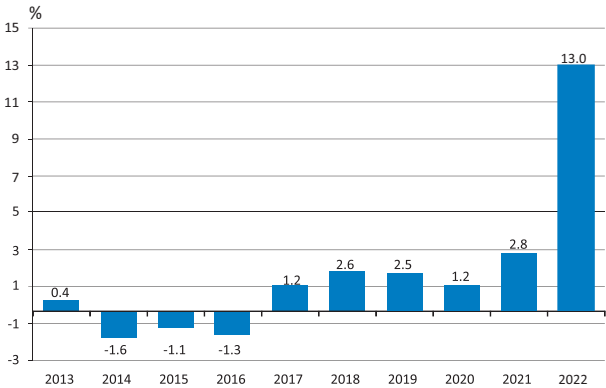
В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 г. беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година. Динамичните редове са преизчислени при новата базисна година и са публикувани на сайта на НСИ (www.nsi.bg).

Фиг. 5. Хармонизирани индекси на потребителските цени по месеци на 2022 г. (Годишна и месечна инфлация)

Фиг. 6. Хармонизирани индекси на потребителските цени
(Средногодишна инфлация)

4. Средногодишни хармонизирани индекси на потребителските цени

(2015 = 100)

	2019	2020	2021	2022
Общ ХИПЦ	104.99	106.27	109.30	123.52

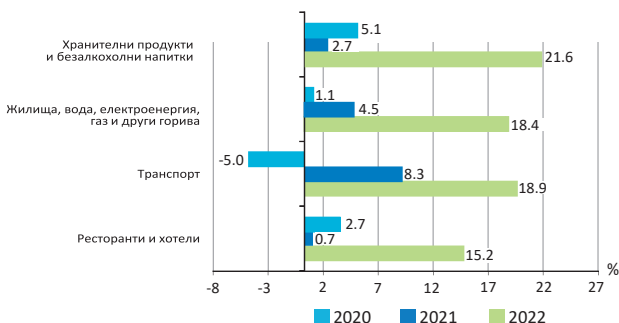
5. Средногодишни хармонизирани индекси на потребителските цени по основни групи стоки

(Средногодишна инфлация - %)

(Предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2019	2020	2021	2022
Общ ХИПЦ	2.5	1.2	2.8	13.0
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	4.9	5.1	2.7	21.6
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	2.2	1.7	1.0	3.2
Облекло и обувки	-0.3	-1.2	-0.9	6.7
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	3.8	1.1	4.5	18.4
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	0.7	0.5	2.4	11.4
Здравеопазване	1.2	2.6	0.8	3.2
Транспорт	-0.1	-5.0	8.3	18.9
Съобщения	-2.6	-1.4	-2.6	0.7
Развлечения и култура	2.5	0.8	3.5	6.4
Образование	2.7	3.6	4.9	7.4
Ресторанти и хотели	5.7	2.7	0.7	15.2
Разнообразни стоки и услуги	3.7	3.1	3.3	6.2

Фиг. 7. Хармонизирани индекси на потребителските цени по избрани групи стоки (Средногодишна инфлация)

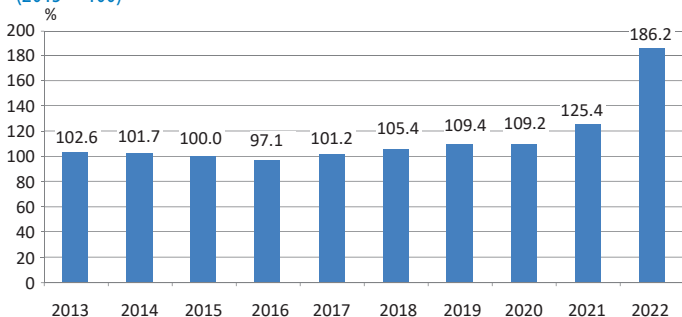
Индекс на цените на производител

Индексите на цените на производител на вътрешния пазар в промишлеността измерват изменението на цените на промишлените продукти, произвеждани от промишлените предприятия и продавани на вътрешния пазар, на основата на постоянна извадка от предприятия и продукти. Наблюдаваните цени не включват данък добавена стойност, акцизи и субсидии.

Информация за изчисляване на индексите се получава от месечното наблюдение на цените на производител, при което се сравняват цените на конкретни специфични продукти с еднакво качество и в двата периода и се правят необходимите корекции при промяна на качеството на наблюдаваните конкретни продукти.

Индексите на цените се изчисляват при фиксирана база, или индексите на цени на различните нива на агрегация се получават като претеглени средни чрез възходяща система за претегляне, определена от структурата на Класификацията на икономическите дейности (КИД - 2008).

Фиг. 8. Индекси на цени на производител на вътрешния пазар в промишлеността (2015 = 100)

6. Индекси на цените на производител на вътрешния пазар по икономически дейности

Икономически дейности	Код	2020	2021	2022	2020	2021	2022
		2015 = 100			предшестващата година = 100		
Общо		109.2	125.4	186.2	99.8	114.9	148.4
Добивна промишленост	B	105.0	124.5	140.2	101.7	118.5	112.6
Преработваща промишленост	C	103.8	113.7	144.6	98.5	109.6	127.1
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	CA	109.4	114.9	138.0	103.3	105.0	120.1
Производство на текстил и облекло; обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	CB	106.3	106.9	117.2	100.4	100.5	109.6
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	CC	104.7	111.0	143.9	99.2	106.1	129.6
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	CD	..	..	..	..	..	..
Производство на химични продукти	CE	102.2	128.7	197.7	98.7	126.0	153.6
Производство на лекарствени вещества и продукти	CF	108.4	110.7	116.4	102.4	102.2	105.1
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	CG	101.8	107.0	130.3	100.5	105.1	121.8
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	CH	106.9	126.2	156.3	99.5	118.1	123.9
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	CI	102.8	104.7	112.0	99.9	101.8	107.0
Производство на електрически съоръжения	CJ	106.4	116.2	133.9	101.0	109.2	115.2
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	CK	108.6	111.5	124.6	101.6	102.6	111.7
Производство на превозни средства	CL	107.5	109.5	113.7	101.7	101.8	103.8
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	CM	110.6	114.0	128.5	102.3	103.1	112.7
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	D	118.7	146.4	268.3	101.4	123.3	183.3

Индекси на цените на производител в селското стопанство

Изследването за цените на производител в селското стопанство се провежда в съответствие с основните изисквания на Методологията на Евростат за статистиката на селскостопанските цени (Handbook of Agricultural Price Statistics).

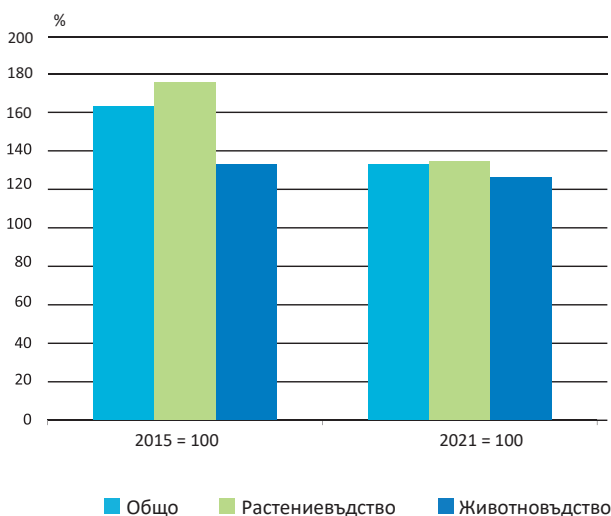
Наблюдението е извадково и се провежда тримесечно.

Обект на наблюдение е цената на производител на дефиниран конкретен продукт. Това е цената на най-голямата по количество покупка/продажба в съответния месец от отчетния период. При ежедневни сделки се отбелязва цената към средата на месеца.

Цената на производител е цената на изхода на земеделското стопанство, т.е. тя не включва разходи за доставка, съхранение, транспорт и други разходи, възникнали при продажбата или закупуването на селскостопански продукти. Цената не включва получените субсидии върху продуктите (ако има такива), ДДС и други платени данъци.

На основата на събраната информация за цените на производител в селското стопанство се изчисляват индекси на цените на производител при база 2015 = 100 и предшестващата година = 100.

Фиг. 9. Индекси на цените на производител в селското стопанство за 2022г.

7. Индекси на цените на производител в селското стопанство през 2022 г.

	2022 в % към	
	2015	2021
Общо	166.0	132.9
Растениевъдство	176.5	134.7
Зърнени култури	201.5	148.7
Технически култури	160.2	116.8
Фуражни култури	121.6	125.5
Картофи	141.1	139.6
Зеленчуци	135.8	112.0
Плодове	129.0	109.7
Други растителни продукти	144.0	139.8
Животновъдство	132.3	125.7
Живи животни	118.7	125.3
Живи животни от рода на едрия рогат добитък	140.3	121.6
Живи животни от рода на свинете	115.2	126.1
Живи животни от рода на овцете и козите	128.9	130.5
Домашни птици	113.9	123.4
Животински продукти	142.3	126.0
Сурово мляко	144.6	123.8
Краве мляко	145.1	122.2
Други видове мляко	142.6	127.5
Яйца	133.5	139.4
Други животински продукти	139.1	113.5

Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство

Изследването за цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство се провежда в съответствие с основните изисквания на Методологията на Евростат за статистиката на селскостопанските цени (Handbook of Agricultural Price Statistics). Провеждат се пет наблюдения за цените на минералните торове, фуражите, препаратите за растителна защита, ветеринарномедицинските продукти и посевния и посадъчния материал.

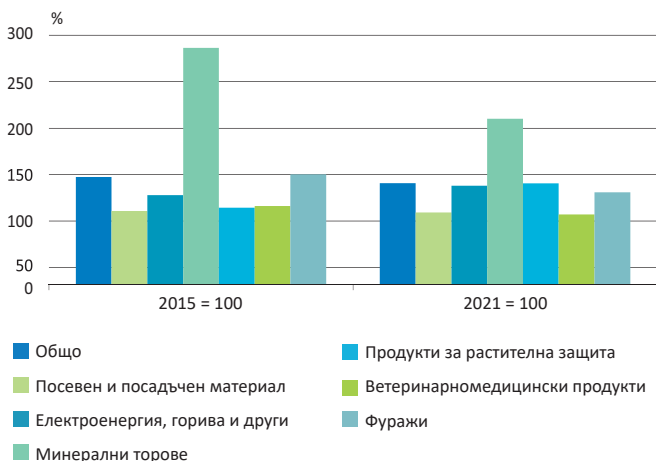
Наблюденията са извадкови и се провеждат тримесечно.

Обект на наблюдение са покупните цени на наблюдаваните стоки и услуги за текущо потребление в селското стопанство.

Наблюдаваната единична цена е цената на входа на земеделското стопанство, т.е. цената, която купувачът действително е платил за стоките. Тя включва данъците и таксите и изключва субсидиите и приспадаемия ДДС.

На основата на информацията от петте наблюдения, както и от други наблюдения, провеждани от НСИ, се изчислява общ индекс на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство при база 2015 = 100 и предшестващата година = 100.

Фиг. 10. Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство за 2022 г.

8. Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство през 2022 г.

	2022 в % към	
	2015	2021
Общо	148.3	135.2
Посевен и посадъчен материал	121.2	116.3
Електроенергия, горива и други	132.6	128.9
Минерални торове	282.9	208.2
Преки торове	284.3	208.8
Азотни торове	312.4	215.0
Фосфорни торове	198.2	180.5
Калиеви торове	115.2	195.4
Смесени торове	225.6	183.7
Продукти за растителна защита	126.8	138.9
Фунгициди	124.3	131.4
Инсектициди	118.9	128.7
Хербициди	129.9	146.6
Ветеринарномедицински продукти	128.1	110.8
Фуражи	151.0	129.1
Преки фуражи	160.2	129.1
Смесени фуражи	146.1	128.7
Поддръжка и ремонт на превозни средства, машини и дребно оборудване	131.7	110.3
Поддръжка и ремонт на селскостопански сгради	135.4	120.1
Други стоки и услуги	123.9	107.4

Индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство

За изчисляване на индекса на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство при база 2015 = 100 и предшестващата година = 100 се използват изчисленията:

- тримесечни индекси за внос на селскостопански машини и транспортно оборудване от отдел „Статистика на външната търговия със стоки“;

- месечни индекси за сградно строителство от отдел „Краткосрочна бизнес статистика и статистика на транспорта“.

9. Индекси на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство през 2022 г.

	2022 в % към	
	2015	2021
Общо	110.8	100.2
Материали	116.9	99.6
Селскостопански машини	118.6	99.2
Транспортно оборудване	98.4	103.3
Селскостопански сгради	97.2	101.9

Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство

Индексът се изчислява въз основа на изчисления индекс на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство и индекса на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство.

10. Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство през 2022 г.

	2022 в % към	
	2015	2021
Общо	145.7	131.8

XII. ИЗНОС И ВНОС НА СТОКИ

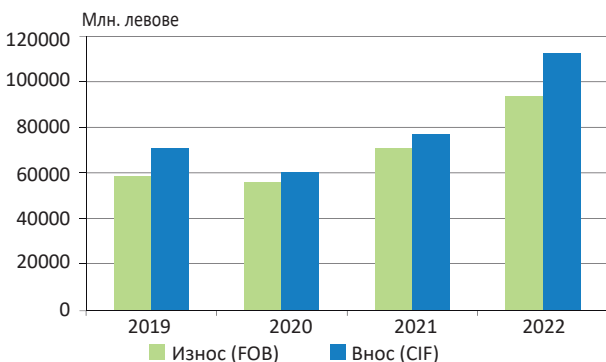

Външнотърговски стокообмен

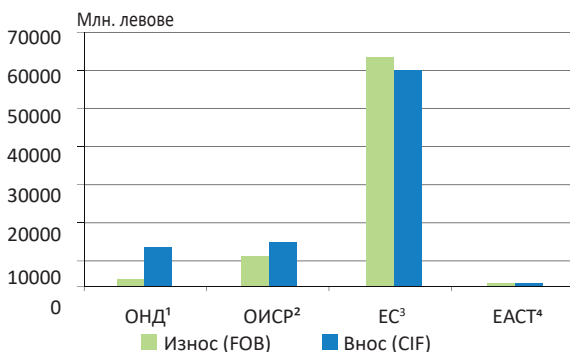
Показателите, характеризиращи стокообмена на Република България, се базират на данни за износа и вноса от Единния административен документ за търговията с трети страни, месечните наблюдения на вътресъюзния износ и вътресъюзния внос на стоки на задължените фирми при търговията с държави - членки на ЕС, статистически оценки на необхванатите стокови потоци при вътресъюзната търговия със стоки и допълнителна информация от други административни източници.

Основен търговски партньор на България през последните години е Европейският съюз, като над половината от износа и вноса на страната се осъществява със страните от ЕС.

Фиг. 1. Износ и внос

Фиг. 2. Износ и внос по икономически зони за 2022 г.

¹ ОНД включва: Азербайджан, Армения, Беларус, Казахстан, Киргизстан, Република Молдова, Руска федерация, Таджикистан, Туркменистан и Узбекистан.

² ОИСР включва: Австралия, Американски Вирджински острови, Исландия, Канада, Коста Рика (от 2022 г.), Мексико, Нова Зеландия, Норвегия, Обединено кралство (от 2020 г.), Република Корея, САЩ, Турция, Швейцария, Япония, Израел и Чили.

³ От ЕС е изключено Обединеното кралство.

⁴ ЕАСТ включва: Норвегия, Швейцария, Исландия и Лихтенщайн.

1. Външнотърговски стокообмен

	2019	2020	2021	2022
Стокообмен - млн. лв.	124449.3	114906.4	145173.8	201582.1
Износ (FOB)	58459.4	54779.3	68431.2	93497.0
Внос (CIF)	65989.9	60127.1	76742.6	108085.1

2. Брой на страните - търговски партньори на България

	2019	2020	2021	2022
Стокообмен	209	211	214	214
Износ	204	210	208	210
Внос	168	172	176	172

3. Износ и внос по групи страни

(Млн. левове)

	2019	2020	2021	2022
Износ	58459.4	54779.3	68431.2	93497.0
от него:				
ОНД ¹	1460.9	1268.2	1322.2	1708.5
ОИСР ²	6960.4	7343.5	9110.8	11240.0
ЕС ³	38755.4	35845.3	45270.6	61380.4
ЕАСТ ⁴	463.9	447.8	566.8	732.6
Внос	65989.9	60127.1	76742.6	108085.1
от него:				
ОНД ¹	6760.8	3888.0	6267.7	12929.3
ОИСР ²	6493.7	7852.2	9944.4	13957.1
ЕС ³	41157.9	36582.0	46332.9	59899.6
ЕАСТ ⁴	555.9	528.9	623.1	700.1

¹ ОНД включва: Азербайджан, Армения, Беларус, Казахстан, Киргизстан, Република Молдова, Руска федерация, Таджикистан, Туркменистан и Узбекистан.

² ОИСР включва: Австралия, Американски Вирджински острови, Исландия, Канада, Коста Рика (от 2022 г.), Мексико, Нова Зеландия, Норвегия, Обединено кралство (от 2020 г.), Република Корея, САЩ, Турция, Швейцария, Япония, Израел и Чили.

³ От ЕС е изключено Обединеното кралство от 2020 г.

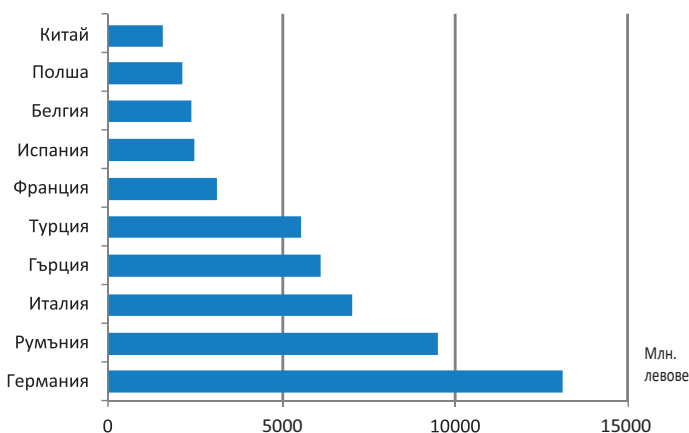
⁴ ЕАСТ включва: Норвегия, Швейцария, Исландия и Лихтенщайн.

Износ по основни търговски партньори

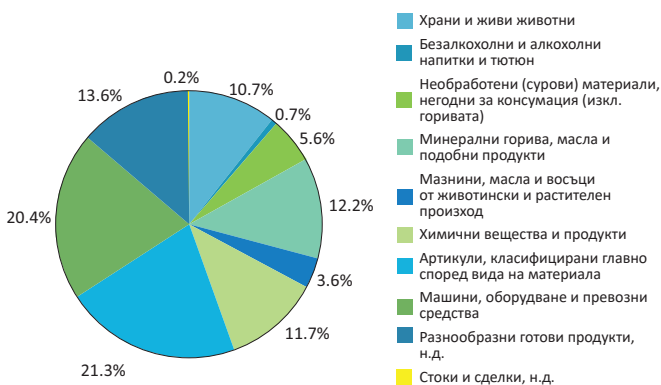
Географското разпределение на данните за износа е по страни, за които са изпратени стоките. На графиката са показани топ 10 страни, за които изнасяме стоки.

Разпределението на износа по Стандартната външно-търговска класификация показва най-голям дял на артикули, класифицирани главно според вида на материала, следвани от машини, оборудване и превозни средства.

Фиг. 3. Износ - топ 10 страни за 2022 г.

Фиг. 4. Структура на износа по раздели на SITC, рев. 4, за 2022 г.

4. Износ по страни - основни търговски партньори

(Млн. левове)

Страни	2019	2020	2021	2022
Общо	58459.4	54779.3	68431.2	93497.0
в това число:				
Австрия	1068.8	1049.9	1345.5	1849.9
Алжир	160.4	153.0	161.9	1020.0
Белгия	1664.2	1903.8	2211.3	2377.0
Германия	8625.3	8773.8	10135.1	13040.8
Гибралтар	274.3	199.0	272.4	987.0
Грузия	295.9	258.9	380.0	487.9
Гърция	3925.5	3637.7	4744.0	6062.6
Дания	345.5	380.1	645.0	544.7
Египет	764.8	328.8	465.9	1265.5
Израел	277.2	204.7	379.4	585.5
Испания	1589.5	1308.8	1860.7	2434.3
Италия	4276.5	3760.3	5128.0	6981.0
Кипър	216.5	227.7	274.5	429.2
Китай	1612.7	1806.3	2198.7	1535.1
Либия	126.6	224.8	229.3	362.3
Ливан	230.7	205.5	105.1	337.3
Нидерландия	1479.8	1440.1	1703.2	2403.0
Обединено кралство ¹	1368.9	1303.7	1257.0	1447.7
Обединени арабски емирства	216.8	139.2	157.9	272.5
Полша	1263.1	1359.6	1716.8	2098.4
Португалия	307.8	202.6	251.0	239.3
Република Северна Македония	829.4	851.9	1124.6	1518.4
Румъния	5081.5	4976.0	6864.9	9462.7
Руска федерация	1027.4	826.6	853.8	953.0
Словакия	589.3	526.7	565.9	879.3
Словения	481.7	359.9	419.9	1025.1
Сингапур	196.8	39.9	56.3	49.3
Съединени американски щати	1108.4	1105.1	1699.0	2032.6
Сърбия	1145.2	969.2	1453.8	2212.7
Турция	4247.8	3531.6	4206.9	5522.8
Украйна	666.7	445.6	793.7	2250.2
Унгария	1009.2	951.9	1249.7	1637.4
Франция	2204.8	2100.4	2478.3	3082.6
Хърватия	288.5	323.1	636.5	741.0
Чехия	1388.0	1266.2	1489.0	1528.0
Швейцария	377.9	354.2	458.1	607.8
Швеция	513.2	483.5	533.0	697.8

¹ Обединеното кралство включва: Северна Ирландия, Великобритания, Англо-нормандски острови и остров Ман.

5. Износ по раздели на SITC, рев. 4

(Млн. левове)

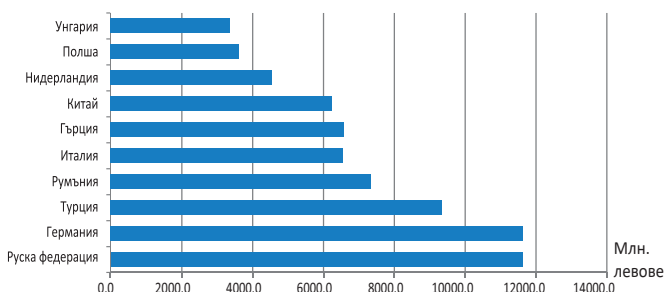
	2019	2020	2021	2022
Общо	58459.4	54779.3	68431.2	93497.0
Храни и живи животни	6799.6	6447.6	8049.0	10033.4
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	714.1	730.3	634.8	636.1
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	3970.0	3907.1	5218.5	5267.4
Минерални горива, масла и подобни продукти	5574.6	2545.1	4114.2	11418.3
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	616.0	834.6	1363.1	3369.5
Химични вещества и продукти	6396.4	6400.9	7989.1	10970.4
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	11776.7	12502.3	15921.9	19930.0
Машины, оборудване и превозни средства	13671.2	12975.7	15578.5	19081.6
Разнообразни готови продукти, н.д.	8748.8	8212.5	9305.3	12662.3
Стоки и сделки, н.д.	192.0	223.2	256.8	128.0

Внос по основни търговски партньори

Географското разпределение на данните за вноса е по страни, от които са изпратени стоките. На графиката са показани топ 10 страни, от които внасяме стоки.

Разпределението на вноса по Стандартната външно-търговска класификация показва най-голям дял на машини, оборудване и превозни средства, следвани от минерални горива, масла и подобни продукти.

Фиг. 5. Внос - топ 10 страни за 2022 г.

Фиг. 6. Структура на вноса по раздели на SITC, рев. 4, за 2022 г.

6. Внос по страни - основни търговски партньори

(Млн. левове)

Страни	2019	2020	2021	2022
Общо	65989.9	60127.1	76742.6	108085.1
в това число:				
Австрия	1645.1	1614.2	1870.2	2372.8
Белгия	1256.2	1143.5	1481.3	2028.3
Германия	7925.1	7262.2	9391.5	11671.2
Грузия	660.4	923.2	724.1	1000.9
Гърция	3028.8	2965.5	4209.3	6437.9
Дания	282.7	290.5	348.7	462.6
Египет	1459.0	659.2	513.8	482.9
Индия	328.1	283.3	392.5	477.8
Ирландия	356.3	362.7	497.6	426.9
Испания	2481.0	1145.9	1448.6	2267.8
Италия	4907.1	4261.8	5059.2	6450.3
Йордания	19.8	6.4	7.1	25.3
Китай	2976.2	3057.2	4148.2	6250.4
Нидерландия	2359.4	2382.6	3252.6	4499.7
Обединено кралство ¹	900.8	763.4	611.7	861.1
Полша	2243.5	2224.1	2738.5	3573.2
Република Корея	290.4	262.3	277.2	388.5
Република Северна Македония	639.2	592.6	728.0	870.9
Руска федерация	6515.0	3674.2	5827.8	11698.6
Румъния	4712.2	4397.3	5784.5	7402.4
Словакия	858.5	838.2	958.6	1106.0
Словения	525.3	458.9	570.6	785.3
Съединени американски щати	630.8	773.3	558.4	1585.8
Сърбия	1236.5	1202.6	1498.4	1852.7
Тайван	202.4	214.6	332.6	485.9
Турция	4299.7	4264.5	6011.8	9088.4
Украйна	1048.2	1141.2	1634.5	3411.8
Унгария	2332.8	2346.5	2805.8	3393.2
Франция	1978.2	1736.1	2016.5	2349.7
Хърватия	159.5	353.0	370.8	244.1
Чехия	1665.0	1596.1	1890.4	2408.9
Швейцария	508.1	478.0	561.0	623.2
Швеция	390.3	368.8	485.1	690.7
Япония	285.8	297.9	400.8	458.0

¹ Обединеното кралство включва: Северна Ирландия, Великобритания, Англо-нормандски острови и остров Ман.

7. Внос по раздели на SITC, рев. 4

	(Млн. левове)			
	2019	2020	2021	2022
Общо	65989.9	60127.1	76742.6	108085.1
Храни и живи животни	5062.5	5157.2	5802.1	7528.7
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	1161.4	1156.4	1256.3	1468.2
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	5364.8	6270.0	6811.9	9508.3
Минерални горива, масла и подобни продукти	9139.6	5116.4	8792.4	18242.1
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	220.7	309.9	507.9	1635.7
Химични вещества и продукти	9335.1	9147.3	11845.5	15271.3
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	11050.4	10172.3	13223.4	17377.0
Машини, оборудване и превозни средства	18513.2	17070.3	21379.2	28555.2
Разнообразни готови продукти, н.д.	5746.5	5259.9	6546.5	8397.2
Стоки и сделки, н.д.	395.7	467.4	577.4	101.4

Износ и внос на някои стоки

При отчитането на външнотърговските стокови потоци Националният статистически институт прилага Специалната система на търговия.

Отчитането на стоковите потоци по видове стоки се извършва съгласно Комбинираната номенклатура.

8. Износ на някои стоки

Стоки	2019	2020	2021	2022
Свинско месо (прясно, охладено или замразено) - хил. т	5.5	3.5	6.4	7.9
Месо от домашни птици (прясно, охладено или замразено) - хил. т	38.4	29.7	32.1	34.1
Бяло саламурено сирене и кашкавал - хил. т	14.5	14.2	14.0	12.7
Домати (пресни или охладени) - хил. т	9.3	9.4	15.8	14.0
Краставици и корнишони (пресни или охладени) - хил. т	9.3	13.7	16.4	10.6
Царевица - хил. т	2589.0	2593.0	1759.3	963.5
Консервирани домати - хил. т	3.2	3.1	3.9	4.3
Други консервирани зеленчуци - хил. т	24.6	25.9	26.6	23.0
Суров или необработен тютюн - хил. т	25.7	22.9	22.9	23.6
Цигари - хил. т	5.8	4.6	4.5	5.9
Паста за зъби - хил. т	9.2	8.6	8.4	9.6
Пневматични гуми от каучук (нови) - хил. т	2.2	2.3	3.7	3.6
Мъжки костюми, ансамбли, сака, панталони и други за мъже или момчета - млн. лв.	428.1	328.4	253.4	327.0
Мъжки ризи - млн. лв.	70.9	46.2	44.3	48.4
Кожени обувки - хил. чф.	3683.8	2393.6	2796.7	3126.8
Помпи за течности - млн. лв.	289.7	228.7	242.2	284.1
Стругове - хил. т	4.1	3.2	3.5	3.8
Електрически акумулатори - млн. лв.	360.4	329.6	391.9	415.1
Мебели - млн. лв.	353.0	377.0	490.5	517.4

9. Внос на някои стоки

Стоки	2019	2020	2021	2022
Банани - хил. т	69.1	71.0	73.0	63.1
Портокали - хил. т	32.3	36.3	35.9	33.6
Лимони - хил. т	29.0	32.7	39.0	39.0
Грейпфрути - хил. т	16.1	19.2	20.4	19.7
Маслини - хил. т	16.0	15.8	15.9	15.1
Кафе на зърна - хил. т	40.2	39.8	38.1	35.8
Пипер (черен или бял) - т	644.1	833.7	814.8	796.1
Ориз - хил. т	64.7	94.5	57.7	133.3
Маргарин - хил. т	7.7	6.1	6.2	5.5
Шоколад - хил. т	32.5	32.2	32.5	36.2
Плодови и зеленчукови сокове - хил. т	23.7	22.7	25.8	25.8
Захар - хил. т	248.4	232.3	207.9	304.7
Соев шрот - хил. т	120.8	116.2	107.6	92.9
Сол - хил. т	310.5	136.7	256.4	252.5
Каменни въглища (без антрацит) - хил. т	238.6	364.6	388.8	430.6
Антрацит - хил. т	332.2	242.1	472.0	968.5
Кокс - хил. т	55.4	68.2	56.0	81.0
Целулоза - хил. т	12.2	13.5	7.9	7.1
Вестникарска хартия - хил. т	23.2	19.3	18.2	19.9
Цигарена хартия - хил. т	6.3	7.8	7.4	8.0
Памук (вкл. линтер) - хил. т	3.1	2.9	2.7	1.6
Обувки (кожени) - хил. чф.	3191.6	2788.4	3363.9	3917.3
Тръби от чугун и стомана - хил. т	224.6	241.6	75.1	80.3
Хладилници - хил. бр.	74.1	55.8	56.8	65.8
Перални машини - хил. бр.	256.6	244.3	273.6	324.5
Прахосмукачки - хил. бр.	447.6	550.1	669.9	640.0
Телевизори - хил. бр.	896.9	817.2	759.7	752.7
Битови шевни машини - хил. бр.	34.1	9.1	11.0	20.6
Зърнокомбайни - бр.	726	599	543	962
Пътнически автомобили - хил. бр.	97.5	68.6	79.3	78.2
Товарни автомобили - хил. бр.	11.7	23.9	11.1	15.5
Автобуси и тролейбуси - бр.	838	1211	1954	2044
Велосипеди - хил. бр.	63.8	71.4	117.5	83.7
Мотоциклети - хил. бр.	26.8	32.7	51.4	56.6
Трактори - хил. бр.	9.6	7.5	8.7	8.5
Мотокултиватори - бр.	5707	361	7921	3245
Фотоапарати - млн. лв.	0.8	0.8	1.0	1.5
Битови часовници - хил. бр.	1297.5	1009.3	1123.3	1110.7

XIII. ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС

Платежен баланс

Платежният баланс на България (стандартно представяне) е в съответствие с шестото издание на „Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция“ (МВФ, 2008) и Ръководните правила на Европейската централна банка. Компонентите на стандартното представяне са класифицирани в следните основни категории:

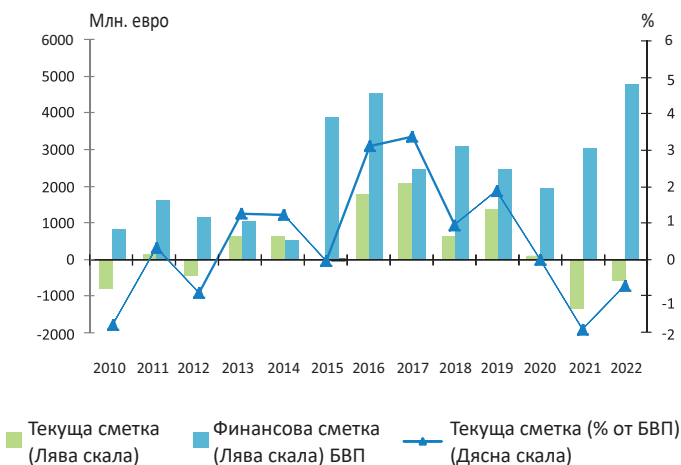
Текуща сметка - обхваща получаването и предоставянето на стоки и услуги, първичен и вторичен доход между резиденти и нерезиденти.

Капиталова сметка - включва две категории: (1) капиталови трансфери за получаване и плащане между резиденти и нерезиденти; и (2) придобиване или намаляване на непроизведени нефинансови активи между резиденти и нерезиденти.

Финансова сметка - обхваща всички трансакции, включващи финансови активи и пасиви, осъществени между резиденти и нерезиденти

Грешки и пропуски (нето) - компенсаторна статия.

Фиг. 1. Текуща и финансова сметка

1. Платежен баланс на България¹

(Млн. евро)

	2019	2020	2021	2022
Текуща и капиталова сметка	2039.5	913.8	-824.9	215.6
Текуща сметка	1147.8	24.4	-1315.8	-577.7
Стоки и услуги, нето	1986.1	1208.1	1192.9	436.6
Търговски баланс ²	-2908.3	-1941.1	-2886.7	-4889.4
Услуги, нето	4894.4	3149.2	4079.5	5326.0
Първичен доход, нето	-2611.7	-2172.4	-3344.4	-2416.0
Вторичен доход, нето	1773.5	988.7	835.8	1401.7
Капиталова сметка	891.7	889.4	490.9	793.3
Брутно придобиване/намаляване на непроизведени нефинансови активи, нето	238.8	151.5	-310.8	-1059.7
Капиталови трансфери, нето	652.8	737.9	801.7	1853.1
Финансова сметка³	2406.6	2109.2	2990.8	4680.9
Преки инвестиции, нето ⁴	-1237.9	-2758.6	-1303.1	-2009.5
Портфейлни инвестиции, нето ⁵	1607.3	763.7	2309.0	1060.6
Финансови деривати, нето	-26.5	-45.8	78.6	4.0
Други инвестиции, нето	2623.1	-1644.0	-1700.0	1634.2
Резервни активи на БНБ ⁶	-559.4	5793.9	3606.3	3991.7
Балансиращи статии:				
Салдо по текущата и капиталовата сметки	2039.5	913.8	-824.9	215.6
Салдо по финансовата сметка	2406.6	2109.2	2990.8	4680.9
Нето грешки и пропуски ⁷	367.1	1195.4	3815.7	4465.3

¹ Стандартно представяне на платежния баланс в съответствие с 6-ото издание на „Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция“ на МВФ. Предварителни данни към 20 март 2023 г.

² Предварителни данни за 2021 и 2022 г. на НСИ и БНБ. Данните са съставени съгласно методологията за съставяне на статистиката на платежния баланс.

³ Отрицателният знак (-) показва намаление на активи или пасиви, а положителният - увеличение на активи или пасиви.

⁴ Данни съгласно принципа Актив/Пасив. Източници: фирми с чуждестранно участие и фирми с инвестиции в чужбина, банките, Централен депозитар, нотариуси, НСИ, Агенцията за публични предприятия и контрол и др. Данните за 2022 г. подлежат на ревизия с годишните данни на НСИ и допълнително постъпили отчети на предприятията с чуждестранно участие.

⁵ На базата на данни от банките, небанкови финансови институции, застрахователни компании и пенсионни фондове, институции от сектор „Държавно управление“ и нефинансови предприятия, които инвестират в ценни книжа без посредничество на местно лице инвестиционен посредник.

⁶ Не се включват измененията на резервните активи на БНБ, дължащи се на курсови и ценови разлики, и тези, свързани със създаването на резервни активи (монетаризация/демонетаризация на злато, разпределение на СПТ) и рекласификации. Положителният знак (+) показва увеличение на резервните активи, а отрицателният (-) - намаление.

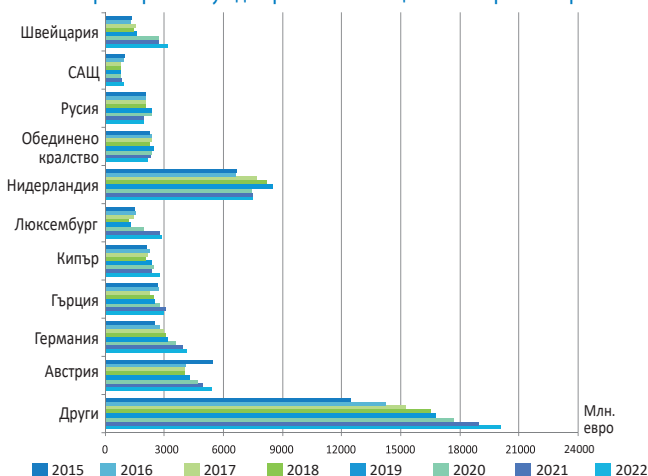
⁷ Размерът на статия „Нето грешки и пропуски“ показва разликата между салдото по финансовата сметка и салдото по текущата и капиталовата сметка.

Преки чуждестранни инвестиции

Пряка чуждестранна инвестиция в страната е международната инвестиция, при която прекият инвеститор - резидент на чуждестранна икономика, придобива дълготраен интерес в предприятие - резидент на българската икономика (пряко инвестиционно предприятие). Наличието на дълготраен интерес предполага дългосрочно взаимоотношение между прекия инвеститор и прякото инвестиционно предприятие и значителна степен на влияние от страна на инвеститора при управлението на прякото инвестиционно предприятие. Поради необходимостта от международна съпоставимост на данни на отделните страни в „Ръководството по платежен баланс“ е възприет принципът, че придобиването на 10 или повече процента от правото на глас при управление на инвестиционното предприятие се счита за установяване на отношение между пряк инвеститор и пряко инвестиционно предприятие.

Пряката чуждестранна инвестиция включва както първоначалната трансакция, чрез която се установява отношението между прекия инвеститор и прякото инвестиционно предприятие, така и всички последващи трансакции между тях. Трансакциите могат да бъдат както в посока на увеличение/намаление на задълженията на инвестиционното предприятие към прекия инвеститор, така и в посока на увеличение/намаление на вземанията на инвестиционното предприятие от прекия инвеститор.

Фиг. 2. Размер на преките чуждестранни инвестиции в България по страни

2. Приток на преки чуждестранни инвестиции в България по икономически дейности¹

(Млн. евро)

Икономически дейности	2019	2020	2021	2022
Общо	1639.4	2974.2	1600.1	2378.7
Административни и спомагателни дейности	27.2	5.9	17.7	32.9
Добивна промишленост	-13.6	47.5	15.7	142.8
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	14.1	8.0	-0.5	0.9
Други дейности	4.4	3.0	3.3	1.4
Култура, спорт и развлечения	-45.6	-7.6	21.5	32.9
Образование	-1.1	-2.5	-0.2	1.1
Операции с недвижими имоти	185.3	67.7	65.8	106.9
Преработваща промишленост	301.4	203.7	-114.6	984.5
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	-14.9	-4.6	91.3	-305.5
Професионални дейности и научни изследвания	22.6	1439.8	181.7	-124.3
Селско, горско и рибно стопанство	34.2	-2.6	9.5	0.7
Строителство	63.2	216.0	-28.7	-48.6
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	39.5	167.2	352.6	97.6
Транспорт, складиране и пощи	16.2	229.8	-1.6	54.2
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	807.4	-9.4	132.0	477.0
Финансови и застрахователни дейности	145.6	705.2	953.2	945.7
Хотелиерство и ресторантьорство	-36.4	-76.6	-74.0	9.3
Хуманно здравеопазване и социална работа	-5.4	0.4	-1.6	0.2
Некласифицирани	95.4	-16.8	-22.9	-31.1

¹ Източник: БНБ.

Предварителни данни към 20 март 2023 г.

XIV. ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

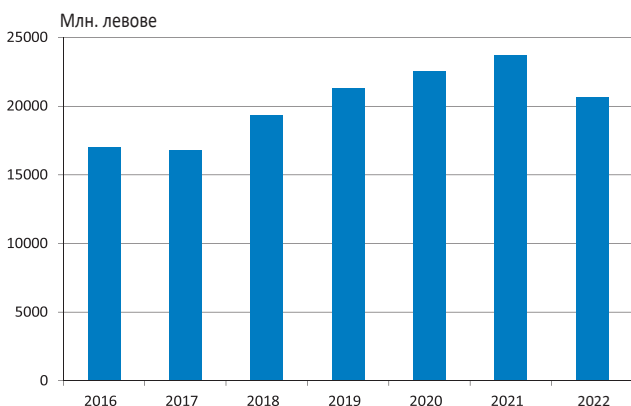

Разходи за придобиване на ДМА

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са фактически извършените разходи за придобиване на земя, сгради, строителни съоръжения и конструкции, машини, оборудване, транспортни средства и др. чрез строителство и закупуване, включително и употребяваните ДМА.

Данните за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са по цени на съответната година.

Фиг. 1. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи

1. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи по видове

	(Хил. левове)			
	2019	2020	2021	2022
Общо	21873680	23157131	23035610	20808704
Земя	1436997	1512070	2233372	1165287
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	8626430	10399613	8146644	7852292
Машини, оборудване и транспортни средства	9205633	8712867	9709179	10273439
Други разходи	2604620	2532581	2946415	1517686

2. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи по икономически дейности

(Хил. левове)

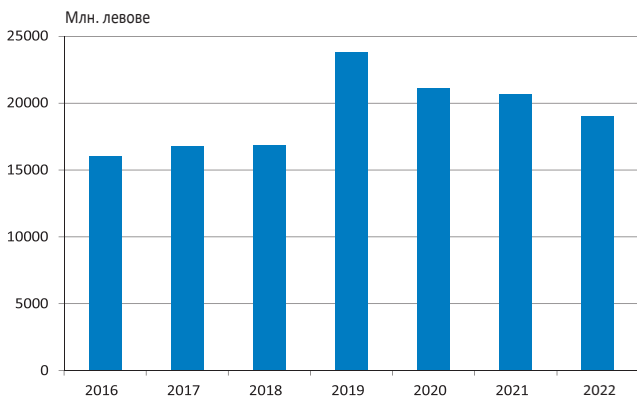
Икономически дейности	2020	2021	2022
Общо	23157131	23035610	20808704
Селско, горско и рибно стопанство	1405677	1718571	1400979
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	5377872	5627009	5860930
Строителство	1916645	2136972	927983
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	7516072	5918666	5283927
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	700012	887551	890345
Финансови и застрахователни дейности	335973	340320	373219
Операции с недвижими имоти	2223393	2612798	1714529
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	1127288	1375027	1668647
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална дейност	2304345	2073082	2400125
Други услуги	249854	345614	288020

Придобити дълготрайни материални активи

В обема на придобитите дълготрайни материални активи се включва стойността на всички придобити дълготрайни материални активи независимо от начина на придобиването им (строителство или закупуване). Придобитите чрез строителство дълготрайни материални активи се отчитат след въвеждането им в експлоатация по реда, установен от Министерството на регионалното развитие и благоустройството с Наредба № 2 от 31.07.2003 г. за разрешаване на ползването на строежите в Република България.

Данните за придобитите дълготрайни материални активи са по цени на съответната година.

Фиг. 2. Придобити дълготрайни материални активи

3. Придобити дълготрайни материални активи по видове

	(Хил. левове)			
	2019	2020	2021	2022
Общо	23730943	21045792	20685094	18546199
Земя	1436997	1512070	2233372	1165287
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	11405940	9016697	6510614	6173479
Машини, оборудване и транспортни средства	8971945	8713354	9930480	10115609
Други разходи	1916061	1803671	2010628	1091824

4. Придобити дълготрайни материални активи по икономически дейности

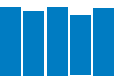
(Хил. левове)

Икономически дейности	2020	2021	2022
Общо	21045792	20685094	18546199
Селско, горско и рибно стопанство	1376622	1653524	1359861
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	4905366	5449741	5614519
Строителство	1401768	1711823	1118237
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	7006767	5393298	4400136
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	711540	861833	786540
Финансови и застрахователни дейности	323845	255693	399222
Операции с недвижими имоти	1760558	2190550	1619229
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	995726	1329811	1394638
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална дейност	2347155	1510760	1558495
Други услуги	216445	328061	295322

**XV. ТЪРГОВИЯ;
ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО**

Обекти за продажби на дребно

В броя на обектите за продажби на дребно са включени магазините и павилионите от стационарната търговска мрежа, притежаващи търговска зала за обслужване на клиентите. В броя на магазините не са включени бензиностанциите и газостанциите. Стоковата специализация на обектите е определена съобразно преобладаващия асортимент на продажбите.

През 2021 г. е отчетен спад в броя на обектите за продажби на дребно. В сравнение с 2015 г. през 2021 г. намалява броят както на магазините за хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия, така и на магазините за нехранителни потребителски стоки, съответно с 4.5 и 3.6%.

1. Обекти за продажби на дребно към 31.12.

Вид и стокова специализация	Брой			Изменение - % (предшестващата година = 100)	
	2019	2020	2021	2020	2021
Магазини и павилиони - общо	122035	113753	111347	-6.8	-2.1
За храни, напитки и тютюневи изделия	45455	42016	41224	-7.6	-1.9
Специализирани	16669	15249	15267	-8.5	0.1
Неспециализирани с разнообразни хранителни стоки	28786	26767	25957	-7.0	-3.0
За нехранителни стоки	76580	71737	70123	-6.3	-2.2
Специализирани	58322	55261	54797	-5.2	-0.8
Неспециализирани с разнообразни нехранителни стоки	18258	16476	15326	-9.8	-7
Бензиностанции	2543	2492	2481	-2.0	-0.4
Газостанции	358	361	301	0.8	-16.6

Оборот в търговията, хотелиерството и ресторантьорството

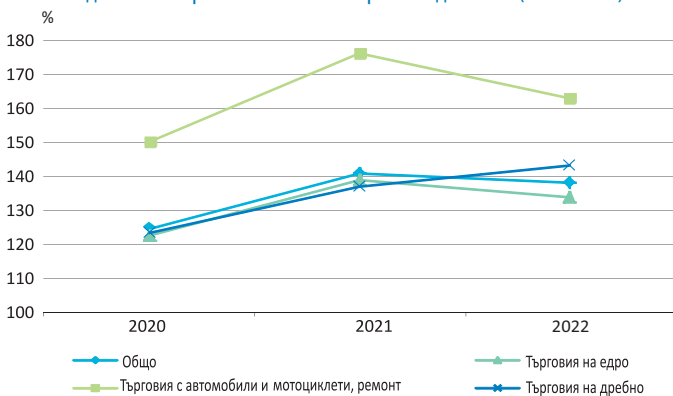
Показателят включва реализирания оборот от стопанските субекти, класифицирани към сектор G „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ и сектор I „Хотелиерство и ресторантьорство“ по КИД - 2008. Тук се посочват всички приходи, фактурирани през отчетния период за извършени доставки на продукцията, стоки или услуги, включително начислените акцизи.

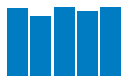
Индексите на оборота се изчисляват за всички групи търговски дейности, дефинирани в Регламент (ЕС) № 1893/2006. Те отразяват изменението на оборота между две последователни години по съпоставими цени и се изчисляват при база средногодишни цени на 2015 г., като са верижно обвързани и съпоставими по обхват. Влиянието на цените се елиминира чрез дефлиране на оборота, като се използват индексите на потребителските цени и индексите на цените на производител, прегрупирани според съдържанието на съответните групи дейности.

През 2022 г. оборотът в сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ по предварителни данни реално бележи намаление от 1.8% спрямо предшестващата година. В търговията на дребно общият индекс на увеличение е с 4.2%. В търговията на едро спадът с 3.3% до голяма степен определя величината на общия индекс, тъй като дейността формира около 70% от обема на оборота за търговския сектор. В търговията с автомобили и мотоциклети се наблюдава спад от 7.1%.

В сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“ оборотът през 2022 г. по съпоставими цени нараства с 33.6% в сравнение с 2021 г., което се дължи предимно на ръста в дейност „Хотелиерство“ - с 57.2%. В дейност „Ресторантьорство“ се наблюдава увеличение с 11.7%.

Фиг. 1. Индекси на оборота за основните търговски дейности (2015 = 100)

2. Оборот в сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ и сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“

(Млн. левове)

Икономически дейности	2019	2020	2021	2022
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	134271	132985	161307	189526
Търговия с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт	10297	9138	10882	10633
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	89607	88729	110173	129537
в това число:				
Търговия на едро със селскостопански суровини и живи животни	11161	11993	17536	19040
Търговия на едро с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия	20480	20447	20676	19504
Търговия на едро с нехранителни потребителски стоки	14042	15844	17993	19788
Търговия на едро с компютърна и комуникационна техника	3123	3133	3413	3976
Търговия на едро с машини и оборудване със стопанско предназначение и части за тях	4993	5249	6088	7031
Търговия на едро с неселскостопански междинни продукти, отпадъци и скрап	27372	23212	35169	50814
Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети	34367	35118	40252	49356
в това число:				
Търговия на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия	13121	13949	15051	17551
Търговия на дребно в неспециализирани магазини с разнообразни стоки	1563	1626	1933	2336
Търговия на дребно с автомобилни горива и смазочни материали	5635	4370	4902	7114
Търговия на дребно с фармацевтични и медицински стоки, козметика и тоалетни принадлежности	2822	3677	4022	4342
Търговия на дребно с текстил, облекло, обувки и кожни изделия	1669	1295	1707	2188
Търговия на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита	3997	4343	5148	6180
Търговия на дребно с компютърна и комуникационна техника и други потребителски стоки	4048	4009	4969	6408
Хотелиерство и ресторантьорство	5636	3683	5258	7618
Хотелиерство	2306	1120	1775	2987
Ресторантьорство	3330	2563	3483	4631

XVI. ПРОМИШЛЕННОСТ

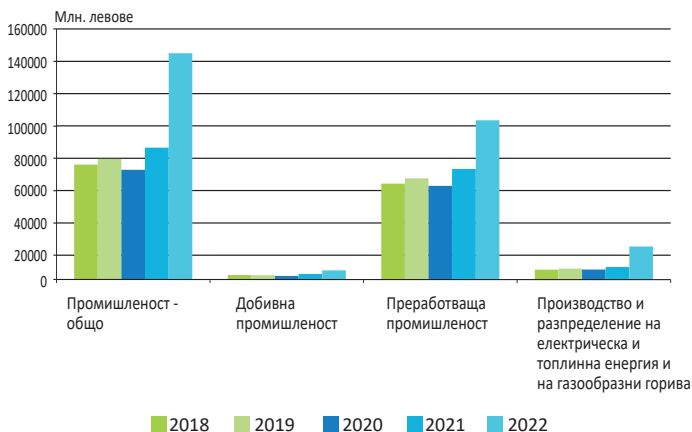
Продукция на промишлените предприятия

В информацията за промишлеността се включва дейността на предприятията за добив на суровини и природни ресурси (добивна промишленост), за производство на промишлени продукти и услуги (преработваща промишленост), за производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива и за доставяне на води, канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване.

Показателят „продукция на промишлените предприятия“ отразява цялостната дейност на предприятията, т.е. включени са приходите и от непромишлените дейности. Продукцията включва: приходите от продажби на продукция, стоки и услуги, разходите за придобиване на активи по стопански начин, други приходи, изменението на запасите от готова продукция и от незавършено производство.

Продукцията в стойностно изражение е публикувана по цени на съответната година.

Фиг. 1. Продукция на промишлените предприятия

1. Продукция на промишлените предприятия

(Хил. левове)

	2020	2021	2022
Общо	73658021	88100015	145176686
Добивна промишленост	3097435	3713231	4518992
Преработваща промишленост	61759156	70861171	106180264
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	7005546	11559868	31231501
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	1795884	1965745	3245929

2. Продукция на промишлените предприятия по икономически дейности

(Хил. левове)

Икономически дейности	2020	2021	2022
Общо	73658021	88100015	145176686
Добивна промишленост	3097435	3713231	4518992
Преработваща промишленост	61759156	70861171	106180264
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	11528158	13077010	20568918
Производство на текстил и облекло, обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	3522119	3637279	5736698
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	2881231	3478943	5924148
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	..	1702834	..
Производство на химични продукти	3104341	3847670	6169587
Производство на лекарствени вещества и продукти	..	1256711	..
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	6760956	7620992	11657180
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	14077257	17605945	24165340
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	1312823	1754893	2693757
Производство на електрически съоръжения	3581479	3981057	6155967
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	3267495	3924389	5827491
Производство на превозни средства	3825684	5081216	5698105
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	3228752	3892232	6791919
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	7005546	11559868	31231501
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	1795884	1965745	3245929

Структура на продукцията на промишлените предприятия

Структурите (относителните дялове) са изчислени по цени на съответната година. Наблюдава се промяна в приноса на основните подсектори в обема на продукцията. Нараства дялът на производството на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване и производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива, докато относителният дял на производството на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия и производството на текстил, облекло, обувки и други изделия от обработени кожи намалява.

Фиг. 2. Относителен дял на произведената продукция в някои основни подсектори

3. Структура на продукцията на промишлените предприятия по икономически дейности

(Проценти)

Икономически дейности	2020	2021	2022
Общо	100.0	100.0	100.0
Добивна промишленост	4.2	4.2	3.2
Преработваща промишленост	83.9	80.5	73.1
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	15.7	14.9	14.2
Производство на текстил и облекло, обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	4.8	4.1	4.0
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	3.9	3.9	4.1
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	..	1.9	..
Производство на химични продукти	4.2	4.4	4.2
Производство на лекарствени вещества и продукти	..	1.4	..
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	9.2	8.7	8.0
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	19.1	20.0	16.6
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	1.8	2.0	1.9
Производство на електрически съоръжения	4.9	4.5	4.2
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	4.4	4.5	4.0
Производство на превозни средства	5.2	5.8	3.9
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	4.4	4.4	4.7
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	9.5	13.1	21.5
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	2.4	2.2	2.2

Индекси на промишленото производство, календарно изгладени

Индексът на промишленото производство е изчислен на базата на календарно изгладения месечен индикатор „Индекси на промишленото производство“. Наблюдението е извадково.

4. Индекси на промишленото производство, календарно изгладени

	(Предшестващата година = 100)		
	2020	2021	2022
Общо	100.9	111.1	124.3
Добивна промишленост	102.9	114.6	122.7
Преработваща промишленост	107.6	117.1	131.3
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	74.4	87.1	100.0
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	101.3	102.7	101.4

5. Индекси на промишленото производство, календарно изгладени

(Предшестващата година = 100)

Икономически дейности	2020	2021	2022
Общо	100.9	111.1	124.3
Добивна промишленост	102.9	114.6	122.7
Преработваща промишленост	107.6	117.1	131.3
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	99.0	103.9	110.9
Производство на текстил и облекло, обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	77.0	79.2	85.4
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	88.7	101.8	104.2
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	..	..	..
Производство на химични продукти	115.6	121.8	128.9
Производство на лекарствени вещества и продукти	118.5	119.7	126.1
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	120.4	131.3	133.8
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	114.5	116.9	138.3
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	153.6	221.4	277.6
Производство на електрически съоръжения	127.9	149.5	165.0
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	99.3	116.0	129.6
Производство на превозни средства	141.8	152.5	184.9
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	106.2	117.7	144.2
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	74.4	87.1	100.0
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	101.3	102.7	101.4

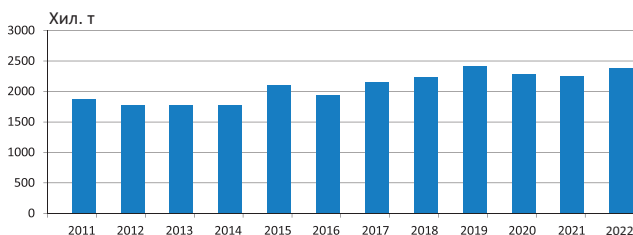
Промислени продукти в натурално изражение

Годишното статистическо изследване на промишлените продукти в натурално изражение се провежда на основата на Националната номенклатура на промишлената продукция (ПРОДПРОМ), която е пряко приложение на Европейската номенклатура на промишлените продукти (PRODCOM List) и осигурява сравнимост с промишлените продукти на ЕС. Информация се събира за всички ПРОДПРОМ кодове, за които се знае, че има производство на основата на представителна извадка от промишлени и непромишлени предприятия с промишлена дейност в съответствие с изискванията на методиката на статистическото изследване.

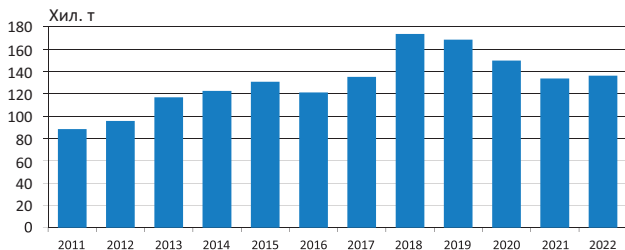
В данните за произведените промишлени продукти в натурално изражение (табл. 6) са включени общо произведените изделия през съответната отчетна година, вкл. произведените на ишлема, както и преработените и употребените за собствени производствени нужди на предприятията (вътрешен оборот).

Поради специфичния характер на изследването публикуваните данни подлежат на непрекъснато преразглеждане и актуализиране с цел подобряване качеството на разпространяваните данни.

Фиг. 3. Портланд цимент

Фиг. 4. Рафинирано слънчогледово масло

6. Производство на основни промишлени продукти

Промислени изделия	2019	2020	2021	2022
Медни руди и техните концентрати - хил. т	31623	32407	30774	35521
Оловни, цинкови и калаени руди и техните концентрати - хил. т	898	825	881	879
Варовиков флюс; варовици за производство на вар или цимент (без трошен варовик, използван като добавъчен материал за бетон или за настилка на пътища и декоративни варовици) - хил. т	5611	5422	6264	6641
Естествен пясък - хил. т	7280	7198	7518	5872
Олово, рафинирано, недеформирано (необработено) - хил. т	..	..	85	89
Полиспасти с електрически двигател (без специално предназначение за повдигане на превозни средства) - бр.	13093	12094	13156	12374
Електрокари с височина на подама ≥ 1 м - бр.	62	42	50	38
Мотокари, снабдени с подемно устройство - бр.	80	58	65	24
Стругове (вкл. стругови центри), хоризонтални без цифровопрограмно управление - бр.	810	..	..	..
Велосипеди (вкл. велосипеди на три колела за пренасяне на товари) без двигател - хил. бр.	638	438	381	327
Оловни акумулатори, без тези за задействане на бутални двигатели - бр. елементи	461260	458168	486927	456030
Асансьори и товароподемници - бр.	982	1094	1013	794
Електрически бойлери и бързовари - хил. бр.	1168	1198	1239	1147
Броячи за електричество (вкл. калибрирани) - хил. бр.	275	..	..	..
Бои и лакове на базата на синтетични полимери или химически модифицирани естествени полимери, диспергирани или разтворени във водна среда - хил. т	34	29	23	19
Перилни и почистващи препарати - т	91625	103151	83375	92628
Паста за зъби - хил. бр.	78658	76231	76579	90108
Шампоани - т	5130	4764	4246	4515
Портланд цимент - хил. т	2437	2243	2186	2204
Негасена, гасена и хидратна вар - хил. т	1457	1277	1521	1389
Строителни тухли от неогнеупорна керамика - хил. м ³	572	484	564	671
Битумни смеси на базата на природен асфалт или битум, нефтен битум, минерален катран или пек от минерален катран - хил. т	3725	3735	4908	2739

6. Производство на основни промишлени продукти

(Продължение и край)

Промислени изделия	2019	2020	2021	2022
Вълнообразен картон (велпапе) на роли или листа - хил. т	150	158	166	158
Тоалетна хартия - хил. т	28.6	31.7	27.1	24.6
Памучни прежди н.п.д - хил. т	1.5	1.0	1.3	0.9
Вълнени прежди - хил. т	4.9	4.7	6.0	6.5
Памучни тъкани (без специалните) - млн. м ²	6.5	6.0	5.0	5.0
Чорапогачи - млн. бр.	4.1	2.4	2.4	2.3
Чорапи - млн. чф.	54.5	46.0	56.7	44.6
Спално бельо, тъкано, от памук - т	1168	1484	1376	1067
Обувки (вкл. ботуши) с горна част от естествена кожа, с външно ходило от каучук, пластмаси или кожа (без спортни обувки и без тези със защитно метално бомбе) - хил. чф.	2635	1529	1529	1241
Месо (без субпродуктите) ¹ - хил. т	202	186	207	210
Колбаси - хил. т	100	102	101	102
Риба и рибни продукти, преработени или консервирани - хил. т	12	11	14	8
Зеленчуци, преработени и консервирани ¹ - хил. т	89	82	78	80
Плодове, преработени и консервирани ¹ - хил. т	74	78	75	76
Масло, мазнини и пасти за мазане ¹ - хил. т	1	1	1	1
Бяло саламурено сирене ¹ - хил. т	62	66	62	62
Кашкавал ¹ - хил. т	26	26	28	25
Обработено мляко, прясно, течнo ¹ - хил. л	71396	74030	75206	72050
Кисело мляко ¹ - хил. т	153	157	158	163
Слънчогледово масло и неговите фракции, рафинирани, но не химически променени - хил. т	167	151	133	134
Майонеза, готови сосове и други препарати за сосове; комбинирани подправки - хил. т	15	16	17	16
Брашно пшенично или брашно - смес от пшеница и ръж - хил. т	458	484	469	424
Ориз - хил. т	26	23	22	29
Готови храни за селскостопански животни (без премикси) - хил. т	905	853	942	900
Макарони, юфка и подобни макаронени изделия - т	9018	11101	9273	9134
Конфитюри, мармалади, желета, сладка, мус, пюрета и каши от други плодове (без тези от цитрусови плодове и хомогенизирани продукти от плодове) - хил. т	13	11	14	12
Спиртни напитки от дестилати от вино и/или гроздови джибри - хил. л алк. 100%	7609	5969	4898	5233
Вина тихи, вкл. със защитено географско указание (ЗГУ) и сортови вина (без тези със защитено наименование за произход (ЗНП)) и гроздова мъст, чиято ферментация е прекъсната чрез прибавка на алкохол - млн. л	122	107	110	97
Пиво от малц (без безалкохолно пиво и пиво със съдържание на алкохол ≤ 0.5% обемни) - млн. л	491	445	439	441
Цигари, съдържащи тютюн или смеси от тютюн и заместители на тютюна - млн. бр.	..	..	..	..

¹Източник: Министерство на земеделието.

XVII. СТРОИТЕЛСТВО И ЖИЛИЩЕН ФОНД

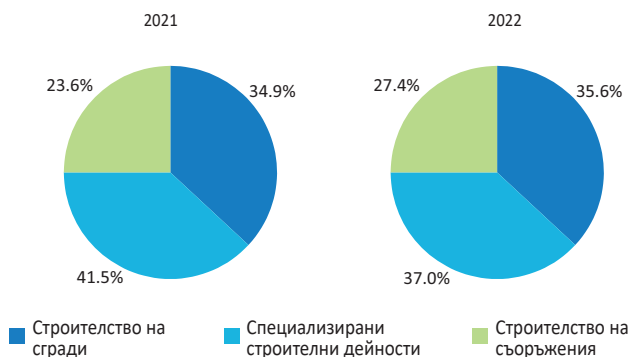
Продукция на строителните предприятия

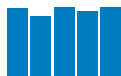
Публикуваните данни за продукцията на строителните предприятия са по цени на съответната година.

Предприятията в сектор „Строителство“ се класифицират съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД - 2008), според която те се разделят на: „Строителство на сгради“, „Строителство на съоръжения“ и „Специализирани строителни дейности“.

Съгласно Регламентите на Евростат от 2021 г. в показателя „произведена продукция“ (стойност на продукцията) не се включват начислените акцизи и другите оперативни приходи, но се включват приходите от субсидии, свързани с продуктите или оборота, произтичащи от държавно подпомагане.

Фиг. 1. Структура на продукцията на строителните предприятия

1. Продукция на строителните предприятия

(Хил. левове)

	2019	2020	2021	2022
Общо	17310619	23238966	20595054	17152555
Сградно строителство	7094685	7037591	7180296	6096984
Строителство на съоръжения	6064286	11696873	8553832	6354360
Специализирани строителни дейности	4151648	4504502	4860926	4701211

Жилищен фонд

Данните за жилищния фонд към края на 2022 г. са получени на основата на резултатите от преброяването на жилищния фонд към 1.02.2011 г., като са прибавени данните за новопостроения и са извадени данните за разрушения жилищен фонд през периода 1.02.2011 - 31.12.2022 година.

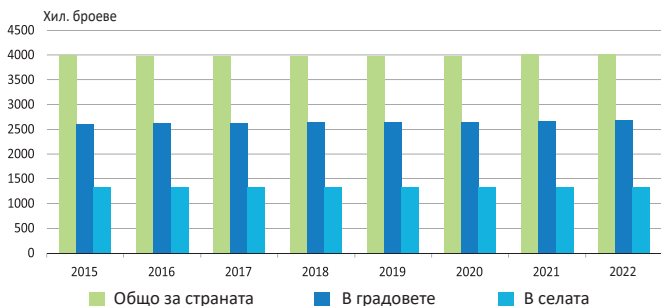
Жилищни сгради са постройките, които по първоначално изграждане или чрез преустройство са предназначени за постоянно обитаване от едно или повече домакинства. В обхвата на наблюдението са включени обитаваните и необитаваните жилищни сгради, летните кухни (когато са самостоятелни постройки), общежитията, пансионите, манастирите и домовете за стари хора, в които живеят колективни домакинства.

Стоманобетонни сгради са тези, на които носещият скелет и подовите конструкции са изградени от стоманобетон, а стените са от панели, тухлена зидария или други материали.

Масивни сгради са тези, на които носещите стени са от тухлена и каменна зидария, а поясите, гредите и подовата конструкция са изградени от стоманобетон, но нямат стоманобетонни колони. Към масивните сгради спадат тези, на които само подовите елементи са сглобяеми.

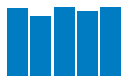
В групата „други сгради“ са включени построените от камък, кирпич (сурови тухли), дърво и други материали.

Фиг. 2. Жилища

Фиг. 3. Структура на жилищните сгради по вид на конструкцията през 2022 г.

2. Жилищен фонд

	2019	2020	2021	2022
	Общо			
Жилища - хил. бр.	3970	3985	4002	4021
Полезна площ - хил. м ²	291167	292540	294220	296199
в т.ч. жилищна площ ¹	247764	248805	250117	251684
	В градовете			
Жилища - хил. бр.	2644	2658	2673	2689
Полезна площ - хил. м ²	196000	197174	198571	200089
в т.ч. жилищна площ ¹	166449	167343	168440	169645
	В селата			
Жилища - хил. бр.	1326	1327	1329	1332
Полезна площ - хил. м ²	95167	95366	95649	96110
в т.ч. жилищна площ ¹	81315	81462	81677	82039

¹ От 1.01.2019 г. в състава на жилищната площ се включват и кухните с площ над 4 кв. м.

3. Жилищни сгради

(Хил. броеве)

	2019	2020	2021	2022
	Общо			
Общо	2079	2082	2085	2089
Стоманобетонни	87	90	93	97
Масивни	1651	1651	1651	1651
Други	341	341	341	341
	В градовете			
Общо	781	783	785	787
Стоманобетонни	57	59	61	63
Масивни	667	667	667	667
Други	57	57	57	57
	В селата			
Общо	1298	1299	1300	1302
Стоманобетонни	30	31	32	34
Масивни	984	984	984	984
Други	284	284	284	284

Разрешителни за строеж и жилища в експлоатация

Данните за издадените разрешителни за строеж са от провежданите от НСИ тримесечни статистически наблюдения, които осигуряват информация за издадените от местните администрации разрешителни за строеж на нови сгради според техния вид и разгънатата застроена площ.

Видовете сгради се посочват в съответствие с КСС - 2001 и се подразделят на:

- Жилищни - сгради, полезната площ на които в голямата си част е предназначена за жилищни цели за постоянно обитаване.

- Нежилищни - сгради за различни нежилищни нужди, които включват:

- административни - офиси и сгради за административна дейност на ведомства и други организации и сдружения (представителни сгради - банки, пощи, правителствени сгради, сгради за конференции, конгреси, съдилища, общини);

- други сгради - всички останали видове сгради, предназначени за различни дейности: производствена, търговска, транспортна, просветна, културна, спортна, селскостопанска, здравеопазване, бази за почивка и краткосрочно пребиваване (хотели, мотели, почивни домове, хижи и др.).

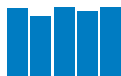
Разгънатата (обща) застроена площ на сградите е сумата от застроените площи на всички етажи по външни измервания.

В обхвата на наблюдението се включват новопостроените жилищни сгради с одобрен приемателен протокол Образец 16 или издадено разрешение за ползване съгласно Наредба № 2/31.07.2003 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

В състава на жилищната площ се включва площта на стаите за живеене, спалните, нишите за спане, столовите, стаите за дневно престояване, стаите, ползвани като работни кабинети и библиотеки на научни работници, гостните, холовете, както и площта на кухните над 4 кв. метра. До 31.12.2018 г. площта на кухните с площ над 4 кв. м се разглежда отделно.

В състава на спомагателната площ се включва площта на спомагателните помещения, стаите и кухните с площ по-малка от 4 кв. м, вестибюлите с портал и друга преграда, коридорите, антретата, баните, тоалетните, килерите, дрешниците, другите спомагателни помещения (сушилни, перални, балкони и лоджии) независимо от големината на площта им.

Полезната площ на жилището представлява сума от жилищната и спомагателната площ.

4. Издадени разрешителни за строеж на нови сгради

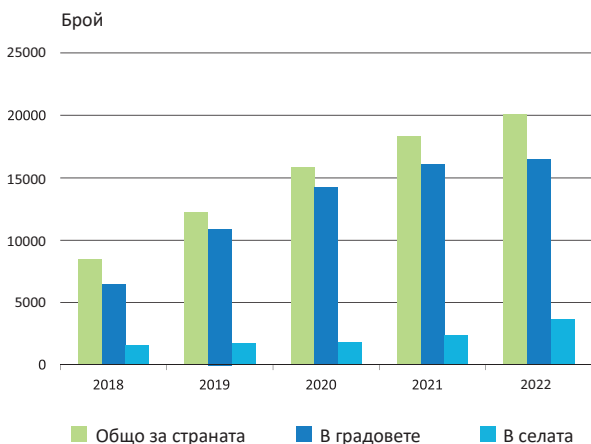
Видове сгради	2019	2020	2021	2022
Жилищни сгради - бр.	5980	5860	7047	8169
в тях жилища - бр.	32783	29438	39998	48210
Разгънатата застроена площ - хил. м ²	4118	3746	4686	5649
Административни сгради - бр.	103	95	96	70
Разгънатата застроена площ - хил. м ²	209	158	181	115
Други сгради - бр.	4608	3944	4685	4631
Разгънатата застроена площ - хил. м ²	2454	1920	2544	2528

5. Въведени в експлоатация жилища

	2019	2020	2021	2022
	Общо			
Жилища - бр.	12105	15415	17868	19847
Полезна площ - хил. м ²	1113	1433	1748	2039
в т.ч. жилищна площ ¹	806	1089	1367	1615
	В градовете			
Жилища - бр.	10667	13978	15731	16705
Полезна площ - хил. м ²	921	1215	1444	1559
в т.ч. жилищна площ ¹	665	926	1134	1238
	В селата			
Жилища - бр.	1438	1437	2137	3142
Полезна площ - хил. м ²	192	218	304	480
в т.ч. жилищна площ ¹	141	163	233	377

¹ От 1.01.2019 г. в състава на жилищната площ се включват и кухняте с площ над 4 кв. м.

Фиг. 4. Въведени в експлоатация жилища

XVIII. ЕНЕРГЕТИКА

Общ енергиен баланс

Общият енергиен баланс (ОЕБ) е съвкупност от енергийните баланси на всички енергийни продукти, които се потребяват в страната, в единна обща мерна единица. Той включва следните показатели:

Производство на първична енергия е производството на базата на суровини, добити на територията на страната. Включва производството на въглища (отчита се пречистеното производство), суров нефт, природен газ, ядрена енергия, енергия от възобновяеми източници (водна, вятърна, слънчева, геотермална и топлина от околната среда), биомаса, биогазове, течни биогорива и невъзобновяеми горива. От 2019 г. то обхваща и първичното производство на топлинна енергия, което се изчислява по оценка на количествата електрическа и топлинна енергия, произведени от топлината от химични процеси и ефективността на производствения процес.

Към *възстановени и рециклирани продукти* се отнасят шламът и шистите от каменни въглища, възстановени от мините, а нефтопродуктите и използваните смазочни масла са за преработка.

Внос (вкл. пристиганията) и *износ* (вкл. изпращанията) включват количествата, преминали политическите граници на страната, независимо дали е имало митническо оформяне, или не. Транзитът не се отчита (с изключение на електрическата енергия). В енергийния баланс като износ се отчитат само енергийни продукти, произведени в страната.

Изменение на запасите е разликата между запасите в началото и в края на годината при производителите, големите търговски фирми и потребителите.

Брутна налична енергия е резултативен показател от *производство на първична енергия + възстановени продукти + внос - износ + изменение на запасите*. Показва количеството енергия, необходимо за удовлетворяване на енергийното търсене в страната.

Международна морска бункеровка са заредените в страната горива на корабите, плаващи под всякакъв флаг по море или реки (пристанището на тръгване и пристанището на пристигане са в различни държави).

Брутно вътрешно потребление е резултативен показател - от *Брутна налична енергия* се изваждат количествата за *Международна морска бункеровка*.

Международни полети са количествата горива, доставени на територията на страната на летателните апарати за международни полети. Разделението на вътрешни и международни полети се прави на базата на мястото на излитане и мястото на кацане, а не в зависимост от националната принадлежност на авиокомпанията.

1. Общ енергиен баланс за 2021 г.

(Хил. тонове нефтен еквивалент)

	Общо	Въглища и твърди горива от тях	Произведени газове	Торф и продукти от торф	Битуминозни шисти и битуминозни пясъци	Нефт и нефтени продукти
Производство на първична енергия	12127.9	4698.7	-	-	7.9	-
Възстановени и рециклирани продукти	68.1	53.0	-	-	-	15.1
Внос	10100.5	549.9	-	-	-	6536.7
Износ	3097.0	3.6	-	-	-	2009.9
Изменение на запасите	181.2	-5.2	-	-	-7.9	114.9
Брутна налична енергия	19380.7	5292.7	-	-	-	4656.7
Международна морска бункеровка	85.2	-	-	-	-	85.2
Брутно вътрешно потребление	19295.4	5292.7	-	-	-	4571.5
Международни полети	163.9	-	-	-	-	163.9
Общо доставена енергия	19131.6	5292.7	-	-	-	4407.7
Вложено за преобразуване	17301.2	5042.6	-	-	-	5019.6
Получено от преобразуване	10428.5	247.2	-	-	-	4939.4
Енергиен сектор	1031.2	-	-	-	-	297.3
Загуби при разпределение	414.0	2.8	-	-	-	1.0
Налично за крайно потребление	10813.6	494.4	-	-	-	4029.2
Крайно неенергийно потребление	525.6	45.8	-	-	-	318.9
Крайно енергийно потребление	10140.2	393.0	-	-	-	3662.8
Статистическа разлика	147.8	55.6	-	-	-	47.5

1. Общ енергиен баланс за 2021 г.

(Продължение и край)

(Хил. тонове нефтен еквивалент)

	Природен газ	Възобновяеми и биогорива	Невъзобновяеми отпадъци	Ядрена енергия	Топлинна енергия	Електрическа енергия
Производство на първична енергия	26.4	2965.0	74.2	4294.9	60.9	-
Възстановени и рециклирани продукти	-	-	-	-	-	-
Внос	2734.1	120.2	-	-	-	159.7
Износ	-	169.0	-	-	-	914.5
Изменение на запасите	80.5	-1.1	-	-	-	-
Брутна налична енергия	2840.9	2915.1	74.2	4294.9	60.9	-754.8
Международна морска бункеровка	-	-	-	-	-	-
Брутно вътрешно потребление	2840.9	2915.1	74.2	4294.9	60.9	-754.8
Международни полети	-	-	-	-	-	-
Общо доставена енергия	2840.9	2915.1	74.2	4294.9	60.9	-754.8
Вложено за преобразуване	1215.2	1617.3	6.7	4294.9	72.5	32.4
Получено от преобразуване	-	172.3	-	-	979.4	4090.1
Енергиен сектор	50.5	-	-	-	233.6	449.6
Загуби при разпределение	15.0	-	-	-	171.4	223.8
Налично за крайно потребление	1560.2	1470.1	67.5	-	562.7	2629.5
Крайно неенергийно потребление	160.9	-	-	-	-	-
Крайно енергийно потребление	1315.3	1470.1	67.5	-	568.4	2662.9
Статистическа разлика	83.9	-	-	-	-5.8	-33.4

Общо доставена енергия представлява количеството енергия, необходима за задоволяване на вътрешното потребление в страната. За вторичните продукти, получени от преобразуващ процес, данните могат да бъдат отрицателно число.

Вложено за преобразуване са количествата горива и енергия, които се влагат за производство на други видове енергийни продукти.

Получено от преобразуване са вторичните енергийни продукти, получени в резултат на отделните преобразуващи процеси: производство на електрическа и топлинна енергия, брикетиране, коксово и доменно производство, производство на нефтопродукти. Включва се цялата произведена топлинна енергия от централите за обществено ползване и само продадената от заводските централи.

Потреблението на енергийния сектор отразява крайното потребление на енергия и горива (в резултат на което не се получават други енергийни продукти) за осъществяване и поддържане на основната дейност на предприятията, добиващи и произвеждащи енергийни продукти.

Загуби при разпределението включва загубите при преноса и разпределението на природния газ и на топлинната енергия, при преноса и разпределението на електрическата енергия и при транспортирането на другите горива.

Налично за крайно потребление са количествата енергийни продукти, налични за крайно използване. Този показател се изчислява като: *Общо доставена енергия - Вложено за преобразуване + Получено от преобразуване - Потребление на енергийния сектор - Загуби при разпределението*.

Има два вида крайно потребление: неенергийно и енергийно.

Крайното неенергийно потребление показва количествата горива, използвани като суровина за производството на негоривни продукти.

Крайно енергийно потребление е разходът на горива/енергия, при чието изгаряне/използване не се получават други енергийни продукти. Тук се включва и разходът на горива за произведената от заводските централи топлинна енергия, която не се продава, а се използва за дейността на предприятията, които са я произвели.

Статистическа разлика е разликата между *Налично за крайно потребление* и *Крайно потребление* (неенергийно + енергийно).

Информацията от общия енергиен баланс е показана в хиляди тонове нефтен еквивалент. В световната практика се използват джаулът и неговите кратни като обща енергийна единица. За преминаване от един в друг вид мерна единица се използва следната зависимост:

$$1 \text{ ГДж} = 278 \text{ кВтч} = 0.023885 \text{ т н.е.}$$

2. Структура на производството на първична енергия

	(Проценти)			
	2018	2019	2020	2021
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Въглища и твърди горива от тях	42.3	40.0	34.5	38.7
Битуминозни шисти и битуминозни пясъци	0.0	0.1	0.1	0.1
Нефт и нефтени продукти ¹	0.2	..	..	..
Природен газ	0.2	0.3	0.4	0.2
Възобновяеми и биогорива	21.6	21.8	23.8	24.4
Невъзобновяеми отпадъци	0.4	0.6	0.6	0.6
Ядрена енергия	34.9	36.8	40.0	35.4
Топлинна енергия ²	0.4	0.5	0.6	0.5

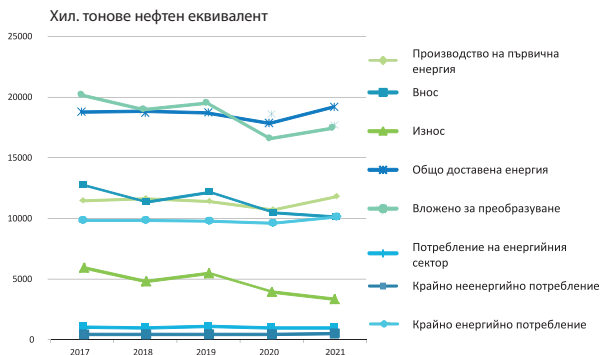
¹ Данните за 2018 г. са изготвени по оценка на информация от „Бюлетин за състоянието и развитието на енергетиката на Република България“ на Министерството на енергетиката.

² Топлина от химични процеси.

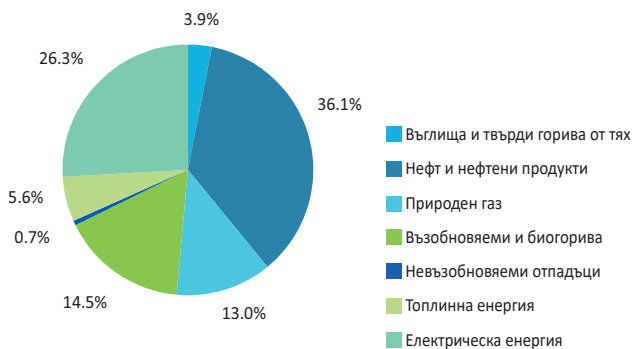
3. Крайно енергийно потребление по сектори

	2019	2020	2021	2021 в
	хил. т н.е.			% към 2020
Общо	9719.6	9499.7	10140.2	106.7
Индустриален сектор	2678.8	2646.4	2807.7	106.1
Черна металургия	116.0	106.2	114.2	107.5
Химическа и нефтохимическа промишленост	794.8	770.6	829.2	107.6
Цветна металургия	176.6	180.4	182.8	101.3
Неметални минерали	560.4	560.8	590.8	105.3
Транспортно оборудване	16.6	15.3	17.9	117.6
Машини, метални изделия и оборудване	135.4	124.9	133.5	106.9
Добивна промишленост (без енергийните суровини)	141.0	159.7	182.3	114.1
Храни, напитки и тютюн	241.6	249.7	270.0	108.1
Целулозно-хартиена и полиграфическа промишленост	208.8	191.6	177.9	92.9
Дървен материал и изделия от него (без мебели)	69.7	81.6	89.9	110.2
Строителство	75.2	73.7	83.7	113.6
Текстил и кожи	61.5	52.1	53.2	102.1
Други в индустрията	81.3	79.7	82.3	103.2
Транспортен сектор	3413.5	3209.8	3433.3	107.0
Железопътен транспорт	45.1	41.8	44.7	106.8
Автомобилен транспорт	3306.1	3127.8	3328.2	106.4
Вътрешни полети	7.2	3.9	5.1	130.6
Вътрешно корабоплаване	-	-	0.3	-
Тръбопроводен транспорт	55.2	36.2	55.1	151.9
Други в транспорта	-	-	-	-
Други сектори	3627.2	3643.6	3899.3	107.0
Търговия и обществени услуги, и други неупоменати	1276.7	1072.4	1297.4	121.0
Домакинства	2162.3	2382.2	2402.6	100.9
Селско и горско стопанство	187.5	188.1	198.6	105.6
Рибно стопанство	0.8	0.8	0.7	84.9
Невключени никъде другаде (други)	-	-	-	-

Фиг. 1. Енергийни потоци

Фиг. 2. Структура на енергийните ресурси в крайното енергийно потребление през 2021 г.

4. Баланс на електрическата енергия

	(ГВтч)			
	2018	2019	2020	2021
Брутно производство	46837.7	44276.6	40754.4	47568.1
Нетно производство	42714.4	40321.0	37222.8	43457.8
Внос	2222.7	3044.9	3706.7	1857.0
Износ	10030.1	8855.1	7114.8	10635.3
Вложено за преобразуване в електроцентрали и топлоцентрали (за ПАВЕЦ)	415.2	649.7	720.4	376.9
Ресурси/Доставки	34491.9	33861.1	33094.3	34302.6
Загуби при разпределение	3101.9	2766.5	2595.4	2602.3
Налично за крайно потребление	31390.0	31094.5	30498.9	31700.2
Енергиен сектор	1410.8	1481.3	1214.5	1119.0
Индустриален сектор	9871.7	9830.3	9456.9	9693.3
Транспортен сектор	353.3	455.7	422.8	450.4
Домакинства	10963.0	10843.9	11356.2	11953.3
Селско, горско и рибно стопанство	264.6	330.8	382.0	317.6
Търговия, обществени услуги и други	8470.5	8754.6	6992.2	8555.1
Статистическа разлика	56.1	-601.9	674.4	-388.6

Електрическа и топлинна енергия

Производството на електрическа енергия представлява брутно производство. Това е сума на произведената от всички електроцентрали електрическа енергия (вкл. ПАВЕЦ), измерена на изходните клеми на генераторите. Брутната електрическа енергия включва и собствените нужди на централата.

Собствените нужди са количествата електрическа енергия, изразходвани от производствените съоръжения в електроцентралата. Те включват и загубите в трансформаторите на главния генератор.

Производството на топлинна енергия представлява брутно произведената от обществените централи топлинна енергия и само продадената топлинна енергия от заводските централи.

Обществените централи отчитат брутно производство на топлинна енергия. Това е топлинната енергия, произведена от инсталациите, включваща и собствените нужди на централата.

Заводските централи отчитат само продадените количества топлинна енергия. Произведената топлинна енергия от заводските централи и потребена в основната дейност на предприятието не се отчита.

Наличното количество електрическа енергия за крайно потребление представлява от една страна: *нетното производство + внос – износ – вложена електрическа енергия в електро- и топлоцентрали – загуби при разпределение*, а от друга: *крайното енергийно потребление по отделните икономически сектори (Индустрия, Транспорт, Селско, горско и рибно стопанство, Търговия и обществени услуги, енергиен сектор) + статистическата разлика.*

Потреблението на електрическа енергия по икономически дейности не включва собствените нужди на електрическите централи, тъй като те се отчитат отделно в потреблението на Енергиен сектор.

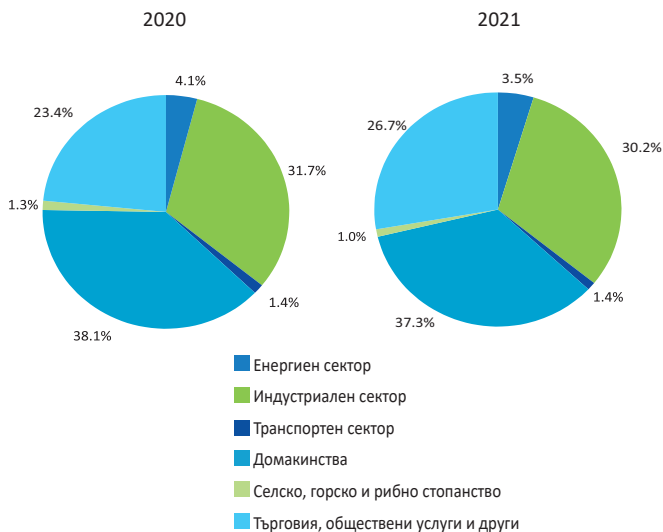
Аналогично се тълкува наличното количество топлинна енергия за крайно потребление.

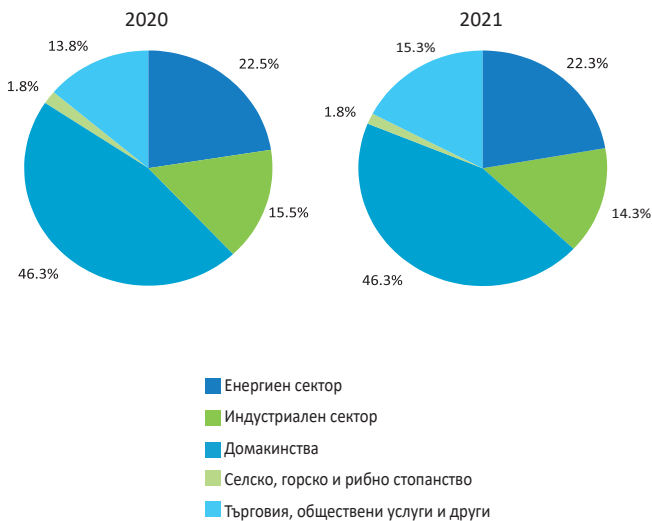
5. Баланс на топлинната енергия

	(ГВтч)			
	2018	2019	2020	2021
Брутно производство	10546.9	10777.0	10841.4	11390.4
Нетно производство	9840.7	10182.5	10097.0	10572.1
Вложено за преобразуване в електроцентрали и топлоцентрали	104.0	117.4	132.2	135.8
Доставки	9736.6	10065.1	9964.8	10436.3
Загуби при разпределение	1821.7	2024.3	1865.8	1993.9
Налично за крайно потребление	7915.0	8040.7	8098.9	8442.5
Енергиен сектор	1515.8	1801.0	1865.5	1898.7
Индустриален сектор	858.4	1190.6	1285.0	1214.9
Домакинства	3765.8	3577.0	3837.2	3940.6
Селско, горско и рибно стопанство	101.7	120.6	152.2	150.6
Търговия, обществени услуги и други	1553.1	1402.5	1145.5	1304.9
Статистическа разлика	120.2	-51.0	-186.5	-67.3

Фиг. 3. Структура на потреблението на електрическа енергия по икономически сектори

Фиг. 4. Структура на потреблението на топлинна енергия по икономически сектори

XIX. ТРАНСПОРТ

Транспорт - основни данни за развитието на транспорта

Транспортът е отрасъл на националната икономика, който обхваща транспортните предприятия, извършващи услуги срещу заплащане. В съответствие с Националната класификация на икономическите дейности разделът включва всички видове транспорт (железопътен, автомобилен, морски, речен, въздушен, тръбопроводен и градски електротранспорт).

Разделът съдържа основни данни, характеризирани състоянието и настъпилите промени в обществения и частния сектор.

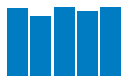
Общата дължина на железопътните линии включва текущия път и гаровите коловози. В текущия път влизат дължината на железопътните линии между осите на гарите и разстоянието от граничните гари до държавната граница. Дължината на удвоените и електрифицираните линии е измерена в една посока.

В междуселищните автобусни линии се включват и международните редовни автобусни линии.

Маршрутната дължина на тролейбусните и електробусните линии, трамвайната мрежа и метрото е сбор от общата едностранна експлоатационна дължина на линиите. Дължината на покриващите се линии се отчита еднократно.

Източник на данните за регистрираните товарни превозни средства и автобуси е Главна дирекция „Национална полиция“ към Министерството на вътрешните работи.

Броят на тролейбусите, електробусите, трамваите и мотрисите на метрото се отнася за наличните превозни средства, собственост на предприятията от градския електротранспорт.

1. Основни данни за развитието на транспорта

	2019	2020	2021	2022
Дължина на железопътните линии - км	5466	5464	5460	5451
в т.ч. текущ път - км	4030	4029	4031	4029
Относителен дял на електрифицираните жп линии от общата дължина на жп линии в текущ път - %	71.2	71.2	73.4	73.5
Междуселищни автобусни линии - бр.	3171	2767	2736	2863
Обща дължина на междуселищните автобусни линии - хил. км	422.5	325.3	405.3	348.3
Градове с тролейбусен транспорт - бр.	10	10	10	10
Маршрутна дължина на тролейбусните линии към 31.12. - км	405	447	479	409
Маршрутна дължина на електробусните линии към 31.12. - км	-	33	66	317
Маршрутна дължина на трамвайната мрежа към 31.12. - км	131	131	133	139
Маршрутна дължина на метрото към 31.12. - км	38	46	50	50

2. Транспортни средства към 31.12. по видове

	2019	2020	2021	2022
Регистрирани товарни превозни средства - бр.	489074	499727	499311	514373
Товарни автомобили	401823	412031	410197	422213
Специални автомобили	36591	38296	40797	42762
Влекачи	50660	49400	48317	49398
Регистрирани автобуси - бр.	20318	19080	17352	17534
Тролейбуси - бр.	369	370	379	330
Пътнически места - бр.	39791	38321	39591	35568
Електробуси - бр.	-	15	45	99
Пътнически места - бр.	-	1110	3210	6261
Трамваи - бр.	313	317	316	301
Пътнически места - бр.	62777	63337	61361	57271
Мотриси за подземен електротранспорт - бр.	208	268	298	298
Пътнически места - бр.	64064	76404	82574	82574
Морски товарни кораби - бр.	2	1	1	1
Пълна товароподемност - хил. т	15	7	7	7
Морски пътнически кораби - бр.	3	10	11	11
Пътнически места - бр.	168	355	403	397
Речни несамоходни товарни кораби - бр.	106	101	98	107
Товароподемност - хил. т	179	170	165	181
Речни пътнически кораби - бр.	1	1	1	5
Пътнически места - бр.	243	243	243	885

Превозени товари и пътници и извършена работа от транспорта

Основните показатели, характеризиращи превозната дейност на транспорта, са свързани с осъществяването на превоз на товари и пътници със сухопътен, воден, въздушен и градски електротранспорт.

Сухопътният транспорт включва превозната дейност на железопътния и автомобилния транспорт, както и преноса на продукти с тръбопроводен транспорт.

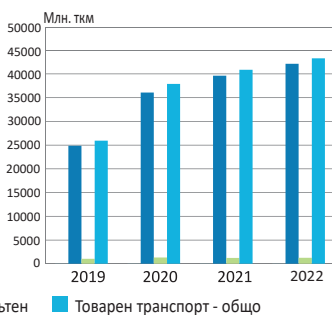
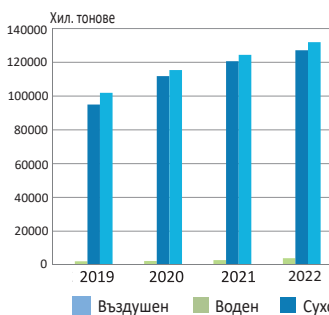
Данните за товарния сухопътен транспорт включват превозените товари и извършената работа от железопътния, автомобилния и тръбопроводния транспорт. Пътническите превози със сухопътен транспорт се отнасят за превозените пътници и извършената работа от железопътния и автобусния транспорт.

Данните за градския електротранспорт включват превозените пътници и извършената работа от тролейбусния и електробусния транспорт в страната, трамвайния транспорт и метрото в гр. София.

Товарен транспорт

Фиг. 1. Превозени товари

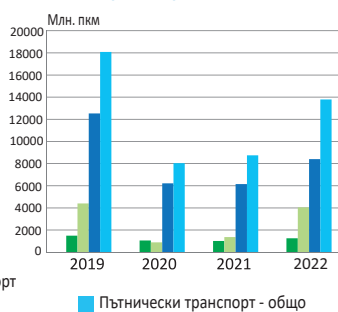
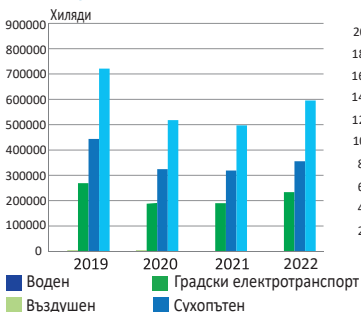
Фиг. 2. Извършена работа

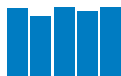

Пътнически транспорт

Фиг. 3. Превозени пътници

Фиг. 4. Извършена работа

3. Превозени товари и извършена работа от транспорта

Видове транспорт	2019	2020	2021	2022
	Превозени товари - хил. т			
Общо	96675	113118	124804	131415
Сухопътен транспорт ¹	94279	110270	120781	126880
Воден транспорт ²	2376	2827	3992	3608
Въздушен транспорт	20	21	31	927
	Извършена работа - млн. ткм			
Общо	25866	37477	40801	43161
Сухопътен транспорт ¹	24662	36350	39635	42367
Воден транспорт ²	1188	1108	1147	780
Въздушен транспорт	16	19	19	14

¹ Включва железопътен, автомобилен и тръбопроводен транспорт.

² Данните са обобщени за речния и морския транспорт.

4. Превозени пътници и извършена работа от транспорта

Видове транспорт	2019	2020	2021	2022
	Превозени пътници - хил.			
Общо	739118	512458	500184	593200
Сухопътен транспорт ¹	467524	318768	307614	348401
Воден транспорт ²	102	91	152	214
Въздушен транспорт	2693	591	603	2418
Градски електротранспорт	268799	193008	191815	242167
	Извършена работа - млн. пкм			
Общо	18009	7928	8535	13668
Сухопътен транспорт ¹	12360	6157	6155	8340
Воден транспорт ²	10	6	6	9
Въздушен транспорт	4234	816	1386	4062
Градски електротранспорт	1405	949	988	1257

¹ Данните се отнасят само за платените пътувания от железопътния и автобусния транспорт.

² Данните са обобщени за речния и морския транспорт.

XX. ТУРИЗЪМ

Места за настаняване

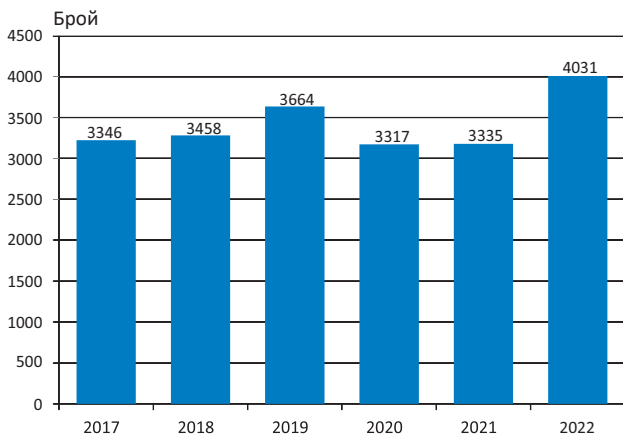
Методологията, която се прилага при статистическото изследване, е в съответствие с Регламент № 692/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика на туризма и Регламент № 1051/2011 на Европейската комисия за прилагане на Регламент № 692/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика на туризма по отношение на структурата на отчетите за качеството и предаването на данните.

Обект на изучаване са всички категоризирани места за настаняване с 10 и повече легла, функционирали през съответния период - хотели, къмпинги и други места за краткосрочно настаняване (вилни и туристически селища, хостели, къщи за гости, бунгала, почивни домове, хижи, частни квартири и апартаменти и други).

При наблюдението на материалната база на туризма се събират данни за местата за настаняване по видове, реализираните нощувки в тях, пренощуващите лица, приходите от нощувки и други.

През 2022 г. в страната са функционирали 4 031 места за настаняване - хотели, мотели, хижи, къмпинги и други места за краткосрочно настаняване с 10 и повече легла.

Фиг. 1. Места за настаняване

1. Места за настаняване¹

	2019	2020	2021	2022
Места за настаняване - бр.	3664	3317	3335	4031
Легла - хил. бр.	341.5	281.7	304.2	354.7
Легладенонощия - хил. бр.	69254	47573	57701	68969
Използваемост на легладенонощията - %	39.2	25.2	30.5	35.0
Реализирани нощувки - хил. бр.	27155	11968	17620	24173
в т.ч. от чужди граждани	17480	4656	7994	12887
Приходи от нощувки - млн. лв.	1521.9	645.5	1071.7	1675.8
Хотели - бр.	2166	1960	1960	2276
Легла - хил. бр.	288.0	233.6	255.0	294.2
Легладенонощия - хил. бр.	59241	39784	48560	58037
Използваемост на легладенонощията - %	42.1	26.5	32.7	38.1
Реализирани нощувки - хил. бр.	24923	10523	15889	22117
в т.ч. от чужди граждани	17033	4527	7818	12557
Приходи от нощувки - млн. лв.	1465.6	608.2	1021.9	1604.8
Къмпинги - бр.	14	14	12	14
Легла - хил. бр.	0.9	0.7	1.0	1.1
Легладенонощия - хил. бр.	128	115	126	130
Използваемост на легладенонощията - %	59.2	63.8	67.5	53.2
Реализирани нощувки - хил. бр.	76	74	85	69
в т.ч. от чужди граждани	4	2	2	3
Приходи от нощувки - млн. лв.	0.8	0.5	0.7	0.7
Други места за краткосрочно настаняване - бр.	1484	1343	1363	1741
Легла - хил. бр.	52.6	47.4	48.2	59.4
Легладенонощия - хил. бр.	9885	7674	9015	10802
Използваемост на легладенонощията - %	21.8	17.9	18.3	18.4
Реализирани нощувки - хил. бр.	2156	1371	1646	1987
в т.ч. от чужди граждани	443	127	174	327
Приходи от нощувки - млн. лв.	55.5	36.8	49.1	70.3

¹ Функционирали през съответната година.

Реализирани нощувки

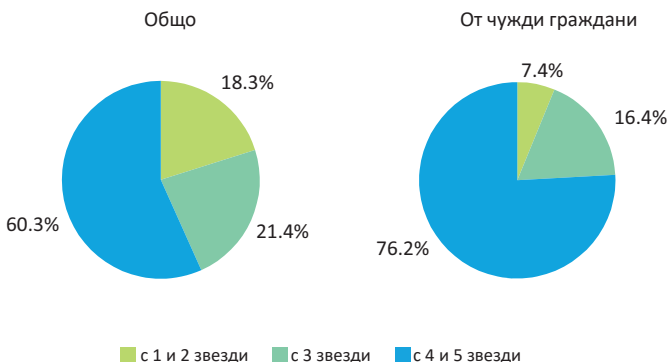
Общият брой на реализираните нощувки в местата за настаняване през 2022 г. в сравнение с 2021 г. се увеличава с 6 553.0 хил. (37.2%) до 24 173.3 хиляди.

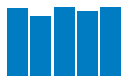
Броят на реализираните нощувки от чужди граждани (12 887.0 хил.) във всички места за настаняване през 2022 г. се увеличава с 61.2% спрямо предходната година.

Почти всички чужди граждани - 97.4%, предпочитат да нощуват в хотели, докато в останалите места за настаняване (къмпинги, хижи и други места за краткосрочно настаняване) са нощували 2.6%.

Структурата на реализираните нощувки от чужди граждани през 2022 г. показва, че най-висок е относителният дял на нощувките в местата за настаняване с четири и пет звезди (76.2%), следван от тези с три звезди (16.4%) и с една и две звезди (7.4%).

Фиг. 2. Структура на реализираните нощувки в местата за настаняване през 2022 г. по категории

2. Реализирани нощувки от чужди граждани в местата за настаняване през 2022 г. по страни и категории

(Брой)

Страни	Общо	Категория на местата за настаняване			
		с 1 и 2 звезди	с 3 звезди	с 4 звезди	с 5 звезди
Общо	12886955	946632	2119203	7782671	2038449
ЕС	8492125	483194	1314277	5483813	1210841
Австрия	95021	4803	10943	55299	23976
Белгия	119811	6642	11069	79219	22881
Германия	1237450	47827	124645	864761	200217
Гърция	174820	13274	39662	89537	32347
Дания	130195	6303	23612	80653	19627
Естония	42974	4049	7012	25882	6031
Ирландия	125156	27913	23200	55000	19043
Испания	85620	8731	17594	44854	14441
Италия	149208	16597	37304	67367	27940
Кипър	24448	1028	5484	12419	5517
Латвия	47240	2815	8502	29617	6306
Литва	77464	2598	9364	53806	11696
Люксембург	9398	172	677	6578	1971
Малта	9680	891	2518	4494	1777
Нидерландия	151093	10879	20175	97823	22216
Полша	1433204	61753	240790	970794	159867
Португалия	29746	2612	7705	14841	4588
Румъния	3105989	175737	436501	2060566	433185
Словакия	208007	13926	48527	117071	28483
Словения	29623	4898	11055	10912	2758
Унгария	158594	18165	37450	88235	14744
Финландия	15747	1622	2888	7903	3334
Франция	183278	14276	36998	102046	29958
Хърватия	27212	1789	7128	12696	5599
Чехия	749261	27635	133955	492962	94709
Швеция	71886	6259	9519	38478	17630
Други европейски страни	3032268	367987	604442	1612418	447421
Норвегия	124856	25146	15031	60194	24485
Обединено кралство	1152770	97551	175521	702875	176823
Република Северна Македония	125417	6815	22035	73484	23083
Руска федерация	146224	14561	25884	60994	44785
Сърбия	119769	14706	30251	58108	16704
Турция	200017	43886	34482	82635	39014
Украйна	1130297	162744	295643	559365	112545
Швейцария	32918	2578	5595	14763	9982
Други страни	681838	27562	59567	319539	275170
Израел	536181	17976	42490	268324	207391
Съединени американски щати	136848	8149	15516	47521	65662
Япония	8809	1437	1561	3694	2117
Останал свят	680724	67889	140917	366901	105017

Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужди граждани в България

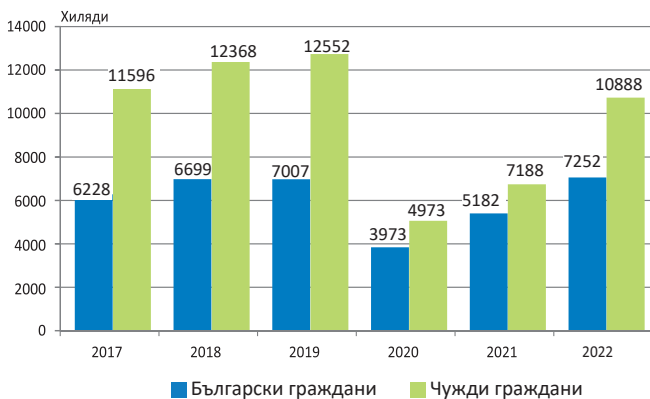
Статистическите данни за пътуванията на български граждани в чужбина и посещенията на чужди граждани в България са разработени на основата на месечна информация, получавана от Министерството на вътрешните работи, и извадково изследване на Националния статистически институт сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Във връзка с епидемичната обстановка, свързана с разпространението на COVID-19 в Република България и временно преустановяване провеждането на изследването на граничните пунктове, всички данни за пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужди граждани в България за периода януари - март 2022 г. са предоставени от Министерство на вътрешните работи.

Пътуванията на български граждани в чужбина през 2022 г. са 7 252.3 хил., което е увеличение с 40.0% в сравнение с 2021 година.

През 2022 г. посещенията на чужди граждани в България са 10 888.0 хил., като с други цели са 49.4% от тях, с цел почивка и екскурзия - 39.2%, и със служебна цел - 11.3%. В сравнение с предходната година посещенията на чужди граждани в България се увеличават с 51.5%.

Фиг. 3. Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужди граждани в България

3. Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужди граждани в България по страни

(Брой)

Страни	Пътувания на български граждани в чужбина		Посещения на чужди граждани в България	
	2021 ¹	2022 ³	2021 ²	2022 ⁴
Общо	5182042	7252301	7188363	10887952
ЕС	700598	3292786	3531372	5352690
Австрия	36953	175147	123812	162847
Белгия	12285	75806	110703	117872
Германия	108517	380940	607953	787004
Гърция	264772	1320613	344970	884500
Дания	7226	21437	24207	44129
Ирландия	1847	8752	10353	44148
Испания	3598	131206	33124	67266
Италия	34389	207263	75581	136512
Кипър	1154	5513	7909	19307
Малта	335	6493	2056	6168
Нидерландия	9937	48302	135454	156911
Полша	10170	44540	286257	412300
Португалия	2404	11630	9876	15698
Румъния	117292	503877	1269847	1831226
Словакия	6218	25651	34379	70652
Словения	2464	19265	6077	11934
Унгария	20641	56683	52696	79951
Финландия	775	3813	6075	10718
Франция	20888	98201	166225	176473
Хърватия	15608	44259	19582	30373
Чехия	20230	84495	127955	180579
Швеция	1831	9194	31397	48413
Други страни от ЕС	1064	9706	44884	57709
Други европейски страни	509415	2419851	3002154	4434280
Норвегия	627	3700	8757	33182
Обединено кралство	12961	129852	76124	366492
Република Северна Македония	52493	237660	341829	425591
Руска федерация	4268	1000	134971	126122
Сърбия	86001	490969	429405	631220
Турция	347221	1540694	1522190	1883340
Украйна	2013	3289	467323	938757
Швейцария	3831	12687	21555	29576
Други страни	3825	20329	114526	280975
Израел	1557	9485	54342	174007
Канада	356	3091	5660	16087
Съединени американски щати	1912	7753	54524	90881
Останал свят	25584	93284	540311	820007

¹ Във връзка с епидемичната обстановка, свързана с разпространението на COVID-19 в Република България и временно преустановяване провеждането на изследването на граничните пунктове, данните за пътуванията на български граждани в чужбина по цел на посещението и държави са за месеците **юли и август 2021 година**. През останалите месеци данните включват само общия брой пътувания и са предоставени от Министерство на вътрешните работи.

² Във връзка с епидемичната обстановка, свързана с разпространението на COVID-19 в Република България и временно преустановяване провеждането на изследването на граничните пунктове, всички данни за посещения на чужди граждани в България за периода **януари - юни 2021 г. и септември - декември 2021 г.** са предоставени от Министерство на вътрешните работи.

³ Във връзка с епидемичната обстановка, свързана с разпространението на COVID-19 в Република България и временно преустановяване провеждането на изследването на граничните пунктове, данните за пътуванията на български граждани в чужбина за месеците **януари - март 2022 г.** включват само общия брой пътувания и са предоставени от Министерство на вътрешните работи.

⁴ Във връзка с епидемичната обстановка, свързана с разпространението на COVID-19 в Република България и временно преустановяване провеждането на изследването на граничните пунктове, всички данни за посещения на чужди граждани в България за периода **януари - март 2022 г.** са предоставени от Министерство на вътрешните работи.

XXI. ГОРСКО СТОПАНСТВО

Обща горска площ

Общата горска площ включва залесени площи, земи за залесяване и недървопроизводителни земи.

Широколистните високостеблени гори включват дървесни видове, които се стопанисват по начин, запазващ семенния им произход, със съчетаване на естествено и изкуствено възобновяване.

Широколистните нискостеблени гори включват същите дървесни видове като широколистните високостеблени, но имат издънков произход (израстват от издънки) и се стопанисват по начин, запазващ тяхното биологично разнообразие и издънково възпроизводство (в т.ч. насажденията от бяла акация).

Залесена горска площ е тази, която е обрасла или засадена с горски дървета и храсти. Включва естествени насаждения, редини и склопени, несклопени и изредени култури.

Данните за извършеното залесяване са установени при инвентаризацията на горските култури.

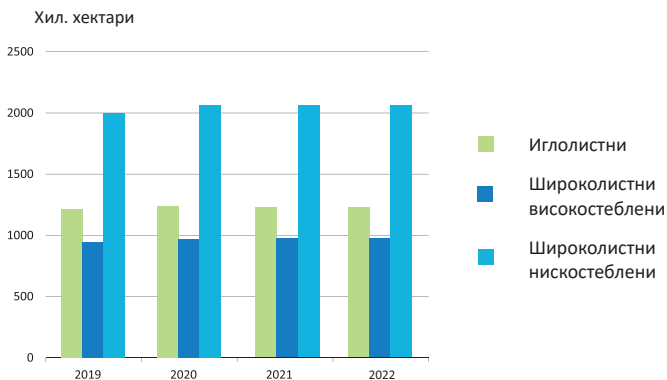
Залесяване в зрели невъзобновени гори е извършване на залесителни мероприятия в зрели гори (на възраст за главна сеч), при които естественото възобновяване е незадоволително.

Попълване на редини е залесяването на площи с малък брой дървета на единица площ (редини).

Попълване на култури е залесяване в изкуствено създадени гори до 3-годишна възраст за възстановяване на изсъхналите (загубените) фиданки.

Под отглеждане на културите се разбира извършване на мероприятия при култури до 3-годишна възраст, подобряващи растежа и устойчивостта на културата (изсичане на издънки, окопаване, премахване на конкурентна растителност и други).

Фиг. 1. Обща горска площ по видове гори

1. Горска площ¹

	(Хил.хектари)			
	2019	2020	2021	2022
Площ по видове гори	4149	4270	4269	4273
Иглолистни	1214	1237	1232	1229
Широколистни	2935	3033	3037	3044
Високостеблени	940	967	972	974
Нискостеблени	1995	2066	2065	2070
В т.ч. залесена горска площ²	3789	3603	3921	3926
Иглолистни	1088	1117	1115	1113
Широколистни	2701	2801	2806	2813
Високостеблени	882	911	913	915
Нискостеблени	1818	1890	1893	1898

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

² С площта на клека.

2. Лесокултурни дейности¹

	(Хектари)			
	2019	2020	2021	2022
Подготовка на почвата за залесяване	1465	1613	1508	2420
Залесяване	1529	1760	1645	1179
Ново залесяване	695	999	957	654
В зрели невъзобновени насаждения	790	714	605	587
Попълване на редини	43	46	77	32
Създаване на интензивни култури	574	677	535	418
Попълване на култури	488	482	625	760
Отглеждане на култури	11569	10094	9432	9968

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

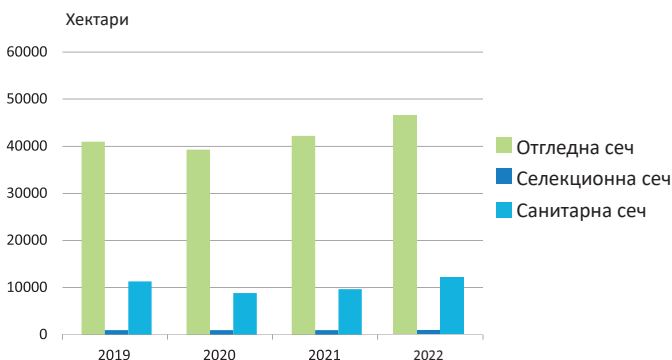
Стопанисване на горите

Отгледна сеч е сечта в млади и средновъзрастни насаждения с оглед регулиране на техния видов състав, подобряване на растежните условия и качествата на произведената дървесина.

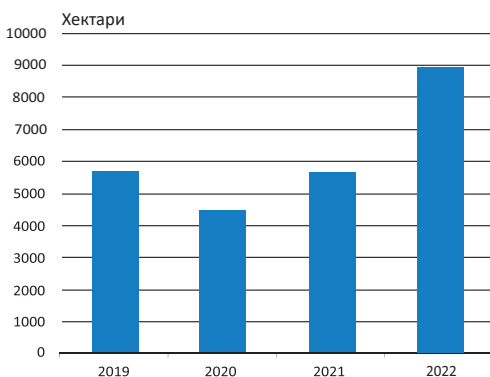
Санитарна сеч е изсичане на сухи, ветроломни или снеголомни дървета и храсти с цел предпазване на насажденията от каламитети и заболявания.

Подпомагане на естественото възобновяване е провеждане на мероприятия, улесняващи естественото възпроизводство на горите - семенно или издънково.

Фиг. 2. Площ с проведена сеч по видове

Фиг. 3. Подпомагане на естественото възобновяване на горите

3. Стопанисване на горите¹

	(Хектари)			
	2019	2020	2021	2022
Отгледна сеч	40924	39270	42189	46085
Иглолистни	18482	21048	21200	21109
Широколистни високостеблени	14256	11302	12875	15583
Издънкови	8186	6920	8112	9393
Селекционна сеч	925	941	944	735
Иглолистни	276	354	326	342
Широколистни високостеблени	380	326	467	315
Издънкови	269	261	151	78
Санитарна сеч	11291	8823	9620	12036
Иглолистни	8876	6658	7619	9301
Широколистни високостеблени	1000	941	666	1192
Издънкови	1415	1224	1335	1543
Кастрене	1546	1636	1209	1203
Подпомагане на естественото възобновяване	5713	4463	5668	8956
в т.ч. изсичане на подлес	4253	3322	4045	4808
Маркиран лесосечен фонд	134861	118844	109856	124819
Иглолистни	57703	51729	46735	50332
Широколистни високостеблени	32577	27052	26174	30059
Издънкови	44581	40063	36946	44428

4. Горско семепроизводство¹

	(Килограми)			
	2019	2020	2021	2022
Бране на иглолистни шишарки	14938	6406	2977	4553
Събиране и добив на семена	33076	34097	42155	50531
Иглолистни видове	670	460	353	1480
Широколистни видове	33009	34051	41802	49051
от тях дъбов жълъд	30808	32043	39978	47089

¹Източник: Изпълнителна агенция по горите.

Добита дървесина

Данните включват общо добитата дървесина: от промишлен дърводобив, за местното население, суха и паднала маса и дървесина от изведени санитарни сечи в държавни, общински и частни гори.

Фиг. 4. Добита дървесина

5. Добита дървесина по видове гори¹

(Хил. плътни кубически метри)

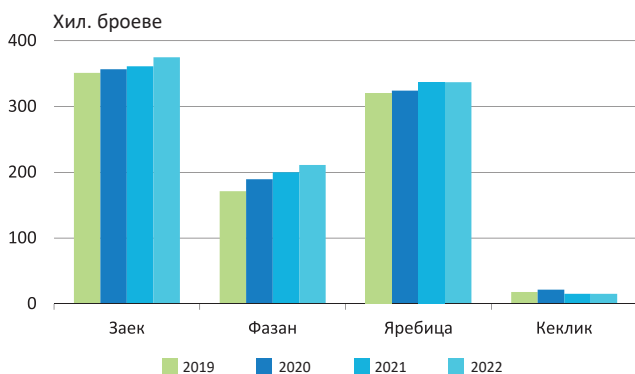
	2019	2020	2021	2022
	Общо			
В стоящо (на корен) състояние	8007	6972	6536	7644
В лежащо (отсечено) състояние	6671	5829	5506	6416
Строителна дървесина	2565	2275	2232	2459
Дърва и вършина	4106	3554	3274	3957
	Иглолистни			
В стоящо (на корен) състояние	3910	3537	3017	3520
В лежащо (отсечено) състояние	3079	2836	2401	2798
Строителна дървесина	1813	1667	1576	1699
Дърва и вършина	1266	1169	825	1099
	Широколистни			
В стоящо (на корен) състояние	4097	3435	3519	4124
В лежащо (отсечено) състояние	3592	2993	3105	3618
Строителна дървесина	752	608	656	760
Дърва и вършина	2840	2385	2449	2858
Високостеблен бук				
В стоящо (на корен) състояние	778	683	647	795
В лежащо (отсечено) състояние	687	583	563	687
Строителна дървесина	145	123	120	149
Дърва и вършина	542	460	444	537
Високостеблен дъб				
В стоящо (на корен) състояние	177	175	202	185
В лежащо (отсечено) състояние	154	150	172	160
Строителна дървесина	33	29	35	32
Дърва и вършина	121	123	137	128
Други широколистни високостеблени				
В стоящо (на корен) състояние	642	513	544	645
В лежащо (отсечено) състояние	566	453	490	563
Строителна дървесина	261	208	238	246
Дърва и вършина	304	244	253	317
Нискостеблени				
В стоящо (на корен) състояние	2423	2064	2125	2497
В лежащо (отсечено) състояние	2129	1807	1877	2207
Строителна дървесина	304	248	263	331
Дърва и вършина	1825	1558	1615	1875

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

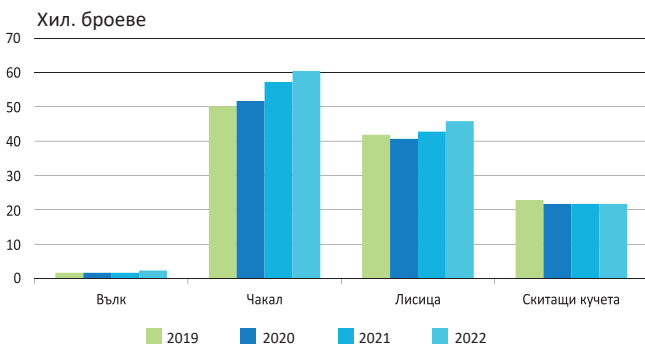
Дивеч

Броят на видовете дивеч в България се установява ежегодно чрез таксация, която се извършва в държавните ловностопански райони, стопанисвани от държавните горски и ловни стопанства, и в предоставените ловностопански райони, стопанисвани от ловните сдружения. Таксацията представлява преброяване на дивеча по вид, пол, възраст и брой на определена територия на дивечопригодната площ. Тя се извършва с помощта на таксационни формуляри, които се попълват за съответния район от стопанисващите дивеча. В Изпълнителната агенция по горите се води регистър на национално ниво за извършената пролетна таксация по години.

Фиг. 5. Дребен дивеч

Фиг. 6. Хищници

6. Дивеч¹

(Брой)

	2019	2020	2021	2022
	Едър дивеч			
Благороден елен	31227	31406	32819	35121
Елен лопатар	9761	10312	10523	11589
Сърна	121136	123850	125523	130755
Дива свиня	97690	50397	40134	43654
Дива коза	2505	2657	2949	3319
Муфлон	4415	4680	4652	4256
Мечка	1003	1011	995	1086
Тибетски як	20	19	16	16
Зубър	48	62	65	67
Глухар	3303	3233	3510	3709
	Дребен дивеч			
Заек	353264	354124	362455	374148
Фазан	180545	192596	203937	215662
Яребица	324923	328581	337199	337961
Кеклик	17601	22227	15906	16165
	Хищници			
Вълк	2824	2586	2712	3082
Чакал	50800	51303	56436	61804
Лисица	43477	42621	44235	46477
Скитащи кучета	25264	23302	23193	23299

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

XXII. СЕЛСКО СТОПАНСТВО

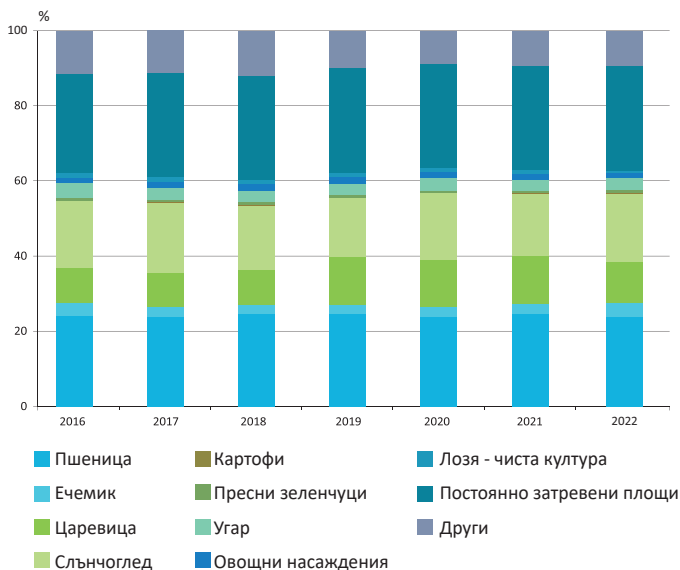

Използвана земеделска площ и обработваема земя

Данните за площите, заети със земеделски култури, както и за използваната земеделска площ и обработваемата земя, са резултат от наблюдението за заетостта и използването на територията на България на базата на териториална извадка. Наблюдението се провежда в периода май - юли и се реализира върху цялата територия на България. Изследва се заетостта и използването на земята върху около 110 хил. точки, групирани в 3 123 сегмента. При всяко минаване на терена се наблюдават едни и същи точки в едни и същи сегменти.

Фиг. 1. Структура на използваната земеделска площ

1. Обработваема земя и използвана земеделска площ^{1,2}

(Хектари)

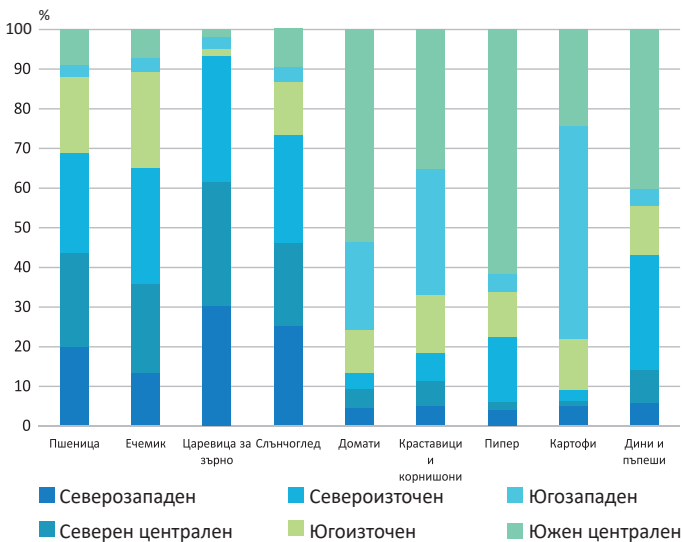
	2019	2020	2021	2022
Обработваема земя	3461615	3477514	3486748	3455143
Пшеница	1250478	1203964	1247453	1207969
Ечемик	112264	131340	139109	127270
Ръж и тритикале	28163	25875	35053	31327
Овес	13866	11386	10421	13632
Царевица	641555	642373	633735	572048
Други житни	26352	22757	21903	14549
Слънчоглед	789604	888200	840185	985591
Тютюн	4849	5440	3015	3207
Други маслодайни култури	158305	120055	142838	146800
Други индустриални култури	57878	65209	64261	48837
Картофи	11177	11524	12363	10285
Фасул, грах и други варива	42167	24989	30584	22198
Пресни зеленчуци	35627	25705	31015	21206
Окопни и други едногодишни фуражи	13859	8345	8115	5940
Ливади засети с бобови	117708	119134	119942	104618
Ливади засети с житни	6625	8152	7345	5010
Угар	149636	161565	137707	132752
Оранжерии	1503	1502	1704	1904
Използвана земеделска площ	5037470	5047252	5046597	5022062
Семейни градини	14636	14231	13728	13332
Овощни насаждения	90221	91339	90261	83572
Лозя - чиста култура	53005	51356	50252	47551
Смесени трайни насаждения	7813	7120	6820	6310
Разсадници	1699	1703	1709	1907
Общо трайни насаждения	152738	151518	149042	139341
Постоянно затревени площи и ливади - овощни градини	1408481	1403988	1397079	1414246
Площ със селскостопанско предназначение	5222925	5227902	5227350	5226087

¹ Източник: Министерство на земеделието.² Данните са от наблюдението за заетостта и използването на територията на България (БАНСИК).

Производство от земеделски култури

Данните за площи, производството и средни добиви от земеделски култури са резултат от специализираните наблюдения за определяне на добивите през 2022 година. Анкетите се провеждат през ноември чрез интервюиране на земеделски стопани. В общото производство на зеленчуците се включва производството от открити площи и оранжерии.

Фиг. 2. Структура на производството на основни култури през 2022 г. по статистически райони

2. Реколтирани площи, производство и средни добиви от основни земеделски култури¹

Култури	Реколтирани площи - ха		Производство - хил. т		Средни добиви - кг/ха	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Пшеница	1206187	1206000	7119	6230	5902	5166
Ечемик	126310	122400	683	604	5411	4931
Царевица за зърно	573023	520400	3376	2496	5892	2796
Слънчоглед	836469	916900	1989	2117	2378	2309

¹ Източник: Министерство на земеделието.

3. Площи, производство и средни добиви от зеленчукови култури, картофи, дини и пъпеши¹

Култури	Площи ² - ха		Производство ³ - т		Средни добиви ⁴ - кг/ха	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Домати	2427	2488	116418	126455	23650	27886
Краставици и корнишони	588	272	53682	52267	16197	19768
Пипер	2866	2215	61576	46793	19906	19112
Картофи	10902	9159	195639	172209	17944	18800
Дини и пъпеши	7699	5418	136545	101471	17732	18727

¹ Източник: Министерство на земеделието.

² Реколтирани площи, без площта на оранжерията.

³ Вкл. оранжерийното производство.

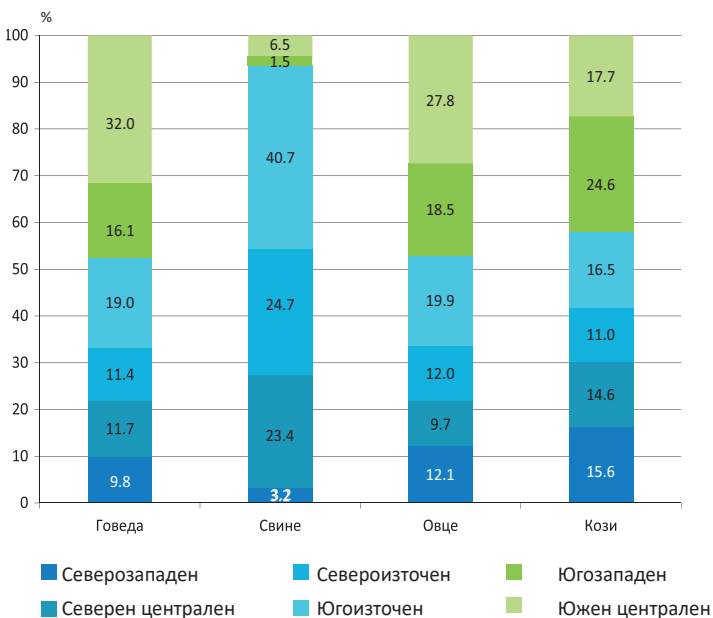
⁴ Средните добиви са без оранжерийните.

Селскостопански животни и птици

Информацията за броя на селскостопанските животни в България е в резултат на проведена специализирана анкета. Получени са статистически данни за броя на селскостопанските животни по видове и категории, количеството произведено мляко и реализацията му по направления, продадените и закланите животни в стопанствата и основна информация за структурата на животновъдството. Анкетата е осъществена чрез интервю с ръководителите на животновъдните стопанства.

Информацията за броя на птиците и за производството на продукти от тях е получена от специализирана анкета за птицевъдството. Изчерпателно се анкетираат всички големи птицевъдни стопанства. Получените резултати се допълват с информация за малките птицевъдни структури, получена от дребни животновъдни стопанства, определени чрез извадка.

Фиг. 3. Структура на животновъдството по статистически райони към 1.11.2022 г.

4. Селскостопански животни по вид към 1.11.¹

(Хил. броеве)

Видове животни	2019	2020	2021	2022
Говеда	510.5	568.7	589.5	559.5
в т.ч. крави	331.4	367.5	381.4	361.5
Биволи	16.7	20.2	21.7	20.3
в т.ч. биволици	11.5	14.1	15.4	14.8
Свине	491.8	592.1	694.7	601.7
в т.ч. основни свине-майки	37.3	46.5	54.4	49.8
Овце	1281	1307.8	1199.5	1096.4
в т.ч. овце-майки	1074.6	1105.8	1013.2	928.9
Кози	228.5	253.4	215.0	184.0
в т.ч. кози-майки	193.9	207.7	179.8	156.3
Птици - общо	15565.0	13964.0	14168.0	15507.0
в т.ч. кокошки носачки и ярки	7107.0	7062.0	6659.0	7139.0

5. Стопанства и селскостопански животни по вид на 1.11.2022 г.¹

	Стопанства - хил. бр.	Селскостопански животни	
		хил. бр.	средно на едно стопанство - бр.
Говеда	21.6	559.5	25.9
в това число:			
Крави	20.7	361.5	17.5
Телета до 1 година	10.4	105.5	10.1
Биволи	0.5	20.3	40.6
в т.ч. биволици	0.4	14.8	37.0
Свине	1.1	601.7	547.0
в т.ч. свине-майки	0.3	49.8	166.0
Овце	15.7	1096.4	69.8
в т.ч. овце-майки	15.3	928.9	60.7
Кози	6.7	184.0	27.5
в т.ч. кози-майки	6.7	156.3	23.3

¹ Източник: Министерство на земеделието.

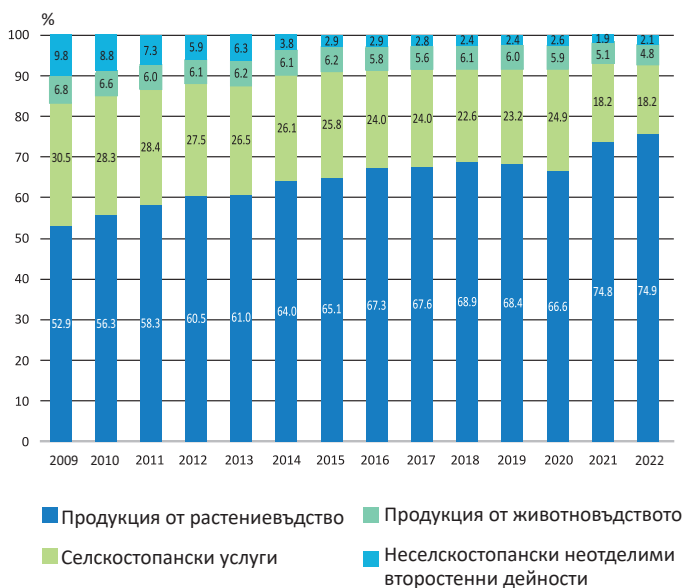
Икономически сметки за селското стопанство

Икономическите сметки за селското стопанство (данни на НСИ) са сателитни на националните сметки.

Продукцията от отрасъл „Селско стопанство“ представлява стойността на всички произведени стоки и услуги от единиците със селскостопанска дейност, в т.ч. и от домакинствата. Данните се отнасят за крайната продукция, която не включва вътрешния оборот (стоките и услугите, произведени и потребени в самото стопанство през отчетния период). От 2007 г. информацията включва и субсидиите от националния бюджет и бюджета на ЕС.

Основна цел на разработването на икономическите сметки е изчисляването на нетния предприемачески доход, който дава представа за състоянието и тенденциите в развитието на отрасъл „Селско стопанство“.

Фиг. 4. Структура на крайната продукция по текущи цени

6. Икономически сметки за селското стопанство - крайна продукция по текущи цени

Показатели	(Млн. левове)			
	2019	2020	2021	2022 ¹
Зърнени култури	2933.3	2608.5	4429.3	5486.3
Технически култури	1675.8	1667.0	2578.2	2974.9
Фуражни култури	143.3	131.2	172.1	220.0
Зеленчуци	426.2	373.8	405.4	424.9
Картофи	86.0	73.1	84.4	98.3
Плодове	333.6	343.5	361.2	384.6
Вино	.	.	.	.
Други растениевъдни култури	35.4	40.9	34.4	41.3
Продукция от растениевъдството	5633.6	5238.0	8065.0	9630.3
Селскостопански животни	963.2	988.2	966.1	1116.0
Продукти от животновъдството	946.9	973.8	996.5	1228.6
Продукция от животновъдството	1910.1	1962.0	1962.6	2344.6
Селскостопански стоки	7543.7	7200.0	10027.6	11974.9
Селскостопански услуги	492.2	462.0	546.3	615.3
Продукция от селското стопанство	8035.9	7662.0	10573.9	12590.2
Неселскостопански неотделими второстепенни дейности	198.9	204.1	202.3	273.3
Продукция от отрасъл „Селско стопанство“	8234.8	7866.1	10776.2	12863.5
Междинно потребление	4777.4	4446.6	5612.8	6887.1
Брутна добавена стойност по базисни цени	3457.4	3419.5	5163.4	5976.4
Потребление на основен капитал	910.5	923.8	981.7	981.7
Нетна добавена стойност по базисни цени	2546.9	2495.7	4181.7	4994.7
Доход по фактори	4754.3	4774.1	6109.9	7350.4
Нетен опериращ излишък (смесен доход)	3688.8	3666.2	4935.5	6105.5
Нетен предприемачески доход	2477.2	2413.9	3260.8	3868.1

XXIII. ОКОЛНА СРЕДА

Статистиката на околната среда предоставя информация за състоянието и промените в условията на околната среда и въздействието на човешките дейности върху нея, както и информация за социалните действия и икономическите мерки, които обществото предприема, за да избегне или смекчи това въздействие и да възстанови и поддържа капацитета ѝ.

Сметките за околната среда са статистическа система, обединяваща икономическа и екологична информация в обща рамка за измерване на приноса на околната среда към икономиката и въздействието на икономиката върху околната среда. Те организират данни за околната среда от много области, използвайки същите концепции и терминология като националните сметки. В този смисъл те се явяват сателитни сметки към националните сметки, чрез които могат да бъдат подложени на анализ и оценка различни аспекти на икономиката.

Емисии на вредни вещества

Емисия представлява изпускането на вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух.

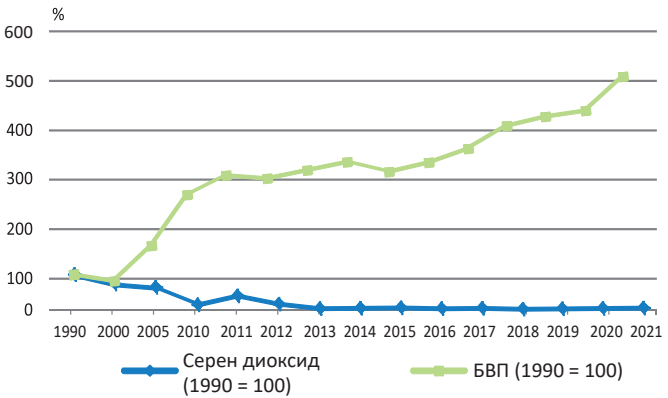
Емисиите в атмосферата са пряк резултат от стопанската активност в страната. Размерът на емитираните вредни вещества зависи както от количеството на употребените горива и произведената продукция, така и от равнището на използваните технологии.

Емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух са изчислени въз основа на данни от специализирано статистическо изследване на Националния статистически институт и информация от Изпълнителната агенция по околна среда към Министерството на околната среда и водите. Емисиите са определени по изчислителен метод на базата на следните показатели: консумирано гориво, съдържание на сяра, топлотворна способност, количество произведена продукция и вложени суровини, както и емисионни фактори за съответните замърсители.

Най-общата характеристика на връзката „икономика - околна среда“ се съдържа в показателя „емисия на единица Брутен вътрешен продукт“. Отнесени към произведения БВП, емисиите характеризират неговата ресурсоемкост (енергоемкост) и структура. Големият разход на енергия за производството на единица БВП се съпътства и с големи емисии на единица БВП и обратното.

На следващата фигура е представена тенденцията на емисиите на серен диоксид и тренда на БВП (в долари по текущи цени).

Фиг. 1. Емисии на серен диоксид и БВП

1. Емисии на вредни вещества в атмосферата^{1,2}

	(Хил. тонове)							
	Серни окиси	Азотни окиси	Неметанови летливи органични съединения	Метан	Въглероден окис	Въглероден двуокис	Двуазотен окис	Амоняк
2019								
Общо	71	89	80	233	273	42233	16	41
Индустриални горивни процеси	38	22	1	3	13	27318	1	0
Производствени процеси	28	5	32	42	18	4522	0	1
Други източници ³	4	62	48	188	242	10392	15	39
2020								
Общо	67	83	82	229	262	36534	16	42
Индустриални горивни процеси	30	20	1	3	12	22480	1	0
Производствени процеси	33	4	32	37	16	4107	0	1
Други източници ³	4	60	49	189	234	9946	15	40
2021								
Общо	55	95	88	234	275	42282	16	43
Индустриални горивни процеси	45	32	2	3	19	27310	1	0
Производствени процеси	5	2	39	42	17	4258	0	2
Други източници ³	6	61	48	189	239	10713	15	41

¹ Поради извършени закръгляния някои числа превишават или не изчерпват съставните им.

² Съгласно последното издание на ръководството на ЕМЕП/ЕЕА Guidebook 2019.

³ Включени са данни за емисиите от автотранспорта, селското стопанство и бита.

Води

Статистиката на водите предоставя информация за отделните части на водния цикъл в количествен аспект (водоземане, използване, отпадъчни води), водната инфраструктура, пречиствателните станции за питейни води, селищните пречиствателни станции за отпадъчни води (СПСОВ). Обхватът на статистиката на водите включва дружествата предоставящи услуги по доставка и отвеждане на води (ВиК, оператори на СПСОВ и напоителни системи) и ползватели на вода.

Данните за водите са получени въз основа на годишните статистически изследвания „Обществено водоснабдяване, канализация и пречистване“, „Водоснабдяване чрез напоителни системи“ (изчерпателни) и „Водопотребление“ (стопански субекти, ползващи над 36 хил. куб. м вода/год., и над 20 хил. куб. м вода/год. за напояване на земеделски площи, животновъдство и промишлени цели, вкл. охлаждане) чрез информационната система „Статистика на околната среда“. Не се наблюдава водоземането от физически лица. Представените резултати са изчислени на базата на отчетените статистически данни, пропорции и оценки. Методологията ползва и принципи от Ръководството за събиране на данни за водите за Обединения въпросник на ОИСР/Евростат „Вътрешни води“.

Делът на населението, ползващо услуги по отвеждане и пречистване на отпадъчни води, дава общ преглед за развитието на инфраструктурата и опазването на околната среда.

Фиг. 2. Основни показатели за водните услуги на населението

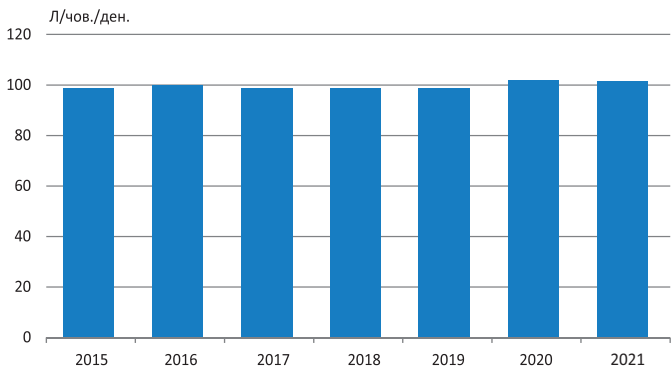

2. Иззета, използвана и отпадъчна вода

	(Млн. куб. м/г.)				
	2017	2018	2019	2020	2021
Иззета прясна вода - бруто	5658	5425	5421	5077	5294
Повърхностни водоизточници	5076	4859	4860	4515	4755
в т.ч. от язовири	2279	2090	2010	1686	1947
Подземни водоизточници	582	566	562	561	539
Иззета непрясна вода - бруто	0	10	4	36	151
Използвана вода по икономически дейности - общо	4732	4647	4579	4310	4586
Селско и горско стопанство	307	312	327	336	339
в т.ч. за напояване	255	258	267	274	283
Индустрия	4091	3995	3928	3650	3924
в т.ч. за охлаждане в енергетиката	3704	3627	3552	3322	3587
Услуги	78	87	73	66	66
Домакинства	257	253	251	257	256
Общо отведени отпадъчни води във водни обекти	768	772	715	713	720
в т.ч. от пречиствателни станции (селищни и други)	582	587	533	532	535
Отведени във водни обекти води от охлаждане	3719	3613	3480	3259	3556

Водата има ключово значение за нормалното функциониране на човека. На фиг. 3 е представено количеството вода (средно на човек дневно), доставена от общественото водоснабдяване до домакинствата. Не се включва доставена вода от общественото водоснабдяване за други потребители, общите загуби на вода (вкл. незаконно използване - кражби на вода) и подадената за технологични и противопожарни цели вода.

Фиг. 3. Използвана питейна вода от домакинствата от общественото водоснабдяване (Вик) средно на човек

Отпадъци

Статистиката на отпадъците обхваща отпадъците от икономическата дейност и битовите отпадъци.

Отпадъците от икономическата дейност са тези, образувани в резултат на всички икономически дейности в страната.

Най-много отпадъци в България са образувани през 2018 г. - 126 138 159 тона. През годините се запазва съотношението между опасни и неопасни отпадъци - съответно 15 и 85% от общото количество образувани отпадъци в страната.

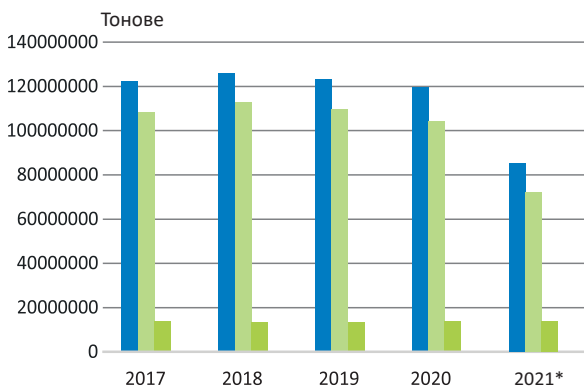
3. Образувани отпадъци от икономическа дейност по отрасли и вид

(Тонове)

	2018	2019	2020	2021*
Неопасни отпадъци - общо	112824785	109654456	99592763	73513919
Селско, горско и рибно	308579	905486	888101	1298350
Добивна промишленост	93652304	93378455	81676822	52231900
Преработваща промишленост	2469441	3775959	4453972	6160442
Производство и разпределение на енергия и горива	12977671	8401654	6067154	8031288
Доставяне на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци	2714341	1570361	3366001	3419821
Събиране, пречистване и доставяне на води	173140	229137	245944	306661
Събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води	24	53	4498	155
Събиране и обезвреждане на отпадъци; рециклиране на материали	2515674	1159292	2898370	3048025
Възстановяване и други услуги по управление на отпадъци	25503	181879	217188	64981
Строителство	192964	406890	1795813	897688
Услуги	509486	1215650	1344900	1474430
Опасни отпадъци - общо	13313374	13493848	13866148	13714032
Селско, горско и рибно	181	4923	4663	12089
Добивна промишленост	13216848	13119359	13294166	13263569
Преработваща промишленост	73228	317471	466684	379154
Производство и разпределение на енергия и горива	1502	2045	23214	2960
Доставяне на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци	10640	12616	13680	14933
Събиране, пречистване и доставяне на води	456	180	140	206
Събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води	-	-	-	-
Събиране и обезвреждане на отпадъци; рециклиране на материали	10070	12197	13337	11986
Възстановяване и други услуги по управление на отпадъци	113	240	203	2741
Строителство	222	998	20488	12557
Услуги	10754	36436	43252	28770

Фиг. 4. Образувани производствени и опасни отпадъци по вид общо за страната^{1,2}

■ Общо образувани отпадъци ■ Неопасни отпадъци ■ Опасни отпадъци

¹ Съгласно списъка на отпадъците в Регламент (ЕО) № 2150/2002 относно статистиката на отпадъците.

² Източник на данни: Изпълнителна агенция по околна среда (МОСВ). Изследването се основава на „Списък на отпадъците“ (МОСВ - Наредба № 2 от 27.07.2014 г.).

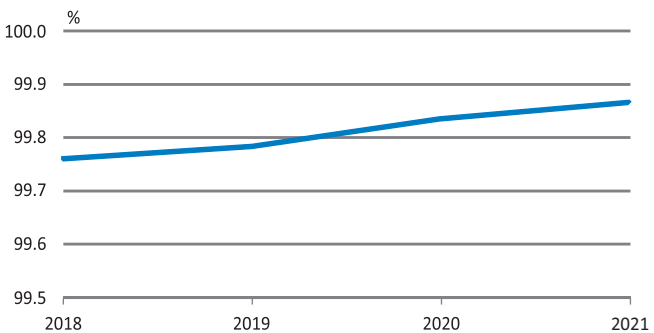

Битови са отпадъците, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъците от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдых и забавления, когато нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество или състав не пречи на третирането им съвместно с битовите.

Информацията за отпадъците се осигурява чрез специализирани статистически изследвания на НСИ и административни данни от Изпълнителната агенция по околна среда, като се включва и оценка.

Делът на населението, обслужвано от системата за сметосъбиране, продължава да се увеличава, като през 2021 г. достига 99.87% (за сравнение през 2020 г. е 99.84%). Трайно се запазва тенденцията към обслужване на почти всички населени места с изключение на някои трудно достъпни селища.

Фиг. 5. Дял на обслужваното население от системи за организирано сметосъбиране

„Образуванни битови отпадъци“ е обобщен показател, който се изчислява като сума от количествата битови отпадъци, в т.ч.: 1) събрани чрез системи с организирано сметосъбиране, 2) събрани чрез други системи, различни от тези с организирано сметосъбиране (предимно рециклируеми материали като метал, хартия, пластмаса и други, които се събират на специализирани за целта площадки и впоследствие се предават директно за рециклиране), и 3) статистическа оценка на образуваните отпадъци от населението, необхванати от системи с организирано сметосъбиране. Количеството образуванни битови отпадъци от 2018 до 2020 г. запазва нивото си, като през 2021 се увеличава до 3 058 хил. тона.

4. Битови отпадъци^{1,2}

	2018	2019	2020	2021
Общо образувани битови отпадъци - хил.т	2862	2838	2829	3058
Директно депонирани битови отпадъци - хил.т	834	849	814	777
Предадени за предварително третиране битови отпадъци - хил.т	1813	1788	1865	1960
Предадени за рециклиране битови отпадъци - хил.т	214.6	184.1	143.6	302.4
Образувани битови отпадъци на човек от населението - кг/чов./г.	407	407	408	445
Населени места - бр.	4698	4723	4727	4754
Дял на населението, обхванато от системи за организирано сметосъбиране - %	99.8	99.8	99.8	99.9
Депа и инсталации за третиране на битови отпадъци - бр.	72	69	73	73

¹ Липсват данни за третираните отпадъци на община Кюстендил за 2019, 2020 и 2021 година.

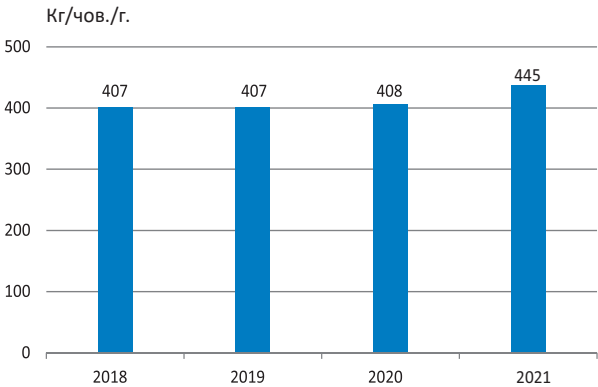
² Данни към 15.02.2023 година.

Нормата на натрупване на битовите отпадъци или образуваните битови отпадъци на човек представлява количеството образувани битови отпадъци на национално ниво, разделено на средно годишното население за съответната година. Тя показва натиска върху околната среда.

Количеството на образуваните отпадъци на човек в периода 2018 - 2020 г. остава почти непроменено, като за 2021 г. се увеличава до 445 кг. средно на човек.

Фиг. 6. **Образувани битови отпадъци на човек от населението**

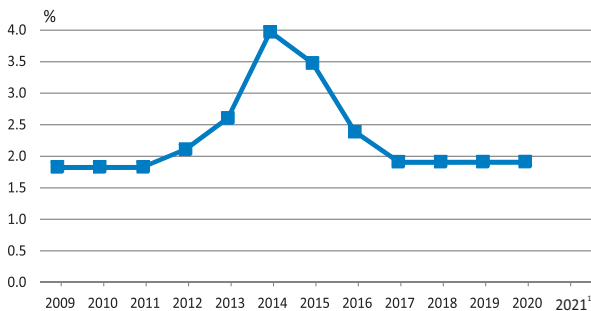
Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

Статистиката на разходите за опазване и възстановяване на околната среда определя количествено ресурсите, отделени от местните икономически единици, за опазване на околната среда. В тях се включват всички дейности и действия, чиято основна цел е предотвратяване, намаляване и отстраняване на замърсяването, както и всяко друго влошаване и загуба на качествата на околната среда. Разходите се извършват по направления: за отвеждане и пречистване на отпадъчни води; опазване на въздуха, горите, почвите, биологичното разнообразие; събиране, третиране и обезвреждане на отпадъци и други.

Източник на данните за разходите за опазване и възстановяване на околната среда е статистическо изследване. Изучаването на съвкупността на статистическото изследване съчетава два подхода - изчерпателно и извадково наблюдение. Изследването е изчерпателно за статистическите единици, за които предварително е известно, че са извършили разходи за околната среда. Останалата част от статистическата съвкупност се обхваща чрез случайна извадка, представителна на национално ниво по групи икономически дейности според броя на заетите (над 10 заети), която се обработва и допълва на базата на оценка за осигуряване на представителност на национално ниво, включително на качеството им.

Основен критерий за предприетите от обществото и държавата мерки за намаляване на натиска върху околната среда е делът на разходите за опазване и възстановяване на околната среда от произведения брутен вътрешен продукт (БВП). През 2020 г. делът на екологичните разходи от БВП е 1.9%.

Фиг. 7. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда (% от БВП)¹

¹Данните за 2021 г. ще бъдат публикувани на интернет страницата на НСИ на 20 декември 2023 година.

5. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

	2017	2018	2019	2020 ¹	2021 ²
Общо - млн. лв.	1935	2037	2308	2471	.
За придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи - млн. лв.	460	499	455	658	.
За поддържане на дълготрайни материални активи - млн. лв.	1475	1538	1853	1813	.
Дял на разходите от БВП - %	1.9	1.9	1.9	1.9	.

6. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда по направления

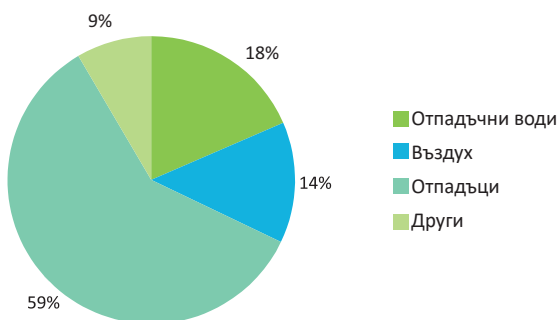
Направления	(Хил. левове)	
	2020 ¹	2021 ²
Общо	2471443	.
За отпадъчните води	455892	.
За оборотно водоснабдяване	52337	.
За въздуха	335815	.
За опазване и възстановяване на почвата, подпочвените и повърхностните води	54931	.
За горите	6544	.
За опазване на биологичното разнообразие и защитените територии и обекти	6729	.
За ловно- и рибно стопански мероприятия	132	.
За отпадъците	1466325	.
За шума	609	.
За научноизследователска дейност	12060	.
За просветна, образователна и друга подобна дейност	8	.
За административна дейност	46434	.
За апаратура за мониторинг и контрол	32812	.
Оценка на въздействието върху околната среда	815	.

¹Ревизирани данни.

²Съгласно НСП данните за 2021 г. ще бъдат публикувани на интернет страницата на НСИ на 20 декември 2023 година.

С най-голям дял в общите разходи за опазване и възстановяване на околната среда са тези за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците (59%), за пречистване на отпадъчните води (18%) и опазване на чистотата на въздуха (14%). Със значително по-малък дял са разходите за защита от шума, опазване на биологичното разнообразие, защитените територии и обекти и други - 9%.

Фиг. 8. Структура на разходите за опазване и възстановяване на околната среда по направления през 2020 г.

Дълготрайни материални активи с екологично предназначение

Дълготрайните материални активи с екологично предназначение включват съоръжения, инсталации и оборудване, необходими за опазване и възстановяване на околната среда по направления (за отпадъчните води, въздуха, земята, обезвреждането на отпадъци, опазване на биоразнообразието, защитата от шума), и апаратура за мониторинг и контрол. Те не включват оборудването за опазване на чистотата на въздуха и намаляване на шума и вибрациите в работните помещения, т.е. дейностите за охрана на труда. Чрез статистическите данни се предоставя информация за наличността и движението на дълготрайните материални активи с екологично предназначение.

Данните за дълготрайните материални активи с екологично предназначение се събират чрез изчерпателно статистическо изследване. Методологията е съобразена с последните изисквания на Европейските институции - Евростат (Статистическата служба на ЕС) и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие. Данните за наличните дълготрайни материални активи са публикувани по отчетна стойност и са част от общите дълготрайни материални активи в държавата.

Общата стойност на наличните в края на 2021 г. ДМА за околната среда се оценява на 10 873 млн. лева и се разпределя по основните направления за околната среда, както следва: за пречистване и отвеждане на отпадъчните води (производствени и селищни пречиствателни станции, канализационна мрежа и др.) - 34.0%, следвани от съоръженията за опазване на въздуха - 30.0%, за третиране на отпадъците - 30.0%, и други - 6.0%. Не се наблюдава съществена промяна спрямо предходните години в относителния дял на активите, разпределени по направления за околната среда.

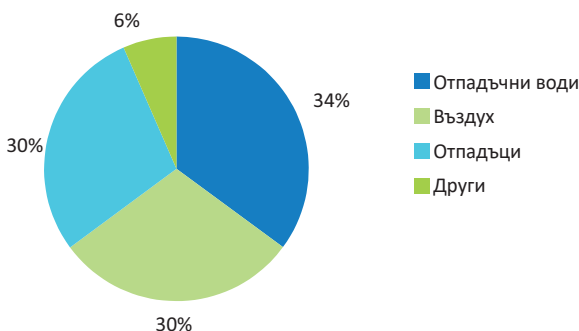

7. Дълготрайни материални активи с екологично предназначение по направления¹

Направления	2017	2018	2019	2020	2021
Общо - хил. лв.	9468298	9523596	9889758	10468033	10873312
За отпадъчните води	3225709	3298021	3429842	3672458	3693672
в т.ч. за пречиствателни станции за отпадъчни води	1475506	1540404	1659824	1680922	1928052
За обратно водоснабдяване	265253	256955	258041	279092	248635
За въздуха	2972763	2888790	2971711	3118719	3256571
За опазване и възстановяване на почвата, подземните и повърхностните води	111264	119945	124998	130595	131381
За опазване на биологичното разнообразие и защитените територии, защитените зони и обекти	137294	46308	45136	49336	50106
За ловно- и рибностопански мероприятия	3562	3854	5435	4532	4334
За оползотворяване и обезвреждане на отпадъци	2521249	2706583	2852272	2991424	3267601
За шума	4984	5030	2267	2260	5343
За апаратура за мониторинг и контрол	226220	198110	200056	219617	215669

¹ По отчетна стойност в края на годината.

Фиг. 9. Наличност на дълготрайните материални активи с екологично предназначение по екологични направления към 31.12.2021 г.

Екологични стоки и услуги

Секторът на екологичните стоки и услуги включва всички икономически субекти, извършващи дейности, водещи до опазване на околната среда и управление на ресурсите (наречени производители на екологични стоки и услуги). Опазването на околната среда включва всички дейности и действия, чиято основна цел е да се предотврати, намали и елиминира нейното замърсяване и влошаване. Управлението на ресурсите включва съхранението, поддържането и подобряването на природните ресурси и в резултат - предпазването им от изчерпване.

Производителите на екологични стоки и услуги могат да са или да не са специализирани в тяхното производство, може да ги произвеждат като резултат от основни или вторични дейности или да ги произвеждат за собствено ползване.

Данните за екологичните стоки и услуги се събират чрез статистическо изследване. Статистическото изследване е комбинация от изчерпателно и извадково наблюдение, включително оценка. Методологията се базира на Ръководството за екологичните стоки и услуги от 2016 година. Секторът за екологични стоки и услуги предоставя данни за произведената продукция, добавена стойност, износ и заети лица, съгласно Системата за счетоводство (SEEA SF 2012).

В сектора на екологичните стоки и услуги се наблюдава нарастване на продукцията, добавената стойност и заетите лица, като значителното увеличение за 2019 и 2020 г. се дължи на оценка на данните.

8. Екологични стоки и услуги по групи икономически дейности

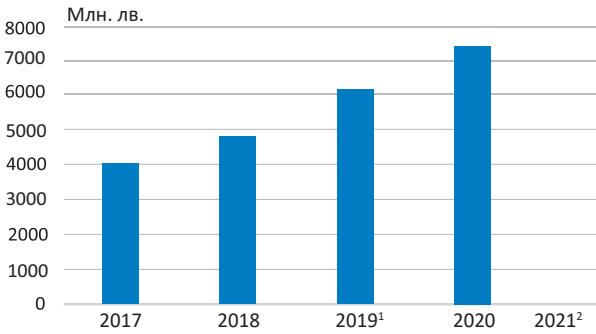
Икономическа дейност	Произведена продукция - млн. лв.	Добавена стойност - млн. лв.	Заети лица - бр.
2017			
Общо	4186	1972	46219
Селско, горско и рибно стопанство	246	94	5140
Добивна и преработваща промишленост	745	204	5040
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; Доставка на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	2437	1501	23641
Строителство	72	34	1044
Услуги	686	139	11354
2018			
Общо	4828	2082	50115
Селско, горско и рибно стопанство	280	131	5609
Добивна и преработваща промишленост	1021	204	5889
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; Доставка на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	2516	1492	24603
Строителство	164	67	2038
Услуги	847	188	11976
2019¹			
Общо	6334	2676	63108
Селско, горско и рибно стопанство	528	213	9252
Добивна и преработваща промишленост	1686	425	9905
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; Доставка на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	2695	1583	24503
Строителство	388	129	4421
Услуги	1036	325	15027
2020			
Общо	7296	3014	65559
Селско, горско и рибно стопанство	587	250	8780
Добивна и преработваща промишленост	1908	502	11121
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; Доставка на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	2450	1480	23115
Строителство	1110	399	7185
Услуги	1241	384	15361
2021²			
Общо	.	.	.
Селско, горско и рибно стопанство	.	.	.
Добивна и преработваща промишленост	.	.	.
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; Доставка на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	.	.	.
Строителство	.	.	.
Услуги	.	.	.

¹ От 2019 г. в данните са включени оценки.

² Съгласно НСП данните за 2021 г. ще бъдат публикувани на интернет страницата на НСИ на 31 октомври 2023 година.

Фиг. 10. Произведена продукция в сектора на екологичните стоки и услуги

¹ От 2019 г. в данните са включени оценки.

² Съгласно НСП данните за 2021 г. ще бъдат публикувани на интернет страницата на НСИ на 31 октомври 2023 година.

Пуснати на пазара опаковки

Опаковка са всички продукти, направени от материал от всякакво естество, използвани, за да се поставят в тях, съхраняват, пренасят, доставят и представят стоки - от сурови материали до обработени стоки, от производителя до ползвателя или потребителя. Артикули, които „не се връщат“ и се използват за същите цели, също се считат за опаковки.

Данните за пуснати на пазара опаковки, използвани за опаковане на реализираната продукция, се събрат чрез статистическо изследване на стопански субекти, които произвеждат и внасят опаковани стоки; осъществяват пакетиране на стоки срещу възнаграждение; пакетират стоки за собствена реализация; произвеждат опаковки и прибори за еднократна употреба.

Статистическото изследване е изчерпателно. Наблюдението е съобразено с необходимостта за пълна статистическа оценка на явлението.

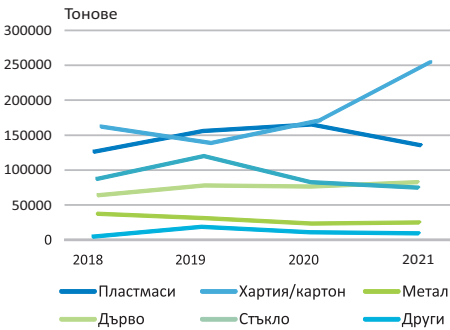
В последните 4 години има динамика при пуснатите на пазара опаковки. През 2021 г. се наблюдава увеличение на хартиените опаковки (с 49%) и намаление на стъклените (с 19%). За останалите видове опаковки се запазва тенденцията от предходните години.

9. Пуснати на пазара опаковки

	(Тонове)			
	2018	2019	2020	2021
Общо	497493	554489	537692	588465
Пластмаси	131359	162921	173072	140676
Хартия/картон	168840	138797	168331	251352
Метал	37625	31233	22133	25082
Дърво	65011	79649	79248	85469
Стъкло	90950	124017	84481	77263
Други	3708	17873	10426	8623

Фиг. 11. Пуснати на пазара опаковки

Подземни запаси

Подземните запаси са запасите и ресурсите на подземни природни богатства, които представляват минерални натрупвания в земните недра или на земната повърхност с определена геоложка изученост и икономически интерес. Запасите представляват частта от подземните богатства, които се очаква да бъдат добити с търговска цел с известна степен на сигурност. Запасите на подземните природни богатства са групирани в следните класификационни категории: (1) доказани запаси - онези, за които с голяма степен на сигурност (90 и над 90%) е установена техническа възможност за добив и икономическата му рентабилност при съществуващата технология и съответните цени, и (2) вероятни запаси - такива, които все още не са доказани, но за които съществува над 50% вероятност за технически възможен и икономически рентабилен добив.

Данните за подземните запаси се получават въз основа на изчерпателно статистическо изследване. Наблюдението е съобразено с необходимостта за пълна статистическа оценка на явлението.

Площта на находищата на подземни запаси през 2021 г. е намаляла с 32% спрямо 2017 година.

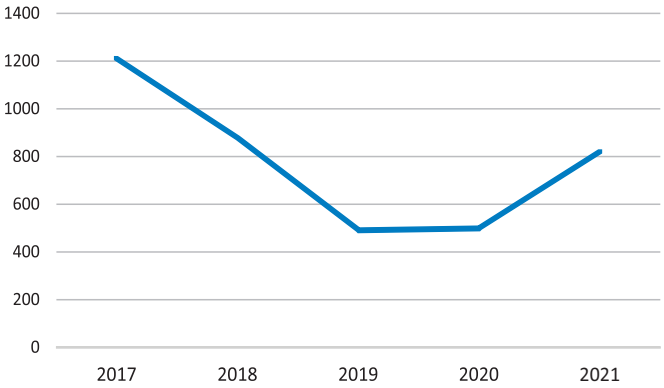
10. Площ на находищата на подземни богатства

	2017	2018	2019	2020	2021
Общо за страната	1214	870	468	487	824

(Хил. декари)

Фиг. 12. Площ на находищата за подземни запаси - общо за страната

Хил. декари

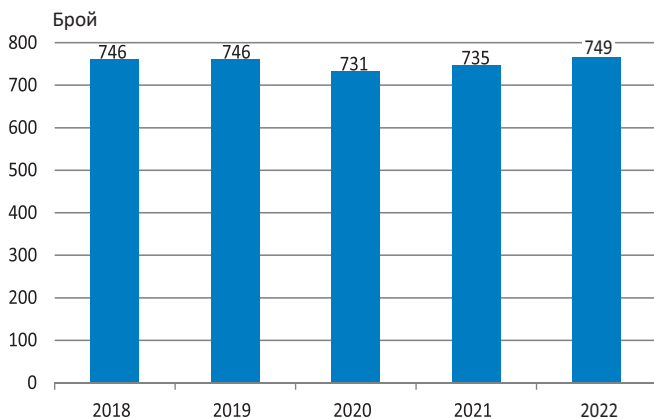
Регистрирани шумови нива

Шумът е един от основните фактори с неблагоприятно въздействие върху населението, присъстващ като нежелан или вреден външен звук, причинен от човешката дейност, в т.ч. излъчван от автомобилния, железопътния и въздушния транспорт, от инсталации и съоръжения на промишлеността и от локални източници. Наблюдават се нивата на шума в различни терени и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях. Специален показател за шума се използва за територии, подложени на авиационен шум.

Данните за шумовите нива се основават на изчерпателно наблюдение, обхващащо всички пунктове за регистриране на шума в страната. Източник на данните е Националният център по общественото здраве и анализи. Статистическото изследване е изчерпателно и се провежда в съответствие с Националната система за мониторинг на шума в околната среда.

През 2022 г. са наблюдавани 749 пункта за измерване на нивото на шума, разпределени в 36 населени места, като в 514 пункта са измерени нива над допустимите норми.

Фиг. 13. Наблюдавани пунктове за регистриране на шума

11. Наблюдавани пунктове за регистриране на шумовите нива по области през 2022 г.

(Брой)

Области	Общо	В това число: над допустимите норми	По регистрираните шумови нива в децибели						
			под 58	58 - 62	63 - 67	68 - 72	73 - 77	78 - 82	над 82
Общо	749	514	181	139	275	139	15	-	-
Благоевград	17	3	16	1	-	-	-	-	-
Бургас	37	26	7	2	8	12	8	-	-
Варна	45	19	26	5	9	5	-	-	-
Велико Търново	48	33	1	17	23	7	-	-	-
Видин	15	13	4	1	8	2	-	-	-
Враца	15	11	5	6	3	1	-	-	-
Габрово	20	14	2	5	12	1	-	-	-
Добрич	15	11	4	-	8	3	-	-	-
Кърджали	15	12	4	1	2	6	2	-	-
Кюстендил	36	33	5	5	24	2	-	-	-
Ловеч	15	12	4	7	4	-	-	-	-
Монтана	15	13	-	-	12	3	-	-	-
Пазарджик	15	11	1	3	7	4	-	-	-
Перник	24	16	-	9	10	5	-	-	-
Плевен	21	17	6	7	7	1	-	-	-
Пловдив	44	35	-	5	10	28	1	-	-
Разград	15	14	4	4	5	2	-	-	-
Русе	30	23	2	2	16	10	-	-	-
Силистра	15	13	-	3	11	1	-	-	-
Сливен	20	10	7	5	8	-	-	-	-
Смолян	15	7	6	2	6	1	-	-	-
София (столица)	75	52	21	13	15	22	4	-	-
София	35	21	4	14	17	-	-	-	-
Стара Загора	45	33	7	7	17	14	-	-	-
Търговище	51	24	27	9	14	1	-	-	-
Хасково	20	15	6	2	8	4	-	-	-
Шумен	15	12	5	-	8	2	-	-	-
Ямбол	16	11	7	4	3	2	-	-	-

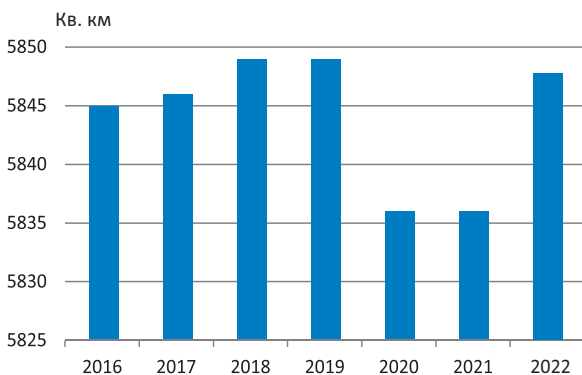
Защитени територии и обекти

Защитени територии в България е обобщено понятие, обхващащо всички паркове, резервати, забележителности и защитени местности. Те са предназначени за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа.

Данните за броя и площта на защитените територии и обекти по вид (резервати, природни забележителности, защитени местности, национални паркове, природни паркове и поддържани резервати), както и броя на защитените растения, животни и вековни дървета се осигуряват чрез статистическото изследване с административни данни от Министерството на околната среда и водите. В обхвата на изследването са всички защитени територии и обекти в страната. Статистическото изследване е изчерпателно и се провежда в съответствие със Закона за защитените територии и Закона за биологичното разнообразие.

През 2022 г. са новообявени девет защитени местности и пет природни забележителности с обща площ 1 194 хектара.

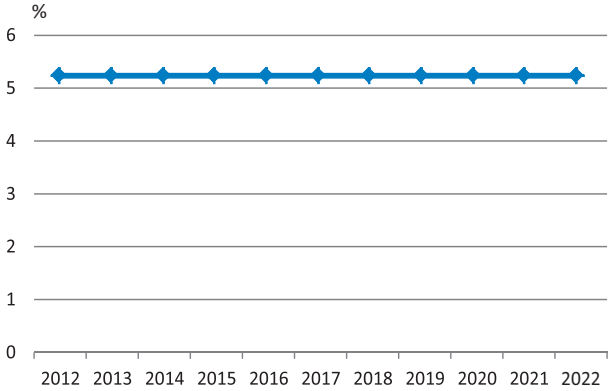
Фиг. 14. Площ на защитените територии

Делът на защитените територии и обекти за страната се запазва на 5.3% за 2022 година.

Фиг. 15. Дял на защитените територии от общата територия на страната

12. Защитени територии и обекти през 2022 г.¹

	Брой			Площ ² - ха		
	наличност към 31.12.2022 г.	включени през 2022 г.	изключени през 2022 г.	наличност към 31.12.2022 г.	включени през 2022 г.	изключени през 2022 г.
Защитени територии	1039	14	-	584836.4	1214.7	4.2
Резервати	55	-	-	77223.8	19.6	-
Природни забележителности	352	5	-	18106.8	86.1	1.4
Защитени местности	583	9	-	77724.4	1107.9	2.8
Национални паркове	3	-	-	150798.7	-	-
Природни паркове	11	-	-	256441.4	-	-
Поддържащи резервати	35	-	-	4541.3	1.1	-
Защитени видове растения	574	-	-	x	x	x
Защитени видове животни	483	-	-	x	x	x
Защитени вековни дървета	1390	36	7	x	x	x

¹ Източник: Министерство на околната среда и водите.

² Поради извършени закръгляния някои числа превишават или не изчерпват съставните им.

13. Защитени територии¹

Година	Площ - ха	Дял на защитените територии от общата територия на страната - %
2017	584563	5.3
2018	584862	5.3
2019	584922	5.3
2020	583582	5.3
2021	583626	5.3
2022	584836	5.3

¹ Източник: Министерство на околната среда и водите.

**XXIV. НИРД
И ИНОВАЦИОННА ДЕЙНОСТ**

Научноизследователска и развойна дейност

Научноизследователската и развойна дейност включва всяка творческа и систематична работа, която се провежда с цел да се увеличи обемът на знанията, включително познанието за човека, културата и обществото, както и за разработването на нови приложения на наличните знания. Научноизследователската и развойна дейност обхваща фундаментални и приложни изследвания и експериментални разработки.

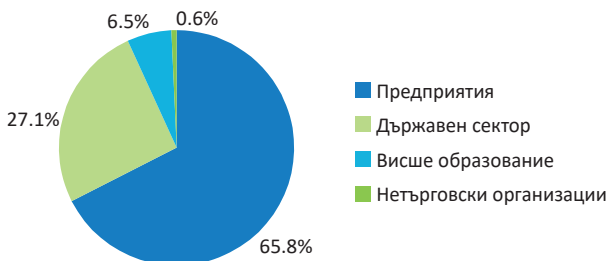
Разходите за научноизследователската и развойна дейност обхващат текущите разходи и разходите за придобиване на дълготрайни активи, предназначени за НИРД.

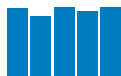
Относителният дял на разходите за НИРД от brutния вътрешен продукт е международно съпоставим измерител на интензивността на НИРД.

Персоналът, зает с научноизследователска и развойна дейност, включва две категории - изследователи и друг персонал, зает с НИРД. Той се измерва в брой и в еквивалент на пълна заетост. Персоналът в еквивалент на пълна заетост се изчислява на базата на продължителността на работното време, ангажирано с НИРД, през отчетната година.

Разходите и кадровият потенциал на научноизследователската и развойна дейност са разпределени в четири институционални сектора: сектор на предприятията, държавен сектор, сектор „Висше образование“ и сектор на нетърговските организации.

Фиг. 1. Структура на разходите за НИРД по институционални сектори през 2021 г.

1. Разходи за научноизследователска и развойна дейност по видове

	2018	2019	2020	2021
Общо - хил. лв.	828904	1002132	1023790	1074004
Текущи разходи	762264	902095	922112	996144
Разходи за придобиване на дълготрайни активи	66640	100037	101678	77860
Относителен дял на разходите за НИРД от БВП - %	0.75	0.83	0.85	0.77

2. Персонал, зает с научноизследователска и развойна дейност, по категории

Категории	2018	2019	2020	2021
	Брой			
Общо	34610	34986	35087	34613
Изследователи	22792	23171	23228	23234
Друг персонал, зает с НИРД	11818	11815	11859	11379
	Еквивалент на пълна заетост			
Общо	25809	26399	26085	25122
Изследователи	16521	16940	16691	16230
Друг персонал, зает с НИРД	9288	9459	9394	8892

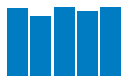
Иновационна дейност

Иновацията представлява реализирането на пазара на нов или усъвършенстван продукт (стока или услуга) и/или внедряването в предприятието на нов или усъвършенстван бизнес процес, които се различават значително от предишните продукти и бизнес процеси в предприятието.

Иновационно активно предприятие е предприятие, което през отчетния период е осъществило една или повече дейности за разработване и внедряване на нови или усъвършенствани продукти и/или бизнес процеси.

Продуктовата иновация представлява реализирането на пазара на нова или усъвършенствана стока или услуга, която се различава значително от предишните стоки и услуги на предприятието. Към продуктите иновации се отнасят и значителните промени в дизайна на стоките. Не се включват обикновените препродажби на нови стоки и чисто естетическите промени на стоките.

Бизнес процесовата иновация представлява внедряването в предприятието на нов или усъвършенстван бизнес процес за една или повече бизнес функции, които се различава значително от предишните бизнес процеси в предприятието.

3. Дял на иновационно активните предприятия от общия брой предприятия за 2020 г.¹

(Проценти)

Икономически сектори/дейности	
Общо	36.2
Индустрия	41.0
Добивна промишленост	20.9
Преработваща промишленост	42.1
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	30.9
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	23.4
Услуги	31.5
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	29.8
Транспорт, складиране и пощи	14.1
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	59.6
Финансови и застрахователни дейности	33.3
Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	30.3
Научноизследователска и развойна дейност	100.0
Рекламна дейност и проучване на пазари	37.4

4. Дял на предприятията, реализирали нови или усъвършенствани продукти, нови за пазара, от общия брой предприятия за 2020 г.¹

(Проценти)

Икономически сектори/дейности	
Общо	11.8
Индустрия	13.1
Добивна промишленост	3.5
Преработваща промишленост	13.8
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	3.3
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	2.0
Услуги	10.5
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	9.6
Транспорт, складиране и пощи	2.4
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	26.2
Финансови и застрахователни дейности	8.1
Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	7.3
Научноизследователска и развойна дейност	41.2
Рекламна дейност и проучване на пазари	9.4

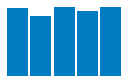
¹ Данните се отнасят за предприятия с повече от 9 заети лица в икономическите дейности, посочени в таблицата.

МЕЖДУНАРОДЕН ПРЕГЛЕД

Територия и население по континенти

1. Територия и население¹

Континенти	2021	
	територия - млн. кв. км	население към средата на годината - млн.
Общо за света	130.1	7875.0
Азия ²	31.0	4679.7
Европа ³	22.1	747.7
Америка	38.8	1030.8
Северна Америка	18.7	371.1
Средна и Южна Америка	20.1	659.7
Африка	29.6	1373.5
Австралия и Океания	8.5	43.2

¹ Източник: Сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

² Вкл. европейската част на Турция, без азиатската част на Руската федерация.

³ Без европейската част на Турция, вкл. азиатската част на Руската федерация.

2. Територия, население и столици¹

Континенти и страни	2021			Столици
	дата	население според последното преброяване - хил.	територия - хил. кв. км	
ЕВРОПА				
ЕС*-27				
Австрия	31.10.2021	8965	84	Виена
Белгия	1.01.2021	11555	31	Брюксел
България²	7.09.2021	6520	111	София
Германия	15.05.2022	83237	357	Берлин
Гърция	22.10.2021	10482	132	Атина
Дания	1.01.2021	5840	43	Копенхаген
Естония	31.12.2021	1332	45	Талин
Ирландия ²	24.04.2016	4762	70	Дъблин
Испания	1.01.2021	47401	506	Мадрид
Италия	31.12.2021	59030	301	Рим
Кипър	1.10.2021	921	9	Никозия
Латвия	1.01.2021	1893	65	Рига
Литва	1.01.2021	2811	65	Вилнюс
Люксембург	8.11.2021	644	3	Люксембург
Малта	21.11.2021	520	0.3	Валета
Нидерландия	1.01.2021	17475	37	Амстердам
Полша	31.03.2021	37019	312	Варшава
Португалия	19.04.2021	10343	92	Лисабон

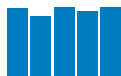
2. Територия, население и столици¹

(Продължение и край)

Континенти и страни	2021			Столици
	дата	население според последното преброяване - хил.	територия - хил. кв. км	
Румъния	1.12.2021	19054	238	Букурещ
Словакия	1.01.2021	5449	49	Братислава
Словения	29.04.2021	2109	20	Любляна
Унгария	1.10.2021	9689	93	Будапеща
Финландия	31.12.2021	5534	337	Хелзинки
Франция	1.01.2019	67872	552	Париж
Хърватия	31.08.2021	3872	57	Загреб
Чехия	25.03.2021	10524	79	Прага
Швеция	31.12.2021	10452	450	Стокхолм
Обединено кралство	27.03.2011	63182	243	Лондон
Република Северна				
Македония	1.01.2021	1837	26	Скопие
Сърбия	1.10.2011	7187	88	Белград
Турция	3.10.2011	74526	784	Анкара
Босна и Херцеговина	30.09.2013	3531	51	Сараево
Исландия	1.01.2021	359	103	Рейкявик
Норвегия	1.01.2021	5391	324	Осло
Швейцария	31.12.2021	8739	41	Берн
Руска федерация	15.10.2021	147591	17098	Москва
Украйна	5.12.2001	48241	604	Киев
АЗИЯ				
Индия	9.02.2011	1210855	3287	Делхи
Индонезия	15.09.2020	270204	1911	Джакарта
Казахстан	25.02.2009	16010	2725	Нурсултан
Китай	1.11.2020	1411779	9597	Пекин
Япония	1.10.2020	126227	378	Токио
АФРИКА				
Египет	18.04.2017	94799	1002	Кайро
Мароко	1.09.2014	33848	447	Рабат
Тунис	23.04.2014	10983	164	Тунис
ЮАР	10.10.2011	51771	1221	Претория
СЕВЕРНА И СРЕДНА АМЕРИКА				
Канада	10.05.2016	35152	9985	Отава
Куба	14.09.2012	11167	110	Хавана
Мексико	15.03.2020	126014	1964	Мексико
Съединени американски щати	1.04.2020	331449	9834	Вашингтон
ЮЖНА АМЕРИКА				
Аржентина	27.10.2010	40117	2780	Буенос Айрес
Боливия	21.11.2012	10060	1099	Ла Пас
Бразилия	31.07.2010	190756	8515	Бразилия
АВСТРАЛИЯ И ОКЕАНИЯ				
Австралия	9.08.2016	23717	7692	Канбера
Нова Зеландия	6.03.2018	4793	268	Уелингтън

¹ Данните за страните членки на ЕС и ЕАСТ за взети от сайта на Евростат - https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/CENS_21AG/default/table?lang=en. Данните за страните, които не са членки на ЕС и ЕАСТ, са взети от сайта на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

² Окончателни данни.

3. Население към средата на годината¹

(Милиони)

Страни	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Европа						
ЕС-27						
Австрия	8.74	8.80	8.84	8.88	8.92	8.96
Белгия	11.33	11.38	11.43	11.49	11.54	11.59
България²	7.13	7.08	7.03	6.98	6.93	6.88
Германия	82.35	82.66	82.91	83.09	83.16	83.20
Гърция	10.78	10.75	10.73	10.72	10.70	10.64
Дания	5.73	5.76	5.79	5.81	5.83	5.86
Естония	1.32	1.32	1.32	1.33	1.33	1.33
Ирландия	4.76	4.81	4.87	4.93	4.99	5.03
Испания	46.48	46.59	46.80	47.13	47.37	47.42
Италия	60.63	60.54	60.42	59.73	59.44	59.11
Кипър	0.85	0.86	0.87	0.88	0.89	0.90
Латвия	1.96	1.94	1.93	1.91	1.90	1.88
Литва	2.87	2.83	2.80	2.79	2.79	2.80
Люксембург	0.58	0.60	0.61	0.62	0.63	0.64
Малта	0.46	0.47	0.48	0.50	0.52	0.52
Нидерландия	17.03	17.13	17.23	17.34	17.44	17.53
Полша	37.97	37.97	37.97	37.97	37.90	37.75
Португалия	10.33	10.30	10.28	10.29	10.30	10.33
Румъния	19.70	19.59	19.47	19.37	19.27	19.12
Словакия	5.43	5.44	5.45	5.45	5.46	5.45
Словения	2.07	2.07	2.07	2.09	2.10	2.11
Унгария	9.81	9.79	9.78	9.77	9.75	9.71
Финландия	5.50	5.51	5.52	5.52	5.53	5.54
Франция	66.72	66.92	67.16	67.39	67.57	67.75
Хърватия	4.17	4.13	4.09	4.07	4.05	3.96
Чехия	10.57	10.59	10.63	10.67	10.70	10.51
Швеция	9.92	10.06	10.18	10.28	10.35	10.42
Турция	79.28	80.31	81.41	82.58	83.38	84.15
Исландия	0.34	0.34	0.35	0.36	0.37	0.37
Норвегия	5.23	5.28	5.31	5.35	5.38	5.41
Швейцария	8.37	8.45	8.51	8.58	8.64	8.70
Обединено кралство	65.61	66.06	66.46	66.84	.	.

¹ Източници: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>;
сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

² Средногодишно население.

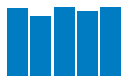

4. Раждаемост¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Европа						
ЕС-27						
Австрия	10.0	10.0	9.7	9.6	9.4	9.6
Белгия	10.8	10.5	10.4	10.2	9.9	10.2
България	9.1	9.0	8.9	8.8	8.5	8.5
Германия	9.6	9.5	9.5	9.4	9.3	9.6
Гърция	8.6	8.2	8.1	7.8	7.9	8.0
Дания	10.8	10.6	10.6	10.5	10.4	10.8
Естония	10.7	10.5	10.9	10.6	9.9	10.0
Ирландия	13.4	12.9	12.5	12.0	11.2	11.6
Испания	8.8	8.4	7.9	7.6	7.2	7.1
Италия	7.8	7.6	7.3	7.0	6.8	6.8
Кипър	11.1	10.7	10.7	10.8	11.1	11.3
Латвия	10.7	10.1	10.0	9.8	9.0	8.3
Литва	11.2	10.7	10.0	9.8	9.2	9.2
Люксембург	10.4	10.4	10.3	10.0	10.2	10.5
Малта	9.8	9.2	9.2	8.6	8.6	8.5
Нидерландия	10.1	9.9	9.8	9.8	9.7	10.2
Полша	10.1	10.6	10.2	9.9	9.4	8.8
Португалия	8.4	8.4	8.5	8.4	8.2	7.7
Румъния	10.4	10.8	10.8	10.3	10.3	9.3
Словакия	10.6	10.7	10.6	10.5	10.4	10.4
Словения	9.9	9.8	9.4	9.3	8.9	9.0
Унгария	9.7	9.7	9.6	9.5	9.6	9.7
Финландия	9.6	9.1	8.6	8.3	8.4	9.0
Франция	11.8	11.5	11.3	11.2	10.9	10.9
Хърватия	9.0	8.9	9.0	8.9	8.9	9.2
Чехия	10.7	10.8	10.7	10.5	10.3	10.6
Швеция	11.8	11.5	11.4	11.1	10.9	11.0
Турция	16.5	16.1	15.3	14.3	13.3	12.8
Исландия	12.0	11.9	12.0	12.3	12.3	13.1
Норвегия	11.3	10.7	10.4	10.2	9.8	10.4
Швейцария	10.5	10.3	10.3	10.0	9.9	10.3
Обединено кралство	11.8	11.4	11.0	10.7	.	.

¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

5. Смъртност¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Европа						
ЕС-27						
Австрия	9.2	9.5	9.5	9.4	10.3	10.3
Белгия	9.5	9.6	9.7	9.5	11.0	9.7
България	15.1	15.5	15.4	15.5	18.0	21.7
Германия	11.1	11.3	11.5	11.3	11.9	12.3
Гърция	11.0	11.6	11.2	11.7	12.2	13.5
Дания	9.2	9.2	9.5	9.3	9.4	9.8
Естония	11.7	11.8	11.9	11.6	11.9	14.0
Ирландия	6.4	6.3	6.4	6.3	6.5	6.6
Испания	8.8	9.1	9.1	8.8	10.4	9.5
Италия	10.1	10.7	10.5	10.6	12.5	12.0
Кипър	6.4	7.0	6.6	7.1	7.2	7.9
Латвия	14.6	14.8	15.0	14.5	15.2	18.4
Литва	14.3	14.2	14.1	13.7	15.6	17.0
Люксембург	6.8	7.1	7.1	6.9	7.3	7.0
Малта	7.3	7.6	7.6	7.3	7.9	8.0
Нидерландия	8.7	8.8	8.9	8.8	9.7	9.8
Полша	10.2	10.6	10.9	10.8	12.6	13.8
Португалия	10.7	10.7	11.0	10.9	12.0	12.1
Румъния	13.1	13.4	13.6	13.4	15.5	17.5
Словакия	9.6	9.9	10.0	9.8	10.8	13.5
Словения	9.5	9.9	9.9	9.9	11.4	11.0
Унгария	13.0	13.5	13.4	13.3	14.5	16.1
Финландия	9.8	9.8	9.9	9.8	10.0	10.4
Франция	8.9	9.1	9.1	9.1	9.9	9.7
Хърватия	12.4	12.9	12.9	12.7	14.1	15.8
Чехия	10.2	10.5	10.6	10.5	12.1	13.3
Швеция	9.2	9.1	9.1	8.6	9.5	8.8
Турция	5.3	5.3	5.2	5.3	.	.
Исландия	6.9	6.5	6.4	6.3	6.3	6.3
Норвегия	7.8	7.7	7.7	7.6	7.5	7.8
Швейцария	7.8	7.9	7.9	7.9	8.8	8.2
Обединено кралство	9.1	9.2	9.2	9.0	.	.

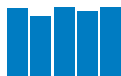
¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

6. Детска смъртност¹

(Умрели деца на възраст до 1 година на 1 000 живородени)

Страни	2016	2017	2018	2019	2020
Европа					
ЕС-27					
Австрия	3.1	2.9	2.7	2.9	3.1
Белгия	3.2	3.6	3.8	3.7	3.3
България	6.5	6.4	5.8	5.6	5.1
Германия	3.4	3.3	3.2	3.2	3.1
Гърция	4.2	3.5	3.5	3.7	3.2
Дания	3.1	3.8	3.7	3.0	3.2
Естония	2.3	2.3	1.6	1.6	1.4
Ирландия	3.0	3.0	2.9	2.8	3.0
Испания	2.7	2.7	2.7	2.6	2.6
Италия	2.8	2.7	2.8	2.4	2.4
Кипър	2.6	1.3	2.4	2.6	2.1
Латвия	3.7	4.1	3.2	3.4	3.5
Литва	4.5	3.0	3.4	3.3	2.8
Люксембург	3.8	3.2	4.3	4.7	4.5
Малта	7.4	6.7	5.6	6.7	3.9
Нидерландия	3.5	3.6	3.5	3.6	3.8
Полша	4.0	4.0	3.8	3.8	3.6
Португалия	3.2	2.7	3.3	2.8	2.4
Румъния	6.8	6.5	6.0	5.8	5.6
Словакия	5.4	4.5	5.0	5.1	5.1
Словения	2.0	2.1	1.7	2.1	2.2
Унгария	3.9	3.5	3.3	3.6	3.4
Финландия	1.9	2.0	2.1	2.1	1.8
Франция	3.7	3.9	3.8	3.8	3.6
Хърватия	4.3	4.0	4.2	4.0	4.0
Чехия	2.8	2.7	2.6	2.6	2.3
Швеция	2.5	2.4	2.0	2.1	2.4
Турция	10.0	9.2	9.3	9.1	.
Исландия	0.7	2.7	1.7	1.1	2.9
Норвегия	2.2	2.3	2.3	2.1	1.7
Швейцария	3.6	3.5	3.3	3.3	3.6
Обединено кралство	3.8	3.9	3.9	.	.

¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

7. Естествен прираст¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Европа						
ЕС-27						
Австрия	0.8	0.5	0.2	0.2	-0.9	-0.7
Белгия	1.2	0.9	0.7	0.8	-1.1	0.5
България	-6.0	-6.5	-6.5	-6.7	-9.5	-13.2
Германия	-1.4	-1.8	-2.0	-1.9	-2.6	-2.7
Гърция	-2.4	-3.3	-3.2	-3.8	-4.3	-5.5
Дания	1.5	1.4	1.1	1.2	1.1	1.1
Естония	-1.0	-1.3	-1.0	-1.0	-2.0	-4.0
Ирландия	7.0	6.6	6.1	5.7	4.7	5.0
Испания	0.0	-0.7	-1.2	-1.2	-3.2	-2.4
Италия	-2.3	-3.2	-3.2	-3.6	-5.6	-5.2
Кипър	4.7	3.8	4.1	3.8	3.9	3.4
Латвия	-3.4	-4.1	-4.9	-4.7	-5.9	-9.1
Литва	-3.7	-4.0	-4.1	-3.9	-6.6	-8.7
Люксембург	3.6	3.2	3.2	3.1	2.9	3.4
Малта	2.5	1.6	1.6	1.3	0.6	0.4
Нидерландия	1.4	1.1	0.9	1.0	0.0	0.5
Полша	-0.2	0.0	-0.7	-0.9	-3.2	-5.0
Португалия	-2.3	-2.3	-2.5	-2.5	-3.8	-4.4
Румъния	-2.7	-2.6	-2.8	-3.1	-5.2	-8.2
Словакия	1.0	0.7	0.6	0.7	-0.4	-3.1
Словения	0.3	-0.1	-0.4	-0.6	-2.5	-2.0
Унгария	-3.2	-3.8	-3.9	-3.8	-4.9	-6.4
Финландия	-0.2	-0.6	-1.3	-1.5	-1.6	-1.5
Франция	2.9	2.4	2.2	2.1	1.0	1.2
Хърватия	-3.4	-4.1	-3.9	-3.9	-5.2	-6.6
Чехия	0.5	0.3	0.1	0.0	-1.8	-2.7
Швеция	2.7	2.3	2.3	2.5	1.4	2.1
Турция	11.2	10.8	10.1	9.1	.	.
Исландия	5.1	5.3	5.6	6.0	6.0	6.8
Норвегия	3.5	3.0	2.7	2.6	2.3	2.6
Швейцария	2.7	2.4	2.4	2.1	1.1	2.1
Обединено кралство	2.7	2.3	1.8	1.6	.	.

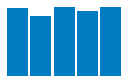
¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Пазар на труда

1. Коефициенти на заетост за възрастовата група 20 - 64 навършени години по пол през 2022 г.¹

Страни	(Проценти)		
	Общо	Мъже	Жени
ЕС-27			
Австрия	77.3	81.2	73.4
Белгия	71.9	75.7	68.1
България	75.7	79.5	71.8
Германия	80.7	84.6	76.8
Гърция	66.3	76.9	55.9
Дания	80.1	82.8	77.4
Естония	81.9	83.3	80.4
Ирландия	78.2	83.9	72.6
Испания	69.5	75.0	64.1
Италия	64.8	74.7	55.0
Кипър	77.9	84.2	72.1
Латвия	77.0	78.6	75.5
Литва	79.0	79.4	78.6
Люксембург	74.8	78.0	71.5
Малта	81.1	87.2	74.1
Нидерландия	82.9	86.9	79.0
Полша	76.7	83.1	70.2
Португалия	77.5	80.4	74.8
Румъния	68.5	77.7	59.1
Словакия	76.7	80.7	72.6
Словения	77.9	81.2	74.3
Унгария	80.2	85.1	75.3
Финландия	78.4	79.0	77.8
Франция	74.0	77.0	71.2
Хърватия	69.7	74.5	65.0
Чехия	81.3	88.6	73.7
Швеция	82.2	85.0	79.2
Сърбия	69.3	76.2	62.3
Исландия	84.8	87.3	82.1
Норвегия	80.9	83.7	78.0
Швейцария	81.9	85.9	77.8

¹ Източник: Евростат, Наблюдение на работната сила.

2. Коефициенти на безработица по пол през 2022 г.^{1,2}

(Проценти)

Страни	Общо	Мъже	Жени
ЕС-27			
Австрия	4.8	4.9	4.5
Белгия	5.6	5.8	5.3
България	4.3	4.5	4.1
Германия	3.1	3.4	2.9
Гърция	12.5	9.3	16.4
Дания	4.5	4.4	4.5
Естония	5.6	6.1	5.1
Ирландия	4.5	4.4	4.6
Испания	12.9	11.3	14.8
Италия	8.1	7.1	9.4
Кипър	6.8	6.0	7.7
Латвия	6.9	8.1	5.6
Литва	6.0	6.5	5.5
Люксембург	4.6	4.5	4.7
Малта	2.9	3.1	2.6
Нидерландия	3.5	3.3	3.8
Полша	2.9	2.9	2.9
Португалия	6.0	5.6	6.5
Румъния	5.6	6.0	5.1
Словакия	6.1	5.9	6.4
Словения	4.0	3.8	4.3
Унгария	3.6	3.7	3.5
Финландия	6.8	7.1	6.4
Франция	7.3	7.5	7.1
Хърватия	7.0	6.2	7.9
Чехия	2.2	1.8	2.8
Швеция	7.5	7.0	8.0
Сърбия	9.4	9.1	9.9
Исландия	3.8	4.2	3.4
Норвегия	3.2	3.4	3.1
Швейцария	4.3	4.1	4.6

¹ Източник: Евростат, Наблюдение на работната сила.² Данните се отнасят за възрастовата група 15 - 74 навършени години.

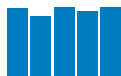
Образование

1. Участие на населението в образователния процес през 2020 г.^{1,2}

(Проценти)

Страни	Учащи на възраст 5 - 14 г. като дял от населението на същата възраст	Учащи на възраст 15 - 19 г. като дял от населението на същата възраст	Учащи на възраст 20 - 29 г. като дял от населението на същата възраст
Австрия	98.7	80.1	26.3
Белгия	98.9	93.3	29.7
Германия	98.5	86.8	35.6
Гърция	96.2	82.6	40.4
Дания	99.5	86.8	39.9
Естония	97.0	87.0	24.6
Ирландия	100.0	90.4	27.8
Испания	97.8	86.9	30.5
Италия	98.5	85.6	25.0
Латвия	98.3	91.6	28.5
Литва	100.0	94.0	25.1
Люксембург	98.6	77.6	11.9
Нидерландия	99.7	92.0	35.5
Полша	97.1	92.2	26.8
Португалия	100.0	89.8	23.9
Словакия	94.3	83.7	17.6
Словения	98.6	94.3	32.2
Унгария	95.3	82.7	21.4
Финландия	97.6	86.7	37.7
Франция	100.0	87.8	22.9
Чехия	97.7	90.3	23.8
Швеция	98.9	87.1	34.7
България (2019/20)	88.3	74.9	21.2
България (2020/21)	87.3	74.9	21.7
България (2021/22)	86.6	76.0	22.5

¹ Източник: ОИСР и НСИ.² Коэффициентите за България са изчислени на базата на учебна година.

Култура

1. Посещения в кината¹

(Хиляди)

	2017	2018	2019	2020
ЕС-27	814713	778274	828496	252513
Австрия	15298	13736	14551	4441
Белгия	21010	19407	20190	5539
България²	5576	4900	5016	1338
Германия	122305	105356	118612	38095
Гърция	10100	9355	9570	3125
Дания	12502	13002	13239	7212
Естония	3511	3631	3686	1799
Ирландия	16118	15775	15109	3845
Испания	99804	98902	102771	27001
Италия	98800	92000	104500	26383
Кипър	742	791	860	172
Латвия	2477	2524	2723	899
Литва	4014	4266	4142	1533
Люксембург	1176	1056	1148	346
Нидерландия	35991	35708	38018	16761
Полша	56719	59714	60900	17094
Португалия	15610	14777	15534	3803
Румъния	13877	13348	13130	3302
Словакия	6693	5965	6529	2365
Словения	2355	2549	2310	577
Унгария	15148	15629	15150	4302
Финландия	8829	8097	8410	3877
Франция	209400	200470	213268	65264
Хърватия	4540	4607	4912	1389
Чехия	15233	16344	18319	6385
Швеция	16885	16365	15899	5666
Сърбия	281	285	307	93
Турция	4149	4476	4785	1579
Черна гора	71190	70375	59303	17542
Исландия	1373	1445	1267	508
Норвегия	11767	12122	11292	4854
Швейцария	13533	11707	12399	4349
Грузия	1292	1298	1359	230
Обединено кралство	170617	177001	176000	43982
Руска федерация	213609	202200	217567	88450
Украйна	26265	28137	27814	7119

¹ Източник: MEDIA Salles, Годишник на европейското кино.

² Данните са на Националния филмов център.

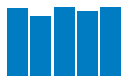

Здравеопазване

1. Лекаря на 100 000 души от населението¹

Страни	2016	2017	2018	2019	2020
ЕС-27					
Австрия	512.96	518.28	524.14	531.81	534.65
Белгия	307.41	308.29	312.96	316.33	321.28
България	410.66	418.40	421.71	423.60	427.69
Германия	418.65	424.88	431.09	439.39	446.79
Гърция	.	.	.	.	.
Дания	399.86	410.91	419.53	425.06	.
Естония	345.65	346.82	348.34	346.90	347.94
Ирландия	319.18	325.75	327.94	331.68	345.61
Испания	382.35	387.68	402.08	440.36	457.67
Италия	395.27	398.95	399.50	405.07	400.08
Кипър	376.84	386.84	407.32	427.23	.
Латвия	321.25	320.50	330.38	326.73	333.92
Литва	446.69	455.63	459.78	456.96	448.28
Люксембург	288.45	298.49	.	.	.
Малта	382.78	396.37	397.21	402.53	418.76
Нидерландия	353.68	360.33	367.22	375.45	383.40
Полша	241.58	237.75	.	.	.
Португалия	.	.	.	.	.
Румъния	284.10	292.66	304.68	318.67	333.00
Словакия	.	.	.	.	.
Словения	301.40	310.11	317.81	326.19	330.29
Унгария	321.12	332.48	338.37	349.37	313.94
Финландия	341.67	346.05	348.02	.	.
Франция	312.13	313.87	313.80	317.03	318.07
Хърватия	323.65	336.21	344.06	351.89	352.24
Чехия	.	.	403.76	406.67	409.52
Швеция	423.43	426.99	432.10	428.51	.
Турция	.	.	.	.	.
Исландия	385.17	387.30	389.26	389.39	.
Норвегия	458.23	473.49	485.78	496.87	508.62
Швейцария	425.06	429.78	433.86	434.97	438.96
Обединено кралство	278.20	281.10	284.05	.	.

¹ Източник: База данни на Евростат, юли 2022 г.

Цени

1. Индекси на потребителските цени¹

(2010 = 100)

Страни	2018	2019	2020	2021
ЕС-27_2020				
Австрия	116.3	118.1	119.8	123.1
Белгия	115.5	117.1	118.0	120.9
България	111.0	114.4	116.3	120.2
Германия	111.4	105.2 ²	105.8 ²	109.1 ²
Гърция	101.7	101.9	100.7	101.9
Дания	109.5	110.3	110.8	112.9
Естония	119.4	122.1	121.6	127.3
Ирландия	105.6	106.6	106.2	108.7
Испания	110.2	111.0	110.6	114.0
Италия	109.9	110.6	110.4	112.5
Кипър	102.3	102.5	101.9	104.3
Латвия	113.7	116.9	117.1	121.0
Литва	115.7	118.4	119.8	125.4
Люксембург	113.1	115.1	116.0	119.0
Малта	111.6	113.5	114.2	115.9
Нидерландия	112.9	115.9	117.4	120.5
Полша	111.5	113.9	117.6	123.6
Португалия	110.3	110.6	110.6	112.0
Румъния	119.2	123.8	127.0	133.5
Словакия	112.3	115.3	117.6	121.3
Словения	109.3	111.1	111.0	113.1
Унгария	117.7	121.6	125.7	132.1
Финландия	111.2	112.3	112.7	115.1
Франция	108.9	110.0	110.6	112.4
Хърватия	109.0	109.8	110.0	112.8
Чехия	113.3	116.5	120.2	124.8
Швеция	108.6	110.5	111.1	113.5
Обединено кралство	118.4	120.6	121.6	124.7
Република Северна Македония	112.6	113.4	114.8	118.5
Турция	202.1	233.5	263.2	314.8
Исландия	125.3	129.0	132.7	138.6
Норвегия	117.7	120.3	121.8	126.1
Швейцария	99.2	99.5	98.8	99.4

1. Индекси на потребителските цени¹

(Продължение и край)

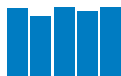
(2010 = 100)

Страни	2018	2019	2020	2021
Останал свят				
Австралия	117.9	119.8	120.8	124.3
Алжир	148.5	151.4	155.0	166.2
Боливия	145.6	148.3	149.7	150.8
Египет	264.4	288.6	303.2	319.0
Индия	167.6	180.4	190.5	199.8
Индонезия	146.7	151.2	154.1	156.5
Канада	114.5	116.8	117.6	121.6
Колумбия	136.2	140.9	144.5	149.6
Мароко	101.6 ³	101.8 ³	102.5 ³	103.9 ³
Мексико	136.6	141.5	146.4	154.7
Нова Зеландия	112.4	114.2	116.2	120.8
Република Корея	114.8	115.2	115.8	118.6
Република Южна Африка	152.4	158.7	163.9	171.3
Руска федерация	173.0	180.7	186.8	199.4
Съединени американски щати	115.2	117.2	118.7	124.3
Тунис	148.7	158.8	167.7	177.3
Япония	105.0	105.5	105.5	105.2

¹ Източник: UN, Monthly Bulletin of Statistics, No. 11, November 2022.

² 2015 = 100.

³ 2017 = 100.

Селско стопанство

1. Икономически сметки за селското стопанство - брутна добавена стойност по базисни цени¹

(Млн. евро)

Страни	2018	2019	2020	2021	2022 ²
ЕС-27	173887.5	180658.2	177996.7	184284.9	221156.3
Австрия	3118.2	3055.3	3132.6	3640.9	4327.8
Белгия	2225.6	2627.2	2472.3	2571.0	2774.3
България	1732.5	1767.8	1748.4	2640.1	2902.7
Германия	16846.6	22088.2	20457.7	19593.8	30943.4
Гърция	5758.4	6185.0	6221.0	6309.7	7380.4
Дания	2217.8	3007.4	3672.4	3214.0	3332.9
Естония	205.9	281.8	256.7	271.6	468.8
Ирландия	2632.24	2901.12	3276.7	3980.5	4865.5
Испания	28742.9	27944.5	27841.4	29969.4	28529.4
Италия	34014.7	33384.6	32470.8	33578.3	37164.7
Кипър	308.4	348.1	362.3	331.9	342.3
Латвия	346.5	573.4	590.1	622.9	787.4
Литва	990.1	1232.1	1499.8	1544.0	1800.7
Люксембург	125.6	125.6	126.1	134.4	181.3
Малта	56.4	60.9	53.4	48.9	47.1
Нидерландия	10725.1	11254.8	10571.7	10983.5	11863.4
Полша	8820.3	9642.9	10305.6	9916.6	12103.6
Португалия	3008.2	3312.9	3305.1	3558.0	3175.6
Румъния	8328.5	8790.1	8273.6	10140.7	11007.3
Словакия	541.1	521.1	641.8	702.6	633.9
Словения	619.6	559.9	589.1	423.6	521.1
Унгария	3449.7	3532.9	3420.4	3859.0	3296.6
Финландия	1227.7	1362.8	1469.8	1140.7	1232.3
Франция	33576.1	31660.4	30910.8	35222.1	43511.2
Хърватия	1083.1	1135.3	1153.2	1458.4	1463.9
Чехия	1700.3	1752.2	1935.1	2314.8	2395.6
Швеция	1500.2	1588.2	1727.4	2142.7	2276.0

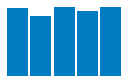
¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.² Данните за 2022 г. са прогнозни.

Околна среда

1. Антропогенни емисии на серни оксиди¹

(Хил. тонове)

Страни	2016	2017	2018	2019	2020
ЕС-28	2068	2029	1884	1649	0
ЕС-27	2093	2054	1904	1655	1452
Австрия	13	13	12	11	11
Белгия	34	32	32	30	24
България	101	101	85	73	70
Германия	309	301	290	260	233
Гърция	81	90	86	80	62
Дания	10	10	11	9	9
Естония	35	39	31	19	11
Ирландия	15	15	14	11	11
Испания	216	220	199	151	117
Италия	120	117	109	105	82
Кипър	16	16	17	16	12
Латвия	3	4	4	4	4
Литва	15	13	13	12	11
Люксембург	1	1	1	1	1
Малта	2	1	0	0	0
Нидерландия	28	27	25	23	20
Обединено кралство	191	187	174	156	136
Полша	567	559	527	445	432
Португалия	46	47	45	44	38
Румъния	101	81	76	91	71
Словакия	26	28	20	16	13
Словения	5	5	5	4	4
Унгария	23	28	23	17	16
Финландия	40	35	33	30	23
Франция	136	131	123	100	91
Хърватия	15	12	10	8	6
Чехия	115	110	97	80	67
Швеция	18	18	17	16	15
Европейска икономическа зона и Швейцария	70	68	4987	3549	3139
Исландия	49	47	52	56	51
Лихтенщайн	0	0	0	0	0
Монако	0	0	0	0	0
Норвегия	16	16	17	17	16
Швейцария	5	5	5	4	4

1. Антропогенни емисии на серни оксиди¹

(Продължение и край)

(Хил. тонове)

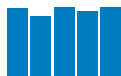
Страни	2016	2017	2018	2019	2020
Държави кандидат-членки	2740	2840	2999	3107	2755
Албания	2	5	9	9	9
Република Северна Македония	64	55	60	115	93
Сърбия	373	370	348	397	418
Турция	2247	2354	2518	2525	2169
Черна гора	54	56	64	62	66
Останал свят	6612	5249	4848	6086	5440
Азербайджан	18	12	0	0	0
Армения	39	39	29	1	1
Беларус	56	48	47	45	65
Грузия	5	6	6	5	5
Казахстан	649	437	681	1769	1576
Канада	1051	957	812	713	651
Киргизстан	57	15	0	0	0
Република Молдова	3	4	4	5	4
Руска федерация	1165	968	912	884	832
САЩ	2621	2489	2111	1844	1579
Украйна	948	274	247	821	728

¹ Източници: EMEP (Co-operative Programme for Monitoring and Evaluation of the Long range Transmission of Air Pollutions in Europe); <http://www.ceip.at/>.

Международни сравнения

Целта на Програмата за европейски сравнения (ПЕС) на Евростат за изчисляване на Паритети на покупателната способност (ППС) е да осигури надеждно сравнение на цените и на обема на БВП и неговите разходни компоненти между страните-участнички в рамките на даден период. Данните обхващат 37 европейски страни: 27-те държави - членки на Европейския съюз; Обединеното кралство, което напусна ЕС на 31 януари 2020 г.; кандидатстващите за членство в ЕС страни - Албания, Република Северна Македония, Сърбия, Турция и Черна гора; трите развити европейски страни - Исландия, Норвегия и Швейцария - членки на Европейската асоциация за свободна търговия; една балканска държава - Босна и Херцеговина.

Паритетите на покупателната способност представляват реални курсове за превръщане на стойностните показатели от национална валута в единна валута. Превърнатите в съпоставима валута чрез ППС разходи за крайно използване на БВП на отделните страни са сравними и отразяват единствено разликата във физическия обем на купените стоки и услуги. ППС се представят в стандартизирана форма към държавите - членки на ЕС (базата е ЕС-27_2020 = 1), наречена стандарт на покупателната способност, т.е. евро в реално изражение (условна средна валута).

Международни сравнения

1. Паритети на покупателната способност на ниво БВП (ЕС-27_2020 = 1)¹

(1 СПС = нац. валута/фиксирано евро за страните от еврозоната)

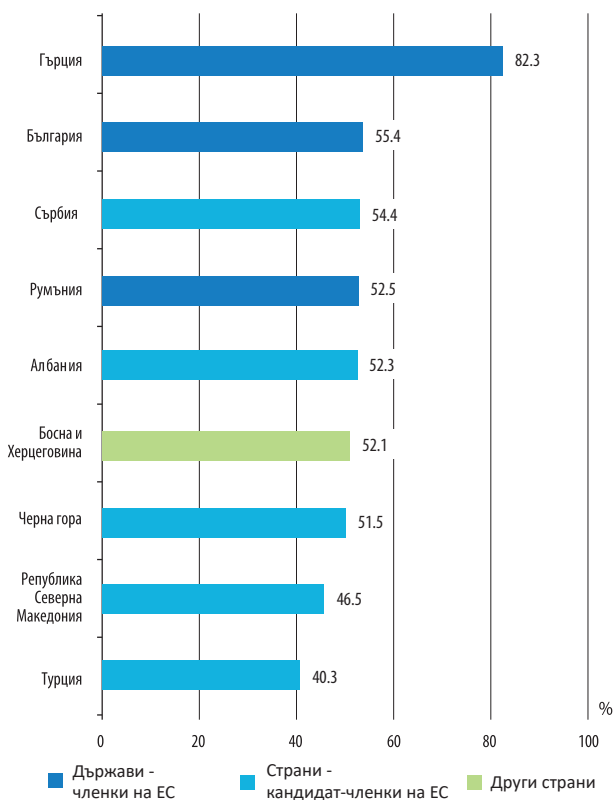
Страни	2019	2020*	2021*
ЕС-27_2020	1	1	1
Австрия	1.135429	1.139334	1.140779
Белгия	1.131585	1.114858	1.111181
България	1.039276	1.049234	1.084432
Германия	1.103770	1.106804	1.110564
Гърция	0.831923	0.830587	0.822874
Дания	10.054932	10.001062	9.939744
Естония	0.813036	0.799573	0.819670
Ирландия	1.221257	1.215315	1.198734
Испания	0.929050	0.948546	0.944151
Италия	0.995434	0.988806	0.976718
Кипър	0.904394	0.904556	0.906168
Латвия	0.737853	0.737011	0.767698
Литва	0.664057	0.677455	0.690477
Люксембург	1.275520	1.307168	1.295464
Малта	0.866625	0.868628	0.873212
Нидерландия	1.180021	1.165418	1.161376
Полша	2.612091	2.666358	2.749488
Португалия	0.846863	0.850462	0.856228
Румъния	2.517095	2.535808	2.582139
Словакия	0.784395	0.793755	0.804541
Словения	0.836874	0.835366	0.849484
Унгария	213.446366	221.896034	233.414523
Финландия	1.270752	1.256443	1.246938
Франция	1.085638	1.084451	1.084002
Хърватия	4.871874	4.828786	4.911438
Чехия	18.603785	19.023319	19.220895
Швеция	13.200754	13.233493	13.155154
Обединено кралство	1.029831	1.046602	.
Албания	62.359664	63.014467	64.107711
Република Северна Македония	28.074612	28.455731	28.684308
Сърбия	60.974215	62.278135	63.925868
Турция	2.825186	3.303914	4.235267
Черна гора	0.507011	0.501414	0.514934
Исландия	213.247544	223.907087	225.769783
Норвегия	14.580397	15.082837	14.347670
Швейцария	1.743605	1.733738	1.668882
Балкански страни			
Босна и Херцеговина	1.001240	1.007324	1.018521

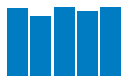
¹ Източник: Евростат, 15.12.2022 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Индексите на равнища на цени са измерител на различията в равнищата на цените между страните партньори, показвайки колко единици от единната валута са необходими, за да се купи едно и също количество стоки и услуги в сравняваните с базата (ЕС-27_2020) страни. Те се изчисляват като съотношение между ППС и официалните валутни курсове (национална валута/евро) за всяка страна спрямо средното за ЕС равнище.

Фиг. 1. Индекси на равнища на цени на ниво БВП в балканските страни, 2021 г. (ЕС-27_2020 = 100)
(Предварителни данни)

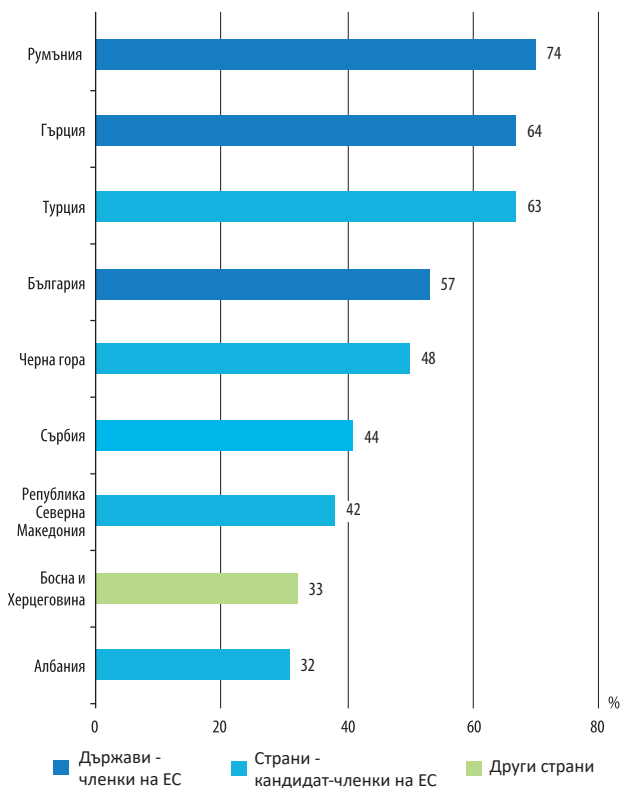
2. Индекси на равнища на цени на ниво БВП (ЕС-27_2020 = 100)¹

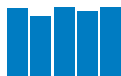
Страни	2019	2020*	2021*
ЕС-27_2020	100.0	100.0	100.0
Австрия	113.5	113.9	114.1
Белгия	113.2	111.5	111.1
България	53.1	53.6	55.4
Германия	110.4	110.7	111.1
Гърция	83.2	83.1	82.3
Дания	134.7	134.2	133.7
Естония	81.3	80.0	82.0
Ирландия	122.1	121.5	119.9
Испания	92.9	94.9	94.4
Италия	99.5	98.9	97.7
Кипър	90.4	90.5	90.6
Латвия	73.8	73.7	76.8
Литва	66.4	67.7	69.0
Люксембург	127.6	130.7	129.5
Малта	86.7	86.9	87.3
Нидерландия	118.0	116.5	116.1
Полша	60.8	60.0	60.2
Португалия	84.7	85.0	85.6
Румъния	53.0	52.4	52.5
Словакия	78.4	79.4	80.5
Словения	83.7	83.5	84.9
Унгария	65.6	63.2	65.1
Финландия	127.1	125.6	124.7
Франция	108.6	108.4	108.4
Хърватия	65.7	64.1	65.2
Чехия	72.5	71.9	75.0
Швеция	124.7	126.2	129.7
Обединено кралство	117.3	117.6	.
Албания	50.7	50.9	52.3
Република Северна Македония	45.6	46.1	46.5
Сърбия	51.7	53.0	54.4
Турция	44.4	41.0	40.3
Черна гора	50.7	50.1	51.5
Исландия	155.3	144.8	150.4
Норвегия	148.0	140.7	141.2
Швейцария	156.7	162.0	154.4
Балкански страни			
Босна и Херцеговина	51.2	51.5	52.1

¹ Източник: Евростат, 15.12.2022 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Индексите на физически обем на ниво БВП на човек от населението отразяват единствено различията между страните партньори в международните сравнения по отношение на крайно потребения обем стоки и услуги в тях, т.е. елиминира се влиянието на националните цени в тези страни. Те се изчисляват, като превърнатите в единна валута чрез ППС национални разходи за крайно използван БВП на човек се отнесат към средните за ЕС-27_2020 реални разходи за крайно използван БВП. Тези индекси не са предназначени за стриктно ранжиране на страните. Препоръчва се те да се използват за разделяне на страните - участнички в ПЕС на групи със сравними равнища на реален БВП на човек от населението.

Фиг. 2. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС на ниво БВП в балканските страни, 2021 г. (ЕС-27_2020 = 100)
(Предварителни данни)

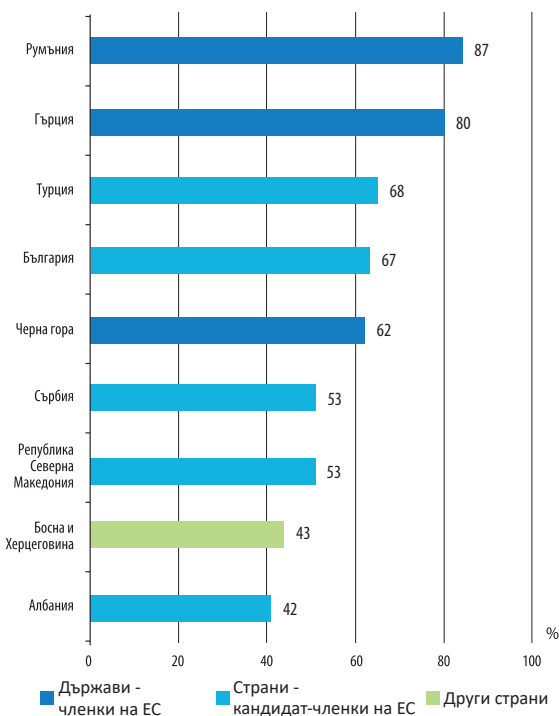
3. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС (ЕС-27_2020 = 100)¹ Брутен вътрешен продукт

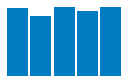
Страни	2019	2020*	2021*
ЕС-27_2020	100	100	100
Австрия	126	125	123
Белгия	118	119	120
България	53	55	57
Германия	121	123	120
Гърция	66	62	64
Дания	126	133	133
Естония	82	86	89
Ирландия	189	205	219
Испания	91	83	83
Италия	97	94	95
Кипър	93	90	91
Латвия	69	72	72
Литва	84	88	89
Люксембург	251	261	268
Малта	103	97	100
Нидерландия	127	130	130
Полша	73	76	77
Португалия	79	76	75
Румъния	70	73	74
Словакия	71	72	69
Словения	89	89	90
Унгария	73	75	75
Финландия	109	114	112
Франция	106	104	104
Хърватия	67	65	70
Чехия	93	93	92
Швеция	119	122	123
Обединено кралство	104	100	.
Албания	30	31	32
Република Северна Македония	38	38	42
Сърбия	41	43	44
Турция	59	61	63
Черна гора	50	45	48
Исландия	126	119	119
Норвегия	147	142	167
Швейцария	153	154	155
Балкански страни			
Босна и Херцеговина	32	33	33

¹ Източник: Евростат, 15.12.2022 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Разходите на БВП за крайно потребление включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

Фиг. 3. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС на ниво крайни потребителски разходи на домакинствата в балканските страни, 2021 г. (ЕС-27_2020 = 100)
(Предварителни данни)

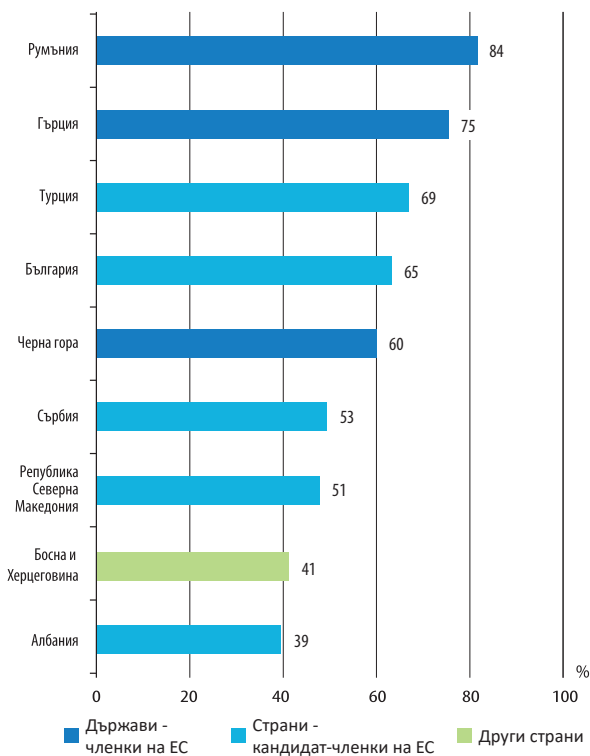
4. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС (ЕС-27_2020 = 100)¹ Крайни потребителски разходи на домакинствата

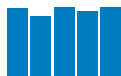
Страни	2019	2020*	2021*
ЕС-27_2020	100	100	100
Австрия	120	121	121
Белгия	113	113	114
България	59	62	67
Германия	122	124	119
Гърция	82	79	80
Дания	104	111	110
Естония	74	78	79
Ирландия	94	85	85
Испания	96	88	90
Италия	108	105	107
Кипър	110	109	107
Латвия	72	75	78
Литва	95	98	100
Люксембург	149	140	144
Малта	88	81	83
Нидерландия	106	108	108
Полша	81	85	86
Португалия	91	89	89
Румъния	79	82	87
Словакия	69	72	70
Словения	85	84	88
Унгария	65	67	67
Финландия	107	110	108
Франция	101	102	103
Хърватия	66	67	72
Чехия	80	78	78
Швеция	102	105	105
Обединено кралство	121	111	.
Албания	40	42	42
Република Северна Македония	43	44	53
Сърбия	49	50	53
Турция	61	62	68
Черна гора	61	61	62
Исландия	112	117	117
Норвегия	121	120	119
Швейцария	141	143	138
Балкански страни			
Босна и Херцеговина	42	43	43

¹ Източник: Евростат, 15.12.2022 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Фактическото индивидуално потребление обхваща стоките и услугите, действително потребени от населението, независимо дали са купени и платени от домакинствата, държавата или от нетърговски институции, обслужващи домакинствата. При международните сравнения на физическия обем на потреблението ФИП е предпочитан показател, тъй като не се влияе от факта, че различията са значителни в начина, по който в отделните страни са организирани някои важни услуги, потребявани от домакинствата, като например образователни и здравни.

Фиг. 4. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС на ниво фактическо индивидуално потребление в балканските страни, 2021 г. (ЕС-27_2020 = 100)
(Предварителни данни)

5. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС (ЕС-27_2020 = 100)¹ Фактическо индивидуално потребление

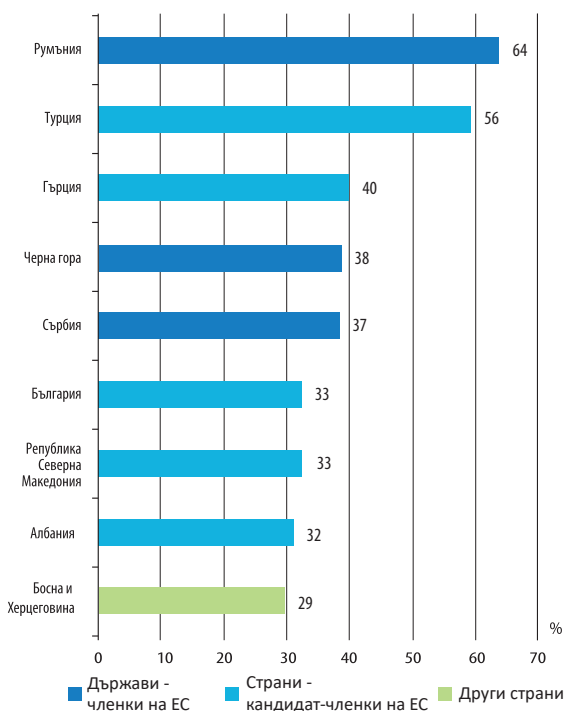
Страни	2019	2020*	2021*
ЕС-27_2020	100	100	100
Австрия	117	116	117
Белгия	114	114	116
България	58	60	65
Германия	122	124	120
Гърция	77	74	75
Дания	115	120	119
Естония	76	79	80
Ирландия	94	88	88
Испания	91	84	85
Италия	100	97	98
Кипър	97	97	95
Латвия	71	73	76
Литва	93	95	97
Люксембург	146	141	144
Малта	86	82	83
Нидерландия	113	115	115
Полша	80	83	84
Португалия	86	84	84
Румъния	78	81	84
Словакия	70	72	71
Словения	83	82	85
Унгария	67	70	70
Финландия	111	114	112
Франция	109	110	111
Хърватия	67	68	72
Чехия	85	85	85
Швеция	109	111	111
Обединено кралство	113	107	.
Албания	38	39	39
Република Северна Македония	43	43	51
Сърбия	49	51	53
Турция	65	66	69
Черна гора	60	59	60
Исландия	114	119	119
Норвегия	128	127	126
Швейцария	123	122	119
Балкански страни			
Босна и Херцеговина	41	41	41

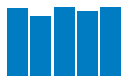
¹ Източник: Евростат, 15.12.2022 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Бруто образуването на основен капитал се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определен отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството (или от внос), които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

Фиг. 5. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС на ниво бруто образуване на основен капитал в балканските страни, 2021 г. (ЕС-27_2020 = 100) (Предварителни данни)

6. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС (ЕС-27_2020 = 100)¹
Бруто образуване на основен капитал

Страни	2019	2020*	2021*
ЕС-27_2020	100	100	100
Австрия	152	152	155
Белгия	147	150	151
България	34	38	33
Германия	107	110	108
Гърция	33	35	40
Дания	134	151	154
Естония	92	120	117
Ирландия	541	469	273
Испания	89	84	83
Италия	89	87	100
Кипър	90	97	89
Латвия	66	70	67
Литва	69	74	79
Люксембург	233	228	239
Малта	89	90	98
Нидерландия	124	133	135
Полша	50	51	50
Португалия	67	71	72
Румъния	59	62	64
Словакия	64	61	58
Словения	83	82	89
Унгария	80	80	83
Финландия	114	124	125
Франция	119	113	117
Хърватия	64	65	67
Чехия	102	103	98
Швеция	135	146	150
Обединено кралство	96	93	.
Албания	26	27	32
Република Северна Македония	30	30	33
Сърбия	32	32	37
Турция	54	59	56
Черна гора	49	44	38
Исландия	145	135	153
Норвегия	189	193	189
Швейцария	210	220	223
Балкански страни			
Босна и Херцеговина	28	28	29

¹ Източник: Евростат, 15.12.2022 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

ЗА КОНТАКТИ И ИНФОРМАЦИЯ

Национален статистически институт

<http://www.nsi.bg>

Централно управление на НСИ

гр. София, ул. „П. Волов“ № 2

Дирекция „Многосекторна статистика, методология и сътрудничество“

Приемна на НСИ

телефон: (+3592) 9857 111

e-mail: Info@nsi.bg

Публикации

телефон: (+3592) 9857 515

e-mail: Publikacii@nsi.bg

Библиотека

телефон: (+3592) 9857 633

e-mail: Biblioteka@nsi.bg

Пресцентър

телефон: (+3592) 9857 729

e-mail: Press@nsi.bg

ISSN 1313-9428

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2023

Автори: А. Данчева, В. Стоянова,
Г. Чешмеджиева, З. Иванова, Д. Димитрова,
Е. Йорданова, Х. Терзийска, Б. Манолова, Н.
Панагонова, М. Симеонова, С. Кателиев,
Е. Петрова, Т. Давидков

Редактори: Р. Лъондева, Т. Иванов,
П. Павлов, Д. Питова

Формат: 105x215

Тираж: 200

Предпечатна подготовка и печат:

„ЕА“ АД

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2023

www.nsi.bg